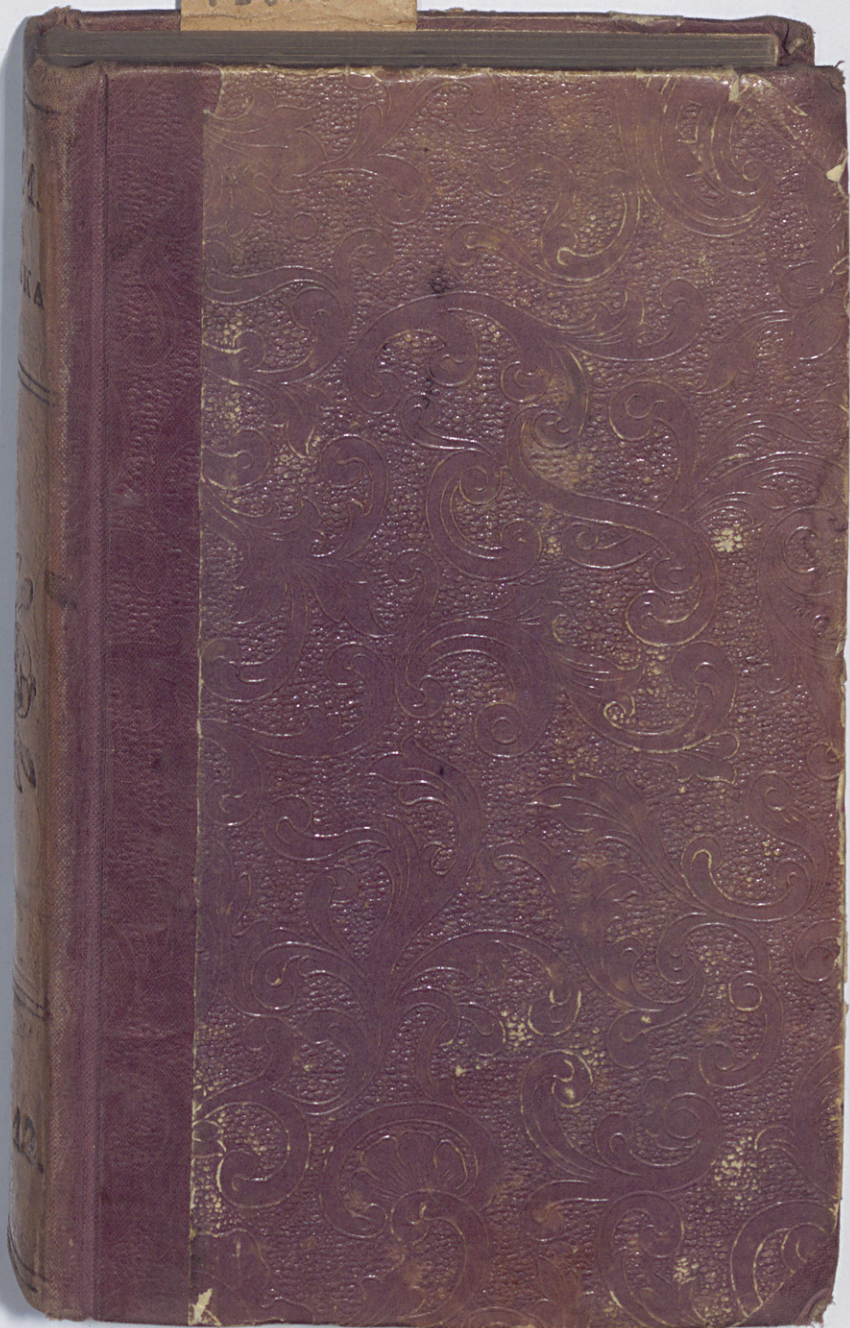
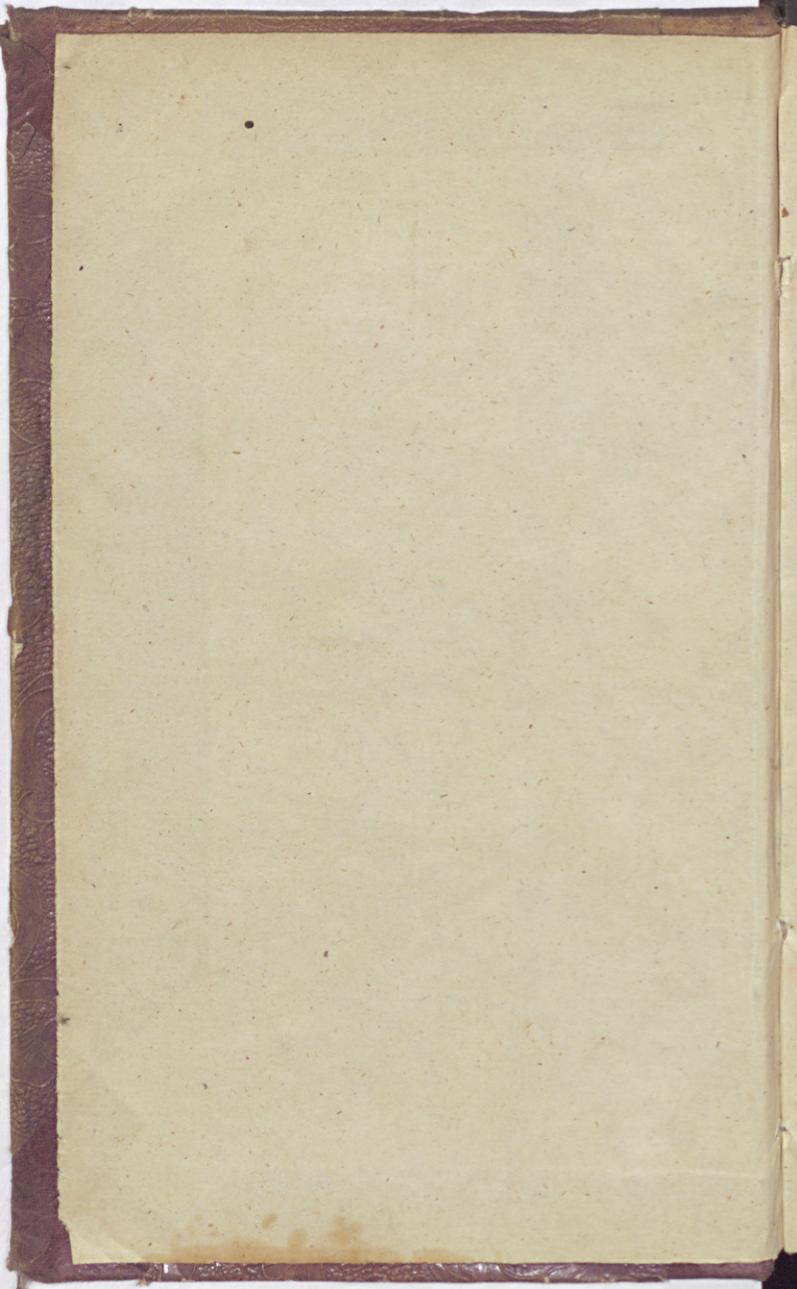
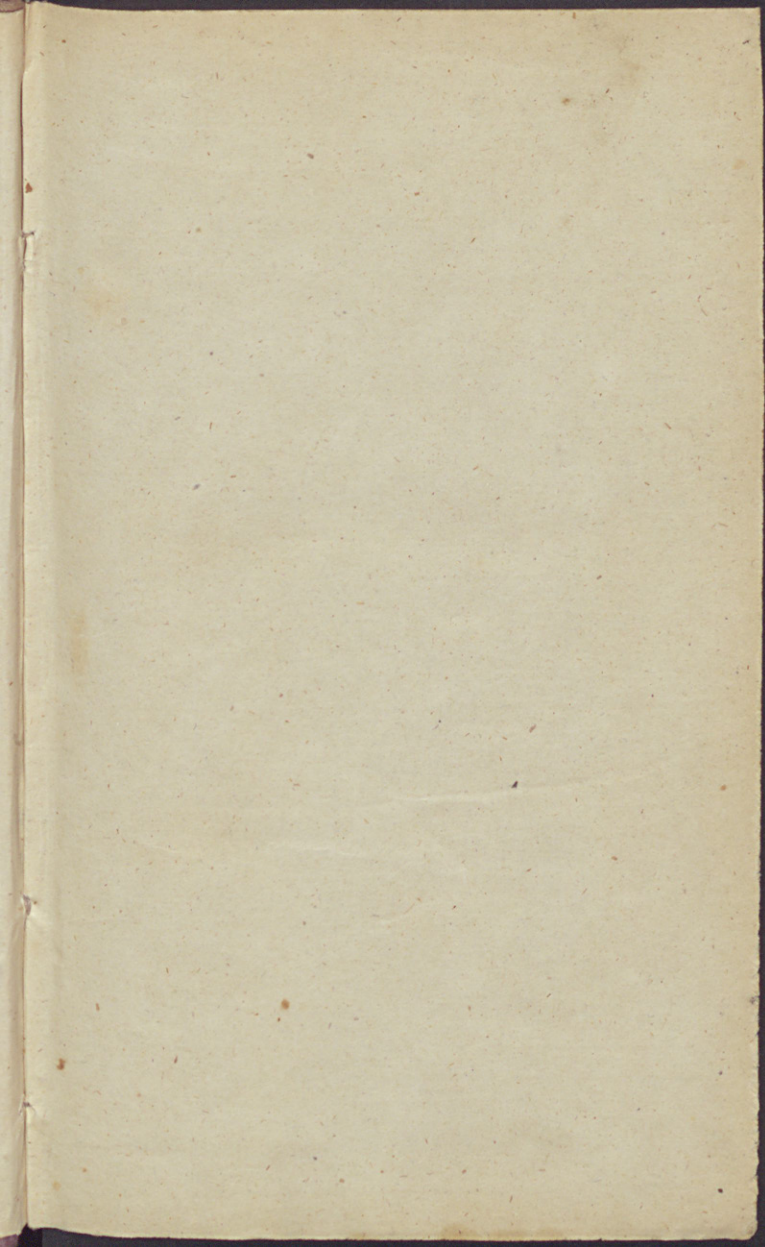
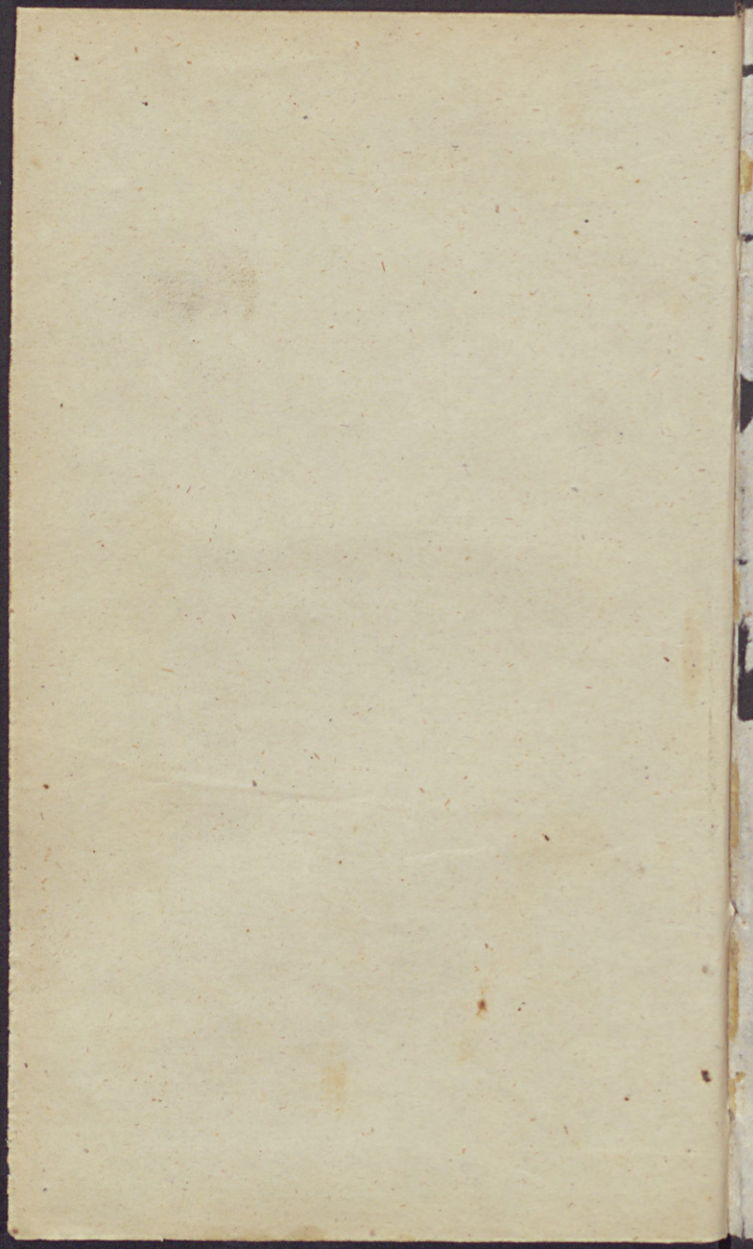


720265









EZER EGY ÉJSZAKA.

ARAB REGÉK.

FORDÍTOTTA.

V . . . M . . .



Tizenegyedik Füzet.

PESTEN,
PETRÓZAI TRATTNER J. M. ÉS KÁROLYI ISTVÁNNAL.
1830.

UNIVERSITY OF TORONTO



+

HÁROMSZÁZ KILENCZVENEGYE- DIK ÉJSZAKA.

A' VARÁZS-LÓ.

Sheherasade folytatá gyönyörű történet-
két, mellyek a' szultánnak olly igen-
tetszetek, 's most elbeszélé neki a' va-
rázs-ló' történetét.

Uram, ugymond, a' Nurus, az az új
nap, melly egyszersmind az évnek és ki-
keletnek első napja, mint Felséged is tud-
ja, olly szent és ősi ünnep egész Persiá-
ban, még az ő bálványozások' első ide-
jéből, hogy prófétánk' vallása, bár-
melly tiszta és igaz, behozatása óta mind
e' mai napig sem vala képes azt egészen
eltörteni, noha meg kell vallani, hogy
ezen ünnep általában pogány 's szertartá-
sai felette babonások. Hogy a' nagy váro-
sokról ne szóljak, nincs Persiában kis-vagy
mezőváros, nincs falu, nincs tanya, mel-
lyen ez az ünnep minden lehető és kigon-
dolható vígalommal ne ületnék.

De azon vigalmak, mellyek ilyenkor
az udvarnál szoktak tartatni, felülmulnak
minden mást az új és meglepő látványok'
külön nemeiben, 's nem csak a' szomszéd

országokból, hanem a' legtávolabbakból is csal ide idegeneket a' persa királyok' bőkezősége 's azok' számára kitett jutalmaik, kik leleményeik vagy ügyességök által magokat mások felett kitüntetik, ugy, hogy a' világ' más részeiben nem látni semmi ollyast, a' mit ezen pompához és dicsőséghez lehetne hasonlítani.

Egy ilyen ünnep alkalmával volt az, hogy a' király miután őt és udvarát a' bel-és külföld' legelmésb 's legügyesebb emberei a' leggyönyörűbb látványokkal mulaták Shirasban, hol ekkor az udvar tartózkodott, mindeniket érdeme szerint, a' mint ki t. i. inkább vagy kevésbé ritka, csodás, és mulattató dolgokat mutatott, megajándékozá, ugy hogy illő jutalom nélkül egy sem maradt. Midőn tehát a' király már távozni 's a' fényes gyülekezetet elbocsátani készült, megjelenik egy indus a' királyszék' lábainál 's hoz maga után egy fölnyergelt, fölkontározott 's igen gazdagon szerszámozott lovat, melly olly mesterségesen vala készítve és alkotva, hogy első pillanatra minden ember természeti és valóságos lónak tartotta.

Az indus leborult a' király előtt 's miután ismét felállá, megmutatá a' királynak a' lovat 's így szólott: Uram, ámbátor én Felsőged előtt a' leg utósó jelenek meg, hogy a' többiekkel vetélkedjem, azt mindazonáltal bizonynal mondhatom, hogy ezen ünnepen semmi olly csodást és bámulatost nem láta Felsőged, mint íme

ez a' ló, mellynek megtekintésére kerém Felségedet.

Ezen a' lovon, így szóla a' király, én nem látok egyebet azon mesterség-és ügyességnél, mellyel azt készítője olly ámitólag hasonlatossá tudá tenni egy élő lóhoz. Azonban egy más művész talán szintillyet, készíthetne, melly ezt tökéletességben felérne vagy meg is haladhatná.

Uram, felele az indus, nem annyira az alkat 's külső tekintet az, miért én e' lovat Felséged előtt csodának hirdetem, hanem inkább azon szolgálát, mellyre én azt használhatom 's ha a' titkot tőlem megtanulta, akarki is használhatja. T. i. ha én ezen lóra reá ülök, igen rövid idő alatt magamat a' földnek akarmelley, bár legtávolabb tájára is álttehetem. 'S ebben áll o király! lovamnak csodás tulajdonsága, olly tulajdonság, mellynek mása még eddig nem hallatott, 's mellynek ha parancsolja Felséged én azonnal próbáját is adni kész vagyok.

A' persa király, kit minden a' mi csodálatosnak tetszett, szerfölött érdekelt, 's ki mind azok között, miket e' nemben már látott vagy látni ohajtott, scmmire sem emlékezett a' mi ehhez hasonlítható volt volna, azt mondá az indusnak, hogy csak egy próba képes őt a' ló' jelességéről meggyőzni, 's mellyet ő kész látni.

Az indus azonnal betevé lábát az egyik kengyelbe, felveté magát nagy könnyúséggel a' lóra 's miután lábát a' másik kengyelbe is betette 's a' nyeregben magát

jól megfészkelte, azt kérde a' persa királytól, hova parancsolja, hogy utazzék.

Mintegy három órányira Shirastól volt egy magas hegy, mellyet a' királyi palota' nagy teréről, hol akkor a' király épen állott, igen jól lehetett látni. Látod ott azt a' hegyet? így szóla a' király ujjával mutatván a' hegyre, oda akarom hogy lovagolj; a' messzeség ugyan nem nagy, de elegendő azon sebesség' kivételére, mellyel te oda és vissza jössz. 'S minthogy lehetetlen, hogy téged szemmel egész odaig követhessünk, akarom, hogy nekem ottvoldnod tanujául azon pálmafáról egy ágat hozz, melly ott a' hegy' tövénél áll.

Alig mondá ki a' király e' szavait, midőn az indus egy fa-csapon, melly a' ló' nyakánál vala látható, egyet fordított. 's azt a' nyereg felé megbuzta. Azon pillanatban fölemelkedék a' ló 's az indust olly villámsebességgel ragadta-föl a' levegőbe, hogy őt egykét perczenet múlva a' legélesebb szem sem vehette ki többé, nagy csodalkozására a' királynak és udvarnokinak, 's a' körülálló sokaság' bámulatos nyilatkozási közben.

Nem mult el egy óra negyed, midőn az indust fenn a' levegőben, palmaágot tartva kezében, ismét közeledni látták. Végre leereszkedett a' palotatér' fölébe, 's miután ezen tért még fenn a' levegőben a' nézők' örömríadasi közben kétszer-háromszor körülnyargalta, megszállott a' királyszék előtt ugyanazon helyen, honnan előbb ellovagolt, a' nélkül, hogy legkisebb kelle-

metlen rázást vagy zökkenést érzett volna. Itt leszálla a' lóról, leborult a' királyszék előtt 's a' palmaágot a' király' lábaihoz tette.

A' persa királyt, ki ezen hallatlan látványnak szintolly nagy csodálkozással mint bámulattal vala tanúja, egyszerre a' legbóbb kívánság szállotta meg, e' lónak birtokába jutni. 'S azon hiszemben hogy az indussal teendő alkuja annál kevesbé szenvedhet akadályt, mivel el vala tökélve, neki a' legnagyobb summa pénzt is megadni, mellyet kívánhatna, már is úgy tekintette azt, mint kincstárának legbecsebb ritkaságát.

Lovadnak külsejére nézve, — így szóla az indushoz, soha sem hittem volna, hogy azt annyira kelljen becsülni, mint azon próba után, mellyet mutattál, valóban megérdemli. Köszönöm, hogy engem jobb utra vezettél 's hogy megmutassam, melly igen becsülöm ezt, kész vagyok lovadat megvenni, ha azt eladni szándékosd.

Uram felele az indus, én épen nem kételkedtem, hogy Felsőged, ki felől az a' vélekedés, hogy a' földnek minden most élő királyai között legjobban megtudja a' dolgokat itélni 's igaz becsők szerint méltatni, lovam iránt is igazságos leend, mihelyest megmutatom, melly igen érdemes az figyelmére. Sőt én azt is előre láttam, hogy Felsőged annak csodálatánál 's dicséreténél nem fog megállapodni, hanem azt birni is kívánandja, mint ezt épen most értésemre adá. Bészemről,

ámbar én a' lónak becsét szintúgy értem, mint akarki, 's azt is tudom, hogy általa nevemet e' földön halhatlanná tehetem, még sem függök rajta olly igen, hogy Felséged' nemes ohajtása' teljesítésére tőle meg ne válhatnám. Ezen nyilatkozásomhoz azonban egy másikat kell kapcsolnom, melly azon feltételt foglalja magában, melly nélkül a' lovat ált nem engedhetem, noha e' feltételt kétség kívül nehezteléssel fogadandja Felséged. Engedjemeg Fölséged, — így szóla továbbá az indus, — azt vallanom, hogy én ezen lovat nem vettem, hanem feltalálójától 's készítőjétől csak úgy kaptam meg, hogy neki kívánsága szerint, egyetlen leányomat adtam feleségül, midőn egyszersmind meg kelle' igérem, hogy ha valaha a' lovon túl adok, az csak általam illőnek talált c s e r e' útján fog megtörténni.

Az indus folytatni akará beszédét, de ezen szónál c s e r e félbeszakasztá őt a' persa király és így szólott:

Kész vagyok ollyan cserére, millyet csak kívánhatsz. Tudod, hogy az én országom nagy 's tele hatalmas, nagy, népes és gazdag városokkal. Válaszsz magadnak egyet közülök teljes és határtalan birtokul holtod' napjáiglan.

HÁROMSZÁZ KILENCZVENKET- TEDIK ÉJSZAKA.

Ez a' csere az egész persa udvar előtt valóban királyinak tetszett, és még is sokkal kisebb volt annál, a' min az indus esztét jártatá. Több és nagyobb valami volt az, a' mit ő czélba vett, miért is így szóla a' királyhoz:

Uram, én végtelenül le vagyok Fölségednek kegyes ajánlataért. kötelezve 's nagylelkűségéért elegendő hálát nem adhatok. Mind e' mellett kérem Felségedet, ne vegye rossz neven azon merész nyilatkozásomat, hogy én csak akkor engedhetem ált lovamat Felséged' birtokába, ha Felséged' kezeiből királyi leányát, a' hercegkisasszonyt kapom feleségül. El vagyok tökéelve, csak ezen áron mondanile birtokjogomról.

Az udvariak, kik a' persa király körül állának, nem tartóztathaták meg magokat 's az indusnak illy mértéktelen kívánatánál hangos kaczagásra fakadtak. De Firus-Sah *) herceg, a' király' legidősb fia 's a' korona' örököse, csak neheztelni tudott az indus' szavain. A' király azonban más-kép gondolkodott 's úgy hitte, hogy Persia' királyi hercegasszonyt fel lehet áldoznia, hogy új vágyát kielégíthesse. Még

*) E' szó: Firus tavaszt jelent.

is sokáig ingadozott, mi előtt magát ezen áldozatra eltökélhetné.

Firus-Sah herczeg, ki látá, hogy királyi atyja kétkedik, minemű feleletet adjon az indusnak, attól félt, hogy talán annak kívánatában megtalál egyezni, mit ő, a' herczeg, mind a' királyi méltóság, mind testvére - mind önmagára nézve a' legnagyobb gyalázatnak tartott. Azért is meglőzé szóban a' királyt és monda:

Uram, engedje meg Fölséged azt kéréndem, lehetséges-e, hogy csak egy pillanatig is kételkedjék Fölséged a' tagadó válasz felett, melly ezen semmirekellő, és szemfényvesztő ember' illy szemtelen kívánatára adandó; 's hogy Fölséged csak egy pillanatig is hagyhassa őt annak reményében, hogy ő a' föld' leghatalmasb fejedelmének egyikével illy szövetségre fog léphetni? — Kérem Fölségedet, gondolja meg még is, mivel tartozik nem csak önmagának, hanem helyzetének és ősei' magas karának is.

Fiam! ez vala a' persa király válasza — épen nem veszem tőled rossz neven ezen emlékeztetést, sőt inkább igen becsülöm azon hevet, mellyel buzgasz, ugyanazon fényben tartani meg származásodat, mellyben az eddig vala; de te fiam, nem gondold jól meg ezen lónak ritka jelességét, sem azt, hogy az indus, ki most nekem annak birhatására ezen feltételt teszi, ugyan azt, ha én megtagadom, máshol is teheti, hol a' ponton talán nem lesz felakadás. En ekkor kétségbe esném, ha más fejedelm

avval ditsekedhetnék, hogy bőkezűbb, nagylelkűbb vala nálam 's megfoszta engem azon dicsóségtől, hogy sajátomnak mondhassam e' lovat, mellyet én a' leggyetlenebb 's legbámulásra méltóbb dolognak tartok e' világon. Azonban azt én még nem mondom, hogy az indus' kívánatát teljesíteni szándékom. Ő talán még nem vetett jól számot magával szertelen követelési fölött, 's ha leányomat, a' herczeg kisasszonyt, kihagyja, én minden más alkura reá állok, a' mit csak ohajthat. De mi előtt az alkut megkötném, igen szeretném, ha fiam, te is megvizsgálnád a' lovat, 's talán próbát tennél, hogy nekem aztán a' szerint mondhatnád szándékomat. Nem kételkedem hogy ezt az indus meg fogja engedni.

Minthogy az ember természet szerint azt a' mit ohajt, reményli is, az indus, ki ezen beszélgetésből azt vélte következtethetni, hogy a' persa király nem épen idegen őt a' varázs-ló', áltengedése mellett nemzetsége' ivadéki közé felvenni, 's hogy a' herczeg, ki eddig, mint mutatá, szándékának ellene volt, őt annak elérésében majd talán még segíteni is fogja, nem hogy ellenzette volna a' király' ohajtását, sőt inkább örült azon, 's hogy megmutassa, melly kész azt teljesíteni is, megelőzé a' herczeget 's közelíte a' lóhoz, hogy arra fölségélje, 's aztán megadja neki a' szükséges utasítást, melly szerint a' lovat kormányozhatja.

Firus-Sah herczeg azonban csoda kön-

nyűséggel 's a' nélkül, hogy az indus segedelmével élne, fölpattant a' lóra, 's alig veté lábait a' két kengyelbe, nem várván semmi utasítást, megfordítá a' csapot épen úgy, mint azt előbb az industól látja vala. Azon pillanatban felkapá őt a' ló olly nyil' sebességével, mellyet a' legerősb 's legügyesebb ijász bocsát, 's míg az ember egyet kettőt pillant, a' király, az udvar 's az egész számos gyülekezet' szeme elől eltűnt.

Sem a'-lovat sem a' herceget nem látta már senki, 's a' király haszontalan erőlteté szemeit, őt még egyszer megpillanthatni, midőn az indus, kit e' történet aggodtatni kezdé, a' thronus' lábaihoz veté magát 's kényszeríté a' királyt, reá fordítani szemeit 's figyelemmel lenni beszédére, mellyet a' következő szavakkal kezdé:

Uram, ugymond, maga látta Felséged, hogy a' herceg nekem nagy sietsége által nem engedett időt, megadnom a' szükséges utasítást, melly szerint a' lovat igazgathatná. Mivel már látta, mikép cselekvém én, megakará mutatni, hogy az én oktatásomra nincs többé szüksége, hogy ellovagolhasson 's a' légbe fölemelkedhessék. De nem tudja a' herceg, hogy én arra akartam őt tanítani mikép fordíthatja meg a' lovat, 's mikép térhet vele ismét azon helyre vissza, mellyről kilovagolt. — Így tehát kérem Felségedet, ne legyek én felelő azért, a' mi a' herceg' személyén történhetik. Felséged sokkal igazságosabb és méltányosb,

hogysem a' netalán történhetõ szerencsétlenséget nekem tulajdonítaná!

Az indus' beszéde igen elszomorítá a' királyt, ki igen jól látta, hogy fia elkerülhetlen veszedelemben forog, ha csakugyan van még egy titok, melly a' lovat megfordulásra készti, 's ha ez a' titok egészen különbözõ attól, melly által a' ló felszállásra indítatik. Azt kérdé tehát az industól, miért nem hitta a' herczeget vissza, midõn azt épen elindulni látá.

Uram, felele az indus, Felséged maga is tanuja volt azon rohanó sebességnek, mellyel a' ló és a' herczeg eltűntek; az ijedelem, melly azon pillanatban meglepett 's még most is remegtet, elfojtá eleinte szõmat, 's midõn már szólhaték, a' herczeg olly messze volt, hogy többé meg nem hallhatott; de ha meghallott volna is, még sem fordithatá meg a' lovat, minthogy a' titkot nem tudta 's nem volt tûrõdelme azt tõlen megtanulni. Azonban Fõlsegés ur, ezt tevè még hozzá, lehet reménylenünk, hogy a' herczeg zavarodtában talán észreveszi a' második csapat, 's annak fordítása által azt fogja eszközteni, hogy a' ló nyomban megszûnik emelkedni 's a' föld felé ereszkedik, ugy hogy a' herczeg aztán kántárnál igazgathatja, 's akarmelley ponton megszállhat.

Az indusnak illy helyes okoskodása mellett is folyvást nyugtalan volt a' persák' királya fiának veszedelmén. Ha felteszszük is, ugy mond, a' mi még igen bizonytalan, hogy fiam a' másik csapat is észreveszi 's

azt az említett mód szerint használja, ekkor a' ló, a' helyett hogy a' földre ereszkednék, valamelly sziklára bukhatik, vagy fiammal együtt a' tenger' legmélyebb fenekére rohanhat.

Ez iránt, monda erre az indus, megnyugtathatom Felségedet annak erősítésével, hogy a' ló keresztül vágta a' tengeren, a' nélkül hogy valaha belé esnék, 's hogy ülőjét mindekor csak oda viszi, hova ez akarja. Felséged bizonyos lehet, hogy ha a' herczeg ama' másik, már említett csapat megtalálja, a' ló őt egyedül és csupán oda fogja vinni, hova ő akarja, 's nem lehet feltenni, hogy a' herczeg más helyütt kívánna leszállni, mint hol segedelmet reménylhet 's magát megismertethető.

Az indus' illy szavaira a' király így válaszolt: Akarmint legyen a' dolog, én a' te erősítéseidben nem bizhatom; hanem fejeddel fogsz fiam' életéért kezeskedni, 's életed vesz, ha őt három hónap alatt életben és épen nem láthatom, vagy hogy életben van, biztos tudósítás nem érkezik.

HÁROMSZÁZ KILENCZVENHARMADIK ÉJSZAKA.

Erre megparancsolá a' király, hogy az indust fogják meg 's záják egy szük börtön-

be: maga pedig vissza tért palotájába nagy bánan azon, hogy a' Nurus, melly egész Pérsiában olly vigalmas ünnep, reá és udvarára nézve olly szomorún végződött.

Firus-Sah herczeg azonban, mint látuk, nyilsebességgel szálla fel a' levegőbe 's egy óra alatt már olly magasra emelkedett, hogy a' földön semmit sem különözhetett meg, 's hogy, völgy és síkság neki egymásba folytak. Csak most ju' a eszébe, hogy oda térjen vissza, a' honnan elindult. E' végre, ugy hitte, nem kell egyebet tennie, hanem hogy a' csapat visszájára fordítsa, 's a' kantárt is arra igazítsa; de milly nagy lón csudája, látván, hogy a' ló mind a' mellett is folyvást emelkedik. Csavará a' csapat ide 's tova, de mind hiaba. Most látta nagy hibáját, mellyet abban követett el, hogy mielőtt a' lóra felülne, az indus' által magának a' ló' kormányzátára szükséges utasítást meg nem adatta. Átllátta egyszersmind a' nagy veszedelmet, mellyben lebegett; de ez épen nem oltá el lelki ébrenségét; sőt inkább összeszedte magát, megfeszíté minden lelki erejét, megvizsgálta szorgosan a' ló' fejét és nyakát, 's ime' a' ló' jobb füle mellett egy másik, kisebb 's nem olly szembetűnő csapra talált. Megfordítá azt, 's nyomban észrevelte, hogy a' ló egyenes irányban lefelé de nem olly sebesen mint fel, ereszkedni kezd.

A' földnek azon pontján, melly fölött a' herczeg függő irányban lebegett, már fél óra óta beállott az éj, midőn ő ama' másik csapat megfordítá; 's így a' mint

a' herczeg lefelé ereszkedett, neki is leáldozott lassanként a' nap, 's végre az éj' sötétsége vevé őt körül. A' herczeg tehát, a' helyett hogy kénye szerint választhatott volna magának helyet, hol leszálljon, a' ló' nyakára ereszté a' kantárt, 's csendesen hagyta magát a' földig vitetni, jóllehet nem épen aggodalom nélkül, valljon lakott hely lesz-e az, hova majd érkezik, vagy talán pusztaság, folyam, vagy szinte a' tenger.

Végre megszűnt szállani a' ló 's a' földön meg-állapodék. Több vala éjfélnél. Firus-Sah beszállott, de igen bágyadtan, mint-hogy az épen lefolyt nap' reggele óta, midőn t. i. királyi atyjával az ünnepi játékok' szemlélete végett a' palotát elhagyá, semmit sem evett. Legelső, mit az éji homályban tett, az vala hogy a' helyet kezdé vizsgálgatni, a' hol volt; midőn is úgy lelé, hogy egy pompás palota' lépcsős födezetén álla, melly márvány párkányzattal vala körülvéve.

A' mint a' fedezet' felső síkját vizsgálgatá, egy nyílásra akadt, mellyen a' palotába lépcsőkön le leheté menni; 's az ajtó most is nem bezárva, hanem félig nyitva állott.

Minden más, csak Firus-Sah nem, megdöbbsent 's nem mert volna azon sötétségbe ereszkedni, melly e' lépcső torkában uralkodott, ha nem tekintjük is azon bizonytalanságot, melly szerint a' herczeg nem tudta, barátot vagy ellenséget fog-e lenn találni. De ez épen nem vala képes őt visszatartoztatni.

Hiszem én nem azért jövök, hogy valakit bántsak, így szóla magában; 's akár ki lát is meg először és látja, hogy nincs fegyver kezemben, annyi emberi érzéssel legalább fog birni, hogy kihallgat, mielőtt életemet akarná elvenni.

Kitará tehát az ajtót még jobban, minden zörej nélkül, 's szintolly vigyázattal ment le a' lépcső fokain, nehogy botlást tegyen, mellynek robaja felkölthetne valakit álmából. Ebben szerencsés is volt, 's a' lépcső' egyik pihenő közénél nyílt ajtóra, talált, melly egy terembe vezetett, holott világ vala.

Firus-Sah herczeg megállott az ajtónál 's a' mint hallgatózott, úgy tetszett neki, mintha mélyen alvó embereket hallana hortyogni. Néhány lépésre bement a' terembe, 's itt egy lámpa' világánál látta, hogy a' hortyogók merő fekete heréltek, kiknek mindenike mellett egyegy meztelen kard fekkütt; miből azt következtette, hogy ezek valamely királyné', vagy királykisasszony' előszobájának őrei; miben, mint a' következők, mutatta, nem is csalatkozott.

A' királykisasszony' alvószobája mindjárt e' terem után következett, mit azon világos lámpafényből lehet kivenni, melly abból egy vékony selyem függönyön ált ömlött.

Firus-Sah halkal 's a' nélkül hogy a' herélteket felköltené, közelebb ment a' függönyhöz, megnyitá azt, 's a' mint belépett, szemeit nem a' szoba' pompájára, noha ez valóban királyi vala, hanem más

valamire függeszté, melly őt sokkal inkább vonzo ta 's érdekelte. Tudnillik több ágyat láta a' szobában, mellyek közül egy, szőnyegekkel bevont emeleten, a' többi pedig alább, magán a' szoba' padolatján állott. Ezen utóbbiakban a' királykisasszony komornái feküdtek, kik neki társnéi 's külön-nemű szükségeiben segédül valának; az előbbiben pedig maga a' királyi hölgy.

Illy különbségnél fogvást nem kételkedett többé Firuh-Sah, melly felé kelljen fordulnia, ha magával a' herczegkisasszonyal kívánna szólni. Közelebb ment tehát az ágyhoz, a' nélkül hogy magát a' kisasszonyt vagy komornáit felköltené, 's a' mint már eléggé közel vala, egy olly ritka és meglepő szépséget pillanta meg, melly őt mindjárt első tekintetre egészen elbájolá.

Oh, egék, így szóla szívében, azért vezetett-e ide végzésem, hogy itt mondjak le szabadságomról, mellyet mind e' perczenetig megőrzöttem! Nem kell-e mulhatatlanul rabbá lennem, mihelyt e' szemeket fölveti, e' szemeket, mellyek mint várhatni, a' legritkább kecsék' és szépség' ezen öszszeségének a' legfőbb fényt, 's a' legfőbb díszet fogják megadni! És még is reá kell szánnom magamat, mert vissza többé nem léphetek a' nélkül hogy enmagamnak gyilkosa legyek, 's mert a' szükség és végzés ezt már így akarta. —

Illy elmélkedés után, leböcsátkozott a' herczeg mind a' két térdére, megfogá vég-szélét a' herczegkisasszony' lecsüggő ümeg-ujjának, mellyből egy szép gömbölyű és

hófehér kar csillogott elő, 's elkezdé gyöngön vonogatni.

HÁROMSZÁZKILENCZVENNEGYEDIK ÉJSZAKA.

A' királykisasszony felüté szemeit, 's első pillanatban, egy csinos alaku, csinos öltözetű 's módos ifiú embert látván ágya előtt, a' meglepetés néma csendben tartá, a' nélkül hogy ijedelmének vagy elszörnyedtének legkisebb jeleit adná. A' herczeg használá ezen kedvező pillanatot, lehajtá fejét szinte a' lábszönyegig, 's midőn ismét felemelkedék, így ejté szá aít:

Legmélyebb tiszteletre méltó királykisasszony! Egy fölötte ritka, sőt a' legcsodálatosb kaland' következésében, mellyet gondolni lehet, könyörögve látsz itt lábaidnál egy herczeget, ugymint a' persák királyának fiát, ki még tegnáp reggel királyi átyjával együtt egy ünnep' vigalmái között mulatott, 's a' ki most idegen és előtte ismeretlen országban életveszedelemben forog, ha te nem vagy eléggé jó-és nagylelkű, őt védelmed és gyámod alá fogadnod. Esédezve kérem tehát tőled e' védelmet, bizván, hogy te azt tőlem nem fogod megtagadni. Lehetetlen, hogy ennyi szépség, kecs és fölség kegyetlen szívvél legyen párosulva.

A' kisasszony, kihez Firus-Sah szerencséjére fordult, a' bengálai királykisasszony volt, legidősb leánya a' bengálai királynak, ki számára nem messze a' fő várostól ezen palotát építette, hova a' királyi hölgy néha a' falusi élet' örömeit élni jöve. Miután a' herceget minden kívánható jósággal kihallgatta, hasonló jó indulattal ekképen felelt.

Nyugodjék meg a' herceg; nem vadak' országába jöve. Ember-és vendégszeretet 's erkölcsi miveltség nem kevesbé honnos Bengalában mint Persiában. Nem csak én adom meg a' kívánt védelmet, hanem a' herceg azt már e' palotában, sőt magábsn az egész országban is föltalálta, a' mit nekem bizvást elhihet, 's szavamra bizvást támaszkodhatik.

A' persa herceg meg akára a' királykisasszonynak' kegyét 's jóságát köszönni, 's már mélyen meg is hajtá magát, midőn ez, megelőzvén őt, így szólott: hozzá:

Bármelly nagy is ohajtatom, hallani a' hercegtől, milly csodakép jöhetett olly rövid idő alatt Persia' fővárosából ezen helyre, 's milly varázslat által juthatott el egészen ágyamig 's kerülhette ki testőrim' figyelmeit: még is a' hercegnek eledelre 's táplálásra nagy szüksége lehet, 's minthogy én a' herceget épen és egészen úgy tekintem, mint kedves vendégemet, várok inkább reggelig, 's most megparancsolom komornáimnak, vezessék kegyedet egybe szobáim közül, vendégeljék meg 's hagyják mind addig nyugodni, mig képes leend kíváncsiságomat kielégíteni.

A' királykisasszony' komornái, kik már Firus-Sah' első szavainál fölédredtek 's őt legnagyobb csodájokra láták asszonyuk' ágy fejénél, meg nem foghatván, mikép juthattott el oda a' nélkül, hogy őket vagy a' heréltéket felkölténé, — ezen asszonyok mondom, alig érték meg a' királykisasszony' akaratját, felöltözének hirtelen, és tüstént a' parancsolat' teljesítéséhez fogának. Mindenike kézbe vett egyet azon sok viaszgyertya közül, mellyek a' királykisasszony' szobáját világíták 's miután a' herczeg mély hódolattal bucsut vett, előre mentek 's egy igen szép szobába vezették őt, holot néhányan ágyat készítettek számára, míg, mások a' konyhába 's élettárba eredtek.

Ámbár a' herczeg' érkezése olly szokatlan órában történt, még sem hagyák őt most a' bengalai királykisasszony' komornái sokáig várakozni. Gazdag bőségben hordottak fel neki különféle étkeket, mellyekből miután a' herczeg ön kénye 's választása szerint annyit vett magához, mennyi éhégé' lecsillapítására elegendő vala, elvivék a' többit, 's magán hagyák a' herczegét, hogy alhassék, miután neki több szekrényt mutattak, mellyekben mindent, mire csak szükségé lehetne, készen fog találni.

A' bengalai királykisasszony, kit a' persa herczeg' igéző szépsége, esze, delisége és csinos módja, mellyet ama' rövid beszélgetés alatt kitüntettet, egészen elfogának, még nem aludt el, midőn asszonyai visszatértek, hogy ismét lefekügyenek. Kérdé tehát tőlök, gondoskodtak-e illőleg

a' vendég felől, megelégedve hagyák-e őt el, nem lesz-e még valamire szüksége, 's mindenek előtt mit gondolnának felőle.

Az asszonyok, miután az előbbiekre válaszoltak, az utósó kérdésre ezt felelék:

Kisasszonyunk, mi nem tudjuk, mi gondolattal van maga herczegséged a' vendég felől. A' mi minket illet, részünkről, mi szerencsésnek hirdetjük herczegségedet, ha király édes atyja herczegségednek illy szeretetre méltó herczeget adna férjül. Az egész bengálai udvarnál nincs egy, kit hozzá hasonlítani lehetne, 's mi nem hiszszük, hogy a' szomszéd országokban is találkoznék, ki herczegségedhez méltóbb volna.

Ezen hizelgő szózatok nem voltak a' királykisasszony előtt kedvelenek, de mivel még titkolni akará érzelmeit, hallgatást parancsola nekik és monda.

Ti csevegő bohók, fekügyetekle 's hagyjatok engem is újra elalunni.

HÁROMSZÁZ KILENCZVENÖTÖ- DIK ÉJSZAKA.

Más nap reggel legelső, mit a' királykisasszony tett, az vala, hogy öltöző asztalához ült. Soha sem fordított mind eddig annyi szorgalmat haja' 's egész öltözete' csinos alkatására mint ma tüköre' segedel-mével, és soha sem volt még komornáinak annyi törődelemre szükségök mint ma, száz-

szor kellettvén egy dolgot esinálniok, míg azzal a' királykisasszony megelegetett.

Én tegnap — így gondolkodék ez magában — a' persa herczegnek éjjeli köntösömben sem roszul tetszettem; mint fog hűledezni, ha ma teljes pompámban fog látni? — Erre föltevé fejére a' legnagyobb gyémántu főékeséget, továbbá fölvelt hasonló ékes gyémántu nyak-és karkötőt, 's egy övet, mind megbecsülhetetlen értékűeket. Ruhája a' leggazdagabb indus szerből vala, millyet csak királyok' herczegek' 's királykisasszonyok' számára szőnek, 's olly színű, melly kecsseit a' legkedvezőbben emelé. Így minekutána tükörét még több izben, asszonyait pedig egyenként megkérdezé, nincsen-e még öltözetének valami hiánya, megtudakoltatá, ébren van-e már a' persa herczeg; 's minthogy nem kétkedett, hogy ez ohajtani fog előtte megjelenhetni, megüzenni neki, hogy maga fog eljöni hozzá, 's hogy oka van ekkép cselekedni.

A' persa herczeg, ki épen annyit pótlanappali álommal, mennyit éjjeli álmából elveszte 's a' ki most már terhes utazását teljesen kipihente, épen öltözetét végzé, midőn nála a' királykisasszony' egyik komornája reggeli üdvözléttel megjelent.

A' herczeg nem hagyta neki időt, elmondani, a' mi üzenetet hozott, hanem azonnal kérdést tőn, megengedné-e a' királykisasszony, hogy neki udvarolhasson 's mély tiszteletét iránta kifejezhesse; de midőn a' komorna' üzenetét meghallá, imígyen válaszolt:

A' királykisasszony parancsoljon; én csak azért vagyok itt, hogy parancsolatit teljesítem.

A' királykisasszony, mihelyt megérté, hogy őt a' persa herczeg várja, elment látogatására. Az első üdvözletek után, miután t. i. a' herczeg ezerszer bocsánatot kért, hogy a' királykisasszonyt első almából zavarta föl, emez pedig kérdést tett, mikép töltötte vendége az éjet, a' királykisasszony a' pamlagra (szófára) ült, 's a' herczeg hasonlóképen, de olly távolatban, millyet a' tisztelet parancsolt.

A' királykisasszony kezde szólani és monda: Herczeg, én kegyedet ugyanazon szobában fogadhattam volna, mellyben engem az éjjel alva talált, de minthogy oda heréltim' őrnökének szabad bejárása van, ide pedig csak engedelmekkel jöhet, türehtlen vágyamban, hallani a' herczegtől a' csodás kalandot, mellynek a' herczeg' ismeretségét köszönjük, arra határozám magam', hogy ide jőjjenek, mint ollyas helyre, holott senki sem fog egy könnyen háborgatni. Kérem tehát esengve a' herczeget, tegye meg azon szivességet, mellyért esdek.

Hogy tehát a' bengálai királykisasszony' kérelmét teljesítse, Firus-Sah herczeg a' Nurus évi ünnepen Persiában 's azon látványokon kezdé beszédét, mellyek ekkor a' persa király udvarát 's csaknem egész Sirász városát mulaták. Azután a' varázslóra jött 's leírta azt a' királykisasszonynak teljesen. Azon csodás dolog, mellyet az e' lovon ülő indus az egész fényes gyülekezet

előtt láttatott, meggyőzé a' királykisasszonyt, hogy e' lónál bámulatra méltóbb valamit már e' világon nem gondolhatni.

„Kisasszony“, így folytatá tovább a' persa herczeg, „elgondolhatja herczegséged, hogy atyám a' király, ki semmi költséget sem kimél, hogy kincstárát a' legritkább 's legjelesebb dolgokkal, melyeket valahol tud vagy hall, gazdagítsa, a' legélénkebb vágyra gyuladt e' lovat is hozzájok szerezni. Valóban ugy történt 's atyám minden további habozás nélkül kérdé az industól, mit kíván lovaért.

Az indus' fölötte szertelen volt. Azt mondá, hogy ő a' lovat nem vette, hanem egyetlen leányaért cserében kapta, 's mint-hogy azt csak illyes feltétel alatt adhatja el, csak akkor fog birtoki jogáról lemondani, ha atyám, a' király, neki megengedi, hogy testvéremet a' királykisasszonyt feleségül vegye.

Valamennyi udvarnok, ki atyám, a' király körül állott, fellkaczagott e' szörnyű kívánaton, 's én különösen olly élénk haragra gerjedtem, hogy azt nem valék képes eltitkolni, annál kevesebbé, mivel látám, hogy atyám kétkedik, mit válaszoljon. Magam előtt láttam már azon pillantatot, mellyben neki a' kívánt árt megadja, ha elejébe nem terjesztem a' csorbát, melly ebből dicsőségére háramlanék. Azonban előterjesztésim nem valának eléggé erősek, őt egészen eltéríteni azon gondolattól, hogy hugomat, a' királykisasszonyt, egy illy alá való embernek feláldozza. Annaak

reményében, hogy szándékában talán én is megegyezem, ha előbb szintúgy meggyőződtem mint ő a' lonak remédek becséről; azon óhajást fejezé ki: nézném meg a' lovat közelebről, ülnék reá 's tennék rajta próbát.

Atyám' kedvéért tehát felültem a' lóra, 's mihelyt rajta valék, szintúgy cselekedtem, mint elébb az indust látám cselekedni, midőn ez a' levegőbe emelkedék, a' nélkül, hogy tőle legkisebb oktatást vártam vagy vettem volna, 's ugyanazon pillanatban felragadtattam az ég felé nagyobb sebességgel, mint a' nyíl, mellyet a' leg erősb 's legügyesb ijász bocsát.

HÁROMSZÁZ KILENCZVENHATODIK ÉJSZAKA.

Rövid idő alatt olly messze valék a' földtől, hogy semmi tárgyat sem ismérhettem ki többé 's úgy tetszett, mintha olly közel volnék az ég' boltozatjához hogy felni kezdettem, betöröm rajta fejemet.

Azon sebesség mellyel felragadtattam, jó ideig elkábított 's nem valék képes meggondolni a' közel veszedelmet, mellynek olly sok tekintetben ki valék téve. A' csapat, mellyen előbb egyet fordítottam, most vissza meg vissza csavartam, de nem tapasztalám semmi sikerét. A' ló foly-

vást emelkedett az égnek, 's engem miad inkább távolított a' földtől. Végre megpillanték egy más csapat, megfordítám azt, 'a a' ló most a' helyett hogy tovább emelkedjék, le kezdte szállani, 's minthogy csakhamar éj foga körül 's lehetetlen volt a' lovat úgy kormányoznom, hogy olly helyen szállítson alá, hol ne érjen semmi veszély: ez okon megeresztém a' kantárt és sorso-mat egészen az isten' akaratjára bízam.

A' ló végtére földet ért, én leszálltam, megvizgáltam a' helyet 's úgy találtam „hogy ezen palotának lépcsősfedezetén valék. Csakhamar megtalálám a' lépcső ajtót is, melly félig nyitva ált. Kijebb nyitám azt 's lemenvén csendesen, egy másik nyílt ajtó és bágyadt lámpafény ünnének előmbé. Bedugtam fejemet 's mivel a' teremben alvó herélteket láték, belebb pedig erős világot melly egy vékony ajtófüggönyön csilloga át, a' szükség és szorultság, mellyben valék, azon merész vagy is inkább vakmerő szándékra bírt, hogy nem tekintve a' veszedelmet, melly mulhatatlanul ér vala, ha a' heréltek fölérnének, előre menjek 's a' függönyt megnyissam.

Nem szükség, királykísasszony, a' többit el mondanom. Tudja azt herczegséged. Csak kegyét 's nagy lelkűségét kell még herczegségednek köszönnöm, és kérem, adja értésemre, mikép fejezhetem ki hálámat illy nagy jótéteményért olly módon, hogy benne megelégedését találhassa. Mint-hogy már a' népek' joga szerint herczegsé-

gednek különben is rabja vagyok, nincs többé mit ajánlanom, mint szívemet. De mit mondok? szívem sem enyém többé, elragadnak azt e' bájoló kellemekek, 's a' helyett, hogy azt vissza kívánnám, örömmel engedem herczegségednek ált. Engedje meg tehát királykisasszonyom, hogy szívem' és akaratom' asszonyanak egyaránt vallhaszam."

Ez utóbbi szavakat a' herczeg olly hangon 's olly arczczal ejté, mellyek a' bengálai királykisasszonyt nem hagyák többé kételkedni azon hatás felől, mellyet kecssei a' persa herczegre tevenek. Nem is ütközött meg a' herczegnek korá nyilatkozásán 's a' pirúlat, melly arczán egyszerre előmlött, őt a' herczeg szemében még szebbé 's szeretetre méltobba tévé.

Miután a' persa herczeg beszédét végezte, a' királykisasszony szólamlék-meg 's ezt monda:

Ha gyönyörködtem is, herczeg, azon ritka és csodás dolgok' elbeszélésében, mellyeket épen hallek: más részről nem képzelhetem iszonyodás nélkül a' herczegot a' levegőnek legmagasb környékeiben lebegni, 's jöllehet szerencsés vagyok a' herczegot épen és éleiben látnom magam előtt, még sem szüntem meg mind addig remogni, míg el nem monda, hogy az indus' lova palotám' fedezetére olly szerencsésen letette. Hiszem ez száz más helyt is történéhetett vo'na, 's én örülök, hogy a' véletlenség nekem ada elsőséget és alkalmat a' herczegot ismérhetnem. Más

helyre is vezethető e' véletlenség a' herceget, de nem olyanra, hol szivesebb-látást talált volna mint itt.

Azért hercege, igen megbántottnak ézeném magamat, ha azt kellene hinnem, hogy ön azon gondolatot, mintha rabom volna, komolyan ejti vala, 's ha e' kifejezést nem udvariságának inkább, mint belső ő szinte é zelmének kellene tulajdonítanom. Azon fogadtatás, melyet tegnap a' hercege nálam talált, eléggé meg fogtat mutatni, hogy a' hercege itt épen és szint olly szabad, mint a' persa udvarnak közepette.

A' mi szivét illeti, — ezt tevé még hozzá a' királykisasszony olly hangon, melly épen sem vala elijesztő —, meg vagyok győződve, a' hercege nem fogott eddig várakozni annak elajándékozásával, 's választása kétség kívül olly királyi hölgyre esett, melly azt megérdemli; így tehát én igen fájlalnék, ha okul kellene lennem, hogy a' hercege hívtelenséget kövessen el.

Firus-Sah hercege erősíteni akará a' királykisasszonynak, hogy ő még szabad szívvél jövé el Persiából, de épen azon pillanathban, midőn szólabi készült, jelenté a' királyi hölgy' komornáinak egyike, hogy az étkek felhordattak.

E' közbejövet felmenté a' herceget 's a' királykisasszonyt egy nyilatkozástól, melly mindkettőjüket zavarba hozta volna, 's mellyre többé szükségök nem vala. A' bengálai királykisasszony t. i. tökéletesen meg vala a' persa hercege' őszinteségéről

győződve; 's mi a' herczeget illeti ő, noha a' királyi hölgy bővebben nem nyilatkozott, ennek szavaiból 's azon nyájas készségből, mellyel az ő beszédét hallgatá, azt következteté, hogy neki elég oka van, szerencséjével megelégednie.

Minthogy a' komorna az ajtót nyitva tartá, a' királykisasszony felállván azt mondá a' persa hertzegek, ki ugyan azt osekvé, hogy ő különben nem ebedel illy korán, de most minthogy fél, hogy a' herczegnek tegnap rossz vacsorával szolgáltak, korábban hordatá fel az étkeket mint egyébkor. E' szóknál egy pompás terembe vezette a' herczeget, hol az asztal terítve 's a' legizesebb étkek' egész seregével volt megrakva. Leültek, 's mihelyt helyeiket elfoglalák, a' királykisasszony rabnói, kik nagy számmal, mind igen szépek 's gazdagon öltöztvén állának az asztal körül, egy kellemes ének — 's muzsicaconcertet kezdének, melly az ebéd' egész ideje alatt meg nem szűnt.

De mivel e' concert szelíd és halk 's általában úgy vala alkalmazva, hogy az ebédlő pár' beszélgetéseit nem háborgatá: nagy része az ebéd' idejének abban telt el, hogy a' királykisasszony a' herczegnek étkeket rakott elejébe 's őt kinalgatá; a' herczeg viszont a' királykisasszonynak mindig a' legizesb falatokat ügyekezett elejébe tenni, hogy így őt a' szóban 's deliségben megelőzze. Ez természet szerint a' kisasszony részéről újabb deliséget 's nyájasságot vona maga után, melly cse-

réje közben a' kölcsönös figyelemnek 's nyájas szavaknak, a' szerelem mind a' két részről nagyobb haladást tett, mint ez egy szántsándékkal keresett négy szem-közötti beszédben talán történt volna.

Végre fölkeltek mindketten az asztaltól. A' kisasszony egy nagy pompásan épült, arany és égszínre összeillőleg ékesített 's gazdag készületeű szobába vezeté a' herceget, holott szófára ültek, kilátások esvén a' palota' kies kertére, mellyet Firrus-Sah herceg azon különmemű virágok, fák és bokrok miatt csudált, mellyek a' Persiában honosoktól nagyon különböztek, de szépségben azokkal igen is felértek.

Kisasszonyom, monda a' persa herceg, én eddig azt hittem, nincsenek az egész világon Persián kívül pompás paloták 's bámulatos kertek, mellyek a' királyi felséghez illők volnának; de már látom, hogy mindenütt, hol nagy királyok vannak, azok méltóságok 's hatalmokhoz illő lakhelyeket tudnak készíttetni, mellyek ha épület formájok — 's más mellékes dolgokban egymástól különböznek is, a' nagyságban és pompában mindnyájan megegyezők.

Herceg, felele a' királykisasszony, én, ki a' Persia' palotáit épen nem ismerem 's nem is képzelhetem, nem tudok azon hasonlításról, mellyet a' herceg közöttük 's az enyim között von, ítéletet hozni, sem eziránti véleményemet kifejezni: de bár milly őszintének hiszem is a' herceget alig hitethetem el magammal, hogy a' ha-

sonlítás tökéletes. Engedje meg tehát a' herczeg azt hinnem, hogy ezen hasonlításban az udvariságnak nagy része van. Mind azáltal én e' palotámat nem bec-mérlem, 's a' herczeg sokkal helyesebb izléssel bír, hogy sem felőle érdeme szerint ne ítélne, hanem azt állítom hogy e' palota egész középszerű ha azt atyám' a' király' palotájával hasonlítjuk össze, melly ezt mind nagyságra, mind pompára és szépségre jóval felülmulja. Maga fog ebben a' herczeg ítéletet tehetni, 's nekem azt megmondani, ha azon palotát látni fogja. Mert miután már a' véletlen eset ezen ország' fő városába vezette a' herczeget, nem kétlem óhajtani fogja, látni 's üdvözleni atyámat a' királyt is, hogy részéről ő is megtegye a' tiszteletet, melly egy illy rangú 's illy érdemű herczeget illet.

HÁROMSZÁZ KILENCZVENHETEDIK ÉJSZAKA.

Midőn a' királykisasszony vágyat akar a' persa herczegben gerjeszteni, látni a' bengálai királyi palotát 's benne a' királyt, édes atyját, üdvözleni: azt reménylé, hogy király édes atya, látván illy jól termett, okos, tökéletes, minden jeles tulajdonokkal felruházott herczeget, önkényt fog neki házassági szövetséget aján-

lani, 's őt saját kisasszonya' kezével meg-
 kinálandja; 's mivel továbbá meg vala a'
 királyi hölgy győződve, hogy a' persa her-
 czeg iránta nem hideg 's így a' szövetséget
 nem fogja magától elhárítani, azt hitte,
 hogy az úton kívánati célját eléri 's meg-
 tartja egyszersmind azon illendőséget, melly
 egy királykisasszonynak, ki mindenekben
 egyedül királyi atyja' akaratjától kíván
 függeni 's függőnek látszani, elejébe sza-
 batott. De a' persa herczeg e' pont iránt
 nem épen úgy felelt, miut azt a' király-
 kisasszony várta.

Kisasszonyom, úgymond, én legkeve-
 sebbé sem kételkedem, hogy a' bengálai
 király' palotája, herczegséged' állítása
 szerint, ezen palotánál sokkal szebb. Mi
 pedig azon ajánlatást illeti, hogy udvarlá-
 somat királyi atyjánál megtegyem, én an-
 nának véghezvitelét nem csak örömemnek,
 hanem igazi nagy becsületnek is tartanám.
 De, maga herczegséged legyen itt a' bíró.
 Fogná-e nekem maga herczegséged tanács-
 lani, hogy illy nagy uralkodó fölsége előtt
 mint puszta kalandor minden nép 's ran-
 gomhoz illő diszkíséret nélkül jelenjem meg?

Herczeg, monda a' királykisasszony,
 ezen ne aggódjék legkisebhet is; a' her-
 czeg itt, mihelyt akar, annyi pénzt kap-
 hat, mennyin tetszése szerint bár milly
 számos kíséretet fogadhat, 's én magam
 kész vagyok a' herczeget ebben segíteni.
 Van fő városunkban igen sok persa ke-
 reskedő, 's csak azt mondja meg a' her-
 czeg, mennyit vél szükségesnek, hogy azon

magának egy igen diszes udvari kíséretet szerezzen.

Firus-Sah herczeg elért a' bengáli királykisasszony szándékát 's a' szerelemnek ezen nyilvános jele még inkább nevelé a' szenvedélyt, mellyet iránta már érzett, de ennek egész heve sem vala képes elfeledtetni vele kötelességét, miért is minden habozás nélkül így válaszolt:

Kisasszonyom, herczegséged' kegyes ajánlatát, mellyet eléggé meg nem köszönhetek, ezer örömmel fogadnám el, ha ezt azon nyugtalanság, mellyben király atyámat távollétem kétségkívül tartja, nem gátlana! Nem volnék többé azon jóságra és szeretetre, mellyet ő irántam mindenkor bizonyíta, méltó, ha azonnal vissza nem térnék, 's aggodalmát jelentésemmel el nem oszlatnám. Ösmérem őt 's tudom, hogy az alatt, mig én illy szeretetre méltó királykisasszony' társaságának örülök, halálos bűnnek eredt, 's minden reményét viszon megjelenésemhez elvesztette. Reménylem, olly igazságos lesz herczegséged, elhinni felőlem, hogy a' háladatlanág vétke nélkül nem késhetem többé visszaadni neki az életet, mellyet megtértemnek hosszabb halasztása könnyen örökre elragadhatna.

Miután visszatértem, királykisasszonyom, 's ha engem herczegséged toábbá is méltónak itél, kit szövetsége által boldoggá tegyen, ugy én, mivel atyám mindenkor azt erősítet e, hogy nóm' választásában erőltetni nem fog, könnyen

megnyerem majd tőle az engedelmet, hogy ide visszatérjek, nem mint isméretlen, hanem mint herczeg 's atyám' nevében a' bengálai királyt kérendő, hogy vele egy kötöttünk kötendő házasság által szövetségre lépjen. Meg vagyok győződve, hogy atyám maga fogja ebben az első lépést tenni, mihelyt neki elbeszélem, milly nagy lelküleg fogadott engem herczegséged balesetemben,

Azon módot látván, mikép a' persa herczeg e' dologban nyilatkozék, a' bengálai királyikisasszony sokkal okosabb volt, hogy sem őt tovább is sürgetné a' bengálai udvarnál megjelenésre, vagy akármi másra, mi a' herczeg' becsülete — 's kötelességével ellenkeznék; de az, hogy a' herczeg olly hamar vissza szándékozik, őt igen elszomorítá 's attól félt, hogy ha a' herczeg tőle olly hamar bucsut vesz, a' helyett hogy adott ígétét megtartsa, azt mihelyest előle eltávozik, végképen elfelejti. Hggy tehát őt még egy ideig maraszsa, így ejti szavait:

Midőn én a' herczegnek azon ajánlatot tetém, hogy illő körülmények között atyámat a' királyt lássa és vele beszéljen, épen nem vala szándékom egy olly alapos ellenvetés ellen, millyet a' herczeg épen most teve 's a' mellyet én előre nem láthattam, legkissebb kifogást is tegyek. Magam is részese lennék a' bűnnek, mellyet a' herczeg elkövetne, ha én azt legtávolabbról is gyaníthattam volna; azonban azt még sem javalhatom, hogy illy korán szándékozik elutazni mint

szavai gyanítják. Engedjen kérésemre, még csak annyi időt magának, hogy itt körül tekinthessen, 's ha már ugy akarta jó csillagom, hogy a' herczeg Bengalába 's nem egy siva ag pusztába, vagy egy meredek hegycsusra, honnan nincs lejövet, érkezett, felszólítom a' herczeget, töltsön itt legalább annyi időt, hogy tölünk a' persa udvarhoz több és körülményesb hireket vihessen.

A' királykisasszony ezen szavainak nem volt egyéb czéljok, mint hogy a' herczeg őt hosszabb ott mulatása alatt még inkább meg megszeresse. Mi által egyszer mind reménylé, hogy a' herczeg honvágya hűlni fog 's végre talán elszánandja magát, nyilván föllépni 's a' bengalai királynal megtenni udvarlását. A' herczeg azon kegyes fogadtatás és szives-látásnal fogva, mellyet a' királyi hölgy részéről tapasztalt, e' kérelmet meg nem tagadhatta; megigére tehát, hogy még mulatni fog, 's most már a' királykisasszonynak nem volt egyéb gondja, mint hogy a' herczeg' ott mulatását minden kigondolható gyönyörködések által a' lehető legkellemesebbé tegye.

Több napon egymás után mind csak ünneplés, bál, concért, fényes ebéd 's drága osonna váltogatták egymást, és vadászat a' vár' vadas kertében, mellyben mindenemű erdei vad, u. m. szarvasok, őzek, dämvadak 's több illyes Bengalában honnos állatok tartattak, mellyek' vadászata veszély nélkül esett 's a' királyleányt különösen mulatá. — Minden vadászat végén a'

herczeg és királykisasszony valamelyik pontján a' kertnek találkozni szoktak, holott egy nagy szőnyeg 's ülő-parnák borítottak a ajok, hogy az ülés annál kejemesebb legyen. Mig itt ujtgatak erejüket 's a' heves mozgástól ismét kipihentek, különféle dolgokrol váltának beszédet. A' királykisasszony rendszerint, 's főképen Persia' nagyságain hatalmán 's kormányain vezeté a' beszédet, hogy részéről viszont alkalma legyen a' bengalái királyság elsősegeiről szólni 's ezek' rajzolata által a' herczeget hosszash maradásra bírni; de egészen más lett a' következés, mint a' mit ebből a' királykisasszony reménylett.

Ugyan is a' persa herczeg a' nélkül hogy valamit nagyítana, olly kedvezőleg festé le a' persa birodalom' nagyságát pompáját és bőségét, hadi erejét, szárazföldi 's tengeri kereskedését, melly a' legtávolabb, 's ismértenebb országokig terjedett, továbbá a' birodalmi nagy városok' számát mellyek szint' olly népesek valának, — maga a' székváros, mellyben a' herczeg lakott 's holott neki több teljes készületű palotái voltak, mellyeket az év' külön szakaiban lakott 's így egy örök tavasz' kellemeiben élhetett: hogy a' királykisasszony még minekelőtte a' herczeg beszédét végezné, Bengalát a' persa birodalomnál sokkal csekélyebnek 's alább valónak tartotta. Ez anuyira ment, hogy midőn őt a' herczeg viszont Bengala' jelességeinek ábrázolatára kérné, a' királykisasszony ezt

csak többszöri, esengő kérelmekre vala hajlandó teljesíteni.

Engedett végre a' herczeg' kívánatának, 's midőn némelly elsősegeket, mellyekkel a' bengálai kiralyság a' persa birodalom felett nyilvánosan birt, szántszándékkal vagy elmellőzött vagy kisebbített, egyszer- 'smind olly nyilván mutatta ki hajlandóságát a' herczeget Persiába követnie, hogy ez nem kételkedett, a' legelső ajánlatra mellyet ez iránt tenni fog, a' királykisasszony' megegyezését megnyerhetni. Azonban a' herczeg nem tartá helyesnek, mind addig illy ajánlatot tenni, mig a' királykisasszonymál udvariságból annyi időt nem töltött, hogy ez őt többé a' legnagyobb igaztalanság nélkül nem marasztalhatá sem gátolhatá, hogy mulhatlan kötelességének megfelelően, királyi atyjához visszatérjen.

HÁROMSZÁZ KILENCZVENNYOL- CZADIK ÉJSZAKA.

Két egész hónapig engede igy Firus-Sah herczeg a' bengálai királykisasszony' akaratjának, megjelenvén minden mulatságon, mellyet ez az ő tiszteletére kigondolhatott, mintha egyetlen dolga csak az volt volna, hogy életét itt és ekképen töltse el. De mihelyt a' két hónap elmúlt, kinyilatkoztatá a' királyi hölgynek komolyan, hogy már igen is sokáig mulasztja kötelességét 's most engedelmet kell immár kérnie, hogy

azt teljesithesse, megujtván egyszersmind azon ígérétét, hogy hozzá 's a' királykisasszonyhoz méltó pompával haladéktalanul visszatérend 's a' bengálai királytól a' kisasszony' kezét megkérendi.

Kisasszonyom, ezt tevé hozzá a' herczeg, szavaim talán gyanura adhatnak okot, 's kinyilatkoztatott kéésekre herczegséged talán engem is azon hivtelen szeretők' sorába helyezett, kik szerelmök' tárgyát feledik, mihelyest tőle távol esnek; de én, hogy hebizonyítsam azon igaz és őszinte szerelmet, mellyel egy illy szeretetre méltó királykisasszony iránt viseltetem, mint herczegséged, ki engem, mint nem lehet többé kételkednem, viszont szeret: egyszerűsmind azon engedelmért is fognék esedezni, hogy herczegségedet is magammal vihessem, ha nem félnék, hogy ezen kívánatom megbántás gyanánt fog vétetni.

Látván a' persa herczeg, hogy a' bengálai királykisasszony ezen szavaknál elpirult 's a' nélkül hogy legkisebb nehezteletést mutatna, tűnődve ingadozott, mitévő legyen, imigy folytatá beszédét:

Mi az én királyi atyámnak megegyezését 's azon fogadást illeti; mellyel ő herczegségedet nemzetségi szövetekezéseibe fölveendi, az iránt tökéletesen megnyugtathatom herczegségedet. Mi pedig a' bengálai királyt illeti, a' szeretet' barátság' 's tisztelet' mind annyi jelei után, mellyeket ő herczegséged iránt mindenha mutatott és folyvást mutat, egészen másnak kellene neki lennie, mint a' millyennek őt herczeg-

séged én előtttem feste, az az: herczegség' nyugalma' 's boldogsága' ellenségének ha azon követséget, mellyet atyai jóváhagyása végett az én királyi atyám fog hozzá küldeni, jó szívvvel 's kegyesen nem fogadná.

A' bengálai királykisasszony mind ezekre semmit sem válaszolt, de e' hallgatás, és földre süttöt szemei elárulák világosabban, mint minden szó, hogy a' herczeget Persiába kísérni nem idegen 's az ajánlatot elfogadja. Az egy nehézség, mellyet a' dologban találni látszatott, az vala, hogy a' persa herczeg még nem eléggé gyakorlott a' lovat kormányozhatni, következőleg félt, hogy ugyanazon zavarba fog vele akadni, mellyet a' herczeg első próbájakor tapasztalt. Azonban Firus-Sah herczeg olly jól 's egészen eltudá ezen félelmet osztalni, — előterjesztvén, hogy a' királykisasszony benné tökéletesen bízhatik 's ő a' lovat, utóbbi próbája óta szintugy tudja kormányozni mint maga az indus: — hogy a' királykisasszonynak többé nem vált egyéb gondja, mint hogy a' herczeggel együtt olly titkon készüljön el utra, hogy ebélti szándékjokról senki legkevesebbet se gyaníthasson.

E' meg is lett, 's mindjárt a' következő napon hajnalhasadtakor, midőn még az egész palota mély álomban feküdt felmenének együtt a' fedezetre, 's itt a' herczeg Persia felé fordítván a' lovat, azt egyszersmind úgy helyezé, hogy derekára a' királykisasszony könnyen felülhessen. Ekkor legelőbb is a' herczeg ült fel, 's miu-

tán a' királykisasszony megfogván nagyobb bátorság okáért a' herczeg' kezét, mögötte szinte helyet fogot 's tudtára adá a' herczegnek hogy most már indulhat; megfordítá ez ugyan azon csapot, mellyet Persiából elindultakor fordított vala, 's a' ló velök ugyan azon pillanatban a' levegőbe felszállott.

A' varázs-ló szokott sebeséggel haladt 's Firus-Sah herczeg irányát ugy adá, hogy mint egy harmadfél óra teltén Persia' fővárosát megláthatták. A' herczeg sem azon a' nagy téren, mellyről első ízben kiindult, sem a' szultán' palotájában, hanem egy mulató kastélyban szálla le, melly nem messze vala a' fő városól. Itt a' legszebb szobába vezeté a' királykisasszonyt 's tudtára adá, hogy ő az illő tisztelekések' megtétele végett atyját a' szultánt megy legelőbb is megérkeztökről értesíteni 's csakhamar ismét visszatérni; addig is a' kastély örnek vagy várnagynak, ki épen jelen vala, parancsokat ad, hogy a' kisasszony mindenben, a' mire csak szüksége leend, szolgálatot kapjon.

Elhagyván a' herczeg a' királykisasszonyt, parancsolá a' várnagynak, hogy nyergeltessen lovat. Ez megesvén, a' ló elővezetteték, a' herczeg fölveté reá magát, 's miután a' várnagyot a' királykisasszonyhoz ezen parancsolattal küldé vissza, hogy neki mindenek előtt 's minél hamarabb reggelit készíttessen, ellovagolt. A' nép, melly' a' herczeg' eltűnte óta szinte minden reményét elveszté, őt valaha ismét meg-

láthatni, 's mellynek gyásza most egyszerre vígságra változott, u jában 's a város' utcáin, mellyeken a' palotáig végig lovagolt, élénk öröm riadozásal üdvözlé őt. Édes atyja, a' szultan, épen tanácsülést tartott, 's mind ő mind az egész gyülekezet mint mindig a' herczeg' eltűnése óta gyászban voltak, midőn a' herczeg egyszerre belépett. A' király öröm' és szeretet' könyeivel szemében sietett ölelésére, 's leg első kérdéseinek egyike az vala, mi történt az indus' lovával. —

E' kérdés alkalom vala a' herczegnek elbeszélni azon veszedelmet és zavart, mellyben volt, midőn őt a' varázs ló fölragadá, továbbá a' módot, mellyel magát a' veszedelemből kimenté, mint szállott meg a' bengáli királykisasszony' palotája' fedezetén, mi kegygyel fogadá őt a' királykisasszony, kinél ugyan azért a' kellő időn túl mulatott, mi sziveséggel vala az iránta, 's mikép végre reá is biratá magát, hogy őt, a' herczeget, Persiába kövesse, miután neki kezét megígérte.

En őt uram, így végzé beszédét a' herczeg, miután neki viszont megígértem hogy Fölséged tőlünk megegyezését nem fogja megtagadni, az indus' lován ide magammal elhoztam; 's a' királykisasszony most Fölséged' mulató kastélyainak egyikében, holott őt hagyám, egyedül annak birtét várja, hogy adott ígéretem nem volt fíres szó.

Itt a' herczeg földre akara borulni atyja, a' király előtt, hogy őt megindítsa, de

ez meggátolá őt, megölelé ismét és így szóla:

Édes Fiam, én nem csak megegyezem abban, hogy a' bengalái királykisasszonyt nődül vedd, hanem még magam személyesen fogok azonnal látogatására menni, hogy neki tartozó köszönetemet megvigyem, őt ide a' palotába vezessem, holott a' menyekzöt még ma megülendjük.

Miután a' szultán a' szükséges parancsokat azon látogatás iránt, mellyet a' bengalái királykisasszonynál tenni szándékozott, kiadta, meghagyá egyszersmind, hogy a' gyászt azonnal mindenki letegye, 's a' nyilvános vigalmak sip, dob és tárogató szóval kezdessenek el, és hogy az indust a' fogságból kibocsátván, vezessék elejébe.

Az indus elővezetteték 's bemutatták a' szultánnak, ki is így szólott hozzá:

Én téged azért zárattalak be, hogy életed, noha az mind haragomnak mind fájdalomnak csekély áldozat lett volna, kezesül vegyen fiam életéért. Adj hálát istenének, hogy fiamat újra megtaláltam. Menj, hord el lovadat 's meg ne jelenj többé szemem előtt.

Mihelyt az indus a' szultán elől eltávozott 's azoktól, kik őt a' fogházból kibotsáták, megtudta, hogy Firus-Sah herczeg az ő lován visszatért, magával hozván a' királykisasszonyt; továbbá hol szólott le a' herczeg 's hagyá a' királykisasszonyt; végre, hogy a' szultán már készül ezt onnan elhozni 's palotájába vezetni: —

sietett megelőzni a' királyt 's a' herceget. Nyomban a' kastélynak indult tehát 's itt megtalálván a' várnagyot, ezt mondá neki, hogy ő a' szultán' 's a' persa herceg' nevében jó, hogy a' bengalai királykisasszonyt maga mögé ülletven a' lóra, levegőben vigye a' szultánhoz, ki őt — ugy mond, — a' palota' terén várja 's az udvart és várost e' látvánnyal akarja meglepni.

A' várnagy ismerte az indust, tudta, hogy zárva volt, és így annál kevesbbé kételkedett szavain, minthogy őt szabad lábon látá. Megjelent tehát a' királyi hölgy előtt, 's ez alig értette meg, hogy az indus a' herceg' nevében jó, azonnal meggyezett, hogy, miént hívé, a' herceg' ohajtását teljesítse.

Az indus örvendett szívében, hogy gonosz terve illy könnyen valósult, felült a' lóra, maga mögé vevé a' várnagy' segedelmével a' bengalai királykisasszonyt, megforditá a' csapat, 's azonnal magasan ragadá őket a' ló a' levegőbe föl.

HÁROMSZÁZ KILENTZVENKILENCZEDIK ÉJSZAKA.

Ugyan azon pillanatban hagyá el a' persák' királya egész udvara kíséretében a' palotát, hogy a' mulató kastélynak induljon, 's ugyan e' pillanatban vágtaott a' herceg' előre, hogy a' bengalai királykis-

asszonyt értesítse, midőn az indus fenn a' levegőben szántszándékkal épen a' város felé tartott, hogy így a' királyt és herceget mintegy kihívni látszassék 's megbozulni az igazságtalan bánást, mellyet szenvednie kellett.

Alig pillantá meg őt a' szultán, megismervén őt első pillanatra, annál nagyobb megdöbbenéssel állapotodott meg, mivel lehetetlen volt a' rablót illy rettentő gyaláztatért, mellyet rajta mindenek láttára követett el, bár mikép megbüntetnie. Ezer átkot szóra tehát udvarnokival együtt, kik e' szörnyű szemtelenség' 's példátlan gonoszság' tanúi voltak, az indus ellen. De ez legkevesebbé sem indult meg az átkokon, mellyek' tompa moraja egész hozzáig fülhatott, hanem inkább folytatá útját: míg a' szultán visszatért palotájába, öldöklő bánattal azon, hogy illy képtelen sérelmet kelle eltűrnie, 's annak szerzőjét meg nem fenyítheti.

De mi nagy vala még Firus-Sah' bánatja, midőn őn szemével 's a' nélkül hogy legkevesebbé is akadályozhatná, látnia kellett, mint viszi tőle az indus a' bengálai királykisasszonyt kit olly lángolón szeretett, hogy nélküle többé nem élhetett? — E' pillanatra mellyet épen nem várt, meredve állá meg, mozdulatlanul. 'S mi előtt még fontolóra vehetné, a' leghevesebb szitkokra fakadjon-e, a' királykisasszony' szomorú sorsát sirassa-e, vagy engedelmért esedezzek tőle, hogy olly kevés óvakodással gondoskodott felőle, ki neki magát egé-

szen 's olly módon adta által, melly szerelmének olly bizonyos tanuja volt, — az alatt, mondom, a' varázs-ló szemei elől mindkettejét végképen elragadta. Mi tevő legyen már most? A' király', édes atyja', palotájába térjen vissza? ott szobájába zárkozzék 's elmerüljön bújába, a' nélkül hogy csak egy lépést tegyen a' rabló' üldözésében, hogy attól a' királykisasszonyt elragadja 's magát megbüntesse? — ezt az ő nagylelke, szerelme 's vitézsége egyaránt ellenzék, miért is utját a' mulató felé folytatá.

Midőn a' kastélyban megérkezett, könnyes szemekkel lépett elejébe a' várnagy, ki most mind könnyűhitűségét, mind azt, hogy az indutól megcsalatott, általlatá; leborúlt előtte, magát vállalá a' szörnyű csinben vétkesnek 's bűnhődésül halált ítélé önfejére, mellyet a' herczeg' kezeitől vart.

Kelj fel, így szola hozzá Firus-Sah herczeg, nem te vagy oka a' királykisasszony' elragadtatásának, hanem én magam 's az én együgyűségem. Menj ne vessz időt, 's keress nekem valahol dervis rubát, de meg ne mondd, hogy számomra hozod.

Nem messze a' kastélytól egy dervis-monostor állott, mellynek seich-je vagy is előljárója a' várnagynak barátja volt. Ez tehát hozzá mene, azt mondá neki csalfa meghittséggel, hogy e' királyi udvar' tiszteinek egyike kinek ő nagy mértékben lekötelezettje, a' szultán' kegyelméből kiesett, 's ő igen szeretne neki segedelműl lenni, hogy a' szultán' haragját kikerül-

hesse, — Illy előadásra a' várnagy azonnal megkapá a' mit kért, 's egy tökéletes dervisruhával tért a' herczeghez vissza. A' herczeg tüstént leveté ruháját, felülé helyette a' dervisét, 's miután uti költségül egy gyöngyökkel 's gyémántokkal tele katalyát vett magához, mellyet tulajdonkép a' bengálai királykisasszonynak szánt vala ajándécul, elhagyá alkonyatkor a' kastélyt a' nélkül hogy tudná, melly utat kelljen választania, de egyszersmind eltökélett szándékkal, hogy addig meg nem tér, mig királykisasszonyát föl nem találja 's vissza nem kíséri.

De, hogy az indusra térjünk vissza, ez a' varázs-lovat úgy igazgatá, hogy még azon nap' jó korán egy erdőcskéhez jutott, közel Kasemir ország' fő városához. Mint hogy az indus megébhült és gyanítá, hogy a' bengálai királykisasszony hasonló szükségset fog érzeni, leszállott ezen erdőcskénél 's a' királykisasszonyt itt egy hűvös és ezüst tisztaságú pataknál a' zöldellő pázsitra letévé, maga étket ment keresni.

Mi alatt az indus távol vala, a' bengálai királykisasszony, ki magát egy olly alacsony rabló' hatalmában látá, kinek erőszakától oka volt remegni. örömet megszökött 's magának egy biztos menedékhelyt keresett volna, de mivel reggel, a' mulató-kastélyban megérkeztekor, alig vett magához egy vagy két falatot, most midőn tervét ki akarta vinni, olly gyengének 's erőfogyottnak érzé magát, hogy kénytelen volt szándékával felhagyni, 's minden ide-

gen segély nélkül egyedül őn bátorságára támaszkodni. De egyszersmind eltökélette magában, hogy inkább halált szenved, mint a' persa herczeghez hívtelen lesz. Azért is midőn az indus visszatért, nem hagyá magát kétszer kínaltatni, hanem ételhez nyult 's az által csak hamar annyi erőt kapott, hogy azon szemtelen beszédekre, mellyekre az indus az ebéd' végén fakadt, bátran felelhetett. Látván pedig, hogy az indus néhány sikertelen fenyegetőzés után erőszakkal akar elni, felugrott 's a' rálóval küzdeni készültében egy hangos sikoltás pattant ki kebléből. E' szóra azon pillanatban egy csapat lovas vágatott elő 's őt és az indust körülfogá.

A' kasemiri király vala az, ki most kíséretével együtt vadászatról térvén baza, a' bengalai királykisasszony' szerencséjére épen e' tájon lovagolt el 's a' lármaszót hallván, közelebb jött. A' szultán az indushoz fordult és kérdé, ki ő 's mi joga van a' széphez, melly itt előtte áll. Az indus megfontolás nélkül azt felelé, hogy ez az ő neje 's a' köztök támadt pörhöz senkinek semmi köze.

A' királykisasszony, ki sem rangját sem állapotját nem ismeré annak, ki illy szerencsés órában érkezett szabadítására, meghazudtolá az indust 's monda:

Nagyságos ur, kit az ég szabadításomra küld, akarki légy, könyörülj egy királykisasszonyon 's ne higy e' csalárdnak. Mentsen isten, hogy én valaha illy nyomoru 's alávaló indus' felesége legyek. Ez

egy ocsmány bűbájosa, uram, ki engem ma reggel a' persa herczegtől, kinek nejlül valék szánva, elragadott 's e' varázs-lovon, mellyet itt látsz, ide hozott.

Nem vala a' királykisasszony' részéről sok szóra szükség, meggyőzni a' kasemiri szultánt a' felől, hogy igazat mond. A' hölgy' szépsége, a' méltóság, melly egész valóján előmlött és könnyei eleget szólnak mellette; azonban ez folytatni akará beszédét, midőn a' szultán, felgyulván az indus szemtelenségén, a' nélkül hogy több szót várna, megöleté az indust, parancsolván, hogy fejét vegyék; mi is annál könnyebben megtörtént, minthogy az indus, ki e' rablást mindjárt a' börtönből kiléptekor követte el, semmi védfegyvert nem hozott magával.

Alig menekvék meg a' bengali királykisasszony az indus incselkedésitől, már is újakba került, mellyek őt nem kevesbé szomoríták, A' szultán lovat adatott számára, elvezeté őt palotájába, itt a' legpompásb szobát nyittatá neki a' magáé után, számos rabnőket rendele szolgálatára 's herélteket őrizetére. A' szultán maga vezeté e' szobába a' kisasszonyt 's a' nélkül hogy köszönetét ennyi jótettért bevárná, így szóla hozzá:

Királykisasszony, nem kétlem, nyugodalomra lesz szüksége, azért is elhagyom, hogy magát kinyughassa. Holnap talán képesebb leend, elmondani nekem ritka kalandjának közelebbi körülményeit. Ezt mondván eltávozott.

NÉGYSZÁZADIK ÉJSZAKA.

Kimondhatatlan volt a' bengalai királykisasszony' öröme, hogy illy hamar megszabadult egy ember' incselkedésitől, kire utálat nélkül nem nézhetett, 's most azon reménnyel kecsegteté magát, hogy a' szultán fölteendi jótetteire a' koronát, 's őt a' persa herczeghez küldendi vissza, mihelyt el fogta beszélni, mennyire tart jogot hozzá a' herczeg, 's mihelyest a' szultánt e' kegyelemért kérni fogja. De igen távol volt a' királykisasszony attól, hogy ezen reményit teljesebben lássa.

T. i. A' kasemiri király elvégzé magában, hogy őt más nap mindjárt nőül veszi 's az egybekelési vigalmakat sipok' dobok' 's egyéb örömjelentő és gerjesztő muzsikások által, mellyek nem csak a' királyi palotában, hanem az egész városban szerte zengedeztek, még hajnalhasadtakor el is kezdette. A' királykisasszonyt e' zaj ébreszté fel 's ő azt inkább akarmi másnak, mint igaz okának vala hajlandó tulajdonítani; de midőn a' kasemiri szultán, ki magának jelentetni parancslá, mihelyt a' királykisasszony látogatást fogadhatna el, hozzá belépett 's miután egészsége felől tudakozódott, értésére adá, hogy a' sip és dobszó, mellyet hall, saját menyegzője' ünnepét hirdetik, mellyre a' szultán őt azonnal meghívja: — ekkor a' királykisasszony'

megdöbbenése olly nagy lett, hogy a' szultán' lábainál aléltan rogyott le.

A' királykisasszony' komornái, kik körülé állának, azonnal segedelmért siettek, 's a' szultán maga is mindent elkövetett, hogy őt életre hozza, de sok idő telt el, míg a' királykisasszony ismét eszméletre jött. Végre magához tért, de egyszerűsmind, — hogy Firus-Sah herczegnek adott szavát meg ne szegje 's a' házasságba, mellyet a' kasemiri szultán a' nélkül hogy őt kérdené, elvégzett, megegyezni ne kényszeríthetthessék, — eltökélé magát, azt színeleni, mintha az ájulás alatt megtébolyodott volna. El kezdte tehát még a' szultán' jelenlétében a' legfonákább dolgokat beszélni, sőt felugrott 's a' szultánra készüle rohanni, úgy hogy ezt e' kedvetlen jelenet egészen meglepé 's elszomorítá végre látván a' szultán, hogy a' királykisasszony még sem tért észére, asszonyaira hagyá őt megparancsolván ezeknek, hogy a' beteg mellől el ne távozzanak, s' reá a' legnagyobb gondal ügyeljenek. Nap folytában még igen gyakran tudakozódott egészsége felől, 's a' válasz mindenkor az lett, hogy a' beteg csak úgy van mint volt, vagy még rosszabbul. Estve felé még hevesebb lón a' betegség, mint nap közben 's így a' szultán nem érhető el ez éjjel azon örömet, mellyel magát előre kecsegteté.

A' bengálai királykisasszony nem csak más nap, hanem a' következett többi napon is folytatá az eszelős beszédet 's egy nagy elmeháborodásnak egyéb jeleit, míg

vége a' kasemiri szultán kénytelenítve látá magát egybehíni udrava' orvosait, tanakodni velek a' betegség fölött 's kérdeni őket, ha nem tudnának-e valami orvosszert e' nyavalya ellen.

Az orvosok közös tanakodás után egy szóval azt felelék, hogy ezen betegségnek több faja és mértéke van, mellyek szerint aztán a' nyavalya vagy gyógyítható, vagy epen gyógyíthatatlan. Ők tehát nem tudhatják, mi fajú a' bengálai királykisasszony' betegsége, ha elebb őt magát nem látják. Ennél fogva megparancsolá a' szultán a' herélteknek, hogy az orvosokat egyenként, mindeniket a' maga rangja szerint a' királykisasszony' szobáiba bocsássák be.

A' bengálai királykisasszony, ki ezt előre látta és méltán félt, hogy ha az orvosokat közeledni és üteréhez (pulsus) nyulni engedi, végre a' legtanulatlanabb is észreveszi, hogy ő egészséges és betegsége csupa tettetés, ekképen cselekedett. Valahányszor egy orvos belépett, a' királykisasszony olly dühbe jött, annyi dühösséget mutatott az orvos ellen, egyszersmind jeleit adván, mintha annak képét össze akarná karmolni, hogy még csak egy sem merte magát közeledése által ezen veszedelemnek kitenni.

Azok, kik magokat ügyesebbnek hirdetétek másoknál 's avval dicsekedtek, hogy a' betegséget pusztá reá nézésből is ki tudják ismerni, némi italokat rendeltek, mellyeket a' királykisasszony minden két-

kedés nélkül bevett, tudván egy részről, hogy magát e' mellett is mind addig betegé teheti, a' meddig tejszik és szükségesnek látja, más részről pedig, hogy a' bevett italok ártatlanok.

NÉGYSZÁZ ELSŐ ÉJSZAKA.

Látván a' kasemiri szultán, hogy udvari orvosai a' királykisasszony' gyógyításával semmire sem mentek, felhivatá a' fő város' valamennyi orvosait, kiknek azonban minden ügyességök, tudományok 's tapasztaltságok sem vala szerencsésb. Végre országa egyéb városiból is elő hivatá a' szultán mindazon orvosokat, kik tudományokban a' leghiresebbek valának; de a' királykisasszony ezeket sem fogadta szivesebben mint az előbbieket 's minden, a' mit rendeltek, foganatlan volt. Ekkor a' szultán sebes postákat küldött a' szomszéd fejedelmek' országai, 's birodalmaikba 's udvaraikhoz olly igérettel, hogy a' kik az ezekben felszólított leghiresebb orvosok közül, fővárosába jőnének, azokat ugyan gazdagon megfizetni, a' ki pedig a' beteget meg is gyógyítaná, fejedelmileg megfogja jutalmazni.

Többen ezen külföldi orvosok közül valóban utra is kelének, de egyetlen egy sem dicsekedett azzal hogy szerencsésebb volt volna a' belföldi 's udvari orvosoknál;

egyetlen egy sem hozható a' királykisasszony eszét helyre, mert ez nem is tőlök, sem ügyességektől, hanem egyedül a' királykisasszony akaratjától függött.

Ez idő közben Firus-Sah herczeg nem egy országot 's nem egy fővárost járt be (*dervis öltözetben*), még pedig az ut alkalmatlanságain kívül annál is szomorúbb szívvel, minthogy épen nem tudhatá, vajjon nem épen ellenkező irányban jár-e attól, mellyet követve a' keresett tárgyról talán hirt kaphatna.

Szüntelen figyelem közben mindazon új hírekre, mellyeket az utjában eső városokban beszéltenek, végre Indiának egyik nagy városába jutott, holott igen sokat emlegettek egy bengálai királykisasszonyt, ki épen az nap, mellyen a' kasemíri szultánnal menneközjét kell vala tartania, eszében megtévelyodott. — A' herczeg bengálai kisasszonyt hallván említetni, nyomban gyanította, hogy ez ugyanaz lesz, ki után ő utaz, 's ezt annál is inkább, mint hogy a' bengálai udvarnál soha sem hallott a' magáén kívül más királykisasszonyt emlegettetni. Bizván tehát a' hirnek köz elterjedtében, utját Casemir országa 's fővárosa felé vevé. Ebben megérkezvén, egy chánba vagy is vendégfogadóba tért be, holott még az nap elbeszélék neki a' királykisasszony történetét, nem különben az indusnak gyászos noha megérdemléit végett, melly utóbbi környülmény egészen bizonyossá tevé a' herczeget, hogy ez a' herczegasszony az, kit ő keres, és követ-

kezőleg, hogy a' szultán hiába pazarlá pénzét orvosokra, kik a' királykisasszonyt meg nem gyógyíthaták.

Alig tuda meg a' herczeg minden körülállást, mindjárt más nap csináltata magának egy orvos köntöst, 's azt felöltvén azon nagy zakállal, mellyet utközben növeszte, ment az utczákon végig, 's magát mindenütt orvosnak hirdeté. Tűrhetetlen vágyában, királykisasszonyát minél előbb látnia, sietett a' szultán palotájába, holott is az udvari tisztek egyikéhez kívánt vezetetni. A' heréltek' felügyelőjéhez vezeté, kinek is azt monda, önhittségnek fogják tartani talán, hogy ő, mint orvos jó, 's ajánlkozik a' királykisasszony' meggyógyításában még egy próbára miután ezt olly sok 's híres orvos teljesíteni képes nem vala: azonban őt reménység táplálja, hogy bizonyos saját szerek' segedelme által, mellyeket ő tud 's foganatosaknak tapasztalt, véghez fogja a' gyógyítást vinni, melly az előbbieknék nem sikerült. A' heréltek' felügyelője erre azt felelé, hogy ő igen kedves vendég, a' szultán őt örömmel fogja látni, 's ha ő a' királykisasszonynak előbbi egészségét vissza adni szerencsés lenne, olly jutalmat várhat, millyen a' szultán' bőkezűségének megfelel. Várjon kegyed egy kevéssé, ugymond, én nyomban ismét itt leszek.

Nagy ideje mult, hogy egy orvos sem jelenté magát többé, 's a' szultán nagy keserűségére csak nem minden reményét elveszté, hogy a' bengálai királykisasszonyt

valaha egészségben láthassa 's nőül vétele által szerelmének nagy voltát íranta bizonyíthassa; azért is parancsolá a' fő őrtisztnek, hogy az épen bejelentett orvost nyomban vezesse elejébe.

A' persa herczeg tehát orvos öltözetben bemutatott a' kasemiri szultánnak, ki is a' nélkül hogy sok szót vesztegetne 's csak azt adván tudtára, hogy a' bengálai királykisasszony nem nézhet orvosra düh nélkül, melly a' nyavalyát csak súlyosbítja, egy magasabban álló szobába vezette őt, honnan egy rostélyos ablakon keresztül a' beteget a' nélkül hogy láttatnék, szemlélhette.

Firus-Sah herczeg ide föllépett 's imádozott királykisasszonyát pillantá meg, bágyadtan ott ülve 's könyező szemekkel egy dalt énekelve, mellyben szerencsétlen sorsát panaszlá, melly őt gyöngéd szerelme' tárgyától talán örökre elszakasztá.

A' herczegnek ki e' szomorú helyzetben látá királykisasszonyát, nem vala több bizonyítványra szüksége hogy annak betegsége csak színlett, 's hogy illy kegyetlen erőszakot magának csak hozzá érzett szerelméből tett. Leszálla tehát a' rejtek szobából, jelenté a' szultánnak mineműnek tartja a' királykisasszony' betegségét, 's hogy az épen nem gyógyíthatatlan; de egyszerűsmind azt is, hogy gyógyíthatása végett egyedül, négy szem közt kell vele szólnania; egyébiránt, mi azon változásokat illeti, mellyekbe a' királykisasszonyt valamelly orvos' szemléletre ejteni szokta,

reményli, hogy őt a' beteg szelíden fogadni 's meghallgatni fogja.

NÉGYSZÁZ MÁSODIK ÉJSZAKA.

Erre a' szultán megnyitatta az ajtót, melly a' királykisasszony' szobájába vezetett, 's a' herczeg belépett. Alig pillantá meg őt a' királyi hölgy, ki az öltözetnél fogvást orvost vélt látni, felugrott, mint a' dühösök szoktak, fenyegeté őt 's elhalmozá szitkokkal. De a' herczeg mind e' mellett is közelebb ment, 's midőn már eléggé közel vala, minthogy egyedül a' királykisasszony által akart értetni, halk szózáttal 's egész alázattal így szóla:

Királykisasszony, én orvos nem vagyok, kérem, ismérje meg bennem herczegséged Persia' herczegét, ki kiszabadítására jó.

A' szó' hangjára 's azon arczvonások' láttára, mellyekre a' herczeg által növesztett hosszú szakáll mellett is reá ismert, a' királykisasszony csillapodni kezdett, 's látható volt arczulatján azon öröm, mellyet egy sovár ohajtátnak váratlan teljesülte okozni szokott. Öröm és meglepetés elnémíták egy ideig a' királykisasszonyt, 's alkalmat adának a' herczegnek elmondani röviden a' kétségbeesést mellynek rabja lett, midőn a' kisasszonyt őn szemei előtt

az indus által elragadtatni látá; továbbá azon eltökélett szándékát, hogy mindent oda hágy 's őt a' világnak akarmelley szögében rejtezik fölkeresi 's addig nem nyugszik míg meglelé 's a' hűtlen rabló' kezeiből kimentette; végre mi szerencse' által juthat a' hosszas és bágyasztó utazások után e' viszonzlátáshoz. Végezvén beszédét, kérte a' királykisasszonyt, mondaná el szinte röviden a' mik vele elragadtatása óta a' jelen pillanatig történtenek, erősítvén, hogy mind ezek' tudására szüksége van, hogy megtehesse az illő rendszabásokat, mellyek által a' királykisasszony a' kasemiri szultán' dölyfe 's önkénye alól ki menteni szándékozik.

A' királykisasszony tehát sietett elbeszélni a' herczegnek, mikép szabadított ki a' vadászatról megtérő szultán által az indus' kezeiből, milly kegyetlenül megvolt más nap mindjárt a' szultán' nyilatkozása által lepetve 's mi hamar tökéle ez el magát, őt még az nap feleségül vennie, a' nélkül, hogy előbb, mint az illendőség kívánta volna, megegyezését kikérné. Ez az erőszakos és dölyfös bánásmód, így szóla továbbá, őt ájulásba ejté, melly után nem láta más módot menekedhetnie, mint a' mellyhez nyult, hogy magát a' herczegnek, kinek szavát és szívét adá, megtartsa, készebb lévén meghalni, mint magát egy szultánnak adni meg, kit nem szeret, sem soha nem szerethet.

A' persa herczeg, ki ebből már eleget értett, azt kérdé a' királykisasszonytól,

nem tudná-e, hova lett az Indus' halála után a' varázs-ló.

Nincs tudtomra, ugymond a' királykisasszony, mit parancsolt ez iránt a' szultán, de ahhoz képest, a' mit én neki a' varázs-lóról mondtam: gondolhatni, hogy ő arra ügyeltetni fogott.

Mint hogy Firus-Sah herczeg szinte nem kételkedett, hogy a' kasemiri szultán gondját fogta a' varázs-lónak viseltetni, közlötte tervét a' királykisasszonnyal, t. i. azt, hogy őt a' varázs-ló' segedelme által akarja ismét Persiába visszavinni. Miután tehát vele az iránti rendszabásokban megegyezett 's különösen ajánlotta, hogy a' királykisasszony másnap az eddigi hálóköntös helyett tökéletes öltözetet vegyen 's a' szultánt, ha majd ezt a' herczeg bevezetné, módosan fogadja ugyan, de a' nélkül hogy hozzá egy szót is szólana, — a' persa herczeg ismét eltávozott.

A' kasemiri szultán felette megörült, midőn a' persa herczeg nála jelentést tett, mennyit vitt mindjárt legelső látogatáskor is a' királykisasszony tökéletes felépülhetése iránt véghez. 'S midőn más nap reggel a' királykisasszony őt olly módon fogadá, mellyből meggyőződött, hogy ennek gyógyulása valóban annyira haladt elő, mint az orvos mondá, ekkor ezt a' szultán a' világ' legelső orvosának tartotta.

Illy biztató állapotban látván a' királykisasszonyt, megelegetett a' szultán azon való örömének kifejezésével, hogy őt olly lelki állapotban találta, melly közelgető, tö-

kéletes felépülését reménylteti, 's minekntána intette a' királykisasszonyt, hogy részéről is segítse az olly ügyes orvos' igyekezeteit, mi által a' mit ez olly szépen kezdett kívánt tökéletességet érjen, 's hogy e' végre az orvost teljes bizodalmban részeseltesse, a' szultán eltávozott a' nélkül, hogy a' királykisasszonynak csak egy válaszsavát is bevárna.

A' persa herczeg, ki a' kasemiri szultánt ide kísérte, vele együtt ment ki is a' királykisasszony' szobájából, 's menet közben kérdé a' szultánt, lehet-e ő olly bátor, tudakozni a' szultántól, milly kaland által juthatott a' bengálai kisasszony illy magányosan 's olly messze hazájától a' kasemiri királyságba. T. i. a' herczeg tetteté magát mintha ő ezt nem tudná 's a' királykisasszony neki mit sem mondott volna; általában pedig a' kérdést csak azért tevé, hogy a' varázs-lóra térítse a' beszédet 's megtudja a' szultántól, hová lett az a' ló.

A' szultán, ki épen nem gyaníhatta, mi czélből tevé e' kérdést a' herczeg, nem csinált a' dologból semmi titkot. Elbeszélé neki ugyanazt és szinte úgy, mit és mikép ez már a' királykisasszonytól hallott, 's a' mi a' varázs-lovat illeti, azt a' szultán, mint különös ritkaságot, a' nélkül hogy tudná, mikép lehet és kell azt használni, kincstárába vitette.

Uram, így szóla most a' színlett orvos, ez a' mit én épen most hallok felségedtől, nekem módot ad a' királykisasszony' gyógyítását tökéletesen véghez vihetnem.

Minthogy a' kisasszony e' lovon jött ide, e' ló pedig bűvölve van, igen természetes, hogy ezen bűbájából vagyis varázslatból magára a' királykisasszonyra is ragadt valami 's azt csak bizonyos füstölések által, melyekhez én tökéletesen értek, lehet elűzni. Ha tehát felséged ebben gyönyörködni 's egyszersmind az udvart és a' főváros' minden lakóit, egy fölötte meglepő látványban akarja részesíteni, állíttassa ki holnap azon varázs-lovat a' palota-tér' kellő közepére; — 's a' többit bizza reám. Igérem, hogy a' királykisasszonyt felséged' 's az egész gyülekezet' szemei előtt kevés perczenet alatt lélekben és testben olly tökéletes ép-ségűvé teszem, millyennel valaha birt, 's hogy az egész dolog illendő fényvel és pompával menjen véghez, igen jó volna, ha a' királykisasszony a' lehető legpompásb öltözetben 's főséged' legdrágább gyémántjaival ékítve jelennék meg.

A' kasemiri szultán valóban nagyobb áldozatokra is kész vala, mint millyeket itt tőle a' persa herczeg kívánt; hogy általok azon örömben részesüljön, mellyhez magát most olly igen közel lenni vélé.

Másnap tehát a' szultán' parancsolatjára kivitetett a' varázs-ló a' kincstárból 's korán reggel a' nagy palotatéren felállítatott. Ennek hire csak hamar elfutá a' várost, 's minthogy a' készülétek valami rendkívüli látványt gyanítottak, a' nép csoportonként gyülönge fel a' város' minden részeiből. A' szultán' testőrei egy kört csinálának, hogy rendbomlásnak eleje vé-

tessék 's a' varázs-ló körül egy nagy tér szabadon maradjon.

A' kasemiri szultán szinte megjelent, 's midőn a' legelőbbkelő országaagyok — 's udvari tiszteitől körül véve egy magasabb padon helyet fogott, kilépett a' bengálai királykisasszony is, kísértetve valamennyi asszonytól, kiket a' szultán szolgálatjára rendelt vala, közelebb mene a' varázs-lóhoz, 's arra asszonyai segedelmével felült. Midőn már a' nyeregben jól helyet fogott, lábát a' kengyelbe tévé 's a' kantárt kezébe vette, ekkor a' persa herczeg, mint szinlett orvos, körül rakatá a' lovat füstölő serpenyőkkel, mellyekbe előbb izzó szenet rakatott, és körüljárván mindenikbe a' legválogatottabb füstölő szerekből készült porkeveréket vetett. Ekkor, ugy látszott, egészen magába száll, lesütött fővel 's mellre tett kezekkel megkerülte a' lovat háromszor, tetttévén magát, mintha bizonyos bájszavakat mondana, 's míg ezalatt valamennyi füstölőből a' legsűrűbb 's egyszersmind legédesb illatú füstgomolyag szála fel 's a' királykisasszonyt és a' varázslovat ugy elfogá, hogy ezeket alig lehetett többé látni, élvén e' kedvező pillanattal, felkapott hirtelen a' lóra a' királykisasszony mögé, megragadá 's megfordítá a' csapat, 's míg a' ló velök a' levegőbe emelkedék, fennhangon 's olly világosan, hogy a' szultán minden szót megérthete, így szóla a' szultánhoz:

Szultánja Kasemírnek, ha ezentúl olly királykisasszonyokat, kik védelmed alá

folyamodnak , nőül akarsz venni , el ne mulaszd előbb megegyezéseket kérni ki.

Illy szerencsével találta föl 's mentette meg a' persa herczeg a' bengálai királykisasszonyt. Rövid idő alatt , még az nap elért vele persia' fővárosába , holott nem a' mulató kastélynál többé , hanem a' palota' épületének közepette épen királyi atyja' teremei előtt szálla meg. A' persa király most már nem halasztá tovább az egybekelés' ünnepét , mint a' mennyi időt azon készületek kívántanak , mellyekkel a' szokott szertartásokat még diszesebbékké és saját részvételét ezen örvendetes napon még nyilván valóbbá tehetné.

NÉGYSZÁZ HARMADIK ÉJSZAKA.

Mihelyt az ünnepi vigalmakra szánt napok elmúltak , legelső gondja lett a' persa királynak , fényes követséget nevezni és küldeni a' bengálai királyhoz , melly őt mindenről a' mi történt tudósítsa , 's megegyezését és azon frigynek , mellybe vele a' persa király , fiának e' házassága által lépett , megerősítését kérje ki. A' bengálai király , miután a' dolognak egész menetelét megértette , becsületnek 's gyönyörűségének tartotta a' frigyben és házasságban megegyezni. —

AHMED HERCZEG ÉS PARI-BANU TÜNDÉR TÖRTÉNETE.

A' varázs-ló' története után Ahmed herceg' 's Pari-Banu tündérhölgy' történetét beszélé-el Sheherasade szultánné 's ezt e' képen kezdé:

Uram, volt egykor egy szultán, még pedig Fölséged elődeinek egyike, ki sok esztendei békés uralkodás után, elaggott korában, azon örömet érte, hogy három herczegét, nagy tulajdoninak megannyi követőit 's örökösseit, és egy herczegkisasszonyt, ki elhunyt testvérének leánya volt, ndvara diszeivé fölnevekedve láta. A' legidősb herczeg' neve Hussze in, a' másiké Ali, a' harmadik 's legifjabbiké Ahmed, a' herczegkisasszonyé pedig Nurunnihár *) volt.

Nurunnihár herczegkisasszony a' király' legifjabb öccsének vala leánya, ki szultán bátyjától tetemes évpénzt huzott, de csakhamar házassága után kimult 's a' herczegkisasszonyt gyöngéd korában még árvául hagyá. A' szultán tekintetbe vevén a' hiv ragaszkodást, mellyet hozzá elbunyt testvére mindenha kimutatott, magára vállalta az árva' fölneveltetésit 's palotájába fogadta azt, hogy itt fiaival, a' három herczeggel, együtt neveltetnék. A' herczeg-

*) Nurunnihár annyi mint: napnak világa.

kisasszonyban hasonlíthatatlan szépség 's a' testnek mindea kellemei szintolly rendkivüli észtehetséggel párosultak, 's feddhetlen erkölcei minden, akkor élt herczegkisasszonyok felett kitüntek.

A' szultán mint nagybátya rég föltevé magában, hogy a' herczegkisasszonyt ha már érett korra jutand, kiházasítja 's ezen házasság által rokonsági szövetségre lép a' szomséd fejedelmek' valamelyikével: most annál inkább 's komolyabban kezde e' kiházasításról gondolkodni, mivel észrevevé, hogy a' herczegkisasszonyba mind a' három herczeg rendkívül szerelmes. Ez a' szultánt, szerfelett busítá, nem azért, mivel e' szerelem miatt a' kívánt szövetségre nem léphetett, hanem inkább azért, mivel nem láta módot a' három herczeget e' pont fölött megegyeztetni 's a' két ifjabb királyfit legalább arra birni, hogy a' herczegkisasszonyt legidősb tesvéröknek engedjék ált. Szólott mindenikkel külön külön, 's miután elejökbe terjesztette a' lehetetlenséget, hogy egy herczegkisasszony egyszerre három férjhez menjen, 's azon vizálgodást, melly közöttök szükségképen támadni fogna, ha serelmök mellett mind a' hárman megmaradnának: arra ügyekezett őket egész okosságával 's bölcseségével birni, hogy vagy a' herczegkisasszonyra bizzák magok között a' választást 's abban a' kettő végképen megnyugodják, vagy mondjanak le róla mind a' hárman, tegyenek más választást 's hagyják a' herczegkisasszonyt egy más, külföldi herczeggel egybekelni.

Látván azonban, hogy mindenik a' három herczeg közül szerelme mellett makacsul 's rendíthetetlenül megmaradt, magához hivatá őket mind együtt 's így szóla hozzájuk:

Gyermekeim, miután rea nem birhatalak hogy ön szerencsétek és nyugodalmatok végett onokaleányom', a' herczegkisasszony' kezéről lemondjatok, én pedig atyai tekintetemmel élni 's őt egyiknek közületek megkülönböztetőleg adni nem akarom, ugy hiszem, egy módot találtam, melly mindnyájatokat kielégítheti 's a' jó egyességet közöttetek föntarthatja, ha különben szómra hallgatni 's a' mit mondanodok, teljesíteni fogjátok. T. i. én legalkalmasabbnak vélem, hogy ti mind a' hárman de különféle irányban útnak induljatok, úgy hogy egyik a' másikkal egy helyre ne juthasson sőt ne is találkozhassék, 's mint hogy tudjátok, milly nagy becsé van előttem mindennek, mi a' maga nemében ritka és egyetlen: én a' herczegkisasszonyt annak ígérem közületek nőül, ki a' legrendkívülibb 's legcsudálatosb ritkasággal fog megtérni. Illy módon aztán egybe hasonlítván a' hozott ritkaságokat tinmagatok elfogjátok azoknak becsét 's előbbkelőségét határozhatni 's egyszersmind tinmagatok felett ítéletet hozhatni, annak tulajdonítván elsőbbséget ki azt szerencséje 's választása szerint megérdemli. Utiköltségekre 's a' találandó ritkaságok' megvételeére mindeniknek közületek rangjához illő pénzsummát adatok, mellyet azonban kíséretre vagy uti pogyászra költenetek nem

lesz szabad, mert ez által elárulnátok, kik vagytok 's elvesztenétek a' szabadságot, mellyre e' terv' kivitelében olly nagy szükségetek van, hogy mindent, a' mi figyelmetekre érdemesnek látszik, közelebbről vizsgálhassatok 's általában útatokat minél több haszonnal tegyétek.

NÉGYSZÁZ NEGYEDIK ÉJSZAKA.

Mint hogy a' királfiak atyjok' a' szultán' akaratjának mindenben engedni szoktak, 's különben is mindenike reménylé, hogy a' szerencse neki fog kedvezni 's a' herczegkisasszony' birtokába őt juttatni: azt felelék, hogy készek engedelmeskedni. A' szultán nyomban kifizetteté nekik a' megígért summát, 's a' herczegek még az nap kiadák parancsaikat az uti készülétek iránt sőt atyjoktól a' szultántól is bucsutvettek, hogy más nap korán reggel indulhassanak. Kereskedőknek öltözve 's minden szükségessel jól ellátva, ugyanegy kapun mentek ki mind a' hárman, egy egy meghitt szolgál raböltözetben követve mind a' hármat; 's így az első éji szállásra értek. Itt az ut három felé oszlott, kiki közülök kijelelte a' magáét, és az estebéd alatt, mellyet megrendeltenek, elvégzők magok között, hogy utjok épen egy esztendeig fog tartani, mellynek multával

mind hárman ugyan ezen vendégfogadóba fognak összejönni, kikötvén hogy a' ki legelső fog érkezni, a' másodikra 's mindketten a' harmadikra várjanak, hogy valamint egyszerre váltak el atyjoktól, úgy együtt jelenjenek meg előtte ismét mind a' hárman. A' következett reggel hajnalhasadtakor felkelének 's miután egymást megölelék 's egymásnak jó utat kívántak, lóra kapván, mindenike a' kijelelt irányban utnak eredt.

Husszein herczeg, legidősb a' három testvér között, sokat hallván Bisnagár országnak nagyságáról, fényéről 's gazdagságáról beszélni, utját az indus tenger felé vette, 's mintegy három hónapi utazás után, melly alatt több rendű karavánokhoz csatlá magát 's majd sivatag hegyeken 's pusztákon, majd igen népes, termékeny és mivel országokon ment keresztül, elérte Bisnagart, a' hasonló nevű királyság' fővárosát, holott egyszersmind ezen országnak királyi laktanak. Itt egy chánba tért be, holott rendszerint a' külföldről jövő kereskedők szoktak megszállani, 's hallván, hogy kiváltkép négy helye van a' városnak, hol a' kereskedők és árusok mindennemű áruikat boltokban kitárni szokták, másnap mindjárt ezen helyek' egyikére indult. Ennek közepében álla a' vár vagy is inkább a' királyi palota, melly igen nagy tért fogott el 's mintegy középpontját tevé a' városnak, melly hármass fallal vala bekerítve 's mellynek kapui két egész órányira valának egymástól.

Husszein herczeg nem győzte eléggé csudálni azon várostáját, mellyben jelenleg mulatott. Igen nagy volt az 's több utca futotta keresztül, mellyek a' nap heve ellen mind boltozottak 's még is igen világosak voltak. A' kereskedő boltok mind egy nagyságuk 's egyenlő formára, az egynemű árukkal kereskedőké nem elszórva hanem ugyanazon utczában együtt voltak valamint szinte a' kézművesek' boltai 's műhelyeik is.

A' boltok' sokasága, mellyek mind egynemű, felette ritka és becses árukkal, mint például a' legfinomabb indus fátyolkendőkkel, festett gyolcskendőkkel mellyeken a' legvirítóbb szinekkel egész vidékek, virágok, fák, emberek valának ábrázolva, továbbá persa, chinaí's más helybéli drága brokáttal és selyemszerekkel, japáni porcelánnal 's mindennemű és nagyságu lábszőnyegekkel valának megrakva, őt annyira meglepé, hogy nem tudta, higyene-e saját szemének. De midőn majd az aranyművesek' és gyémán'árusok' boltaihoz jutott, — mert itt mind a' két keresetnemet egy ugyanazon kereskedő osztály vitte —, akkor, látván az itteni fölséges arany és ezüstművek' tömérdek sokaságát, szinte magán kívül lett 's csak nem elvakult a' gyöngyök', gyémántok', zafirok' 's más drága kövek' ragyogó fényétől, mellyek itt egész halmazokban állának áruban. Ha már ennyi kincsen, melly itt csak ezen egy helyen halmozva volt, ugy elcsodálkozott, mennyire kellett

még általában az egész ország' kincsén 's gazdagságán csodálkoznia, látván, hogy — a' brahmanokat 's templom szolgáit kivéve, kik hivataloknak tarták a' világ' zajától 's hiúságaitól elvonultan élni — az egész országban csak alig találkozték egy indus, vagy egy indusné, kinek nyakán, karján, czombjain és lábain gyöngyök, percek, drágakövek ne lettek volna, mellyek annál is inkább csillogának, minthogy a' lakosok' színe olly fekete volt, hogy ez a' drágakövek' fényét még emelte.

Egy más sajátság, mellyet Hussein herczeg itt észrevett, a' rózsáruvók' szokatlan sokasága volt, kik itt az utcákat szinte ellepék. Ebből ő azt következteté, hogy a' lakosoknak igen nagy rózsza kedvelőknek kell lenniük minthogy csak egyet sem látott, kinek rózsabokor ne lett volna kezében vagy rózsakoszorú fején, úgy hogy az egész várostáj, bár milly nagy volt is, megtelék a' rózsza illatjával.

Miután a' herczeg ezen egész városrészt utcánként bejárta, szüntelen azon kincsekről gondolkozván, mellyeket itt minden nyomon látott, végre fáradtan érzé magát 's ohajtott valamennyire kipihenni. Ezt értésére adta egy kereskedőnek, ki is őt azonnal igen nyájasan megbíva, lépne be és ülne le boltjában, mit a' herczeg el is fogadott. Nem űlt még itt soká, midőn hirdetőt láta a' bolt előtt elmenni, ki egy kised, legfőlebb is hat lábnyi szényegét

vitt 's azt harmincz erszényen *) kiáltá ki. A' herczeg közelebb inté az embert, akarván a' szőnyeget látni, melly neki mind kicsinsége, mind minemúsége miatt igen igen drágán tartottnak tetszett. Miután tehát a' szőnyeget eléggé megszemlélte, azt mondá a' hirdetőnek, hogy ő meg nem foghatja, mikép lehet illy csekély és kicsi láb-szőnyeget olly igen nagy áron tartani.

NÉGYSZÁZ ÖTÖDIK ÉJSZAKA.

A' hirdető, ki a' herczeget kereskedőnek gondolá, ekkép felelt:

Nagy uram, ha kegyelmed ezt az árt is igen nagynak tartja, mint fog még akkor csodálkozni, ha azt mondom, hogy nekem meg van hagyva, ezt a' szőnyeget egész negyven erszényig föl vernem 's csak ezen az áron még pedig kész pénzért adnom ol.

Már ugy valami tulajdonának kell lenni, mellyet én nem tudok, felele a' herczeg.

Kitalálta kegyed, így szóla a' hirdető, s abhoz képest tudom nem fogja sokalni a' pénzt, ha megérti, hogy az ember, ha erre a' szőnyegre reá ül, egyszerre ott teremhet, a' hol akarja. Egyszerre mondom,

*) Egy erszény közel 600 pengő forint.

a' nélkül hogy utjában legkisebb baja vagy akarmi akadalya történhetnék.

A' hirdetőnek ezen szavainál meggondolván az indus herczeg, hogy utjának egyéb célja nincs, mint hogy atyjának a' szultánnak valami ritkaságot vigyen úgy vélekedett, hogy nem egy könnyen fog valamire akadhatni, mi a' szultánnak több örömeire lehessen, mint e' szőnyeg.

Ha, ugymond a' hirdetőhöz, e' szőnyegnek csakugyan meg volna azon tulajdonsága, mellyet mondasz úgy én épen nem sokálnám árául a' negyven erszényt, sőt talán arra is határozhatnám magamat, hogy azt megadjam 's azon kívül még olly ajándékot neked, mellyel úgy hiszem meg volnál elégedve.

Kegyelmes uram, felele'a' hirdető (há-sár) én igazat mondtam 's erről könnyen meggyőződhetik kegyed mihelyest a' negyven erszényben megalkuszik feltéven azonban, hogy én előbb a' szőnyeggel próbát engedek. Minthogy a' pénz különben sincs itt kegyednek kezénél 's nekem azért azon chánba kellene kísérem, mellybe mint idegen megszállott, engedelmevel ezen bolt urának bemehetünk ide a' bolt' farába, ott én a' szőnyeget kiterítem 's ha majd mind a' ketten reá ültünk 's azon óhajtását fejezte ki, hogy saját szobájában, a' chánban, teremjünk, 's ez ugyan azon pillanatban meg nem történik, akkor az alku ne érjen semmit 's kegyed nekem semmivel ne tartozzék. Az ajándéokra nézve, minthogy nekem fáradságomért a' tulajdonos külön-

ben is megfizet, én azt kegyelem gyanánt veszem, mellyért kegyednek örökre lekötöztetettje maradok.

A' herczeg bizván a' hirdető' emberségébe elfogadá ezen ajánlatot, megköté vele a' nevezett föltétel alatt az alkut 's a' kereskedő' engedelmevel a' bolt' hátulso részébe lépett. Itt a' hirdető' kiterítvén a' szőnyeget, reá ültek mind a' ketten, 's alig mondá-ki a' herczeg azon kívánságát hogy a' chánnak szobájában legyen, azonnal ott voltak, még pedig szintazon helyzetben. Nem lévén többé a' szőnyeg' erejéről kétsége, kifizeté a' negyven zacskót aranyokban 's a' hirdető' számára ajándékol még húsz aranyat tön melléjük.

Igy tehát Husszein herczeg' birtokában vala a' szőnyeg, 's ő igen örült, hogy alig érkezvén Bisnagarba, egy olly ritkaságot szerezhete-meg, melly, mint nem kételkedett neki Nurunnibár herczegkisasszony' birtokát fogja megszerezni. Valóban csak nem lehetetlennek tartá, hogy két öccse ollyas valamivel térhessen haza, mi azzal csak hasonlításba is jöhetne, a' mire ő olly igen szerencsésen akadt. Most már minden további idővesztés és maradás nélkül csupán az által, ha a' szőnyegre ülne, a' kijelelt helyre té'etheté magát, de így igen sok időt kellett volna testvéreire varakoznia; azért és mivel különben is a' bisnagari udvart és k. alyt, nem különben az ország' erejét, törvényeit, szokásait, vallását és egész alkotmányát látni 's ismerni vágyott, elhatározá, hogy néhány

hónapot még ezen vágy' kielégítésében fog tölteni.

A' bisnagari királynak az a' szokása volt, hogy a' külföldi kereskedőket minden héten egyszer maga elejébe botsátotta. Illy nevezet alatt Husszein herczeg, ki épen nem akará magát herczegnek kiadni, őt több ízben látta, 's mivel a' herczeg,—különben is igen ékestermetű,—egyszersmiad sok ésszel 's finomsággal birt 's ez által magát a' többi megjelent kereskedők között kitüntette: a' király mindig vele szóltott főképen, valahányszor India' királyáról, hadairól, kincseiről 's igazgatási rendszeréről kívánt értekezni.

Egyéb napjait a' herczeg a' városi és vidékei ritkaságok' 's nevezetességek' megsemlélésére fordította. A' többi közt egy bálvány-templomot is látott, mellynek alkatjában az vala egyetlen, hogy a' templom egészen bronzból volt. Talp-tere tíz négyszegű rőföt tett, magassága 5 rőfnyit; benne pedig egy bálványkép vala a' legszebb tárgy, emberi nagyságban, szín aranyból, szemei két rubin, mellyek ugy valának helyezve, hogy akarhol állott a' néző, mindig ugy tetszett, mintha a' bálvány ő reá nézne. — Még egy, szinte csudálandó templomot látott egy faluban. Itt t. i. mintegy tíz láncnyi sik tér, 's a' legdrágább rózsákkal 's más kellő virágokkal elhintett kertté vala változtatva, 's az egész egy karzat magasságu fallal körülvéve, hogy állatok ne közelítsenek. Közepén a' térnek egy földszik (terrasse) emelkedett, melly

olly ügyesen egymásba forrasztott kődarabokkal vala behuzva, hogy az egész csak egy nagy, négyszegű kőnek látszott. A' templom ezen földsíknak közepén 50 rőfnyire emelkedett kúpfödélre, 's ezen magosságánál fogvást több körüllevő helységből is látható vala. Hosszasága 30, szélessége 20 öl volt. A' vörös márványnak, mellyből épült, valami rendkívüli fényt tudtak adni. A' kúp' belseje vagy is belső boltozatja három sor igen szép és igen eleven festménnyel vala ékítve, maga pedig a' templom annyi képpel, basrelieffel és bálványszoborral tele, hogy nem volt csak egy szög is, melly illyesekkel dugva ne lett volna.

Reggel és estvéként némi babonás szertartások vitettek véghez e' templomban, miután játék, muzsika, táncz, ének 's ünneplések szoktak következni; a' templom' szolgálai 's a' helység lakosi csupán azon áldozatokból éltek, mellyeket az ország' legtávolabb tájairól is nagy számmal gyülekvő zarándokok fogadalmaik' teljesítéséül hoztak.

NÉGYSZÁZ HATODIK ÉJSZAKA.

Husszein herczeg még egy ünneplésnek vala tanuja, melly a' hisnagari udvarnál minden esztendőben szokott tartatni, 's

mellyre itt a' tartományok' helytartói, a' vár-
 kormányozók, az egyes városok' előjárói és
 birái ugy szinte a' tudományokról leghire-
 zebb brahmanok kötelesek megjelenni. Ne-
 hányan közülök olly messziről jönnek, hogy
 u jokban szinte négy hónapot töltenek. A'
 gyülekezet, melly számtalan indusból áll,
 egy roppant térségen jön-össze 's azon,
 meddig csak csak a' szem lát, meglepő cso-
 portozatokban elterül. A' térség' közepén
 egy hosszú és széles hely vala, mellynek
 egyik oldalán egy pompás épület emelkedett,
 állás-formára, kilencz emelettel és negyven
 oszlopra, a' király', királyi udvar' 's azon
 idegenek' számára, kik hetenkint egyszer
 az udvarnal megjelenni szoktak. Ezen é-
 pület' belseje gazdagon vala ékítve és bu-
 torozva, külseje pedig merő tájképekkel
 befestve, mellyeken mindennemű állatok,
 madarak, bogarak, sőt legyek és szünyo-
 gok is a' természet után híven lemásolva
 láttattak. A' többi három oldalát ezen négy-
 szegű helynek több más alkatok vagy ál-
 lások köríték, mindnyája legalább is négy-
 öt emeletre és egymáshoz hasonlólag festve.
 E' mellett azon különös tulajdonságok volt,
 hogy időszakonként különfélekép meg le-
 hetett őket fordítani 's ez által külsejüknek
 's ékítményeiknek más más tekintetet adni.

A' hely' két oldalán 's egymástól cse-
 kély távolabban ezer elefánt vala kiállítva
 a' legdrágább vértézettel 's mindeniknek
 hátán egy-egy, megaranyozott fából készült
 négy szegű torony, melly toronykákban mu-
 zikusok, énekesek és tánczosok voltak. A'

elefántok' orrmányai, füleik 's egész testök
 czinoberrel 's más festékekkel a' legkülön-
 nösb formára ábrázolatokkal valának be-
 festve.

Ezen egész látványnál semmi sem ger-
 jesztett a' herczegben nagyobb csudalatot
 az indusok' szorgalma, ügyessége 's lelemé-
 nyes esze iránt, mint egy igen nagy és e-
 rős elefánt, ki egy két láb magasságu e-
 meletre á'litva, orrmányát a' muzsika' lej-
 tései szerint fel, alá 's ide 's tova jártatá.
 Továbbá igen csudált még egy más, szinte
 hatalmas elefántot, ki egy nagy rudnak vég-
 gén állott, melly egy tízláb magasságu al-
 katon keresztül f'ktetve, másik végén pedig
 ellensúly gyanánt egy szörnyű kő vala föl-
 függesztve. Ezen ellensúly 's testének kü-
 lönféle mozdulati által az elefánt majd mé-
 lyebben majd magasabban lebegett a' király
 és királyi udvar előtt, orrmányával egyszer-
 'smind, mint az előbbi, a' muzsika' szaka-
 szait vagy tactusait jelelvén. Az indusok t.
 i. midőn már a' rud' végére az ellensúlyt
 felkötötték, a' rud' másik végét lehajták a'
 földig 's úgy léptették-fel reá az elefántot.

Husszein herczeg a' bisnagari udvarnál
 és birodalomban még tovább maradott 's
 magát más, számtalan nevezetességek' szem-
 léletével egész az esztendő' végéig, midőn
 t. i. adott szavok szerint testvéreivel talál-
 koznia kellett, igen kellemesen mulat-
 hatta volna, de minthogy már az is, a'
 mit látott, teljesen kielégíté — 's minduntan
 szerelme' tárgyával foglalatoskodott,
 's minthogy a' csuda erejű sz'nyeg' meg-

szerezése óta Nurunnihár herczegkisasszony' szépsége és kezei gerjedelmét naponkint nevelék, úgy hitte, hogy szíve csendesebb 's maga is boldogságához közelebb lesz, ha a' herczegkisasszonytól kisebb távlat fogja őt különzeni. — Miután tehát a' chán' gazdájának megfizette a' bért, mellyel szobájáért tartozott 's megmondá neki az órát, mellyben a' szoba kulcsát magához veheti, a' nélkül hogy utazásmódjáról legkisebbet is szólana, visszament szobájába, behuzta maga után az ajtót, de a' kulcsot benhagyta. Ekkor kiterítvén a' szőnyeget, meghitt szolgáljával együtt reá ült, 's összeszedvén gondolatjait, alig ohajtá igazán, hogy bár csak azon fogadóban volna, hol testvéreivel találkoznia kellett, — már ott is volt. Kereskedőnek adván ki magát, betért a' fogadóba 's várt mig ké öccse megérkezék.

Husszeinnek idősebb, öc Ali herczeg, ki hogy atyja az indiai szultán' tervét teljesítse, Persiát vevé utja' céljául: ugyan ezen ország felé egy karavánnal, mellyhez harmad napra testvéreitől elszakadta után csatlakozott, utnak eredt. Mintegy négy hónapi utazás után végre megérkezet Shirászba, melly ekkor Persiának fővárosa vala. Minthogy utközben egynehánnyal a' kereskedők közül ismeretségre és barátságra lépett, a' nélkül azonban hogy rangja iránt bővebben nyilatkoznék, azon kereskedőkkel ugyanegy chánban vett szállást.

Más nap, mig a' többi kereskedők máhátakat nyitogatók, Ali herczeg, ki esu-

pán gyönyörködésből utazott 's a' saját szüksége és könnyebségére szükséges poggyászon kívül mást nem vitt, köntöst váltott 's azon helyre vezetteté magát, hol a' drágakövek, arany és ezüst mivek, brokát, selyemszer, fátyolkendők 's más drága — és ritkaságok árultattak. Ezen helye Shirasz-nak, melly igen tágan 's tartóslag vala építve, boltozva volt, melly boltozat erős oszlopokon nyugvék. A' kalmárboltok részént ezen oszlopok körül, részént a' falak hosszában állának, még pedig a' falak' mind a' két oldalain. Ez a' hely Shiraszban besastan nevet viselt. Ali herczeg mingyárt eleinte megjárá a' besastant egész hosszában és szélében, 's az itt kirakott drága áruk' tömérdek sokaságából nem kevés csudalkozással következtette azon kincs' tömérdekségét, melly itt együtt halomban lehetett. Azon sok hirdető között, kik itt fel 's alá járván a' legkülönbnemű árukat harsány szóval kiálgták, leginkább megütöközött egyen, ki egy elefántcsont hengert vagy csövet (Rohr) melly nem volt hosszabb egy lábnyinal 's nem vastagabb egy hüvelyknél harmincz zacskón kiáltott-ki. Eleinte azt gondolá a' herczeg, hogy a' hirdető nincs eszén, 's hogy bizonyost tudjon a' dologban, egy kereskedő' boltjába lépett 's a' hirdetőre mutatván így szólott hozzá:

Ugyan uram, mond-meg nekem. kérek, csalatkozom-e én, vagy nem. Az az ember, ki amott egy kis elefántcsont he-

gert harmincz zatskón kínálgat, eszén van-e vagy nincs?

Uram, válaszola a' kereskedő, ha csak tegnap óta nem ment-el az esze, ugy azt mondhatom, hogy ez a' legokosabb az itteni hirdetők között, 's leginkább is keresztek, mivel hozzá köz a' bizodalom. Mi azon csövet illeti, melyet ő harmincz zatskón tart, annak bizonyosan valami titkos okból, melyet mi nem tudunk, kell annyit sőt talán többet is érőnek lennie. Különben az ember egy-két percz mulva ismét előttünk fog elmenni, akkor őt magunkhoz hívhatjuk 's Kegyed maga vehet a' dologról értesedést. Azalatt hiszem itt helyet foghat szófámon 's magát kevésbé kipihenheti.

Ali herczeg nem mellőzé-el a' kereskedő' nyajas ajánlatát, 's alig ült ott egy-két pillanatot, midőn a' hirdető ismét elment a' bolt előtt. A' kereskedő néven szólítja, őt 's a' hirdető belépett. Ekkor a' kereskedő így szóla a' hirdetőhöz a' herczegre mutatván:

Ugyan felelj-meg te ennek az urnak, ki előbb azt kérdé tőlem, ha eszeden vagy-e, hogy ezt az elefántcsont csövet, mellynek, ugy látszik, csak csekély becse van, harmincz zatskón tartod. Valóban én magam is csudálkoznám ezen, ha nem tudnám, hogy különben értelmes, józan ember vagy.

A' hirdető most a' herczeghez fordúlt 's ezt mondá neki:

Uram , nem kegyed az első , ki engem ezen síp miatt bolondnak néz ; de ítéljem meg kegyed ön maga , valljon az vagyok-e , ha majd a' csónek tulajdonságát elmondom. Reményilem hogy akkor kegyed szinte annyit , olly sokat , fog e' csóért ígérni , mennyit azok , kiknek azt már mutattam 's a' kik eleinte szintolly véleménnyel voltak felelőlem mint kegyed.

Ugyan is mindenekelőtt tudnia kell kegyednek , — szóla továbbá a' hirdető , a' csövet egyszersmind a' herczeg' kezébe adván , — hogy ezen csónek mind a' két végén egy-egy üvegcsse van , 's aztán , hogy ha az ember ezen üvegcséknek egyikén keresztül néz , egyszerre meglát mindent , a' mit látni kíván. —

Akarmilly elégtételre kész vagyok , így szóla a' herczeg , ha azt , a' mit itt mondál , megtudod mutatni. — Egyszersmind , mint-hogy a' csó kezében vala , megnézegeté mind a' két üveget 's kérdé a' hirdetőt , mellyiken kell keresztül néznie , hogy a' dologról bizonyost tudhasson.

A' hirdető megmutatta neki ; a' herczeg benézett , 's minthogy édes atyját a' szultánt akará látni , ez a' csóban egyszerre szemei előtt termelt , a' mint legjobb egészségben divánjának közepette a' thronuson ült. Erre , minthogy édes atya után senkit a' világon nem kedvelt annyira mint Nurunnihár herczegkisasszonyt , ugyan ezt óhajtá látni , 's azon nyomban megpillantá őt öltöző asztalkája mellett asszonyai' társaságában nevetve és legjobb kedvében.

Nem volt több próbára szükség, meggyőzni a' herceget arról, hogy e' cső a' legdrágább 's legbecsesb jószág nem csak Shíraszban, hanem az egész világon; 's ő azt hitte, hogy ha ezt megvenni elmulasztaná, soha többé sem Shíraszban, ha tíz esztendőt töltene is itt, sem más akárhol illyes ritkaságot nem alálna, hogy azt utjáról haza vihesse. Azért is így szóla a' hirdetőhez.

Visszahuzom azon oktalan véleményemet, mellyel eszedről 's okosságodról kételkedtem, 's azt tartom, azon elégtétellel, mellyet az által akarok adni, hogy e' csőcskét megveszem, tőkélátesen meg léssz elégedve. És így minthogy nem örömet ereszténém azt ki kezemből, mond-meg utolsó árát, mellyet érte tulajdonosa kíván. A' nélkül hogy sokat ide 's tova fáradj, mingyárt velem jöhetsz 's én a' kívánt summát kész pénzben kifize'em.

A' hirdető esküvel állitá, neki meg van hagyva, hogy a' esővecske't negyven zacskón alól ne adja, miről ha a' herceg kételkednék, kész őt a' tulajdonoshoz vezetni. A' herceg hitt szavának, elvezeté őt szállására, kifizeté neki a' negyven zacskót legszébb aranyokban, 's így az elefántesont esővecske' birtokába ju'ott.

E' vásárnak a' herceg annál inkább örült, mivel azt hitte, hogy két tesvére illy valami ritkát 's csudálatra méltó bizonyal nem fogott találni, 's így Nurunnihár hercegekisasszony az ő fáradozásinak leendő jutalma. Most tehát nem volt már egyéb

gondja, mint hogy maga ismeretlenül maradván a' persa udvarnál Shírász és környéke' nevezetességeivel megismerkedjék, míg majd ugyanazon karaván, mellyel jöve, I. diába vissza utnak indul. Csakugyan tökéletesen ki is elégíté ujságvágyát, míg a' karaván utra készült. Ez meglévén, a' herczeg nem mulasztá-el, magát a' karavánhoz csatolni 's azzal utnak eredt. Semmi szerencsétlenség sem gátlá vagy zavará ezen utat, 's a' herczeg minden egyéb baj nélkül, mint a' millyekkel egy illy hosszas út járni szokott, eljutott a' helyre, holott Husszein herczeg már előbb megérkezett. Ali herczeg bátyját itt találván, vele együtt várakozék, míg Achmed herczeg, legifjabb testvérök, is megérkeznék.

NÉGYSZÁZ HETEDIK ÉJSZAKA.

Achmed királyfi azonban utját Samarkand felé vette, 's mingyárt más nap megérkezte után szint' azt tevé, mit többi két testvére, t. i. a' besastánba vagy is vásárhelyre indult. Alig érkezett-meg ide, midőn egy hirdető közeledék feléje, ki egy mesterségesen készült-almát tartá kezében 's azt harmintzöt zatskón kiáltá-ki. A' herczeg magához szólítá őt 's így szóla hozzá:

Mutasd azt az almát és mond-meg, mi rendkívüli ereje vagy tulajdonsága miatt tartod azt olly drágán?

A' hirdető kezébe adá a' herczegnek az almát, hogy azt jól megtekinthesse, 's ezt mondá neki:

Uram, ez az alma, ha csak külseje tekintetik, valóban csekély értékűnek látszik, de ha az ember annak tulajdonit és erejét 's azon csudálatos módot, mikép azt az emberiség' javára használhatni, jól fontolóra veszi, meg kell vallania, hogy az tulajdonképen megbecsülhetlen, 's az, a' ki ezen almának birtokába jut, abban egy valószínű ritka kincset bir. Ugyan is nincs olly beteg, bár milly halálos nyavalyában sínlik is, mint p. o. tartós lázban, skarlátban, oldalnyilalásban, pestisben, vagy más illyesben, ki, ha szinte már halá'án volna is, ezen alma által meg ne gyógyíttathatnék 's teljes egészségét szinte úgy, mintha soha beteg sem lett volna, vissza ne nyerné, még pedig a' lehető legkönnyebb 's leghamarább uton, t. i. ez almának puszta szagoltatása által.

Am, ha szavaidnak hinni lehetne, mondá Achmed herczeg, ugy ezen alma valóban csuda erejű volna, sőt azt lehetne mondani, hogy az megbecsülhetetlen, de mikép győződhetik-meg egy őszinte ember, mint teszem én, ki azt örömet megvonná, a' felől, hogy ezen magasztalásokban nincs semmi színlés, vagy nagyítás?

Uram, felele a' hirdető, a' dolog egész Samarkand előtt tudva 's bebizonyítva van, 's a' nélkül, hogy tovább menjünk, csak ezen itt körülöttünk álló kereskedőket kell kérdened 's kihallgatnod, tudom, nem egyet

fegsz közöttök találni, ki mint maga megvallandja, mamar nem volna az élők' sorában, ha ezen jeles szerrel nem élt volna. Ezen alma egy itteni híres philosophus' több évi tanulásainak 's éjjelezésinek gyümölcse, ki egész életét a' növények' és ásványok' titkos erejök' vizsgálatára fordítván, végre azon pontra jött, hogy belőlök ezen különfélékből alkotott 's vegyített tömeget készített, melly által e' városban olly bámulatos gyógyításokat tett, hogy neve az itteni lakosok' emlékezetéből soha el nem fog enyészni. Őt magát nem régiben olly hirtelen lepte meg a' halál, hogy ideje nem volt e' maga által feltalált közgyógyszert használnia, 's özvegye, kire igen kevés vagyont és sok nevetlen árvát hagyott, végre elszáná magát az alma' eladására, hogy magán 's háznépén valamennyire könnyíthessen.

Mig a' hirdető ily oktatá a' herceget az alma' tulajdonságiról, többen megállának az elmenők közül, 's körülvevék őket. Csaknem mindnyájan erősíték azt, mit a' hirdető monda, 's minthogy egy közülök azt jelenté, hogy neki egy barátja van, ki épen most olly igen beteg, hogy életéhez nincs többé reménység, 's ez tehát egy teendő próbára a' legjobb alkalom: Achmed herceg felszólalván azt mondá a' hirdetőnek, hogy ő negyven zacskót ad-meg az almáért, ha e' beteg annak szaglására felgyógyuland.

A' hirdető, kinek meg volt hagyva, hogy az almát épen csak ezen az áron adja oda, ekép felelt:

Uram! a' próbát megtögyük, 's' annál fogvást az alma tied, mert kétséget sem szenved, hogy az most is ugyan azon foganattal fog munkálkodni, mellyel több más előbbi esetben, midőn csuda ereje annyireménytelen beteget hozott a' halál' kapuitól vissza.

A' próba szerencsésen sült-el, 's' a' herczeg' miu'án a' hirdetőnek a' negyven zacskót kifizette, nyugtalanul várá a' legelső karaván' elindultát, mellyel Indiába megtérhessen. A' mi ideje addig maradt, azt azon ritkaságok' szemléletére fordította, mellyek Samarkandban és vidékén figyelmét 's' vizsgaságát magokra vonák. Megnézte különösen Sogd völgyét, melly nevét a' hasonló nevü folyamtól veszi, 's' mellyet az Arabok mind tája', kertjei' 's' palotái' szépségök, mind azon külön faja drága gyümölcsfák miatt, mellyekkel bővölködik, mind végre azon kellemes élet miatt, mellyet itt az év' szebb szakai alatt tölthetni, egynek tartanak a' világ' négy paradicsoma közül.

Azonban a' herczeg nem mulasztá-el az Indiába készült legelső karavánt; elindult azzal, 's' mind azon bajok mellett is, mellyekkel egy illy hosszú ut mindenkor járni azokott, elérte teljes épségben a' fogadót, mellyben Husszein és Ali herczegek már reá várakoztak.

Ali herczeg, ki valamivel korábban érkezett ide mint Achmed, azt kérdé Husszein herczegtől, ki legelső jöve-meg utjáról, mióta van itt a' fogadóban; 's' miután meg-

értette, hogy annak már szinte három hónapja, így szóla Husszeinhez: Te tehát nem igen lehattél messze?

Én most nem akarok sokat szólni a helyről, hol voltam, felele Husszein, de arról bizonyossá tehetlek, hogy többet kelte utaznom három hónapnál, míg oda juthattam.

Ezen esetben, monda most Ali, csak igen kevés napot kellett ott mulatnod.

Csalatkozol, öcsém, válaszola Husszein. Tovább mulattam ott négy vagy öt hónapnál 's egyedül rajtam állott, még tovább mulatnom.

Már ha nem röpültél-vissza, viszonzá Ali, ugy meg nem foghatom, miképlehetsz itt három hónap óta, mint velem el akarod hitetni.

Én igazat mondtam, felele Husszein, de a' talányt csak akkor fogom megfejteni, ha majd Achmed öcsénk is érkezett, midőn egyszersmind azt is megmondom, minő ritkaságot hoztam én magammal. De te öcsém, mit hoztál te magaddal, azt én ugyan ki nem találhatom: valami nagy azonban nehezebb lesz, legalább én nem látom, hogy málhád tetemesen nehezedett, vagy nagyobbodott volna.

'S a' mi téged illet, édes bátyám viszonzá Ali herczeg, nekem ugy tetszik, hogy ha azon csekély becsü szőnyeget, mellyet szófádra terítettél, kiveszem, gúnyodat hasonlóval viszonzozhatom. Azonban minthogy te, mint látszik, titokban akarod hozott

ritkaságot tartani, megengedsz, ha magaméra nézve én is hasonlót cselekszem.

Ah, ugymond Husszein herczeg, én az én szerzeményemet annyira feljebbvalónak tartom minden másnál, akármilly nemülegyen is az, hogy én azt neked bátran megmutathatnám 's becsének kifejtése által velem egy értelemre birhatóalak, nem tartván attól, hogy a' mit te hoztál, becsesebb lehetne. De minden esetre legjobb lesz, ha előbb Achmed öcsénk' érkezését is bevárjuk; akkor aztán több tekintettel 's illebbleg közölhetjük egymással a' szerencsét, melly közülünk kinek-kinek juta.

A i herczeg nem akart bátyjával bővebb vitába ereszkedni az általa szerzett és hozott ritkaság' elsőbbsége felett, hanem megelégedett azon belső meggyőződéssel, hogy ha a' cső, mellyet ő előmutatandó vala, nem több becsü is a' többinél, de alább való 's kisebb becsü sem lesz, 's így meggyezett bátyjával abban, hogy a' ritkaságok' előmutatásával testvérök' elérkeztéig várjanak.

NÉGYSZÁZ NYOLCZADIK ÉJSZAKA.

Miután két bátyjához Achmed herczeg is elérkezett 's egymást édesden megölelve szoronságos viszonzlátásokon kölcsönös örö-

müket kifejezék, Husszein herczeg, mint legidősb, veve szót 's így ejté beszédét:

Ócséim, lesz még elég időnk egymásnak utazásaink' egyes körülményit elbeszélünk: most csak arról tegyünk szót, a' mi legfontosabb; 's minthogy tudom, ti is szintugy emlékeztek mint én, mi volt utazásunk' fő indító oka: ennél fogva ne titkoljuk-el egymástól, mit hoztunk magunkkal, hanem azt inkább kölcsönösen előmutatván, adjuk-meg előre kinek-kinek a' mi őt illeti, 's lássuk, mellyiknek fog közülnünk atyánk a' szultán elsőbbséget adhatni.

'S hogy ebben tinektek jó példát mutassak, így szól tovább Husszein herczeg, ime megmondom, hogy a' ritkaság, mellyet én bisnagárországba tett útamból magammal hoztam, maga ez a' szőnyeg, a' mellyen itt ülök. Ez ugyan egy igen mindennapi és kevés látszatú szőnyeg, mint látjátok, de ha titkos tulajdonságát is elmondom, akkor annál inkább fogtok csudálkozni, minthogy ehez foghatót nem igen hallhattatok valaha, mint ezt ti magatok meg fogjátok vallani. Ugyan is bár melly csekélynek lássék e' szőnyeg előttetek, ha az ember azon, ugy mint mi most, rajta ül, 's valamelly helyen, legyen az bár melly messze, óhajt lenni, csaknem ugyan azon pillanatban már ott is van. Én magam tettem vele próbát, mielőtt érte a' negyven zacskót, mennyibe nekem került, megfizettem, 's ezt ugyan meg sem bántam. Midőn aztán ujjágyomat a' bisnagari udvarnál 's egész királyságban kielégítettem,

nem éltem semmi más szekérrel, mint csak e' csudaszőnyeggel, hogy általa mind magam' ide hozassam, mind uti társomat, ki meg fogja nektek mondhatni, mennyi időre vala szükségem hogy itt legyek. Ennek én, akármikor kívánandjátok, próbáját adhatom, 's most csak azt várom, hogy halljam tőletek, lehet-e azt a' mit ti hoztatok az én szőnyegemmel egybehasonlítani.

Husszein herczeg itt megszűnt szőnyegét magasztalni, 's Ali herczeg eképen ejtette szavait:

Bátyám, meg kell vallani, hogy a' te szőnyeged egy a' legcsudásabb dolgok közül, miket csak gondolni lehet, ha csakugyan bir, a' mit én nem kétlek, azon tulajdonsággal, mellyet te felőle magasztalsz. De viszont te is meg fogod vallani, hogy még más dolgok is lehetnek, mellyek ha nem inkább, legalább szintúgy csudálatra méltók a' magok' nemökben, mint a' tied; 's hogy téged erről meggyőztelek, ime itt van e' csövecske, elefántcsontból, melly az én ítéletem szerint nem kevésb figyelmet érdemlő ritkaság, mint a' te szőnyeged. Én ezért nem adtam kevesebbet mint te a' szőnyegért 's én vásárlatommal nem vagyok kevésbé megelégedve mint te a' tieddel. Méltányságod szerint meg fogod engedni, hogy nem valék megcsalva, mihelyt saját tapasztalásod után meg leszesz győződve, hogy ha az ember ezen csőnek egyik végénél betekint, azonnal meglát mindent, a' mit látni kíván. Nem akarom, hogy csak szavamnak higgy, — monda továbbá Ali her-

herceg, a' csövet egyszersmind bátyjának általadván, — ime itt van nézdsze magad 's lásd ha csupán hitegetlek-e vagy sem.

Husszein herceg áltvevé a' csövet testvére' kezéből 's a' kijelelt végét szeméhez fordítván, óhajta látni, hol és mikép van Nurunnihar hercegekisasszony. Ali és Mehmed hercegek, kik szemeiket reá függesztették a' legnagyobb csudálkozásba estenek, látván, hogy testvérök' színe egyszerre változni kezd, még pedig olly módon, melly egyszersmind a' legnagyobb meglepetést, 's igen nagy fájdalmat árula-el. Husszein herceg nem hagyott nekik sok időt ezen változás' okairól tudakozódnok, hanem felkiálta:

Testvéreim, hiába már, hogy olly fáradalmas utba ereszkedtünk mind a' hárman, reménylén, hogy a' kecses Nurunnihar leend fáradozásunk' jutalma. Ezen szeretetre méltó kisasszony kevés pillantatok mulva nem lesz többé. Épen most látam őt halálos ágyában, asszonyai 's heréltei körülöttesírva, 's mint látszott, minden pillanatban kimultát várva. Im', lássátok őt ti is illy szomorú állapotjában, 's vegyítsetek könyeiteket az enyéimmal.

Ali herceg áltvevé a' csövet Husszein' kezéből, bele nézett, 's miután mély fájdalommal ugyan azt látá, tovább adá a' csövet Achmed hercegnek, hogy a' szomorú és busító látványt, melly mindnyájokat egyiránt érdekle, ő is szemlélhesse.

Miután Achmed herceg a' csövecskét kezébe vette, 's Nurunnihar hercegekis-

asszonyt hasonlólag életveszedelemben látá, felszóla 's ezt mondá testvérihez:

Testvéreim, Nurunnihár herczegkisasszony, ki óhajtásaink' köz tárgya, valóban igen nyugtalanító helyzetben van, de ugy hiszem, még lehetséges őt, ha nem késedelmezünk, a' halál' torkából kimenteni.

Erre Achmed herczeg kivevé kebléből a' csuda erejü almát, mellyet vásárlott, megmutatá azt testvéreinek 's e'képen folytatá:

Ez az alma, mellyet itt láttok, nekem szintannyiba került, mint a' szőnyeg, és eső, mellyet ti hoztatok. Azon alkalom, melly most csuda ereje' kitüntetésére ajánlkozik, már maga elegendő arra, hogy ne sajnáljam a' negyven zacskót, mellyet érte adtam. De hogy soká ne tartóztassalak, ezennel kimondom az alma' erejét, melly az, hogy annak pusztá szagoltatása által minden beteg, habár végső vonaglásaiban volt is, teljes egészségét egyszerre vissza nyeri. Azon próbánál fogvást, mellyet az almával ön magam tettem, nem lehet ez iránt semmi kétségem, 's ti annak foganatját magán Nurunnihár herczegkisasszonyon fogjátok láthatni, ha különben eléggé sietünk, hogy rajta segíthessünk.

Ha ez így van, monda Husszein herczeg, ugy hamarabb a' herczegasszony' szobájába nem juthatunk, mintha magunkat az én szőnyegem által oda egyszerre áltételjük. Ne késsünk tehát, jertek, üljetek ide mellém, van itt hely, hogy mind a' hárman könnyen elérhessünk, de mindegynek elmondjuk-meg szolgálóknak, hogy

együtt 's nyomban elindulván, minket hon a' palotában keressenek-fől.

Kiadván ezen parantsolatot, Ali és Achmed herczegek Husszein mellé ültek a' szőnyegre, 's mind hármajoknak egy érdekök lévén, egyet óhajtának mind a' hárman, t. i. hogy a' herczegkisasszony' szobájában teremjenek. Kivánatok teljesült 's az ut olly hamar megesett, hogy ezt a' herczegek nem vevék előbb észre, mint mikor már valóban a' kívánt helyen voltak.

A' három herczeg' váratlan megjelenése megdöbenté a' herczegkisasszony' rabnóit, kik meg nem foghaták, milly varázs tünet egyszerre három férjfiut közökbe. Eleinte meg sem ismerék a' herczegeket, 's a' heréltek már már reájok rohantak, mint ollyanokra, kik olly helyre tolakodtanak, hova menniök nem volt szabad, de csakhamar eloszlott tévedésök, 's azoknak ismerék a' herczegeket, kik ezek valójában voltak.

NÉGYSZÁZ KILENCZEDIK ÉJSZAKA.

Alig látá magát Achmed herczeg a' herczegkisasszony' szobájában, 's alig pillantá meg magát a' haldokló herczegkisasszonyt: azonnal felugrott testvérivel együtt a' szőnyegről, küzelebb ment a' beteg' ágyához 's

az almát orrához tartá. Nehány pillantat mulva a' herczegkisasszony felüté szemeit, fejével jobbra balra fordult, megnézte a' körülállókat, felült, 's mondá, hogy öltöztessek-fel, éppen olly derűlten 's vidám kedvvel, mintha csak egy hosszú álomból ócsódott volna fel. Rabnői azonnal tudtára adák, hogy egészsége' helyreállítását rokoninak, a' három herczegnek de főkép Achmed herczegnek köszöni. Nurunnihár tehát örömét fejezé-ki azon, hogy őket ismét láthatja, 's a' vett szolgálatot mindnyájoknak, de különösen Achmed herczegnek megköszöné. Minthogy a' herczegkisasszony öltözködni kívánt, a' herczegek megelégedések azon való nagy örömeiket fejezni-ki, hogy még épen jókor érkeztek, őt közös hatás és segedelem által a' nyilvános életveszélyből kimenthetniök; 's miután még forró óhajtasokat is említék a' herczegkisasszony' hosszú életéért, eltávoztak.

Azalatt, míg a' herczegkisasszony öltözködött, a' herczegek tőle egyenesen atyjokhoz a' szultánhoz mentek, borúlatokat 's tiszteletöket iránta megtenni. Midőn hozzá érkeztek, ugy találák, hogy a' herczegkisasszony' herélteinek vezére őket már megelőzte 's mind váratlan megjelenésöket mind a' herczegkisasszonynak általok történt fökéletes felgyógyulását bejelentette.

A' szultán ölelésökre szökött annál is örvendetesebben, minthogy épen e' viszonzlátás' pillanata előtt hallá-meg onokaleányának, a' herczegkisasszonynak, kit mint édes leányát szeretett, csodálatos felépülését. Az illy alkalmaknál szokott üdvözle-

tek^t megtétele után előmutatá mindenik herczeg, a' mit utjáról hozott, Husszein herczeg a' szőnyeget, mellyet a' herczegkisasszony' szobjában ismét magához vett; Ali az elefántcsont csövet; Achmed a' mesterséges almát; 's miután a' magáét mindenik földicsérte, áltadák egymásután mind a' három darabot a' szultánnak, 's kérék őt, határozná-el, mellyiknek tulajdonít a' három darab közül elsőséget, 's így, igérete szerént, mellyiknek fogja közülök Nurunihar herczegkisasszonyt nőül adni.

India' szultánja kegyesen kihallgatván mind azt, a' mit a' herczegek különkülön hozott ritkaságaik' dicséretére mondtak, a' nélkül hogy akármellyiket legkevesebbé is félbeszakasztaná, 's mindenről, a' mi a' herczegkisasszony' gyógyítása körül történt, elegendő tudósítást vevén, egy ideig némán hallgatott, mintha gondolkodnék, mit kelljen felelnie. Végre megszakasztá a' hallgatást, 's a' következő, bölcs beszédet tartá fiaihoz:

Fiaim, én örömet neveznék közületek egyet mint legérdemesbet, ha ezt teljes igazsággal tehetném, de fontoljátok-megfi magatok, ha ezt tehetem-e. Noked, o Achmed, 's a' te mesterség-készítette almádnak köszöni onokaleányom, a' herczegkisasszony, felgyógyulását kétségkívül, de mond-meg te magad, meggyógyíthatád-e te a' herczegkisasszonyt, ha előbb Ali' csövecsléje nem nyújtott volna módot, ismerned a' veszedelmet, mellyben a' herczegkisasszony lebegett,—'s ha Husszein' szőnyegenem te-

vé szolgálatját, hogy a' veszedelemben for-
gótnak segedelmére siethess? — A' te cső-
vecskéd, o Ali, igen is arra szolgált, hogy
veled 's testvéreiddel tudassa, milly közel
állatok ahhoz, hogy a' herczegkisasszonyt
elvesszétek, 's ezért ez neked, kétsőgki-
vül nagy köszönettel tartozik; de meg kell
azt is vallanod, hogy ennek tudása a' czél
elérésére neked mit sem használt volna, ha
szőnyeg 's gyógyító alma nincs. — 'S a' mi té-
ged illet Husszein, a' herczegkisasszony va-
lóban háládatlan volna, ha magát szőnye-
gedért, melly felépülhetésére olly igen
szükséges vala, nagy adósodnak nem valla-
ná; de vedd fontolóra, hogy azzal még sem-
mikép czélt nem értél volna, ha Ali' csője
által a' betegségről nem tudósítottal, 's ha
Achmed csudaalmájával a' gyógyítást vég-
hez nem viszi. Minthogy tehát sem a' sző-
nyeg' sem a' cső, sem az alma egyiknek
is közületek a' többi felett elsőséget nem
adhatnak, hanem inkább mind hármatokat
egy sorba helyeznek, 's minthogy én a'
herczegkisasszonyt közületek épen csak
egynek adhatnám: ennél fogvást látjátok
magatok, hogy tett utazás'oknak egész gyű-
mölcsse csak azon dicsőség, hogy a' herczeg-
kisasszony' felgyógyultát mind a' hárman
egyenlőn eszközlétek.

'S mivel ez így van, monda továbbá a'
szultán, látjátok egyszersmind azt is, hogy
nekem más utat 's eszközt kell találnom,
melly szerint magamat egy, közöttetek teen-
dő választásra végképpen elhatározhasam.
Minthogy tehát még az estve messze van,
még

még ma a' következőt akarom tétetni. Men-
 jetek 's vegyen mindeniktek egy ivét 's egy
 nyilat, 's eredjete a' nagy síkra ki a' vá-
 roson kívül, mellyen a' lovak taníttatnak
 ki nyereg alá; rövid időn magam is követ-
 lek, 's ezennel kinyilatkeztatom, hogy Nu-
 runnihár herczegkisasszonyt annak adom
 nőül, a' ki közületek legmesszebb lő.

Egyebiránt nem mulaszhatom-el ezen
 alkalommal, megköszönnöm nektek együtt
 's különkülön az ajándékokat, mellye-
 ket magatokkal hozátok. Van gyűjtemé-
 nyemben sok ritkaság, de egy sem ér fel
 közülök a' szőnyeggel, az elefántcsont
 csóvel 's a' művalmával, mellyekkel azt
 most bővíteni 's gazdagítani fogom. Mind
 a' három darab legelől fog gyűjteményem-
 ben állani 's én azokat gondosan megőriz-
 tetem, nem csak jelességek 's nevezetessé-
 gök miatt, hanem azért is, hogy adandó
 alkalommal üdvö; hasznokat vehessem.

A' három herczeg a' szultánnak ezen
 most kimondott végzete ellen nem talált
 semmi kifogást. Midőn tehát atyjok színe
 elől eltávoztak, mindeniknek egy iv és egy
 nyíl adatott-által, mellyet ők viszont szol-
 gáiknak, kik megérkezésök' hírére azonnal
 ismét összesereglettek, adának által, mi-
 tán számtalan népsokaságtól kísértetve, ki-
 menének a' nagy síkra, holott a' lovak ta-
 nítottak nyereg alá.

A' szultán nem hagyá őket soká vára-
 kozni. Mihelyest a' szultán megérkezett,
 Husszein herczeg, mint legidősb, vevé az
 ivet és nyilat 's ő lőtt legelőbb. Utána Ali

herczeg lőtt 's ennek nyilat sokkal messzebb láták röpdülni és leesni, mint Husszein herczegét. Utójjára Achmed herczeg löve, de az ő nyila elröpült szem elől 's nem látta azt senki is leesni. Oda siettek, merre a' nyíl röpült, de bármelly gondosan keressék mindnyájan, keresé maga Achmed herczeg, lehetlen vala a' nyilat közel vagy távolabb megtalálni. Jóllehet tehát ugy vélekedtek mindnyájan, hogy ő lőtt legmesszebb, következéskép megérdemlé, hogy Nurunnihár herczegkisasszony' keze neki ítéltesse, még is a' dolog' világos bebizonyítására a' nyilat kell vala megtalálni, 's ez meg nem esvén, a' szultán nem kételkedett, Achmed herczegnek minden előterjesztései ellenére is, Ali testvérenek ítélni a' herczegkisasszonyt. Nyomban ki is adá parancsolatit a' szultán a' mennyekzői előkészületek' megtételére, 's kevés nappal azután a' menyegző nagy pompával meg is ületett.

NÉGYSZÁZ TIZEDIK ÉJSZAKA.

Husszein herczeg nem vala jelen a' menyekzőn. Minthogy ő Nurunnihár herczegkisasszonyt igaz szívből 's igen érzékenyen szerette, nem vélé magát eléggé erősnek, hogy csendesen tűrhesse és láthassa, mint vezetik ezt Ali herczegnek ölé-

be, ki mint ő hitte, sem inkább, mint ő, nem érdemlette a' herczegkisasszonyt, sem tüzebben nem szerethette. Husszein herczeg olly mély nehezteléssel vette ezen egybekelést, hogy elhagyá az udvart, örökösülési jusáról lemondott 's dervisnek öltözvén, egy híres seih-hez adá magát oktatás alá, ki példás élete miatt nagy tekintetben állott 's maga és tanítványi lakhelyét egy bájos magányban ütötte fel.

Achmed herczeg hasonló okokból szinte nem vala jelen Ali herczeg és Nurunihar herczegkisasszony' menyekzőjökön, de azért még nem monda le a' világról ugy mint Husszein. Meg nem foghatván, mikép enyészhetett el az általa kilőtt nyíl mindenek szeme elől, különvált embereitől 's olly erős föltétellel, hogy nyilát mind addig keresi, mig legalább azon megnyughatik, hogy semmit sem mulasztott el annak föltalálására, azon helyre ment, holott Husszein' és Ali' nyilait a' földről fölemelék. Innen egyenes irányban tovább indult 's mindig jobbra és balra pillantván, de azt mit keresett sehol sem találván, végre olly messze ért, hogy kénytelen volt fáradozása' teljes sikertelenségét elismerni. Azonban mintegy akaratja ellen is tovább vonatva, mint folyvást előbb, 's előbbre ment, mig végre egy magas sziklahalomhoz ért, mellynél szűkségképen oldalt kelle fordulnia, ha utját még tovább akará folytatni. Ezen szikiak fölötté meredekek valának 's egy sivatag, terméketlen vidéken terültenek el, mintegy

négy órányira a' helytől, honnan a' herczeg kiindult.

Achmed herczeg közelebb menvén e' sziklákhöz egy nyilat pillanta meg, mellyet fölemelvén 's gondosan megvizsgálván, legnagyobb csudájára ugyan annak ismeré el, mellyet ő ma reggel kilöve.

Ez az valóban, így szóla magában, de sem én sem senki e' földön nem bir olly erővel, hogy egy nyilat illy messzelőjön el.

Minthogy pedig a' nyilat földön fekvé 's nem beszúrva találá, ebből azt következtette, hogy a' nyilnak a' sziklához kelle röpülnie 's arról visszapattannia.

Ezen rendkívüli dolog megett valami titok fekszik, gondolá magában, melly nekem csak kedvező lehet. Miután a' végzet olly keserűn sujta, elvevén azonjót, melly mint reménylettem, éltem' boldogságát eszközlötte volna, vigasztalásomul talán egy mást, szinte édest, tartogat számomra.

A' sziklafalnak több előnyuló csucsai, de egyszer'smind több, mélyen bemenő üregei 's nyilási is voltak, 's a' herczeg elmerülése közben ezen üregek egyikébe bement. A' mint itt szemeit egyik szögről a' másikra veté, egy vasajtót pillanta meg, mellyen azonban nem látszott semmi zár. A' herczeg már sajnálni kezdé, hogy azt nem fogja megnyithatni, de midőn megtaszitá, az ajtó benyilt 's a' herczeg egy szelíd lejtős utat látá maga előtt minden lépcső nélkül, mellyen azonnal, nyilat kezében tartván, előnyomult. Ugy hitte a' herczeg, hogy itt a' legmélyebb sötétség fogja körülvenni,



de majd a' lassanként eltűnő napvilágot itt egy más, attól egészen különböző világ váltotta fel. Mintegy 50 vagy 60 lépést tehetett, midőn egy tágasb helyre ért, 's ott egy pompás palotát pillanta meg, mellynek bámulandó épületét azonban nem lett ideje hosszasan csudálni. Mert ugyanazon pillanatban felséges léptekkel és móddal egy hölgy lépett a' palota' tornáczából elő, szépsége oly nagy, és tökéletes, hogy azt az öltözet pompája 's a' gyémánt ékességek, mellyeket viselt, többé nem emelheték. Utána és körülé asszonyai jövének, de a' kik közül ön magát nem vala nehéz kiösmerni.

Mihelyt Achmed herczeg a' hölgyet észreuvé, sietett közeledni hozzája 's kifejezni iránta mély tiszteletét, de a' szép hölgy, ki őt jónilátta, megelőzé őt a' szólitásban, 's Achmed herczeg! úgymond, lépjen közelebb, kegyed itt kedves vendég.

A' herczeg nem kevésbé vala meglepve, nevét egy oly vidéken hallván, mellyeket mind eddig egy szóval sem hallott emlegettetni, jóllehet az atyja' a' szultán' fővárosához oly közel fekütt, és semmiképen meg nem foghatta, mikép lehet ő egy asszonyság előtt ismerős, kit ő teljességgel nem ismert. Végre leborult a' hölgy' lábainál 's így szóla hozzá:

Kegyelmes asszonyom, egy oly helyre jutván, holott méltán félek, hogy gondolatlan vizsgaságom igen is messze csalt, ezer köszönettel tartozom azon nyilatkoztatásért, hogy én itt nem vagyok utált vendég. De lehetek-e oly bátor, azt kérdenem, miként

jő, hogy én nem vagyok asszonyságod előtt ismeretlen, asszonyságod előtt, ki a' mi közelünkben lakik ugyan, de a' nélkül hogy én arról mind ez ideig legkevesebbet is hallottam volna.

Herczeg, felele a' szép hölgy, menjünk-föl, ha úgy tetszik, a' terembe, ott több alkalommal fogok kérdéseire felelhetni.

E' szóknál az asszonyság, utmutatással előmenvén fölvezeté Achmed herczeget a' palota' egyik teremébe. Ennek csudálatos épülete, az arany és égszín, mellyel a' képforma boltozat ékítve vala, 's a' butorok' megbecsülhetlen drágasága olly egészen újnak 's meglepőnek tetszettek a' herczeg előtt, hogy csudálkozását el nem titkolhatvan felkiálta: soha még ehhez hasonlót nem látott, 's nem hiszi hogy akárhol is ezen a' világon e' teremnek párját lehessen látni.

És még is mondhatom kegyednek, így szóla a' szép hölgy, hogy palotámnak épen ez a' legcsekélyebb szobája, 's ebben kegyed is egyet fog velem érteni, ha majd a' többit is sorjában megmutatom.

Itt fellépvén néhány lépcsőn, a' szép hölgy szófára ült, mellyen miután kérelmére Achmed herczeg is helyet fogott, amaz így ejté szavait:

Herczeg, kegyed, mint mondja csudálkozik azon, hogy általam ismertetik, a' nélkül hogy engemet ismerne, de ezen csudálkozása szünni fog, mihelyest megérti, ki vagyok. Tudni fogja kegyed, mit hiszem vallása is tanít, hogy e' földet nem csak emberek, hanem szellemek is lakják. Én

ezen szellemek' egyikének, még pedig legjelesb 's leghatalmasb egyikének vagyok leánya, nevem Pari Banu. *) Így tehát Achmed, nem fogsz csudálkozni, hogy én tégedet, atyádat a' szultánt 's két bátyádat is ismerem. Tudom utadat is, elmondhatnám annak minden egyes eseteit előted, mert hiszem én voltam az, ki Samarkandban az almát; mellyet te megvettel, árultatá, nem különben Bisnagarban a' szőnyeget, melly Husszein herczeg' birtokába került, és Shirászban a' cővet, mellyet onnan Ali herczeg hozott. Ebből már eléggé meg fogod érteni, hogy előttem semmi, mi téged illethet, nem titok, 's én ehhez még csak azt ragasztom, hogy te nekem nagyobb szerencsére látszál érdemesnek, mint a' mellyet neked Nurunnihár herczeg-kisasszony' keze nyujthatott; minthogy tehát épen jelen valék, midőn e' nyilat, melly most kezedben van ellővéd, 's előre láttam, hogy az még annyira sem fog röpülni, mint Husszein herczegé, megragadám azt a' levegőben, 's elsujtám annyira, hogy azon sziklákhöz kellett ütődnie, mellyek' lábainál te ismét fölleled. Most már csak rajtad áll, ugy használnod ezen itt kínálkozó alkalmat, hogy általa még boldogabb lehess.

*) Ez a' két persa szó ugyan egyet jelent, t. i. szellemnő vagy tündérhölgy.

NÉGYSZÁZ TIZENEGYEDIK ÉJSZAKA.

Minthogy Pari-Banu ezen utóbbi szavakat egészen más hangon ejt é mint az előbbieket, egyszersmind pedig egy forró tekintetet vetett Achmed herczegre 's azután elpirult arczával szemét szemérmesen lesütötte, igen könnyű volt a' herczegnek kitálatni, mitsoda boldogságot ért a' tündér. Megfontolván tehát, hogy Nurunnihár herczegkisasszony többé nem lehet az övé, 's hogy ezt a' tündérhölgy szépséggel, kecskekkel, fölséges ésszel 's tömérdek kincseivel, mennyire t. i. ezt a' palota pompás voltából következtetheté, nem csak jóval, hanem hasonlíthatlanul felülmulja, áldá a' pillantatot, mellyben még egyszer az eltűnt nyíl keresésére indult, 's egészen áltengedé magát azon indulatnak, melly őt ezen uj szív tárgyhoz voná.

Kegyelmes asszonyom, így szóllott, ha egész életemben nem volna más szerencsém, mint hogy rabod 's e' magas kecskeknek, mellyek engem egész az elragadtatásig bájoznak el, csodálója legyek: már ez által legboldogabbnak tartanám magam' a' halandók között. Bocsásd meg tehát vakmerőségemet, ha ezen kegyelemért esdem, 's fogadj udvarodba egy herczeget, ki magát egészen neked szenteli.

Herczeg, felele a' tündér, minekutánna én már rég idő óta szabad asszonya vagyok akaratomnak 's szülém gyámsága alól

mentt, kegyedet én nem mint rabomat látom udvaromnál, hanem mint személyemnek 's mindennek a' mi enyém vagy még enyém lehet, urát, ha hogy kegyed hozzám hűséget ígér 's engem nejeül fogad. Reménylem, nem magyarázza kegyed félre, hogy ezen ajánlattal megelőzőm. Mondám már, hogy én tetteimben senkitől sem függök, mihez most még csak azt teszem, hogy a' tündéreknél nem úgy van a' dolgot, mint rendszerint a' férjfiak és az asszonyok között, melly utóbbiak mint tudjuk nem igen szoktak illyes lépéseket tenni 's azt becsületekkel meg nem férőnek tartanak. De mi tündérek azt nem tartjuk, 's ha megelőzők a' férjfiakat, azt hiszszük, hogy azért ők nekünk hálával tartoznak.

Achmed herczeg a' tündér ezen szavaira nem felelt, de hálaérzetektől meghatva, úgy hitte, nem fogja ezeket jobban kinyilatkoztatathatni, mint ha a' tündérhez közeledik 's köntöse' szegélyét megcsókolja. De a' tündér nem hagyott neki erre időt, hanem kezét nyujtá, mellyet Achmed elhinte csókjaival, a' tündér pedig az ő kezét folyvást tartván 's megszorítván így szóla hozzá:

'S Achmed herczeg nem fogja-e nekem szintugy szavát adni, mint én az enyémet adtam?

Ah, kegyes asszonyom, felele Achmed édes elragadtatásban, tehetnék-e valami jobbat, örvendetesebbet? Igen is szultáném, én királyném, szavamát és szívemet adom, minden tartalék nélkül.

Ha így, mondá a' tündér, úgy kegyed férjem, 's én a' kegyed nője. A' házasságok nálunk minden más formások nélkül történnek, de még is sokkal szorosabbak 's oldhatlanabbak mint az embereknél, noha ezek több formasággal élnek. 'S most, így szóla tovább, míg estvére a' mi menyekző ebédünk készítették, néhány falattal fog kegyed megkináltatni, mint-hogy reggel óta nyilván mit sem evett; azután megmutatom kegyednek a' palota' szobáit, 's akkor ítélje meg maga, igaz-e a' mit mondtam, hogy t. i. ez a' terem legsilányabb az egész épületben.

Néhányan a' tündér' asszonyai közül, kik a' teremben maradtak, alig érték meg asszonyuk kívánatát, azonnal kimentek 's csakhamar néhány étekkel 's igen finom borral tértek vissza.

Miután a' herczeg eleget evett és ivott, elvezeté őt a' tündér egyik szobából a' másikba, 's a' herczeg itt gyémántot, rubint, smaragdot, 's a' drágakövek más legfinomabb nemeit, gyöngyökkel, acháttal, jászpissal, porphyrral 's a' márvány legdrágább nemeivel látá alkalmazva, hogy a' butorokat ne említsük, mellyek mind megbecsülhetlen értékűek voltak. Mind ez itt csudálatos bőséggel és sokasággal vala pazarolva, hogy a' herczeg nem hogy valaha e' pompához fogható valamit látott volna, inkább megvallá, hogy ennek mását az egész világon nem lehet találni.

Herczeg, monda erre a' tündér, ha már ezt az én palotámat is, melly valóban

szép, annyira csodálja, mit fogna még a' tündérfejedelmek' palotáihoz mondani, melyek ennél sokkal különbek, nagyobbak, szebbek, pompásabbak, most még kertemet csudáltathatnám kegyeddel; de ezt hagyjuk inkább máskorra. Az éj közeledik, 's ideje hogy asztalhoz ülünk.

A' terem, mellybe a' tündér a' herczegget vezeté 's holott az asztal terítve volt, a' palotának legvégső szobája 's az egyetlen vala, mellyet a' herczeg még nem látott; azonban az eddig látottak közül egy-nél sem vala ez alábbvaló. Míndjárt beléptekor ambrát lehelő számtalan viaszgyertyák' világa lepé meg, mellyek' sokasága nem hogy zavárt okozott volna a' szemnek, hanem azt inkább összeillő rende 's szélthelyezése által gyönyörködteté. Nem kevésbé csudála egy nagy pohárszéket, arany ivó edényekkel rakvát, mellyeken azonban a' művészi munka és készítmény még hecsesebb vala mint maga a' szer, mellyből készülnének; továbbá több ének-'s hangászkar 's legszebb 's legdrágább öltözetű leányokból, kik énekszóval 's összehangzó muzikaszerekkel olly szép és édes concerteket adának, millyeket a' herczeg életében valaha hallhatott. Azonban asztalhoz ültek. 'S minthogy Pari Banu tündér Achmed herczegnek szüntelen a' legjobb étkeket igyekezett elejébe adni, 's valahányszor őt valamellyikkel kínálá, annak egyszersmind nevét is megmondá, milly éteknekéket a' herczeg még soha sem hallott, de az étkeket mind fölötte ízesnek

találá, ennél fogvást a' herczeg meg nem szűnt azokat rendkívül dicsérni 's végre felkiálta, hogy az ebéd, mellyel őt szép hölgye kegyes vendégleni, az embereknek minden ebédeit sokkal felülmulja. Hasonló dicséreteket monda a' bor felett, mellyet fölhozának, 's mellyből ő és a' tündér csak a' gyümölcsök, tészták 's más illő falatokból álló csemegzés alatt kezdének inni.

NÉGYSZÁZ TIZENKETTEDIK ÉJSZAKA.

A' csemege után Pari-Banu tündér 's Achmed herczeg fölkelének az asztaltól, melly azonnal elvitetett, 's könnyeckén egy szófára ültek, hátaikkal selyempárnákra támaszkodva, mellyek a' legfinomabb hímzetű, tarka virágokkal valának elhintve. Azonnal szellemek és tündérek jövének nagy számmal a' terembe, 's dicső tánczhoz fogának, melly csak akkor szűnt meg, midőn Achmed herczeg 's a' tündér újra fölkelének. Ekkor a' szellemek 's tündérek kiindultak a' teremből 's előmenének egész a' szobáig, mellyben a' mennyekzői ágy vala fölkészítve. Itt kettős sorba állának mindnyájan, áltbocsáták magok között a' lakodalmas párt, mire eltávozván, kényt és időt engedének, hogy ezek lefekhessenek.

A' menyekzői ünnep még más nap is tartott, vagy is inkább a' következett napok mind egy, ugyanazon, szakadatlan menyekzői ünnepet tevék, mellynek Pari-Banu könnyű szerrel a' legnagyobb 's kellőbb változatosságot tudá adni, majd újabb étkek és italok, concertek és tánczok, majd újabb látványok 's mulatságok által, mellyek a' magok' nemökben mind olly rendki. üliek valának, hogy az emberek között Achmed herczeg, ha ezer esztendeig éljen is, illyes valamit ki nem gondolhattott volna.

A' tündérhölgy ezekben nem csak oda célzott, hogy a' herczegnek őszinte szerelme' 's igaz indulatja' legbiztosb jeleit adná, hanem egyszersmind mind inkább éreztetni vele, hogy miután már atyja' udvaránál különben sincs semmi követelése 's a' világnak semmi részében, ha a' tündér' kecsseit 's kellemét mellőzné is, ollyas mit nem találhat, mi azou boldogsághoz, mellyel itt él, csak messziről is hasonlítható volna, ennél fogvást a' herczeg hozzá a' tündérhölgyhöz, mind inkább ragaszkodjék 's tőle elválni soha se kívánkozzék. Ezt a' tündér főkéletesen el is érte. Achmed herczeg' szerelme legkevesebbet sem csökkent a' birás által, sőt inkább azon főkra nevedett, hogy lehetetlen vala többé szerelméről lemondania, ha bár a' tündérhölgy arra határozhatta volna is el magát valaha, hogy iránta meghüljön.

Hat hó' elmulta után végre Achmed herczeg, ki atyját a' szultánt mindenkor

igen szerette és tisztelte, hő vágyat érte magában, atyja felől valami hírt hallhatni, 's minthogy e' vágyat nem lehetett más-kép kielégítenie, mint ha egy időre maga távoznék-el 's személyesen tudakozódnék, ennél fogvást beszéd folytában szóba hozá ezt egyszer Pari-Banu előtt 's engedelmet kért tőle a' rövid távollétre. E' nyilatkozást nyugtalanul vevé a' tündér 's félvén, hogy ez csak pusztá szín, melly alatt a' herczeg őt elhagyni szándékozik, így szóla hozzá:

Mivel bánthattam én meg a' herczeget, hogy szükségesnek látja, tőlem illy engedelmet kérnie? Lehetséges-e hogy adott szavát elfeledte 's engem szeretni megszűnt volna, ki a' herczeget olly forrón szerettem, mint azt azon számtalan tanujelekből, melyeket szünet nélkül adok, láthatta?

En királyném, válaszola a' herczeg, kegyed' szerelméről én tökéletesen megvagyok győződve 's méltatlanná tenném reá magamat, ha viszon szerelemmel nem mutatnám érette hálámat. Ha tehát kérelmem megsérté kegyedet, bocsánatot kérek 's bármilly elégtételre kész vagyok. Nem azért tettem azt, hogy általa kedvesemet busítsam, hanem belső, mély tiszteletemből atyám a' szultán iránt, kit örömezt kimentének azon bűjából, mellybe őt hosszas távollétem kétségkívül ejtette; ugyan is nem ok nélkül hiszem, hogy ő engem meghaltnak tart. Azonban minthogy kegyed nem hagyja helybe, hogy elmenjek 's őt megvigasztaljam, nekem nincs más akaratom, mint a' ke-

gyedé, 's nincs semmi e' világon, mit ten-
ni kész ne volnék, ha kegyed' tetszését
megnyarhatem.

A' herczeg, ki magát épen nem tet-
teté, hanem a' tündért valóban olly forrón
szerette, mint itt mondotta, nem sürgeté
őt tovább a' kívánt engedelem' megadására,
's Pari-Banu viszont minden jeleit adá, melly
igen örül a' herczeg' ezen engedékenysé-
gén. Azonban a' herczeg nem hagyta fel
egészen szándékával, 's a' beszédet több
izben 's szántsándékkal az indiai szultán'
szép tulajdonira 's kivált a' szeretetnek azon
sok jelére, mellyet ez iránta mindenkor
mutatott, fordítá, reménylén, hogy ez ál-
tal vegre Pari-Banu' szívét meglágyíthatja.

Egyébiránt a' herczeg igen jól gyaní-
tott. Atyja a' szulán még azon vigalmak'
közepette, mellyek Ali herczeg és Nurun-
nihár herczegkisasszony' egybekelésökkor
folytanak, mély bánatot érte két fia eltá-
voztán. Nem sokára tudtára esett a' Husszein
herczegnek azon szándéka, hogy a' világ-
ról lemond, 's a' hely, mellyet magának
jövendő lakhelyül a' herczeg választá. A'
szultán, mint jó atya, ki boldogságának
egy részét leli abban, ha fiait maga körül
láthatja, kivált ha ezek szeretetére méltó-
knak mutatkoznak, szívesebben vette vol-
na ugyan, ha Husszein herczeg körüle, az
udvarnál, maradt: de minthogy nem rosza-
lhatá, hogy fia a' folyton haladó magasabb
tökéletesülés' állapotját választotta, melly-
re az magát lekötelezé, békével tűrte Husz-
szeinek távollétét. De annál nyugtalanabb

vala Achmed iránt, kiről ama' reggel óta nem veve semmi hírt. Még az nap mindjárt sebes póstákat küldé ugyan az ország' minden tartományiba, parancsolattal az igazgatókhoz, hogy Achmed herczeget fentartóztatván, kényszerítsék az udvarhoz visszatérni, de minden ebbeli fáradozás sikeretlen lón, 's a' szultán keserve a' helyeit, hogy szünnék, napokint súlyosodott. Gyakran szóllott e' tárgyról a' nagyvezérrel.

Vezér ugymond ehhez egy napon, tudod hogy fiaim között Achmed az, kit mindig leggyöngédebben szerettem, 's tudod, milly módokat 's eszközöket követtem el, hogy őt visszanyerhessem, de mind hiába. A' fájdalom: mellyet én e' miatt érzek, olly igen nagy, hogy az engem végre alásujt, ha meg nem szánsz. Ha tehát az én életem 's megmaradásom valamennyire sziveden fekszik, kérlek és esdelek, gyámolíts, adj tanácsot.

NÉGYSZÁZ TIZENHARMADIK ÉJSZAKA.

A' nagyvezér, ki épen olly hív vala a' szultán személyéhez, milly ügyes az ország' dolgai' igazgatásában, olly módokról gondolkodott, mellyek által a' szultán némi enyhülést vehetne, 's e' közben eszébe jutott a' búbajosné, kiről épen akkor a' fővárosban csudadolgokat beszéltenek.

A' nagyvezér ajánlá a' szultánnak, hivatná fel 's kérdené-meg ezen búbajosnét ; miben a' szultán megegyezett. A' nagyvezér tehát fölkeresetét az asszonyt 's maga vezeté a' szultán' elejébe, ki is igyszóla ahhoz:

A' szomorúság, mellyben én Ali fiam és Nurunnihár herczegkisasszony' mennyekzójök óta Achmed herczeg' távolléte miatt vagyok, olly közösen tudva van, hogy arról bizonyosan, neked is tudomásodnak kell lenni. Meg tudnád-e tehát nekem mesterséged- 's ügyességédnél fogvást mondani, hova lett a' herczeg? él-e még? mit csinál? 's reménylhetem-e, hogy őt még egyszer megláthatom?

A' bűvösné, hogy a' szultán' kérdezőködésének meg feleljen, így szóla: Uram, bármilly ügyességgel bírok is mesterségemben, még sem vagyok képes Fölséged' kérdéseire most nyomban megfelelni ; de ha Fölséged nekem hólnapig időt enged, fogok válaszolhatni.

A' szultán megadá ezen halasztást 's elbotsátá a' bűvösnét azon ígérettel, hogy jól meg fogja jutalmazni, ha a' válasz óhaj-tása szerint fog kiütni.

A' bűvösné másnap megint eljött 's a' nagyvezér őt ismét bemutatá. A' bűvösné így szóla a' szultánhoz:

Uram, bármilly buzgósággal követtem is mesterségemnek szabályait, hogy Fölségednek azokban, miket tudni kíván, szolgálhassak, még sem tudhattam-ki egyebet annál, hogy Achmed herczeg nem halt meg. Ez bizonyos és Fölséged bizvást elhiheti.

Mi a' helyet illeti, hol a' herczeg mulat, azt lehetetlen volt fölfödözniem.

A' szultán kénytelen volt ezen válaszal megeleégedni, ámbár az őt a' herczeg sorsa iránt csaknem szünet' azon bizonytalanságban hagyá, mellyben előbb vala.

Hogy ismét Achmed herczegre térjünk, ez olly gyakran szólott Pari-Banu előtt atyjá a' szultánról, a' nélkül azonban hogy óhaj-tását ezt megláthatnia legkissebb szóval is említene, hogy épen ez a' szántszándékos hallgatás árulá el érzelmeit. Látván tehát a' tündér a' herczegnekezen tartózkodását és azon félelmét, nehogy őt az első megtagadó válasz után újabb kérelemmel bántsa és busítsa: ebből meggyőződött először, hogy Achmed herczeg' szerelme, mellynek ez különben is minden alkalommal jeleit adá, igaz és őszinte; 's másodszor átlátta, melly igazságtalan fogna ő viszont lenni, ha egy fiunak atyja iránti szeretetén erőszakot tenné, 's őt ahoz vonzó természeti hajlandósága' elnyomására kénytetné. Ennél fogva a' tündér elvégzé magában, megadni a' herczegnek azt, mit ez szünet nélkül olly forrón óhajtott, 's így szóla hozzá egy napon:

Herczeg, azon engedelem, mellyet tőlem kért, hogy t. i. atyját a' szultánt szeretné meglátogatni, bennem azon méltó aggodalmat gerjeszté, hogy az pusztá szín, melly alatt a' herczeg nekem ingatagsága' jeleit adni 's engem elhagyni szándékozik; ez vala az egyetlen ok, a' herczeg' akkori kérelmét megtagadnom. De ma, midőn a'

herczegnek mind viselete, mind szavai által olly tökéletesen megvagyok a' felől győződve, hogy a' herczeg' állhatatossága 's szerelme' allandóságában egészen bizhatom, más gondolatra tértem, 's megadom azon engedelmet, de csak olly feltétellel, ha a' herczeg előbb megesküszik, hogy távolléte nem tartand soká, 's kegyed hozzám minél hamarabb visszatér. Ezt a' föltételt ne úgy vegye a' herczeg, mintha én azt bizodalatlanságból tenném, hanem mivel azon meggyőződésem szerint, mellyel a' herczeg' szerelme' igaz voltáról vagyok, tudom, hogy az a' herczegnek legkisebb terhére sem leend.

Achmed herczeg a' tündér' lábaihoz akar borulni, hogy még inkább kinyilatkoztassa, melly igen meghatották a' háládatosság' érzései, de ezt a' tündér meg nem engedé.

Szultánném, ezt mondá a' herczeg, érzem egész becsét azon kegynek, mellyet irántam mutat, de szóm nincs, mellyel úgy köszönném meg azt, mikép óhajtom. Pótolja ki kegyed gondolattal a' mit én ki nem fejezhetek, 's legyen meggyőződve, hogy minden a' mit magának a' tárgyban mondhat, igen messze marad attól, a' mit én kéblemben érezek. Egyébiránt igen igaza vagyon kegyednek, midőn azt hiszi, hogy az eskü, mellyet tőlem kíván, nekem semmi terhet 's aggodalmat nem fog okozni. Én azt annál örömeztőbb megadom kegyednek, minthogy ezentul teljes lehetetlen élnem kegyed nélkül. Én tehát elutazom kegyedtől, de a' gyorsaság, mellyel

visszatérek, meg fogja mutatni, hogy én azt nem a' hitszegés' félelméből, hanem szívemnek igaz indulatjából cselekszem, melly engem folyvást ösztözend, éltemet a' kegyed' társaságában töltenem el, 's ha valaha eltávozandom és kegyedtől, kerülni fogom mindig a' bánatot, mellyet nekem a' hosszabb távollét okozni fogna.

A' tündér igen örült Achmed herczeg' illyes érzésének annál is inkább, mivel azok őt felmenték előbbi gyanujától 's azon félelmétől, hogy a' herczegnek atyja utáni vágya merő színes ürügy lehetne, hogy iránta hűtelen lehessen.

Herczeg, így szóla hozzá, menjen a' midőn kedve tartja, de ne vegye rossz neven, ha előbb egyikét intést adok azon mód felett, a' mikép magát ezen útjában leginkább alkalmazhatja. Legelőbb is nem tartom jónak, hogy a' herczeg a' mi egybekelésünket, az én rangomat, vagy azon helyet, hol megtelepedett 's tőle elvá-lása óta tartózkodott, atyja a' szultán előtt legkisebb szóval is említse. Kérje őt a' herczeg, legyen annak tudásával megelégedve-hogy a' herczeg semmi egyebet nem kíván 's hogy utjának egyetlen oka csak az volt, hogy őt a' kegyed' állapotja iránti aggodalomtól megmentse.

NÉGYSZÁZ TIZENNEGYEDIK ÉJSZAKA

Végre a' tündér husz szépen felkészült 's deli lovagot ada a' herczegnek kíséretül. Midőn már minden kész vala, a' herczeg elbucsuzott a' tündértől, megölelvén őt 's hamar visszatérte felől tett ígéletét megújítván. Ekkor elővezeték a' lovat, mellyet a' tündér számára rendele, 's melly nem csak igen gazdag szerszámozata, hanem egyszersmind olly szép 's még nagyobb becsü vala mint akármellyik az indiai szultán' ólaiból. Achmed herczeg nem kevés öröme a' tündérnek különös díszszel fölüle a' lóra 's miután még egyszer végbucsut inte, kíséretével együtt elszáguldott.

Minthogy az ut a' fővárosig nem vala hosszu, a' herczeg csak hamar ott is terme. Mihelyt a' városba belépett; a' nép, el' ve örömmel viszont megjelentén, hangos riadással fogadta őt, 's számosabb rész a' többtől különszakadván, csapatonkint egész a' szultán' tereméig kísérte el. A' szultán örömmel fogadta 's ölelte őt, de még is atyai szeretetéhez képest panaszlá azon keservet, mellybe őt a' herczeg' olly hosszas távolléte ej ette. Ez a' távollét, így szóla a' szultán, nekem annyival fájdalmasabb volt, minthogy azon nap'ól fogva, mellyen a' sors és véletlenség a' te károdra 's Ali testvéred' javára tőn határozatot, okom volt azt hinni, hogy magadat talán a' két-

ségbeesés' valamelly tettére hagyád elragadtatni.

Uram, válaszolá Achmed herczeg, én Fölséged' megfontolására hagyom, valljon elvesztvén Nurunnihár herczsgkisasszonyt, ki óhajtasimnak egyetlen tárgya volt, képes leheték-e magamat arra határozni, hogy bátyám', Ali herczeg' szerencséjének tanuja legyek. Ha én illy alacsony tette képes valék, mit szólottak volna felőlem az udvarnál 's a' városban, sőt mit gondolhatott volna maga Fölséged is az én szerelmem felől? A' szerelem olly szenvedély, mellyel az ember tetszése szerint föl nem hagyhat. Megragad, uralkodik rajunk 's az igaz szeretőnek nem enged időt, eszével éihetnek. Fölséged emlékezik, hogy velem nyilam' ellövése közben egy olly rendkívüli dolog történt, millyen ugyan még senkivel, az t. i. hogy kilőtt nyilamat egy olly szakadatlan és nyílt sík földön, mint amaz vala, föl nem lehetett találni, minek aztán következése lett, hogy olly jótól esém el, mellynek birtoka engem szinte ugy illett mint két testvéremet. Erőt vevén így rajtam a' sors' makacssága, nem vesztém időmet hasztalan panaszokban. Hogy megnyugtassam lelkemet, mellyét ezen megfoghatatlan történet egészen megzavart, különváltam embereimtől a' nélkül hogy észrevennének, 's visszatértem egy magam a' helyre, hogy nyilamat fölkeressem. Néztém én azt innen és túl, jobbra és balra azon helytől, honnan Husszein' és Ali' nyilait látám fölémeltetni, 's hova az enyémnek is esnie

kelle. De minden fáradozásom sikertelen volt. Azonban még ez által nem hagyám magamat elrettentetni, hanem folytattam a' keresést, egyenes lineában mindég azon irányban haladván előre, mellyet a' nyilnak követnie kellett. Már egy óráthaladtam így mindig jobbra és balra tekintve 's néha meg is fordulva, úgy hogy a' legkisebb tárgy, melly egy nyilhoz hasonlítana, sem kerülhetne volna el figyelmemet, midőn meggondolám, hogy hiszem lehetetlen volt nyilnak illy messze röpülnie. Megállék 's azt kérdém magamtól, elvesztettem-e eszemet vagy annyira megkábultam, és azt csak álmodhatnom is, hogy elég erős volnék egy nyilat olly távolatra löni, millyenre legkorosb 's erejükről leghiresebb bajnokainknak soha egyike sem vala képes? Illy elmékedések után hajlandó valék szándékommal végképen felhagyni; de midőn a' föltételt már végre akarám hajtani, kényvem ellenutam' folytatására érzém magamat ragadtatni, 's miután négy órányira haladtam. ott hol a' sikságot sziklafalak rekesztik, egy a' földön fekvő nyilon akadtak meg szemeim. Oda siettem, fölvevém azt 's ugyan azon nyilra ismerék benne, mellyet ellőttem volt, de a' mellyet sem annak helyén sem idején nem lehetett vala megtalálni. A' helyett tehát, hogy azon itéletet, mellyet Fölséged Ali testvérem' javára hozott, magam iránt igazságatlannak tartanám, én azt, a' mi itt velem történt, egészen másra magyaráztam, 's nem volt semmi kétségem, hogy azalatt valammi, részemre kedvező titoknak kell rejte-

nie, 's nekem minden erőmből azon lennem, hogy felőle magamnak a' nélkül hogy messze távoznám, fölvilágosítást szerezzek; — de ez újabb titok, melly iránt kérnem kell Fölségedet, ne vegye neheztelessel, ha róla hallgatok. Kérem Fölségedet, elégedjék meg annak erősítésével, hogy én boldog 's boldogsággal teljesen megelégedve vagyok. Miat-hogy ezen boldog létben semmi sem volt, mi engem annyira nyugtalanított 's örömeimet annyira megzavarhatta volna, mint azon bánatra emlékezés, mellyet, mint föltevém, az én eltünésem 's további sorsom felett Fölségednek kelle érzenie, kötelességemnek tartám, Fölségedet ezen bánattól fölmentenem. 'S ez az én jöttömnek egyetlen oka. Az egyetlen kegy, mellyet jövődöre nézve Fölségedtől kérek, az, engedje meg, hogy kronként ide, Fölségedhez visszatérvén, hódolatomat megtehessem, 's Fölséged' egéssége iránt tudósítást vegyek.

Fiam, felele a' szultán, én tőled ezen engedelmet meg nem tagadhatom, de sokkal inkább örültem volna, ha magada' arra szánhatád el, hogy folyvást velem maradj. Azonban mondd meg legalább azt, hol vehetek felőled hirt, ha magad nem jöhetsz, vagy ha épen jelenléted szükséges találna lenni.

Uram, válaszola Achmed herczeg, az a' mit Fölséged tudni kíván, szinte egy része a' titoknak 's azért kérem Fölségedet, engedje meg, hogy arról is hallgassak. Egyébiránt én olly gyakran fogok kötelességem' teljesítése végett megjelenni, hogy inkább attól tartok, hogy Fölségednek ter-
hére

hére leendek, mint hogy okot adnék restségemről panaszkodhatnia, ha talán valamely esetben szükséges volna jelen lennem.

NÉGYSZÁZ TIZENÖTÖDIK EJSZAKA.

Az indus szultán nem készte tovább Achmet herceget, hanem ezt mondá neki:

Fiam, nem akarok titkodba mélyebben hatni, én azt egészen megfontolással bizoni, 's csak azt mondom, hogy nekem nagyobb örömet nem csinálhattál, mint hogy jelenléteddel, melly nélkül olly soká kellett ellenem, megvigasztalál, 's hogy én téged mindig igen szívesen foglak látni, valahányszor dolgaid' vagy örömeid' csorbulása nélkül látogatásomra jöhetsz.

Achmed herczeg atyja, a' szultán' udvaránál nem mulatott tovább három napnál, 's a' negyedikén korán reggel már ismét elutazott. Pari Banu annál inkább örült őt viszont láthatván, minthogy illy kora megtértét épen nem várta, 's a' tündér most maga tett magának szemrehányásokat, hogy a' herceget képesnek hitte megszegni a' hitet, mellyet neki olly ünnepélyesen esküvék. Nem titkolá ezt a' herczeg előtt, önként megvallá neki gyöngeségét, 's bocsánatért esde. Mostantól fogva olly tökéletes lön az egyetértés a' két szerető

között, hogy a' mit egyik akart, akarta a' másik is.

Egy hónappal a' herczeg' visszatérte után ugy vette észre a' tündér, hogy mióta őt a' herczeg tett útjáról 's távolléte alatt édes atyjával történt beszélgetésétől tudósította, azóta még csak egyszer sem hozá szóba a' szultánt, épen mintha ez nem is élne többé, holott ezelőtt olly gyakran emlékezett róla. A' tündér ugy vélte, hogy ezt a' herczeg ő iránta való tiszteletből cselekszi; azért is egyik nap' alkalmat vón, hozzá következőleg szólani:

Ugyan mondja-meg nekem herczeg, elfeledkezett-e már egészen atyjáról a' szultánról? Nem emlékezik-e többé neki tett ígéretére, hogy t. i. őt koronként meglátogatandja? Részemről, én még nem feledtem el, miket nekem a' herczeg megtértkor monda, 's én emlékeztetem azokra a' herczeget, hogy ne késsék tovább, ígéretét először teljesíteni.

Imádott asszonyom, felele Achmed herczeg, szintazon derült hangon, mellyen a' tündér szóla, én illy megféledezésre nem vagyok képes; de inkább akarám ezen szemrehányást érdemetlenül tűrni, mint magamat egy tagadó válasz' keservének tenni ki, ha talán ollyas mi után mutatnám vágyomat, a' mi kegyednek bár mikép nyugtalanságot okozhata.

Herczeg, monda itt a' tündér, nem akarom, hogy kegyed tovább is ezen tekintettel legyen irántam, 's hogy azt jövendőre nézve megszüntessük; azt tartom,

minthogy már a' herczeg egy hónap óta nem látta édes atyját a' szultánt, ne halaszsa látogatásait tovább egy hónapnál. Kezdje el tehát a' herczeg holnap mindjárt 's folytassa látogatásait hónaponként a' nélkül, hogy ez iránt mindannyiszor valamit szólna, hogy tőlem nyilatkozást várna. En abba szíves örömet megegyezem.

Achmed herczeg a' következett napon már elutazott, ugyanazon kísérettel, mellyel előbb, csakhogy az most izletesebben vala öltözve, valamint maga a' herczeg is sokkal pompásabb készülettel ment most, mint először. A' szultán őt szintolly nyájasan 's örvendve fogadta, mint akkoron. Így folytatta látogatásait a' herczeg több hónapig mindig szebb és szebb, gazdagabb és fényesebb öltözetben és kísérettel jelenvén meg.

Végre néhányan a' vezérek közül, kik a' szultánnak kedvencei voltak, 's a' herczeg pompájából hatalmát és nagy módját következteték, arra tudtak a' szultánnal szólhatás' szabadságával, melly nekik engedve volt, visszaélni, hogy gyanut támasztottak lelkében fia a' herczeg ellen. Elejébe terjeszték a' szultánnak, miképen az okosság kívánja azt tudni: hol van sajátképen a' herczeg' lakása 's honnan képes ő a' nagy fényt és pompát kiállítani, holott számára semmi járandóság vagy évdij nincs kivette, 's ugy látszik csak ezért jó az udvarhoz, hogy vele a' szultánnal, daczoljon 's megmutassa, hogy ajándékai nélkül is herczegileg tud elélni. Általában, ugy mondák,

attól tarthatni, hogy a' herczeg a' népet föllázítja, 's őt a' szultánt, királyi székéből elűzi.

Az indus szultán, ki távolról sem hitte, hogy Achmed herczeg illy bünös szándékra képes volna, így szólott hozzájok:

Ti bizonyly csak tréfáltok. Fiam szeret engem 's én jó indulatjáról és hivségéről meg vagyok győződve, mivel nem emlékezem, hogy neki az elégedetlenségre legkisebb okot is adtam volna.

E' szavaknál a' kedvenczek' egyike alkalmat vön következőleg szólani a' szultánhoz:

Uram, jóllehet Fölséged az értelmes emberek' köz ítélete szerint, bölcsőbb határozást nem tehetett, mint az volt, mellyel a' három herczeget Nurunnihár herczegkisasszony' birtoka 's férjhez vitele iránt akará megnyugtatni: ki tudja, Achmed herczeg szintolly lemondással veté-e magát alá a' sors' vég ítéletének, mint Husszein herczeg? Nem hitetheté-e magával el, hogy egyedül ő vala érdemes a' herczegkisasszonyra, 's hogy Fölséged igazságtalan vala ő iránta, midőn a' helyett hogy azt két idős testvére fölött neki adná, az elhatározást közöttök sorsra ereszté?

Fölséged talán azt fogja mondani, — ezt tevé még hozzá a' gonosz kedvencz, — hogy Achmed herczeg semmi jelét sem adja kedvetlenségének, hogy a' mi félelmünk hiu, mi igen is könnyen megzavarodunk 's hogy igen rosszul cselekszünk, gyanut akarván egy illy születésü herczeg ellen gerjesz-

teni Fölségednél, melly gyanu talán alaptalan; — de uram, folytatá a' kedvencz, ez a' gyanu igen alapos is lehet. Azt tudja Fölséged, hogy egy illy kényes de egyszersmind illy fontos dologban a' legbátorságosb utat kell választani, e' fölött fontolja meg Fölséged azt is, hogy a' herczeg' színlése Fölséged előtt kedves, de ugyan azért még álmíhatóbb lehet, 's hogy itt a' veszély annál nagyobb, minél világosabb, hogy Achmed herczeg' lakása a' fővárostól messze nem lehet. Valóban, ha Fölséged szintugy figyelmeztet a' dologra, mint mi, észre fogta venni, hogy valahányszor a' herczeg' eljő, ő és emberei olly frisek és éberek; ruháik, lótakaróik 's egyéb ékességek pedig olly villogók és tiszták, mintha csak épen akkor készítették volna. Sőt még lovaik sem fáradtabbak, mintha csak egy sétalovaglásból téroének vissza. Ezen jelei a' herczeg' közel lakásának olly szembetűnők, hogy mi kötelességünket vélnők megsérteni, ha ezt Fölségednek alázatosan elő nem terjesztenők, hogy Fölséged azt saját és országa' javára kellő tekintetbe vehesse.

Midőn a' kedvencz ezen hosszú beszédet elvégezte, a' szultán véget vete az egész értekezésnek, mondván:

Akárminth legyen a' dolog, én nem hiszem, hogy Achmed fiam olly gonosz volna, mint ti elakarnátok velem hitetni. Azonban köszönöm jó tanácsokat 's nem kétlem, hogy az a' legjobb szándékból származott.

NÉGYSZÁZ TIZENHATODIK ÉJSZAKA.

A' szultán így szóla kedvenceihez a' nélkül hogy észre vétetné velök, mintha reá a' hallott beszédek valami benyomást tettek volna. Azonban ő még is nyugtalan kezdé lenni 's feltette magában, hogy Achmed herczeg' lépéseit szemmel fogja tartatni a' nélkül, hogy erről a' nagyvezérnek legkissebbet is szolana. E' végre magához hivatá a' bűvösnét, ki a' palotának egy titkos ajtaján bocsáttatott be 's egész a' szultán tereméig vezetett, és így szóla hozzá:

Te nekem igazat mondál, midőn azt állítád, hogy Ahmed fiam nem halt meg, 's ezt én neked köszönöm; de most még valamit kell tenned kedvemért. Tudniillik azóta, hogy őt ismét visszanyertem 's ő hónapoként ismét udvaromba jő, mind addig ki nem vehettem tőle, hol tartja lakását. Erőltetni őt nem akartam, hogy t. i. akaratja ellen csalnám ki titkát; de téged elégé ügyesnek tartalak arra, hogy kívánatomat kielégítsd, a' nélkül, hogy azt ő, vagy akárki is udvaromnál megtudná. Tudod, hogy fiam a' herczeg épen most itt van; minthogy tehát ő mindig a' nélkül szokott elutazni, hngy tőlem, vagy akárkitől is az udvarban bucsut vegyen, ne veszsz időt, hanem menj ki utjára még ma 's tartsd őt szemmel úgy hogy megtudd, hova szokott min-

denkor utazni, 's arról aztán nekem bizonyos hirt hozhass.

A' bűvösné eltávozott a' szultán' palotájából 's minthogy tudtára esett azon hely holott Achmed herczeg az ellőtt nyilat ismét megtalálta, egyenesen oda tartott 's elbűt a' sziklák mögé úgy hogy ő kiláthasson de maga észre ne vétethessék.

Másnap hajnalhasadtával elindult a' herczeg a' nélkül hogy a' szultántól vagy az udvar' akármelly emberétől bucsut vett volna, mint ezt egyébkor is tenni szokta. A' bűvösné látta őt jőni 's mind addig kísérete szemeivel, míg a' herczeg 's kísérete egyszerre csak eltűnt.

Minthogy a' kősziklák itt hirtelen meredekségök által egy határfalat képeztek, mellyet meghaladni lovon vagy gyalog bármelly halandónak is lehetetlen vala, igen helyesen következtette a' bűvösné, hogy a' kettő közül itt egynek kelle történni t. i. a' herczeg és kísérete vagy valamely szikla üregbe, vagy valamely földalatti barlangba vonult, holott tündérek és szellemek laknak. Midőn tehát már gyaníthatta, hogy a' herczeg és emberei akar a' szikla, — akar a' földalatti üregbe eljutottak, kijött buvóhelyéből 's azon sziklanyílásnak tartott, holott őket eltűnni látta. A' bűvösné ide bement, elhatott egészen addig, hol az üreg több kanyarodás után véget ért, körültekinte minden helyt, 's több izben előjött meg vissza. De bár miut ügyekezett, sem nyilást sem azon vasajtót, mellyet Achmed herczeg szerencsésb vala

megtalálni, észre nem vehette, még pedig azért nem, mivel a' nevezett ajtó csak férjfiaknak 's ezek közül is csak azoknak vala látható, kiknek jelenlétök Pari-Banu tündér előtt kedves vala, asszonyoknak pedig épen nem.

Látván a' bűvösné, hogy minden fáradalma haszontalan, kénytelen volt azon 's annyi fölfödözéssel megelégedni, a' mennyit épen tett. Vissza ment tehát, hogy válaszat a' szultánnak megvigye, 's miután ezt minden tetteről tudósította, még ezt adá hozzá:

Uram, ugymond, most már, mint ezen tudósításomból láthatja Fölséged, épen nem lesz nehéz, Achmed herczegnek viseletéről olly kielégítő felvilágosítást adnom, millyet csak kívánhat Fölséged.

Még ugyan nem akarom kimondani, mit vélek a' dolog felől, hanem inkább várok. mig olly világosan 's meggyőzőleg értesíthetem Fölségedet, hogy többé nem kételkedhetik. Ennek véghez vitelére én Fölségedtől csak időt 's türelmet kívánok, és azon engedelmet, hogy cselekkessem a' mit jónak látok, a' nélkül hogy Fölséged azon eszközökről tudakozódnék, mellyeket nekem e' célra használnom kell.

A' szultán e' rendszabásokat, mellyeket itt a' bűvösné ő reá nézve tett vagy kívánt, igen jól fogadá 's ezt mondá neki:

A' mint neked tetszik! menj és tedd azt a' mit jónak találsz, én ígéreted teljesedését csendesesen elvárom.

Hogy pedig a' bűvösnét még inkább kecsgetesse, egy igen drága gyémántot

ajándékoza neki, hozzá tévén, hogy ezt még csak előkép adja, míg majd teljesen megjutalmazandja őt, ha a' fontos szolgálatot, melyre nézve a' szultán ügyességétől mindent vár megteendő. Minthogy Achmed berczeg, mióta a' tündértől engedelmet kapott atyját a' szultánt folyvást meglátogathatni, ezt hónaponként egyszer rendszeren meg is te'te, a' bűvösné, ki ezt igen jól tudta, mind addig várakozott, míg a' folyó hónap' vége közeledett. Egy vagy két nappal a' hó' vége előtt kiment a' kősziklákhoz, még pedig ugyan azon helyre, holott előbb a' herczeget és kíséretét szemei elől eltűnni látta, 's itt várt, hogy a' tervet, melyet magának készített, kivihesse.

Már másnap reggel kilovagolt a' herczeg szokása szerint és szokott kíséretével a' vas ajtón 's épen a' bűvösné mellett ment el, kiben nem ismert arra, a' mi az valójában volt. Minthogy azonban észrevevé, hogy az asszony fejét egy sziklára hajtva, mint valamelly súlyos nyavalyában szenvedő fekszik és nyöszörög, iuditva könyörület által felé tért útjából 's kérdé, mi baja, mit tehet enyhítésére?

NÉGYSZÁZ TIZENHETEDIK ÉJSZAKA.

A' fondor bűvösné a' nélkül hogy fejét föl-
emelje, olly pillanattal nézett a' herczegre,

melly ennek irgalmát még inkább nevelé, 's meg megszakasztott szóval, mintha csak alig bírna lélekzeni, azt felelé, hogy hazulról a' város felé indula, midőn útközben egy kemény láz lépé meg, 's elhagyván minden ereje, kénytelen lőn megállapodni 's itt e' laktalan vidéken, messze minden emberi segélytől 's annak reményétől azon helyzetben maradni, mellyben őt a' herczeg találá.

Jó asszony, monda Achmed herczeg, te épen nem vagy minden emberi segélytől olly messze mint gondolod 's én kész vagyok ezt neked bebizonyítani 's olly helyre vezetni innen nem messze, hol nem csak minden lehető ápolatot nyeredsz, hanem még rövid idő alatt meg is gyógyulhatsz. E' végre nem kell mást tenned, mint hogy fölkelj 's engedd meg, hogy embereimnek egyike maga mögé vehessen föl lovára.

Illy szavait hallván a' herczegnek, a' bűvösné, ki csak azért tetteté magát betegnek, hogy megtudhassa, hol lakik, mit csinál, 's micsoda helyzetben él a' herczeg, épen nem háritá el az olly módosan ajánlott jótéteményt, 's hogy ebbeli hajlandóságát tettben mutassa ki inkább mint csak szóval, ugy szinlé mintha nagy erőlködéssel, föl akarna kelni. Ugyan e' pillanatban két lovag leugrék lováról, segíték őt a' felkelésben 's egy másik lovag mögé a' lóra feltevék. Mig ezek magok is újra felültek. a' herczeg, csapatját vezetve, ujlag visszavágtatott 's csak hamar elért a' vasajtóhoz, mellyet egy korábban elszaguldott lovag

előre megnyitott. A' herczeg bement 's a' tündérpalota' udvarára jutván, a' nélkül hogy lováról leszállana, megüzené a' tündérnek egyik kísézője által, hogy vele szólni kíván.

Pari-Banu tündér annál is inkább sietett elő, minthogy meg nem foghatta, mi ok kényszeríthette Achmed herczeget illy kora megtérésre. A' nélkül azonban, hogy ezen tudakozásra időt engedne neki, a' herczeg, mutatva a' büvösnét, kit kettő emberei közül a' lóról leemelve, most karjaikon vezetének, imigy szólott hozzá:

Herczegném, kérem kegyedet, legyen ezen asszony iránt szintolly könyörű, mint én valék. Én őt útközben azon állapotban találtam, mellyben itt látja őt kegyed és megigérttem neki a' gyámolt, mellyet sorsa kíván. Ajánlom őt kegyednek azon teljes meggyőződéssel, hogy kegyed őt nem fogja elhagyni saját indulatból 's reáni való tekintetből.

Pari-Banu tündér, kinek szemei, mig a' herczeg szólott, a' szinlett betegen függöttek, parancsolá kettőnek asszonyai közül, kik őt követék, vennék ált a' beteget a' két lovag' kezéből, vezetnék őt a' palota' egyik szobájába 's lenne reál gondjok szintugy, mintha ő maga volna.

Mig a' két asszony ezen parancsot teljesíté, közelebb ment Pari-Banu tündér Achmed herczeghez 's lesütött szemekkel imigy szóla hozzá:

Herczeg, dicsérem kegyed' szánakodó tettét, az kegyed személyéhez 's rangjához is méltó, 's én örülök, hogy kegyed' jó szándékát teljesíthetem, de engedje-meg, azt is mondanom, hogy e' jó szándék nekünk igen rosszul fog megjutalmaztatni. Ugyan is nekem úgy látszik, ez az asszony nem épen olly beteg, mint mondja, 's én nagyot csalatkoznam, ha ő nem arra volna egyenesen oktattva, hogy kegyednek nagy bajt okozzon. De azért ne aggódjék kegyed. Bármit forraljanak kegyed ellen, bizonyos lehet benne, hogy én kegyedet minden esetből, mellyet elejébe vetni fognak, kiszabadítom. Menjen tehát és járjon békével.

A' tündérnek e' nyilatkozási nem igen háboríták meg a' herczeget, ki is ekép felelt:

Herczegném, miután én nem emlékezem, hogy valakit bármiben megsértettem volna, sem illyes szándékban senki iránt nem vagyok, nem hihetem, hogy valaki bántó szándékkal volna ellenem. De akármit legyen ez, én azért meg nem szünöm jótteni, valahányszor arra alkalmat találok.

Ezután elbucsuzék a' tündértől, eltávozott 's tovább folytatá útját, mellyet a' büvösne miatt szakasztá félbe. Néhány óra mulva elért a' szultán' udvarába, ki őt csaknem úgy fogadá mint egyébkor, ügyekезvén minden lehető erőlködéssel is, eltitkolni a' zavart 's a' gyanut, mellyet benne ama' két kedvencz beszédi támasztottak.

Azalatt ama' két asszony, kiket Pari-Banu tündér és dologban megbizott, a' bűvösnét egy igen szép és gazdagon ékített szobába vezetéék. Itt őt legelebb is egy szófára ülteték, mellyen a' bűvösné egy aranyhimzetü párnának támaszkodott, mig amazok szemei előtt 's ugyanazon szófán ágyat készítenek számára, mellynek matrácza se lyem himvonással ékes atlaczból, lepedője a' legfinomabb gyolcsból, terítője vagy paplana pedig aranyszövetből volt. Később, miután őt ágyba segítették, mert a' bűvösné folyvást úgy tett, mintha a' láz annyira gyötrené, hogy maga magán nem segethet, egyike az asszonyoknak kiment, 's csak hamar egy igen finom porcelán csészével tért vissza, mellyben bizonyos folyadék vala látható. Ezt általadá a' bűvösnének, kit azonban a' másik asszony fölemelkedni segített, 's így szólván hozzá:

Vedd e' folyadékot, viz ez az orosz-lánforrásból 's legbizonyosb gyógyszer a' láznak minden neme ellen. Egy óra mulva érzeni fogod jó foganatját.

A' bűvösné hogy magát még jobban tettebbe, sokáig kérette magát, mintha meggyőzhetetlen undora volna az ital ellen. Végre áltvevé a' portzeláncsészét 's az italt lenyelé, ivás közben fejét rázván, mintha a' lenyelés nagy erőszakába került volna. Visszadölvén azután párnájára, betakarák őt az asszonyok jól, 's az, ki a' csészét hozá, ezt mondá neki:

Maradj most csendesen jó asszony, 's alügyál, ha kedved tartja. Mi most elme-

gyünk 's reményljük, hogy ha majd egy órá mulva visszatérünk, tökéletesen fölgögyulva fogunk találni.

NÉGYSZÁZ TIZENNYÓLCZADIK ÉJSZAKA.

A' bűvösné, ki nem azért jött, hogy itt a' beteg' szerepét sokáig játssa, hanem hogy Achmed herczeg' lakát 's a' mi őt a' szultán' udvarától tartóztathatá, kikémlelje, mit már elegendőképen kifürkészett, most már örömet azt mondotta volna, hogy az ital már megtette munkálatját, olly igen ohajtott visszatérni 's elbeszélni a' szultán-nak, melly szerencsésen járt el a' reá bizottakban, de mivel azt mondák neki, hogy az ital nyomban fog használni, kénytelen volt minden kedve 's akaratja ellen is az asszonyok' visszajövetelét bevárni.

A' kijelelt óra' eltölte után a' két asszony visszatért 's a' bűvösnét felkelve, felöltözve a' szófán ülve találák, ki is mihelyest őket belépni látá, felállá 's felkiálta:

Oh a' csoda ital! Sokkal hamarabb használt, mint mondottátok, 's én már jó ideje várlak itt békételenül, hogy kérjelek, vezessetek engem jótékony asszonyotokhoz, hogy jó voltát, mellyért neki örökké adósá maradok, megköszönjem, 's illy csoda fel-

gyógyulás után utamat minden haladék nélkül folytathassam.

A' két asszony, kik szinte tündérek voltak. örömöket mutaták a' bűvösné' felgyógyultán 's elő menvén több szobán keresztül, mellyek mind sokkal pompásabbak voltak annál a' mellyből jöttek, az egész palota' legpompásb 's legdusabb készületü teremébe vezetéek el őt.

Itt ült Pari-Banu egy színaranyból készült 's gyémánttal, rubinnal 's ritka nagyságu gyöngyökkel ékitett thronuson, melly mögött jobbra és balra nagy számban tündérek állának, mind fölötte szépek 's gazdagon öltözték. Ennyi fény 's ennyi fölség tekintete a' bűvösnét nem csak elvakítá, hanem olly egészen meg is zavará, hogy miután magát a' thronus' lábaihoz vetette, nem vala képes ajkait megnyitni, hogy, mint szándékozott, a' tündérhölgynek köszönetet mondjon. Pari-Banu fölmenté őt ezen fáradságtól 's így szóla hozzá:

Jó asszony', én szeretem, hogy ezen alkalmam esett szolgálatodra lehetnem, 's örömmel látom, hogy képes vagy ismét utadat folytatni. Nem tartóztatlak tovább, de alig lesz kedvetlen előtted, előbb palotámat megtekintened. Menj asszonyaimmal, ők téged elvezetnek és azt megmutatják.

A' bűvösné még folyvást tökéletes zavarban, meghajtá magát újlag, homlokával érintve a' szőnyeget, mellyel a' thronus' alrészze fődözve volt; ez által bucsut vett a' nélkül hogy csak egy szót is szólhatott volna 's körül hagyá magát az őt kísérő

két tündér által a' palotában vezetetni. Ő most nagy csudájára 's a' bámulatnak szünetlen felkiáltási közt ugyanazon szobasort, ugyanazon pompát 's gazdagságot látá, melyeket Pari-Banu tündér Achmed herczegnek mutattata meg midőn ez legelőször jelent meg előtte. De min a' бүвösne leginkább elcsodálkozott az volt, hogy a' tündérek, miután a' palotának egész belsejét megtekintették, azt nyilatkoztaták ki előtte, hogy mind az, a' mit most csodált, fejedelemnéjök' nagysága 's hatalmának csak egy mutatványa, 's birodalma' körében még más, számtalan palotái vannak, egymástól formára és épületre nézve különbözök, de csint és pompát tekintve ennél semmivel sem alábbvalók. Illyes és több más tárgyakról beszélgetvén elvezeték a' бүвösnet egész a' vasajtóig, mellyen őt Achmed herczeg bevezeté, megnyiták azt 's miután a' бүвösne tőlök bucsut vett 's fáradságukat megköszönte, szerencsés utat kívántak neki.

Alig haladt a' бүвösne néhány lépésnyire 's visszafordult, hogy meglássa az ajtót 's magának jól megjegyezze; de hasztalan volt ügyekezete, az ajtó már ekkor neki, valamint minden más asszonynak, láthatatlanná lett. A' бүвösne tehát, ezen egy pontot kivéve, igen megelégedve magával, hogy t. i. a' reá bizottakban olly ügyesen eljár, visszasietett a' szultánhoz. Mihelyt a' fővárosba eljutott, mellék utakra tért 's ismét a' rejtek ajtón vezeteté be magát a' palotába. A' szultán, miután neki

a' hüvösné megérkezte bejelentetett, maga' elejébe bocsáta őt, 's minthogy igen szomorú ábrázattal látá előlépni, azt gyanítá, hogy a' hüvösné a' rea bizott dologban nem járt szerencsésen; mihez képest így szóla hozzá:

Képedből gyanítom, hogy utad sikeretlen volt 's nem kapom tőled azon fölvilágosítást, mellyet szolgálati készségedtől 's buzgóságodtól váriam.

Uram felele amaz, engedje meg Fölséged, elejébe terjesztenem, hogy ne arczomból vonjon következtetést arra, vajjon ügyesen jártam-e el azon megbizás' végrehajtásában, mellyel engemet Fölséged megfisztelt, hanem inkább azon hiv tudósításból, mellyet nyomban mind azokról adandok, miket tettem 's mik velem történtenek, míg magamat Fölséged' tetszésére érdemesíteni ügyekeztem. Azon szomorú vonás, mellyet talán Fölséged ábrázatomban észrevesz, más forrásból származik, nem abból, mintha siker nélkül jártam volna, sőt inkább reményem, hogy Fölségednek teljes oka leend, velem e' részben megelégednie. Mi legyen ezen szomorúságnak igaz oka, azt most még nem mondom meg, de a' tudósítás mellyet adni fogok, ha különben türedelme van Fölségednek azt kihallgatni, mindent kifejtend.

NÉGYSZÁZ TIZENKILENCZEDIK ÉJSZAKA.

Itt a' bűvösné elbeszélé az indus szultánnak, mikép eszközölte ez által, hogy magát betegnek szinelé, azt, hogy Achmed herczeg könyörületlőt indítatván őt egy földalatti vidékre vezeteté, ott egy hasonlíthatlan szépségű tündérnek bemutatá, ajánlá, 's azt kéré, hogy egészsége helyreállításáról gondoskodjak; továbbá milly nyájasan parancsolá nyomban a' tündér hölgy két más tündérnek kísérete közül, hogy őt gondjok alá vegyék 's el ne távozzanak tőle mind addig, míg egészségét újra visszanyerte; miből aztán ő, a' bűvösné, azt következteté, hogy illy rendkívüli kétség csak nő és férj közötti viszonyban lehetséges. Elmondá azután a' bámulatot, mellyet a' világon talán egyetlen szépségűnek vélt tündérpalota' szemléleténél érzett, míg a' két tündér őt mint olly beteget, ki ön erejéből sem járni sem állani nem bira, két karon fogvást oda bevezeté. Elmondá körülményesen a' nagy buzgóságot, mellyel őt a' szobában, hova vezeteté, ápolák; el az italt, mellyet neki beadtak 's a' hamar gyógyulást, melly noha ő az ital erején épen nem kétkedett, szintolly színlett volt mint maga a' betegség; továbbá a' tündér' fölségét, midőn a' drágakövektől villogó thronuson ült, mellynek becse egész Indiának kincseit könnyen felülmulja, 's végre a' többi számíthatlan 's megbecsül-

hetetlen gazdagságot mind általában mind külön külön, melly azon egy palotának nagy terjedékében találtatott.

Ekkor, végezve tudósítását küldeménye' sikeréről, a' bűvösné imigy folytatá szavait:

Uram, ugy mond, mit gondol Fölséged 'a' tündér' illy hallatlan kincseiről, gazdagságáról? Azt mondaná talán Fölséged, hogy csodálja azt 's örül Achmed herczeg' magas szerencsésjén, ki azokat a' tündérel egyetemben éli. De én bocsanatot kérek Fölségedtől, ha szabadságot veszek magamnak megvallani, hogy én ez iránt másképen gondolkodom 's szinte aggódnom kell, ha megfontolom a' nagy szerencsétlenséget, melly reá nézve ezen élelményből származik. 'S épen ez okozta azon bűt és nyugtalanságot, mellyet nem birtam olly jól eltitkolni, hogy azt Fölséged éezre ne vette volna. Én örömet hiszem, hogy Achmed herczeg jó szíve 's indulatjánál fogva nem képes Fölséged ellen valamit kezdeni; de ki áll nekünk jót, hogy a' tündér az ő kezei, nyájaskodási 's azon nagy hatalma által, mellyet férjén már eddig is nyert és gyakorol, nem fogja neki azon tervet adni, hogy fölségedet a' királyi székből kiszorítsa 's India' koronáját a' maga fejére tenni ügyekezzenek? Fölségedet illeti már most, egy illy nagy fontosságú dologra minden lehető figyelmet fordítani. —

Bármelley igen meg volt is a' szultán fija', Achmed herczeg', jó indulatjáról győződve, megháborítak őt belsejében még is a' bűvösné' nyilatkozási. Azonban most csak

ennyit válaszolt: köszönöm fáradságodat 's a' jó tanácsot, mellyet adtál. Megismerem annak teljes nyomosságát, melly nekem ollyannak látszik, hogy addig iránta nem végezhetek, míg tanácsnokimat meghallgattam.

Midőn a' szultánnak a' büvösné' megérkezte bejelentetett, ő éppen akkor ugyanazon kedvenceivel mulatozott, kik már előbb is, mint említve volt, gyanút csepegtettek Achmed herczeg ellen szívébe. Most tehát a' szultán parancsolá a' büvösnének, hogy őt kövesse 's ment a' kedvencekhez. Ezekkel közlé a' mit épen halla, 's kifejtvén egyszersmind, milly oka van félnie, hogy a' tündér a' herczeg' szívét el fogja csabítani, kérdé tőlök: micsoda eszközök-höz lehetne itt nyulni, hogy illy rossznak eleje vétessék.

Egyike a' kedvenceknek szót vőn a' többi helyett 's eképen válaszolt:

Uram, miután Fölséged ismeri azt, ki ő' szerencsétlenséget okozhatná, 's minthogy az Fölséged udvarában él, kezében van, be kellene őt Fölségednek, hogy a' szerencsétlenség megelőztessék, haladék nélkül záratni, 's ha ki nem végeztetné is őt Fölséged, — a' mi igen nagy figyelmet gerjésztethetne, — legalább élte' fogytáig egy szük börtönbe csukatni.—A' többi kedvencz ezen javaslatot egy szivvel-szájjal helyben hagyta.

A' büvösné azonban igen erőszakosnak vélé a' tanácslatot, engedelmet kért a' szultántól hogy szólhasson, 's miután azt megnyerte, következőket monda:

Uram, én meg vagyok győződve, hogy Fölséged tanácsnokit csupán Fölséged javára czélzó buzgóságok inditá arra, hogy Achmed herczegnek elfogatását javaslanák; de ugyan ők nem logják rossz neven venni, ha arra teszem őket figyelmesekké, hogy Achmed herczeg' elfogatásakor egyszersmind kísérőit is el kellene fogatni, a' kik pedig nem emberek, hanem szellemek. Valjon könnyű lesz-e tehát ezeket megrohanni, megfogni 's letartóztatni? Nem fognak-e ezek magokat, belső erejöknel fogvást, nyomban láthatlanokká tenni 's a' tündért a' férjén esett sérelemről tüstént tudósítani, ki azt bizonyosan nem hagyná boszu nélkül? Valjon nem volna e tehát sokkal alkalmasabb, ha a' szultan egy más, kevesebbé felülnő eszköz által biztosítaná magát a' rossz czélatoktól, mellyeket Achmed herczeg talán forralhat, a' nélkül hogy Ó Fölsége' dicsősége legkevesebbé is csorbulna, vagy tet-
teiben valaki rossz szándékot gyaníthatna?
— Minthogy a' szellemek és tündérek olly dolgokat vihetnek végbe, mellyek minden emberi erőt jóval felülmulnak, ugy vélem, Ó Fölsége, ha különben az én tanácslatomban valamennyire bizni akar, Achmed herczeget becsületénél foghatná 's őt arra kötelezhetné, hogy a' tündér' eszközlete által bizonyos kedvezményekben részesítse a' szulánt, mellyekből t. i. mint mondatnék, Ó Fölségének igen nagy haszna volna, 's mellyekért neki, Achmed herczegnek, öröklő köszönettel tartoznék. Igy például, valahányszor most Fölséged táborba száll,

tömerdek költséget kénytelen tenni nem csak a' szükséges sátorokra mind maga, mind a' sereg számára, hanem azon tevék-, öszvérek- 's más terhhordó állatokra is, mellyek ezt az egész pogyaszt vigyék. Nem kívánhatná-e tehát Fölséged Achmed herczegtől azt, hogy ő azon nagy befolyás által, mellyel a' tündérnél bir, egy olly pavillont vagy sátort szerezzen, melly egy kézben elfér, 's melly alatt még is ha föl-üttetik, Fölségednek egész tábora helyet foghasson? Egyebet nem szükség mondanom. Ha a' herczeg egy ilyen sátort valoban szerezne is, ezen kívül még olly sok más, hasonló kívánat marad Fölséged hatalmában, hogy végre a' tündért, bármilly leleményes és mindennemű eszközökben gazdag legyen is, a' kivitel' nehézsége vagy épen lehetetlensége el fogja akasztani. Ekkor az ő büvölése által elcsábított herczeg, szegyenletében nem fogja többé maga Fölséged' udvarában mutatni 's kénytelen lesz, életét, messze minden világi közösülettől, a' tündér körében eltölteni. Fölséged pedig letehet minden további félelemről az ő incselkedésitől, a' nélkül, hogy olly gyűlöletes tettről, millyen a' herczeg' kivégeztetése vagy örök foglyoskodtatása volna, valaki vadolhatná.

Végezván e' beszédét a' büvösne, a' szultán kérdé kedvenczeit tudnak-e ennél valami jobbat ajánlani? 's minthogy mindnyájan hallgattak, eltökéle a' szultán, követni a' büvösne' tanácsát, mint a' melly

neki a' legjózanabbnak 's eddigi uralkodá-
sa szelíd elveihez legillőbbnek látszék.

NÉGYSZÁZ HUSZADIK ÉJSZAKA.

Midőn más nap Achmed herczeg atyja a' szultán előtt, ki épen kedvenceivel mulata, megjelent, 's mellette helyet vőn, ez az ő jelenléte épen nem tartóztatá a' szultánt, hogy beszédét más külön nemű 's érdekű tárgyakról még egy ideig folytassa. Ez után azonban a' herczeghez fordult 's így ejté szavait:

Fiam, midőn te nálam ismét megjelentél 's kimentél engem a' szomorúság' azon mélyéből, mellybe hosszas távolléted ejte, eltitkolád a' helyet, holott lakásodat vedél, 's én azon örömben, hogy ismét láthatlak, még pedig sorsoddal megelégtelen láthatlan, nem akartam titkodba hatni, mihelyest megértém, hogy ez nincs kedvedre. Azonban fiam, én nem látom-által, mi okod lehetigy bánnod atyáddal, ki akkor és most is a' legnagyobb részvétellel osztott volna szerencsédben. Én most már tudom ezt a' szerencsét, örülök rajta veled együtt 's javalom választásodat, hogy t. i. egy tündért vevél nőül, ki olly igen kellemes, olly igen gazdag és hatalmas, mint egy biztos kézal tudósítatom. Bármilly nagy is hatalmam, én még

sem valék képes, neked egy illy nőt szerezni. Azon magas rangban tehát, mellyre így emelkedtél, 's mellyet tóled atyadon kívül minden halandó irigyelhetne, arra kerlek, hogy velem ne csak, mint eddig mindenkor cselekvél, jó indulatban 's egyé- értésben maradj, hanem egész befoly sod- dal is, mellyel talán a' tündér fölöttbirsz; élj, hogy szükség' esetein nekem se- gedelmét megszerezd; 's engedd meg, hogy én ezen befolyásodat még ma próbára te- hessem. Tudod, melly szörnyű költséggel, hogy a' nehézségeket elhallgassam, — kell vezéreimnek; tiszteimnek 's nekem magam- nak valahányszor háború idején táborba szállok, sátorokat szereznünk ugy szinte tevéket 's más vonó állatokat azok' vite- lére. Ha tehát megfontolod azon jó szol- gálatot, mellyet nekem teendész, nem kétlem, ki fogod azt minden fölakadás nélkül eszközölni, hogy tündéred neked egy pavillont szerezzon, melly egy tenyér- ben épen elfér, de melly alatt még is egész hadseregem menedékhely találjon — kívált ha megmondod neki hogy a' pavillon szá- momra lesz. A' dolog nehéz volna épen nem lehet tagadó válasza ok, mert hiszen tudva van, milly hatalommal birnak a' tündérek sokkal rendkívülibb dolgok' vég- hez vitelére i.

Achmed herczeg épen nem vala elké- szülve arra, hogy atyja a' szultán egy olly dolgot kívánand tőle, melly neki mindjárt igen nehéznek sőt szinte lehetetlennek tet- szett. Ugyan is noha nem volt egészen isme-

ismeretlen előtte a' szellemek' 's tündérek' hatalma, abban még is kételkedett, vajjon kiterjed-e az annyira, hogy a' kívánt pavillont megszerezhesse. Ezenkívül ő illyes mit Pari-Banú'ól mind eddig s ha sem kívánt, megelégedvén a' szerelemnek azon jeleivel, mellyeket tőle vett 's részéről viszont nem mulatván el semmit, mi amazt meggyőzhetné, hogy hajlandóságát ő t. i. a' herczeg, teljes szívéből viszonzza, a' nélkül, hogy ebben más célja volna, mint a' tündér' kegyének megtartása. Ehhez képest Achmed herczeg most nem kevés zavarban volt, micsoda feleletet kelljen atyjának adnia.

Uram, így szóla végtére, ha én Fölséged előtt azt, a' mi velem nyilam' föltalálása után történt, 's a' mire én magam azután határozám, eltitkoltam, nem másért történt az, mint mivel azt hittem, hogy ennek közelebbi tudása Fölségedet keveset érdekli. Milly uton jutott Fölséged a' titok' birtokába, meg nem foghatom; de azt sem titkolhatom el, hogy az értesítés, mellyet iránta Fölséged kapott, tökéletesen igaz. Igen is, én férje vagyok a' tündérnek, kiről Fölséged halott; én szeretem őt 's meg vagyok győződve, hogy ő is szeret engem, de mi azon befolyást illeti, mellyet Fölséged mint bizonyost látszik föltenni, arról én semmit, épen semmit sem mondhatok. Én azt nem csak nem kísértém meg soha, hanem eszembe sem jutott, hogy azt megkísértsem, 's óhajtanám, hogy Fölséged engem ezen próba alól fölmentve a'

szeretés' és szerettetés' gyönyöreinek birtokában hagyott volna meg, még pedig azon igénytelenséggel 's haszonmellőzéssel, mellyet magamnak törvényül szabék. — De az atya' kívánsága parancsolat egy olly fiunak, ki mint én kötelességének tartja, mindenben engedelmeskedni. Ámbár fölöt- te kényem ellen 's egy leirhatalan kedvet- lenséggel fog is esni, még sem mulla- tom el a' kérelmet, mellyet Fölséged tesz, hitvesemnek előterjeszteni; de azért azt, hogy a' kérelem teljesíteni is fog, épen nem ígérhetem; 's ha ehez képest nem fognék többé Fölséged előtt megjelenni, ez annak jele lesz, hogy kérelmem nem volt foganatos, melly esetre nézve ezennel előre is kérem Fölségedet, hogy azt nekem bocsássa meg 's vegye fontolóra, hogy ön maga hozott engemet illy kénytelenségbe.

Az indus szultán ekképen felelea' her- czegnek:

Fiam, én fölötte fájlalnám, ha engem ezen mostani kívánatom valaha megfoszta- na azon örömtől, hogy téged ismét láthas- salak. Már látom, hogy te még nem tudod, millyen hatalma van a' férjnek nője felett. A' tied ugyan igen kevésse szeretne tége- det, ha azon hatalomnál, mellyel mint tündér bir, egy olly csekélységet tagadna meg tőled, millyet én tőle általad kéretek. Hagyd ezt a' félenkséget, melly csak onnan ered, mivel te azt hiszed, hogy a' tündér téged nem szeret olly igen, mint te őt. Menj csak, és kérd; meglátod, hogy ő téged sokkal inkább szeret, mint hiszed;

egyszersmind pedig gondold meg azt is, hogy a' ki nem kér, sok jótól esik el. Gondold meg, hogy valamint te semmit sem tagadnál meg a' mire ő kérne, mivel őt szereted, ugy ő viszont nem fogja megtagadni kérelmedet, mivel téged szeret.

NÉGYSZÁZ HUSZONEGYEDIK ÉJSZAKA.

Az indus szultán szavai nem győzheték meg a' herceget, ki sokkal örömeoseb-
vette volna, ha atyja a' szultán más akár-
mit, mint ollyast kíván vala, mi őt sze-
retett Pari-Banuja előtt a' kedvvesztés ve-
szedelmének tevé-ki. Tele boszusággal e'
miatt két nappal utazott-el hamarább az ud-
varból, mint különben szokása volt. Mihe-
lyest haza érkezett, a' tündér, ki őt eddig
mindig vidor ábrázattal látá megjeleni,
kérdé tőle a' változás'okát, mellyet most rajta
észrevett. De látván, hogy a' herceg, a'
helyett, hogy e' kérdésre feleljen, az ő
egészsége iránt tudakozódik, még pedig olly
ábrázattal, mellyből nyilván kitetszett,
hogy ki akarja a' választ kerülni, — így
szólt hozzá:

Én addig nem felelek kegyed kérdé-
sére, mig kegyed az enyémre nem felelt.
— A' herceg sokáig vonakodott, mond-

ván, hogy nincs semmi baj; de minél inkább vonakodott ő, annál inkább sürgeté, faggatá a' tündér. Én kegyedet úgymond, illy kedvben nem láthatom 's a' nélkül, hogy aggodalmának okát megvallaná, mellyet én azért kívánok tudni, hogy azt bármilly nemű legyen is, eloszlassam. Valóban igen rendkívülinek kellene lennie, ha ez nem volna hatalmamban, kivévén, ha kegyed atyja a' szultán, holt volna meg, melly esetben azon kívül, a' mit talán én is tehetnék, leginkább az időtől kellene várjunk vigasztalast.

Achmed herczeg nem állhata tovább a' tündér esdekléseinek ellenök 's így ejté szavai:

Én hitvesem, isten adjon atyámnak a' szultánnak hosszú életet, 's áldja meg őt élte' végéiglen! Én őt épen és fris egészségben hagyám. Nem ez tehát azon aggodalomnak mellyet rajtani észrevevél, oka, hanem maga a' szultán; a' mi nekem annál kedvetlenebb, minthogy ő engem azonszomorú kénytelenségbe hoz, hogy kegyednek alkalmatlankodjam. Minden k előtt tudja kegyed, édes nóm, milly gondosan rejtegettem előtte, még pedig kegyed jóváhagyásával, azon szerencsét, melly nekem az által lett, hogy kegyedet láttam, szerettem, kedvét és szerelmét kinyertem 's hűvége esküjét vettem. mellyért viszont én az egyimet adtam; és még is, én meg nem foghatom mi uton, atyám mindent megtudott.

Itt Pari-Banu félbe szakasztá Achmed herczeg beszédét 's így szóla hozzá:

Én pedig igen is megfoghatom. Emlé-
kezzék csak vissza kegyed azokra, miket
én előre megmondottam azon asszonyra
nézve, ki magát betegnek tetteté 's kit
kegyed anyyira megsajnál. Epen ez az,
ki a' szultánnak mindent megmondott, mit
kegyed előtte eltitkolt. Én akkor mindjárt
eleve megmondám, hogy az az asszony szint-
olly kevésbé beteg, mind mi ketten, 's ez csak-
ugyan meg is valósodott. Ugyan is mihe-
lyest a' két tündér, kiknek gondjok a' a' őt
bizám, bizonyos, a' láznak minden nemét
elűző, köz gyógyszert, mellyre azonban
semmi szüksége sem volt, adának be neki,
ugy tetteté magát, mintha ezen ital által
egészen felépült volna 's nyomban hozzám
vezetteté magát bucsuvétel végett, csak hogy
haladék nélkül visszamehessen 's bizománya'
sikoréről hirt vihessen. Olly igen sietett,
hogy elindult volna a' nélkül, hogy palo-
támat megnézzé, ha én őt asszonyaim ál-
tal körül nem vezettettem 's értésére nem
adattam volna, hogy azt talán még is méltó
lesz megnézni. — Azonban csak folytassa
kegyed, hagyd lássuk, mennyiben hoza
kegyedet atyja a' szultán azon kénytelen-
ségbe, hogy nekem alkalmatlankodjék, mi
ugyan, kérem kegyedet higye el, sohasem
történhetik meg.

Édes nőm így folytató beszédét a' her-
czeg, észrevehette kegyed, hogy én mind
e' pillanatig kegyed szerelmével megeléged-
ve, semmi más nyájasságot vagy képmu-
tatást nem kívántam. Illy szeretetre méltó
nő birtokában lévén, mit is kívánhatnék

még egyebet? — Tudtam ugyan, hogy kegyed' hatalma nagy, de én kötelességül tévém magamnak azt soha próbára nem tennem. Gondolja meg tehát kegyed, esdek és könyörgők, hogy nem én, hanem atyám a' szultán az, ki azon szerénytelen kérelmet intézi kegyedhez: szerezne neki egy sátozt, melly elég nagy legyen őt, udvarát és egész hadseregét, midőn táborba száll, az idő viszontagsági ellen védeni, és még is egy kézben elférjen. Ismétlem, hogy nem én, hanem atyám a' szultán az, ki ezen szivességet kéri.

Herczeg, monda mosolyogva a' tündér, sajnálom, hogy illy csekélység annyi gyötrelmet 's nyugtalanságot okozott kegyednek, mennyit arczából és szavaiból észrevettem Igen jól látom, hogy ezt két dolog okozta: először az, hogy kegyed törvényül szabá magának azt, hogy szerelmemmel mindenha meg lesz elégedve 's nem kér soha ollyast, a' mi hatalmam próbára tehetné, másodszor pedig, mivel akár mint tagadná is kegyed, azt hitette el magával, hogy azon kérelemnek teljesítése, mellyet atyja' kívánságára előmbe kelle terjesztenie, hatalmam' határin kívül vagy on. Már a' mi az elsőt illeti, dicsérem kegyedet azért 's ha lehetséges volna még jobban szeretném most, mint ez előtt. Mi pedig a' másodikat érdekli, igen könnyű volna bebizonyítanom, hogy a' szultán kívánatát teljesíteni nekem csekélység, 's hogy ugy esvén a' dolog, sokkal nehezebbeket is képes vagyok véghez vinni. Azért tehát

nyugodjék meg 's legyen meggyőződve, hogy én nem hogy magamat terhelve érzem, sőt inkább nagy örömemnek fogom mindenkor tartani, megtenni mindent, a' mit csak kívánhat, hogy kedvéért cselekedjem.

Ezeket mondván, parancsolá a' tündér, hogy a' kincstárnokné jőjön be. A' kincstárnokné megjelent, 's a' tündér így szóla hozzá:

Nurdsihan, *) — ez volt t. i. a' tündér neve, — hozd elő kincstároból a' legnagyobb sátort.

Nurdsihan egyikét pillanat mulva visszajött ismét 's hozza egy sátort, melly nem csak elért egy kézben, hanem a' mellyet abban tökéletesen be is lehetett zárni. Ezt a' kincstárnokné áltadá asszonyának, asszonya pedig Achmed herczegnek, hogy ez azt megszemlélhesse.

NÉGYSZÁZ HUSZONKETTEDIK ÉJSZAKA.

Minthogy Achmed herczeg igen jól hallá, hogy Pari-Banu tündér egy sátort, még pedig kincstárában a' legnagyobbat hozatá, most azt hitte, hogy a' tündér ő belőle-játékot űz, 's megütközése

*) Arabul annyi mint: világ fénye.

olly igen látható volt mozdulatiban, 's arcvonásiban, hogy a' tündér felkaczagott és monda:

Hogy' hogy' herczeg, 's valóban azt hiszi, hogy játszom vagy épen gunyolódom? Meglátja mindjárt hogy szavam nem épen tréfa és nem guny. Nurdsihan, — így szólá itt a' kincstárnoknéhoz, altvén a' herczeg' kezéből 's neki adván által a' sátort, eredj és feszítsd ki a' sátort, hagyd lássa a' herczeg, valjon atyja a' szultán nem fogja e azt olly nagynak találni, mint a' milyet kívánt.

A' kincstárnokné kiment a' palotából 's annyira távozott el, hogy kifeszítvén a' sátort, annak egyik vége épen a' palotáig ért. Ez megtörténvén, Achmed herczeg a' sátort nem csak kicsinynek nem, hanem inkább olly nagynak találta, hogy alatta két egész tabor, mindenike olly nagy mint az indus szultáné, könnyen elfért volna.

Herczegném, így szólá a' tündérhez, ezerszer bocsáogat kérek, hitetlenségemért; e' szerint a' mit most láttam, esküszöm, hogy akármibe fog is kegyed, semmi sincs, a' miben tökéletesen czélt ne érne.

Láthatja herczeg, felele a' tündér, hogy a' pavillon nagyobb, mint kellett volna; de yegye észre egyszersmind azon tulajdonságát is, hogy a' sátor önként nagyobbodik vagy kisebbedik annak területe szerint a' mit fedezni kell, a' nélkül hogy erre külön alkalmazni, vagy csak hozzá nyulni is kellene.

A' kincstárnokné behuzá a' sátort, összetevé azt mint előbb vala, 's így áltadá a' herczegnek. A' herczeg áltvevé 's minden további halogatás nélkül más nap mindjárt lóra ült 's szokott kíséretével együtt elindult, hogy a' sátort atyjának a' szultánnak megvigye.

A' szultán, ki azt hitte, hogy egy olyan sátort, millyet ő kívánt, lehetetlen találni, igen elcsudálkozott fiát olly hamar megtérni látván. Miután ettől a' sátort áltvette 's annak kicsiny voltát csudálta, lehetetlen leírni azon bámulatot, melly őt elfogá 's melyből alig tudá magához térni, midőn ugyan azt az említett nagy sikon kifeszítetté és látta, hogy alatta két olly nagy tábor mint az övé, bőven elférhetne. Minthogy azonban ezen körülményt könnyen fölöslegnek 's melly talán a' használatkor alkalmatlan is leheté, tekinthette volna, Achmed herczeg nem mulatá el őt arra figyelmeztetni, hogy ez a' nagyság vagy terjedelem mindenkor az ő tábora vagy is hadserege' sokaságához és nagyságához fogja magát önyként alkalmazni.

Külső szinre a' szultán köszönetet monda a' herczegnek, kérvén őt, hogy nevében a' ritka ajándékot Pari-Banu tündérnek köszönje meg, 's hogy megmutassa, milly nagyra hecsüli azt, parancsolatot ada, annak a' kincstárban leendő szorgalmatos megőriztetésére. De szívében a' szultán most sokkal égetőbb féltékenykedést forralt, mint a' millyet előbb hizelgő kedvencei 's a'

büvösné ügyekeztek belé csepegtetni; megtöntolván azt, hogy fia a' tündér segedelmével olly dolgokat képes kivinni, mellyek az ő hatalmának 's kincseinek határit jóval meghaladják. Ez által még inkább fölingereelve, megtenni mindent, hogy vélt ellenségeit tönkre tehesse, újabb tanácsot kért a' büvösnétől, ki is azt tanácslá neki, hogy kérje meg a' herceget, hozna neki vizet az oroszánforrásból.

Midőn estve a' szultán szokása szerint udvarnoki körében mulla ott, holott Achmed herceg is jelen volt, következő szavakkal fordult a' szultán a' herceghez:

Fiam, már mondtam neked, minő köszönetre érzem magamat azon sátorért, mellyet számomra megszerezted 's mellyet én kincstáram' legbecsesb részének tekintek, irántad kötelezettnek. De még egy más valamit is kell tenned kedvemért, mi nekem nem kevesb örömmre leend. Azt hallom, hogy a' te hitvesed, a' tündér, bizonyos oroszánkút' vizével él mindennemű lázak vagy is hideglelések elűzésére. Minthogy tehát tökéletesen meg vagyok győződve, hogy egészségem előtted becses, teljes bizonyossággal tartok számat reá, hogy te tőle egy edény illyes vizet kérni 's nekem azt meg is fogod hozni, mint olly köz gyógyszer, mellyre nekem minden pillanatban szükségem lehet. Tedd meg tehát nekem még ezt az egy fontos szolgálatot 's irántam való fiui szereteted' egyéb 's olly sok bizonyítványira tedd fel ez által a' koronát.

Achmed herczeg, ki olly hiszemben volt, hogy atyja a' szultán, megelegedvén egy olly igen haszonvehető 's a' maga nevében egyetlen sátor' birtokával, millyet neki csak épen most hozott, nem fog reá egy ujabb kívánatot tolni, melly neki Pari Banu előtt kedvetlenséget szerezhetne: ezen második kérelemnél, mellyet hozzá a' szultán intézett, egészen megzavarodott, ám- bár őt a' tündér bizonyossá tevő, hogy érette mindent a' mi hatalmában áll, meg fog tenni. Nebány pillantati hallgatás után végre így válaszolt:

Uram, legyen, kérem, Fölséged meggyőződve, hogy én mindent kész vagyok megtenni, mindent fölvalalni, annak, legyen az akármí, megszerzésére, mi Fölséged' életének hosszabbítására szolgálhat, de csak azt ohajtanám, hogy az hitvesem közbenjárulása nélkül eshetnék meg. Ugyan ezen okból nem is merem Fölségednek megígérni, hogy a' kívánt vizet meghozom. Minden, a' mit tehetek, annak ígérete, hogy én az iránt kérelmemet megteszem, noha ismét szintolly kedvetlenül, mint előbb midőn a' sátort kértem.

Midőn másnap Achmed herczeg a' tündérhez visszatért, hű tudósítást ada mind azokról, mik atyja udvaránál a' sátor' áltadásakor történtek; elmondá azon nagy köszönetet, mellyel azt tőle, t. i. a' tündértől a' szultán fogadá, 's nem feledé az új kérelmet, mellynek a' szultán' nevében előterjesztése reá bizatott, miután beszédét ekképen rekeszté:

Herczegném, én ezeket csak úgy közlöm, mint puszta tudósítást azokról, mik közötttem és atyám a' szultán között történtek; egyébiránt egészen tetszésétől függ, teljesíti-e az ő kívánalat vagy nem; én a' dologba épen nem elegyedem, hanem akaratom egyedül csak az, a' mi a' kegyedé.

Nem, nem úgy! monda Pari-Banu, én szeretem, ha a' szultán meggyőződik a' felől, hogy én kegyed iránt nem vagyok egykedvű. Teljesíteni fogom kívánságát, 's akarmilly tanácsokat adand is neki a' büvösné, — mert jól látom hogy csak erre hallgat, legalább meglepetni magunkat általa nem hagyjuk. E' mostani kívánata nincs rossz akarat, nincs gonoszság nélkül, mint azokból, miket mondani akarok, kiveheti kegyed. Az oroszlánkut t. i. egy nagy várkastély' udvarának kellő közepén van, melly udvarnak bemenetét négy oroszlán őrzi, kik közül kettő mindig alszik, míg a' másik kettő őrt áll. De ettől ne ijedjen el herczeg. Én olly eszközt fogok kegyed birtokába juttatni, melly által közöttök minden sérelem nélkül keresztül juthat.

NÉGYSZÁZ HUSZONHARMADIK ÉJSZAKA.

Pari-Banu tündér épen akkor varrással vala foglalatos, 's közelében több fonál gombolyag volt. Ezek közül egyet kezébe vevén, áltadá azt a' herczegnek 's monda:

Legelőbb is itt ez a' gombolyag. Vegye kegyed; megmondom nem sokára, mire fogja azt majd használhatni. Továbbá nyergeltessen meg két lovat; az egyikén maga fog ülni, a' másakra pedig, mellyet majd kézen vezetend, egy négy részre metszett ürüt akasztasson, melly ürüt még ma kell levágnatni. Harmadszor, vegyen egy edényt, mellyet én majd adatni fogok, hogy azt holnap a' kútnál tele merít-hesse. Korán reggel üljön aztán lóra, vezesse a' másik lovat kantárszáron, 's mihelyest a' vaskapun kiér, dobja a' gombolyagot a' földre, az ott el kezd majd görgeni, 's elgörög egész a' várkastély' kapujáig. Kövesse azt egész odáig 's ha majd a' gombolyag megáll 's a' várkapu meg nyílik, akkor meglátja a' négy oroszánt. A' két éber orditozása által azonnal felköltendi a' két alvót is; de ne féljen semmit is, hanem vessen le mindeniknek egyet a' négy ürüczímerből, a' nélkül hogy maga a' lóról leszállana, 's míg majd az oroszlánok falásnak erednek, sarkantyuzza meg lovát 's vágasson minél sebesebben a' kúthoz, merítse tele

edényét a' nélkül hogy itt is leszálljon, 's térjen szintazon sebességgel vissza. Az oroszlánok még akkor falatozni fognak 's minden bántalom nélkül kieresztik.

Achmed herczeg másnap, a' tündér által kiszabott órában valóban elindult 's pontosan meg tett mindent, a' mit a' tündér rendel vala. Elérte a' várkastély' kapuját, elosztá a' négy ürüczimert a' négy oroszlán közt, 's miután közöttök egész bátorsággal keresztül ment, előnyomult egész a' forrásig 's megtölté edényét. Ez meglévén, nyomban visszatért ismét 's a' várkastélyból épen és szerencsésen kivágatott. Midőn már attól valamennyire távol vala, visszatekint 's látja, hogy két oroszian egyenesen felé rohan. Minden ijedelem nélkül kirántá kardját a' herczeg 's védelemre készült; de látván hogy az egyik oroszlán némi távolatban oldalt kitér, 's feje 's farka tartásával eléggé mutatja, hogy nem őt sérteni jött, hanem hogy előtte szaladjon; a' másik pedig szinte kíséret gyanánt utána fogna jöni: ismét bedugta kardját 's így folytatta utját a' fővárosig, holott a' két oroszlán kíséretében, kik tőle mind addig nem távoztak el, egész a' szultán palotája ajtajához jutott. Itt bebocsátá őt a' két oroszlán, magok pedig ugyan azon úton, mellyen jöttek, visszatértek, nem kevés iszonyodtára a' népnek 's mind azoknak kik őket megpillanták 's kik azonnal vagy elbúttak vagy jobbra balra futamodásnak eredtek, ámbár a' két oroszlán mindig egyen-

lő léptekkel 's a' vadságnak legkisebb jele nélkül ügetett előre.

A' palotának több tiszte, kik azonnal ott termének, hogy a' herceget a' lóról lesegéljék, elkisérék őt a' szultán szobájáig, holott az épen kedvenceivel mulatott. Itt a' herceg közeledvén a' thronushoz, letervé az edényt a' szultán' lábaihoz, megcsókolá a' drága szőnyeget, melly a' thronus alrészét takará, fölkelte 's imigy szólott:

Uram, itt az üdvös erejű viz, mellyet Fölséged a' kincstárát díszesítő ritkaságok' és drágaságok' gyűjteményében birni kívánt. Egyébiránt én Fölségednek tökéletes épséget kívánok 's hogy ezen gyógyvíz' használatát soha se érezze szükségesnek.

Miután a' herceg ezen üdvözlést elmondotta, jobbjára felül ülteté őt a' szultán 's imigy szólott hozzá:

Fiam, én neked ezen ajándékért szint-olly nagy köszönettel tartozom, millyen a' veszély vala, mellynek magadat miattam kitétetted. (t. i. a' szultán ezt a' bűvösnétől hallotta, ki mind az oroszánkutatót, mind a' veszedelmet, mellynek a' mérítő ki vala téve, igen jól tudta.) Légy most ollyjó 's beszéld el nekem, milly ügyesség, milly rendkívüli erő által tudtad magadat e' veszedelemtől megőrzeni.

Uram, felele Achmed herceg. nekem az itt Fölséged által reám ruházott dicsérekben semmi részem, az egész dicsőség egyedül hitvesemet a' tündért illeti, 's reám nézve csak az lehet dicsérendő, hogy tanácsit híven követtem.

Erre megmagyarázá a' herczeg, mik voltak e' jó tanácslatok, elbeszelvén az egész utat, mellyet tett, 's a' mikép cselekedett. Midőn elvégezte, a' szultán, ki őt szinre a' legnagyobb örvendezésekkel, de belsőleg szint ezen sőt még nagyobb irigy bánattal hallgatá, felállott, 's a' palota' belsejébe vonult, holott a' бүвösné, ki után nyomban elküldött, elejébe vezettedék.

Elérkezvén a' бүвösné, nem vala szükség, hogy a' szultán neki Achmed herczeg' történetét 's utja' sikerültét elbeszélje; a' бүвösné erről a' terjedező hir által már eleve tudósított 's egy új, mint mondá, csalhatatlan fortélyt is gondolt ki. E' fortélyt vagy is inkább cselet közlötte a' szultánnal, más nap pedig az udvarnokok' gyülekezetével, mintán a' szultán illy szavakkal adá azt a' herczegnek tudtára:

Edes fiam, ugymond, még csak egyetlen kérelmem van te hozzád; azután nem kívánok többé semmit fiui engedelmedtől sem hitvesedtől a' tündértől. Ezen egy kérelmem pedig ez, hogy nekem egy olly embert állíts előmbé, ki nem nagyobb másfél lábnyinál, szakála harmincz láb, egy ötszáz fontos vasdorongot hord vállán, melly neki bot gyanánt szolgál. 's a' ki ezek mellett beszélni tud.

Achmed herczeg, ki nem hihette hogy a' világon egy ollyan ember éljen, mint a' millyet atyja kívánt, mentégetni akará magát, de a' szultán megmaradt kívánata mellett, azt ismételvén, hogy a' tündér

még sokkal hihetlenebb dolgokat is képes végbe vinni.

Másnap, midőn a' herczeg a' tündér' földalatti birtokába visszatért, elmondá ennek atyja' új kívánatát, mellyet ő, úgy mond, még teljesíthetlenebbnek hisz, mint az előbbieket:

Részemről, így szóla a' herczeg, én nem képzelhetem, hogy a' világon illyes emberek is volnának. Atyám kétségkívül azt akarja próbára tenni, valljon eléggé együgyü leszek-e fárasztani magam' egy illyes ember fölkeresésében. Vagy ha csakugyan vannak illyes emberek, akkor nem akar hát egyebet mint vesztemet. Ugyan is mikép kívánhatná, hogy én egy illy párányi embert, kinek azonban az említett fegyvere volna, hatalmamba kerítsek? Micsoda fegyverrel élhetek én, hogy őt akaratom' teljesítésére kényszerítsem? Ha van a' dologban valami mód és eszköz, kérem kegyedet, közölje velem, hogy ezen visszás ügytől becsülettel menekhessem.

NÉGYSZÁZ HUSZONNEGYPEDIK ÉJSZAKA.

Én herczegem, viszonzá a' tündér, ne aggódjék semmit is. Veszedelem kegyedre nézve csak akkor volt, midőn az oroszánkútból kelle atyja' számára vizet merítenie;

de hogy olly embert találjunk, vagy is inkább azt megtaláljuk, a' kit atyja kíván, ebben nincs semmi veszély. Tudniillik ez a' férfi az én bátyám, Saibár, ki noha velem egy atyától született, a' helyett hogy hozzám hasonlítana, olly heves indulatu, hogy semmi sem képes őt véres boszutól tartóztatni vissza, ha valaki tetszése ellen cselekszik vagy őt megsérti. Egyébiránt a' legjobb ember a' világon 's kész minden szolgálatra, mit tőle kívánhatni. Termete épen ollyan, mint kegyed' atyja, a' szultán, leirá 's nem hord semmi más fegyvert, mint azon ötszáz fontos vasrudat, melly nélkül soha sem jár ki 's melly neki arra szolgál, hogy másokat maga iránt tisztelben tartson. Én őt nyomban elhivatom 's akkor megítélheti kegyed, igazat mondtam-e. De mindenek előtt legyen készen kegyed, hogy csuda alakjától meg ne ijedjen, ha majd őt maga előtt látja.

Én királyném, válaszola a' herczeg, kegyed azt mondja, hogy Saibár' testvére? Legyen ő bármilly kat és idomtalan, már ez az egy elég, hogy elijedés helyett őt inkább szeressem, tiszteljem 's legközelebb rokonom gyanánt becsüljem.

A' tündér erre a' palota' tornáczába egy arany szenelőt hozata magának, tele izzó szénnel, 's egy hasonló érczü katulyát. A' katulyából illatos füstölőszert veve ki, melly abban tartatni szokott, 's miután azt a' szenelőre hintette, ebből egy vastag füstgomolyag emelkedett föl.

Néhány pillanat múlva így szóla a tündér Achmed herczeghez: Herczegem, ímhol jön a' bátyám; látja őt kegyed?

A' herczeg megpillantá Saibárt, ki nem vala nagyobb másfél lábnyinál, 's ötszáz fontos vasdorongjával, és pompás harmincz lábnyi szakállával, melly előfelé fölhegyesült, ünnepélyesen ballagott előre. Aránylag tömött 's erős barkója egész fülig föl vala simítva 's csaknem egész orcáját elfödé; szőrös és kemény, sörtés forma fülei mélyen feküttek iszonyú fejében, mellyet egy csucsra magasodó sapka fődött; ezen kívül még elől és hátul is púpja volt.

Ha a' herczeg előre nem tudá, hogy Saibár Pari Banu tündérnek testvére, elborzadás nélkül lehetetlen volt volna ezt néznie. De ennek tudása megnyugtatót őt csendes lélekkel várta a' tündérrel együtt Saibár' közelebb jöttét 's képes vala azt el is fogadni a' nélkül, hogy legkisebb gyöngeséget mutatott volna.

Saibár, ki minél inkább közeledett olly szemet vete a' herczegre, melly ennek szivét is jéggé fagylalhatta volna, legelőbb is azt kérde a' tündértől, kicsoda az az ember ott?

Édes bátyám, felele a' tündér, ez az én férjem, neve Achmed, fia az indus szultánnak. Annak oka, miért nem hittalak meg menyekzómre, csak az volt, hogy nem akartalak a' háborutól elvonni, mellyet épen akkor kezdettél 's mellyből mint nagy örömmel hallom olly győztesen térél visz-

sza. Egyedül ő érette valék bátor téged elhivatni.

Itt Saibár egy nyájas pillanatot vetett Achmed herczegre, melly azonban vad és gőgös tekintetét legkevesbé sem szelídítette, 's

Édes hugom, ugymond szolgálhatok-e neki valamiben? Csak szóljon. Elég tudnom, hogy ő neked férjed 's én kötelességemnek tartom, mindent megtenni kedvéért a' mit csak kíván.

Atyja a' szultán, monda Pari-Banukiváncsi téged látni. Kérlek tehát engedd magadat ő általa vezetetni. Csak menjen elől, felele Saibár, én kész vagyok őt követni.

Édes bátyám, monda Pari Banu, erre az utra ma már késő is lesz, 's te elég nyájas léssz azt holnap reggelre halasztani. Az alatt, mivel jónak tartom hogy tudd azokat, mik a' mi egybekelésünk óta Achmed herczeg 's atyja a' szultán között történtek, ma estve ezek elbeszélésével foglalj tégedet mulatni.

Más nap igen korán reggel elindult Saibár, értesítetve mindenről a' mit tudnia kellett, 's követve Achmed herczegtől, ki őt a' szultánnál befogá mutatni. Elérték szerencsésen a' fővárost 's alig jelent meg Saibár a' kapunál, mindnyájan, kik őt megpillanták, eliszonyodtak illy borzasztó lénylátásán, 's részént boltjaik 's házaikba bújtak, bezáratván magok után azoknak ajtóit, részént futamodásnak eredtek 's közlötték ijedelmöket azokkal is, kikkel találkoznak 's kik arra minden további sze-

meskedés nélkül visszatértek. Minél tovább tovább haladtak így kimért lépésekkel Saibár és Achmed herczeg, annál pusztultabbnak, üresebbnek találtak minden utcát, minden térhelyt egész a' palotáig. Itt, a' szultán' palotájánál pedig a' kapusok, a' helyett hogy Saibár' bemenetelét gátolni ügyekeznének, jobbra balra szél futottak 's a' kaput tárva hagyák. Így a' herczeg és Saibár minden akadály nélkül eljutottak a' diván vagy is országos tanács tereméig. Holott a' szultán, thronusán ülve mindenkit kihallgatott, 's minthogy az ajtónállók Saibárt megpillantván, itt is megfutamodtak, a' terembe minden ellenzet nélkül bementek.

Saibár büszkén 's fölemelt fővel egyenesen a' thronusnak tartott 's a' nélkül, hogy bevárná, míg őt Achmed herczeg bemutatja, így szóla a' szultánhoz. Te engem látni akartál. Itt vagyok. Mit akarsz tőlem?

A' szultán a' helyett hogy felelne, elfödé szemét kezeivel 's elfordult balra, hogy a' rettenetes alakot ne kelljen szemlélnie. Saibár felbőszülve azon, hogy őt ide fárasztják, 's még is illy csintalanul, illy sértőleg fogadják, fölemelé vasbotját, 's ezt mondván: de beszélj hát! reá ereszté a' szultán fejére 's agyon ütötte őt, még mielőtt Achmed herczegnek eszébe juthatott volna, hogy kegyelmet kérjen neki. A' herczeg épen csak annyit vihetett még véghez, hogy Saibár a' nagy vezért is, ki nem messze ült a' szultán' jobbjától, agyon ne üsse; elejébe terjesztvén t. i. hogy ő, a' herczeg azon tanácslatokkal, mellyeket a'

nagyvezér atyjának adott mindenkor meg
vala elégedve.

Tehát itt ezek azok, így szóla Saibár,
kik neki olly rossz tanácsokat adtak min-
dig. — 'S e' szóra jobbra balra verte a' ve-
zéreket agyon, kik valamennyien a' szul-
tánnak kedvenczei 's hizelgői, Achmed her-
czegnek pedig ellenségei voltak. A' hány
csapás, annyi halott; 's csak azok menek-
kedtek meg, kiknek ijedelmök nem volt
olly igen nagy, hogy őket elmerítet-
te 's a' futástól tartóztatta volna.

Midőn a' szörnyű mézárlásnak vége
lett, kiment Saibar a' tanácsházból. 's
midőn a' vasdoronggal vállán az udvar kö-
zepére ért, szemébe nézett a' nagyvezér-
nek, ki Achmed herczeget mint élete men-
tőjét követte, 's ezt monda neki:

Tudom én, hogy van még itt egy bü-
vösné is, ki még sokkal nagyobb ellen-
sége a' herczegnek, sógoromnak, mint
azok az alacsony kedvenczek, kiket
épen most megbüntettem. Vezessétek ide,
előmbé azt a' büvösnét.

A' nagyvezér elhivatáa' büvösnét 's az
elővezették. Saibár reá ütött a' bottal,
mondván:

Majd megtaníttalak én téged veszedel-
mes tanácsokat adni 's beteget színlenni! —
A' büvösné nyomban meghalt.

De ez még nem elég, monda Saibár, ha-
nem én most az egész várost megöliöm, ha
sógoromat Achmed herczeget ebben a' pil-
lantatban India' szultánjának nem ismerik.

Erre mindnyájan, kik ott jelen voltak 's a' kimondott ítéletet hallották, egyszerre fölkiáltának: éljen Achmed szultán!

Csak hamar az egész város harsogott ezen fölkiáltástól és hirdetménytől. Saibár föladatá Achmed herczegre a' szultáni öltözetet, beülteté őt ünnepélyesen a' thronusba, 's miután neki meghódolatott 's a' hűség' esküjét mindnyájan letevék, elment 's elhozá testvérét Pari-Banut, bevezeté őt nagy pompával a' városba 's India' szultánjának kikiáltatta.

NÉGYSZÁZ HUSZONÖTÖDIK ÉJSZAKA.

Mi Ali herczeget 's Nurunnihár herczegnét illeti, kiknek az épen most megfenyített esküvésben Achmed herczeg ellen semmi részök sem volt, sőt arról legkevésbet sem tudtak, nekik Achmed herczeg tetemes summát rendele évpénzül 's holtokiglan leendő lakhelyökül országa fővárosai jelelte ki. Elküldött egy szolgát legidősb testvéréhez, Husszein herczeghez is, ki neki tudtára adja a' történt változást 's egyszersemind azon ajánlatot tegye, válaszszon a' herczeg magának tetszése szerint egyet akarmellyiket, az ország tartományi közül 's birja azt sajátjaként. De Husszein herczeg olly boldognak érzi magát választott

magányában, hogy megbízta a' küldöttet, mondana nevében öccsének, a' szultánnak szíves köszönetet a' kegyért, mellyet az neki szánt; tegye őt bizonyossá hódolatáról 's jelentse, hogy ő csak azon kegyelmet kéri a' szultántól, engedné meg, hogy önként választott elvonultságában tovább is megmaradhasson.

NÉGYSZÁZ HUSZONHATODIK ÉJSZAKA.

A' KÉT IRIGY TESTVÉR TÖRTÉNETE.

Seherasade szultánné tovább is habozásban tartá elbeszélésével az indus szultánt, megölessze-e őt vagy ne, 's most egy új történetet monda-el nakie következőképen:

Uram, ugymond, volt egykor egy perssa király, nevére Chosru-Sah, ki a' világba lépése óta különös gyönyörét találá az éji kalandokban. Gyakran öliözött alkönösbe 's egy meghitt szinte alruhás udvarnok' kíséretében bejárá a' város' utcáit, midőn aztán sok reades kalandnak lön tanuja vagy részese, mellyekkel ma nem szándékom Fölségedet mulatni. Azonban reményilem, örömmel fogja Fölséged halmenetekor, kevés nappal atyja a' szultán thro-

thronusába ülte után, ki neki agg korában történt halálával a' persa birodalmat örökül hagyá.

Miután a' szokott ünnepségek a' thronusra lépés 's atyja' a' szultán' temetkezése körül végbementek. Chorsu-Sach szultán, hajlandóság szinte mint kötelesség által indítva, egyik estve mintegy két órával naplemente után nagy vezérétől kísértetve, ki vele hasonlólag vala öltözve, kiment palotájából, hogy önszemeivel lássa, mi történik.

A' mint így a' város' egyik szakába ért, holott csak pór rendűek laktak, egyik utczában, mellyen keresztül ment, hangos beszédet halla. Közeledvén a' házhoz, mellyből a' szózat jöve, benézett az ajtó hasadékán 's egy világ előtt három leánytestvért láta a' szófán ülve, kik estebéd után egymás közt mulatoztak. A' legidősb beszédéből hamar észrevette, hogy a' beszélgetés' tárgyát óhajtasok teszik.

Ha már épen az óhajtasoknál vagyunk, monda a' legidősb, én a' szultán' sütőjének szeretnék felesége lenni. Ugyancsak szívem szerint jól laknám akkor abban a' drága kenyérben, mellyet különképen szultánkenyérnek neveznek. Halljuk csak olly jó-e ti ízléstek is, mint az enyém.

Én pedig, szóla a' második, a' szultán fő szakácsának hitvese szeretnék lenni; akkor ugyan finom ételeket enném, 's mivel meg vagyok győződve, hogy a' szultánkenyér az egész palotában közös, ebben sem lenne fogyatkozásom. Azt láthatod édes

néném, ezt adá hozzá az idősbbehez fordulva, hogy az én ízlésem felér a' tieddel.

A' legifjabb testvér, ki ritka szépségű vala, és sokkal több elmével és küllemmel bírt, mint idősb testvérei, reá kerülván a' sor, így ejté szavait:

A' mi engem illet édes testvérim, az én kívánatom nem elégszenek be illy csekély dolgokkal. Én messzebb vágyok. 'S minthogy most csak óhajtani kell, én a' szultán' hitvese szeretnék lenni. Olly herceget szülnék neki, kinek hajszájai egyik oldalról aranyból, a' másiktól ezüstmól volnának, kinek könyei midőn sirna, mint megannyi gyöngyök hullának szeméből, 's kinek ajkai, valahányszor nevetne, feselő rózsabimbó gyanánt nyilnának föl.

A' három testvér' óhajtási, de kivált a' legifjabbé, olly különösöknek tetszének a' szultán előtt, hogy feltevé magában azokat beteljesítnie. A' nélkül, hogy ezen szándékát a' nagy-vezérrel közlené, meghagyá neki: jegyezze meg a' házat jól 's más nap reggel mind a' három testvért hozza el 's vezesse elejébe.

A' nagy vezér e' parancsolat' végrehajtásában más nap reggel épen csak annyi időt engedé a' három testvérnek, míg hamarjában felöltöztek hogy megjelenhessenek a' szultán előtt, a' nélkül hogy más valamit mondana nekik, mint hogy ő Fel sége őket látni akarja.

Erre elvezeté őket a' palotába 's miután a' szultánnak bemutatta, ezt kérdé tőlök a' szultán:

Mondjátok meg, emlékeztek-e még tegnapi óhajtásitokra, midőn estve olly jó kedvetek volt? Ne titkoljatok el semmit; akarok mindent tudni.

A' szultán' illy véletlen szavainál a' három testvér nagy zavarba jött. Lesüték szemeiket 's az arczaikba lövellő pirosság a' legifjabbnak olly bájt ada, melly a' szultán' szívét egészen elfogá. Minthogy a' szégyen 's azon félelem hogy beszédeikkel a' szultánt megbán'oták, a' három leánytelnémította, hogy őket megnyugtassa, így szólla továbbá a' szultán:

Ne féljeteK semmit; nem azért hivatalak fel, hogy aggodásba ejtselek, 's minthogy látom, hogy a' kérdés, mellyet hozzatok intéztem, akaratom ellen is gyötörtiteket 's különben is tudom, mit kívánt mindenitek, meg akarlak ezennel nyugtatni.

Te, ugymond a' legifjabbhoz, ki engem óhajtottál férjedül, még ma ki léssesz elégyve.

És ti, így szóla tovább a' legidősbb 's a' második testvérhez fordulva, a' ti óhajtásokat is teljesitem 's nőül adlak, téged fő-sütőmnek, téged szakácsomnak.

Mihelyt a' szultán kimondá akarátját, a' legifjabb testvér az idősbek' példáiként, a' szultán lábaihoz veté magát hálája jeléül, 's

Uram, ugymond az én óhajtásom, melly már Fölségednek tudtára esett, csupán játék 's mulatkozás' kedvéért történt. Én méltatlan vagyok a' becsületre, mellyet Fölséged irán-

tan mutat, 's bocsánatot kérek merészségemért.

A' két idősb testvér szintugy mentegetni akará magát, de a' szultán közbeszóla, mondván:

Nem, nem. Ugy marad, a' mint mondtam. Mindeniknek teljesedni fog kívánsága.

A' három menyekző a' szultán' akaratjaként, még az nap' megületett, de igen különböző képen.

A' legifjabb testvére mind azon ünnepiséggel 's örömjellekkel ment végbe, mellyekkel a' persa szultán és szultánné menyekzőjök járnai szokott, a' két idősb testvérei pedig csak annyi pompával, mennyi férjeik rangjához, t. i. a' szultán' sütője és szakácsaéhoz illendő volt.

A' két idősb testvér mélyen érzette a' különbséget 's végtelen távolatot, melly az ők 's legifjabb testvérök házasságaik között vala. Ezen megfontolás' következtében a' helyett hogy szerencsájökkel, mellyhez kívánataik szerint 's minden reménységök felett jutottak, megelégednének, a' legbevesebb irigységnek adának szívökben helyt, melly nem csak az ő örömeiket megzavarta, hanem ifjabb testvéröknek, a' szultánnénak, is nagy bajt 's a' legkeserűbb megaláztatást és szenvedéseket okozá. — Nem volt ugyan mindjárt idejök, közleni egymással gondolataikat azon, mint hitték, igazságtalan elmellőztetés felett, mellyet a' szultántól tapasztaltak, minthogy ögtön a' menyekzőre kellett készülniök;

de mihelyt egy pár nappal utóbb egy nyilvános fürdőházban, hova egymást rendelek, találkoztak, a' legidősb így szóla a' középsőhöz, no, 's hugom, mit mondasz legifjabb testvérünkhöz? Nem furcsa kis majom szultánné-e ez?

Meg kell vallanom, felele a' másik, én nem tudom, mit gondoljak a' dolog felől. Én meg nem foghatom, mi különös kecséket talált rajta a' szultán, hogy így elhagyá magát vakítottai. Hiszem a' leány egy valóságos majom, 's tudod még, minő állapotban lattuk őt mind a' ketten. Az a' csekély ifjuság, melly őt előnkbe helyezé, elég ok vala-e, hogy a' szultán nem inkább te read vetette szemeit. Te valál az ő ágyára méltó, te irántad kell vala a' szultánnak igazságosnak lennie, téged választania.

Édes hugom, monda a' legidősb, ne szóljunk rólam, én meg volnék elégedve, ha a' szultán tégedet választott volna; — de hogy egy piszkot többre becsült nálunk, az engem mélyen bánt, 's én azért boszút állok a' hol csak lehet. De te is szintugy meg vagy sértve, valamint én. Azért kérek, szövekedjél velem, hogy egy értelemmel bánjunk e' dologban, melly mindketőnket egy aránt érdekel. Közölj velem minden módot, a' mik neked gyötrésére eszedbe jutnak, 's én is igérem viszont, hogy veled minden tervet fogok közleni, mellyet azon kívánság, hogy őt részemről megalázzam, kezemre adand.

Ezen fondor összeszövetkezés után gyakran meglátogatá egymást a' két testvér 's

mindig csak azon utakról módokról értekeztek, mellyek által ifjabb testvérök', a szultánné szerencsáját megzavarják, 's ha lehet meg is döntsék. Több ide célzó tervet hozának elő, de a' kivitel' módját vévén fontolóra, mindannyiszor olly súlyos nehézségeket láttak magok előtt, hogy a' tervet munkába venni nem merészkedtek.

Az alatt meglátogatók koronként testvéröket 's gonosz tettetéssel minden lehető öröm-'s barátságjeleket színlettek, hogy meggyőzzék őtt a' felől, melly igen örülnek, testvéröket illy magas méltóságra emeltetve látván. A' szultánné pedig, részéről, mindannyiszor a' barátság' és tekintet' őszinte bizonyításaival fogadá őket, millyeket csak olly testvértől várhattak, kit uj méltósága föl nem fútt, 's ki őket szintolly szívesen szerette mint előbb.

Néhány hónappal mennyekzöje után teherben érezé magát a' szultánné. Ezen nagy örömet mutata a' szultán, melly csak hamar az egész palotában közös lön, 's innen a' főváros minden részeiben elterjedett.

A' két testvér eljöve szerencsét kívánni a' szultánnénak, midőn egyszersmind azt is szóba hozák, hogy most már bábára is leszen szüksége, és kérve kérék őt, hogy erre senkit mást ne válaszson, mint őket kettőjüket.

A' szultánné nekik egész nyájassággal így felelt: Edes testvéreim, elgondolhatjátok, hogy én magam sem óhajtok egyebet, csak a' választás egyedül tőlem függne! Azonban szíves ajánlástokért mód nél-

kül le vagyok kötelezve. Nekem e' tárgyban azt kell cselekednem, a' mit a' szultán parancsolni fog, de ne mulasztatok-el arra unszolni férjeiteket, hogy barátjaik által e' kegyelmet a' szultántól kérjék ki, 's midőn majd a' szultán velem szóland, legyetek meggyőződve, hogy én előtte eb- beli óhajtasomat nem csak kifejezni, ha- nem ha titeket választ, azt neki meg is fogom köszönni.

A' két férj nem mulatá el, kérni min- denik a' maga barátit az udvarnokok közül abbeli közbenjárásokért a' szultánnál, hogy az óhajtott szerencsét hitveseik nyer- jék el; miben is az udvarnokok olly hat- hatósan és sikeresen jártak el, hogy meg- ígéré nekik a' szultán e' tárgyról teendő gondolkodását.

A' szultán megtartá szavát 's legelső értekezésekor a' szultánnéval oda nyilatko- zott, neki ugy tetszik, hogy a' szultánné' két nénje sokkal alkalmasabb a' neki le- betegülésekor teendő segítségre, mint akár- melly más bába; azonban ő nem akará azo- kat mind addig kinevezni, mig ebbe a' szultánné is meg nem egyezett.

A' szultánné igen mélyen érzé a' be- csületet, mellynek itt a' szultán olly lekö- telező jelét adá 's így válaszola.

NÉGYSZÁZ HUSZONHETEDIK ÉJSZAKA.

Uram, én e' pontban egyedül azt szándékozám tenni, a' mit fölséged fogott parancsolni, de minthogy olly kegyes volt Fölséged, testvéreimre vetni szemeit, köszönöm Fölségednek a' tekintetet, mellyel kedvemért irántok volt, 's nem titkolom el, hogy részemről én is sokkal szivesebben fogadom őket el, mint bármelley idegent.

Chorsu-Sach szultán tehát kinevezé a' két testvért a' szultánné körül teendő hábaszolgálatra, 's azóta ama' keítő ki és be járt a' palotában nagy örömben, hogy végre alkalmok esett, végre hajtani a' gonosz szándékot, mellyet testvérök, a' szultánné ellen forraltanak.

A' lebetegülés' napja elkövetkezett 's a' szultánné szerencsésen egy herceget szült, szépet mint a' nap. De a' gyermeknek sem szépsége sem gyöngesége nem vala képes a' két irigy és irgalmatlan testvérnek szívét meglágyítani. Gondatlanul bepólyázva egy kosárkába tevék őt 's e' kosárkát leereszték azon csatorna' vizére, melly a' szultánné szobái alatt folyt. A' herceg helyett pedig egy döglött kis ebet hozanak elő, 's azt mondák hogy a' szultánné ezt szülte.

Ez a' kedvetlen hír a' szultán' füleibe is elhatott, ki azon olly haragra gyúladt, mellynek a' szultánnéra nézve veszélyes kö-

vetkezési lették volna, ha a' nagyvezér elejébe nem terjeszté a' szultannak, hogy a' szultánnét a' természet csudas játékaiert igazságtalanság nélkül felelővé nem tehe i.

A' kosárka azonban, mellyben a' kis herczeg feküvék, elulzott a' csatornán, ki a' várfalon, melly a' szultánné lakhelyét ezen oldalról keríté 's így tovább a' palo a' kertein keresztül. Történetből a' király' kertész' felvigyázója, egyike az országi legjelesb 's legelőbbkelő tisztviselőinek, épen a' csatorna' hosszában járkált a' kertben, észreuvé a' kosárkát 's nyomban oda szólítá egy közel dolgozó kertészt.

Eredj, így szóla hozzá, a' kosarkát mutatva, eredj csak hamar 's hozd ide nekem azt a' kosarat hagyd lássam, mi van benne.

A' kertész oda ment 's egy kampóval, mellyet épen kezében tartott, vigyázva magához huzván a' kosarat, kiemelé azt a' vízből 's a' felvigyázónak átadá.

A' felvigyázó fölő te meg vala lepette, midőn a' kosárkában egy csecsemőt látá betakargatva, ki jóllehet szemlátomást csak épen most született, rendkívüli szépség' vonásit láttata ábrázatján. A' királyi kertek' felvigyázója már rég' házasságban élt ugyan, de bármint óhajta ivadékot, az ég ebbeli óhajtásait mind eddig nem hallgatta ki.

Abban hagyván tehát a' sétálást, maga után viteté a' kosárkát 's a' gyermeket, 's midőn házába ért, mellynek egyik ajtaja a' palota' kertébe nyílt, belépett hitveséhez:

Édes nőm, ugymond, nekünk mind eddig nem volt gyermekünk; ime most küld egyet az isten. Ajánlom őt neked, szerezz neki minél előbb dajkát 's legyen gondod reá, ugy mintha saját fiunk volna, mert én őt mától fogva annak ismerem.

Az asszony örömmel fogadá föl a' gyermeket 's különös gyönyörét találá ápolgatásában.

A' felvigyázó nem akará tovább nyomozgatni honnan jöhetett a' gyermek. Azt ugyan látom, így gondolkodék magában, hogy a' szultánné' szobái felől jő; de nekem n' a dolgom azt feszegetni, a' mi ott történik, sem kedvetlenséget gerjeszteni, hol a' béke olly igen szükséges.

A' következett évben a' szultánné ismét egy herceget szült. A' természetből kivetkezett nének ez iránt sem voltak több szánakozással mint kis bátyja iránt, leereszték őt is egy kosárában a' csatornára, 's azt mondák, hogy a' szultánná macskát szült.

Szerencséjére a' kisednek a' kertek' felvigyázója ismét a' csatornánál volt, kihuzatta őt a' vizből, áltadá hitvesének, 's ezt szintugy ajánlá annak gondja alá, mint az előbbenit, miben az asszony mind saját indulatjából, mind azért hogy férje' jó szándékát előmozdítsa, hiven eljart.

A' szuliánt e' második szülése a' szultánnénak még inkább felboszontá mint az első, 's most kétségkívül ki is tört volna haragja, ha a' nagyvezér előterjesztései nem

voltak volna elég hathatóságok őt még egyszer lecsendesíteni.

Végre a' szultánné harmadszor is lebetegedett 's most nem herceget, hanem egy királykisasszonyt szült. E' szerencsétlennek nem lett jobb sorsa mint testvéreinek a' két királyfinak. A' két irigy néne, kik feltevék magokban, gonosz cseleikkel mind addig fel nem hagyni, míg legifjabb testvéröket legalább is megvetve, elüzve 's megalázva nem látandják, ezen új szülöttel is ugyan úgy bánának 's leereszték őt a' csatornára.

A' királykisasszonyt szintugy megmenté a' felvigyázó' könyörülete 's emberszeretete, valamint előbb két fiu testvérét, kikkel ő is együtt dajkáltatott 's neveltett föl.

A' két irigy testvér e' kegyetlenséghez még hazugságot 's rágalmat párosíta 's egy darab fát hozván elő, elég szemtelenek voltak azt erősíteni, hogy a' szultánné ezt a' tuskót szülte.

Chorsu Sach nem vala többé képes magát tartóztatni, midőn ez újabb szörnyeteges szülést meghallotta.

Hah, így kiálta fel, ez az én ágyamra méltatlan asszony még elöltene palotámat szörnyetegekkel ha őt tovább is élni hagynám! Nem ezt nem teszem; ő maga is egy szörnyeteg, melyet a' világból ki fogok irtani.

Kimondá tehát a' halálítéletet 's megparancsolá a' nagyvezérnek, hogy azt hajtassa végre.

A' nagyvezér 's a' jelen volt udvarnokok lábaihoz borultak a' szultánnak 's esdek-lének, huzná vissza a' kemény ítéletet. A' nagyvezér veve szót és monda:

Uram, engedje meg Fölséged előter-jesztenem, hogy a' halálra ítélő törvények csupán a' való vétségek' megfenyí ésére vannak rendelve. A' szultánnak három vá-ratlan szüleménye nem való vétségek. Lehe-t-e azt állítani, hogy ő azoknak oka volt? más számtalan asszony tett már illyeseket 's tesz most is naponként. Szánandók éret-te az igaz, de nem vétkesek. Üzze számkivetésbe Fölséged a' szerencsétlent, de hagyja őt életben. Azon bú, mellyben Föl-séged kegyének elvesztése után hátralévő napjait leélni fogja, nem elég büntetése lesz-e?

A' szultán magába tért 's áfallátván, milly igaztalanság volna, a' szultánnét csudás születése miatt, habár azok, mint hitte, valóban úgy történtek volna is, halálra ítél-ni, azt monda:

Éljen tehát, ha ugyan a' dolog. Meg-hagyom neki életét, de csak egy feltétel alatt, melly neki a' halált napjában több mint egy ízben kívánatossá tegye. Csinál-janak neki egy lakot a' főtemplom' (mosé) ajtajánál, mellynek ablaka szüntelen nyitva legyen; zárják őt abba be a' legdurvább köntösbe öltözötte, 's minden musulmán, ki ablaka előtt a' moséba imádságra me-gyen, pökjön neki szemébe; a' ki elmu-lasztja, hasonló büntetést fog szenvedni. Hogy pedig ezen parancsolatom pontosan

teljesíttessék, meghagyom neked vezér, hogy a' lakhoz örököt állíts.

A' hang, mellyen ezen ítélet mondva volt, elnémítá a' nagyvezért. A' psrancsolat nagy meglepődésére a' két irigy testvérnek teljesítve lett. Ácsok elkészíték a' deszkalakat 's abba a' fölötte szánandó szultánné, mihelyest utolsó gyermekagyából fölkelte, becsukatott, épen úgy, mint azt a' szultán meghagyá, 's illy alázó módon kitétetett a' nép gunykaczájának 's méltalanságinak, mellyeket azonban a' szultánné, noha épen nem érdemle meg, olly állhatatosággal tűrt, melly neki mind azok' csodálatai 's szánakozását megnyeré, kik igazabban ítélnék a' dolgokról, mint a' pörnép.

A' két herczeg azonban 's a' királykisasszony a' kertek' felvigyázója 's ennek hitvесе által atyai és anyai szeretettel neveltetének, melly szeretet a' gyermekek korosbodásával egy arányban nevedett a' magas születésnek azon tagadhatatlan jelei által, mellyek mind a' herczegeken mind a' királykisasszonyon látszatának, és kivált ezen utóbbinak csoda szépségü vonási által, mellyek naponként mind inkább kifejlettek; nevelé továbbá ezen szeretetet a' három testvérnek ritka tanítékonyága 's nem csupa játékra hajló indulatjok, végre egy bizonyos fölség, bizonyos hódolató' gerjesztő valami, mi csak királyfiaknak 's királykisasszonyoknak lehetett tulajdonok. Hogy a' két herczeget egymástól korok szerént megkülönböztessék, az idősb-

nek Bahman, az ifjabbnak Pervis� nevet adtak, melly neveket régibb persa királyok is viseltek; a' királykisasszony pedig Pariszáde *) nevet nyere, mellyet szinte többben viseltek az ország' királynéji 's királykisasszonyi közül.

Mihelyt a' hercegek eléggé korosok valának, a' kertek' felvigyázója nekik mestert vagy is tanítót ada az írásban és olvasásban, 's hugok, a' királykisasszony, ki leczkéiben jelen vala, olly nagy kedvet mutatott megtanulni az írást és olvasást, noha tes'véreinél ifjabb vala, hogy gyámatyja fölötté megörülve ezen indulaton, neki is ugyanazon mestert adá. Csakugyan a' királykisasszony természeti eleveisége által versenyre buzdíttatván 's különben is igen beható elmével birván, rövid idő alatt szintolly ügyesen irt és olvasott mint testvérei, a' hercegek.

Azóta a' leány és a' fiúk együtt 's ugyan azon mesterektől vőnek tanítást a' szép művészetekben, a' költészetben, földleírásban, történetekben 's más, sőt még a' titkosb tudományokban is, és mivel semmi sem vala előttök nehéz, olly csudálatos előmenetellel, hogy mestereik elbámultak, 's csak hamar őszintén megvallák, hogy e' gyermekek azonban még messzebb fognak haladni mint ők magok jutottak, ha külön-

*) Pariszáde annyi mint tündér szülött. Ebből csinálták a' görögök a' Parysatis nevet. Bahman annyi mint nagykarú, v. is hatalmas. Ennek fordítása a' latin Longimanus.

ben tanulmányaikat folytatják. Szünóráiban a' kiralykisasszony még hangászatot, éneket 's különféle hangműszereket is tanult.

Midőn a' herczegek lovagolni tanultak, húgok ebben sem akart' tőlök elmaradni, 's részt vett gyakorlataikban, ugy annyira, hogy egyenlő ügyességgel lovagolt, íjazott 's veté dsidáját, 's nem egyszer előzte még testvéreit a' futásban.

A' kertek felügyelője örömének legmagasb fokát érte el, nevendékit illy műveltségben, a' léleknek és testnek minden tökélyeiben 's ez által a' neveltetésökre tett költségeket minden reményein felül megjutalmazva látván; 's most már még nagyobb költsékezést vala éretők teendő.

Eddig t. i. megelégedett a' palota' kertjében lévő lakásával 's nem tartott magának nyári lakot, vagy is mulató kastélyt; de most vett egyet mindjárt a' város' közelében, sok földdel, nagy rét és erdőséggel együtt; 's minthogy a' veit épület nem volt' ínye szerint, lerontatá azt, 's nem ki-mélt semmi költséget, hogy annak helyén az egész környéknek legpompásb mulatója emelkedjék. Maga ment ki mindennap, hogy a' munkások' nagy számát, kiket ott foglalataskodtata, jelen léte által buzdítsa és nógassa, 's mihelyt egy szállás elkészült, beköltözött 's gyakran több napot tölte künn, a' mennyit t. i. más dolgai 's hivatalos foglalatossági mellett tölthetett. Illy szorgalma által végre a' ház elkészült, 's még szintolly szorgosan a' belső kikészítéshez, különösen a' gazdag 's az épület' pompájá-

nak megfelelő bútorozáshoz látának, ő az alatt a' kerten dolgoztata egy maga készíttette vajz szerint 's olly formáta, millyen akkor a' persa nagy uraknál szokásban volt. A' kerthez még egy nagy vadast vagy is erdőt kapcsolt, mellyet jó erős kőfállal vétteti körül 's minden nemű nemes vaddal rakott meg, hogy benne a' herczegek 's a' kiralykisasszony kényökre vadászhasanak.

Midőn a' nyári lak teljesen elkészült 's lakható lett, a' királyi kertek' felvigyázója ment 's a' szultán' labaihoz borult, előterjeszté sok évi szolgálatját 's agg kora gyöngékedésit és kéré engedné meg a' szultán, hogy hivatalát Ő Felsőge' kezeibe letévén, a' magányos élet' csendébe visszavonulhasson.

A' szultán neki e' kegyelmet annál örömeztobb megadta, minthogy sokévi szolgálatával, mind még atyja' uralkodása alatt, mind mióta maga a' szultán uralkodni kezdett, igen meg vala elégedve; azért is megadván kérelmét, kérdé őt mit tehet még bővebb megjutalmazására.

NÉGYSZÁZ HUSZONNYÓLCZADIK ÉJSZAKA.

Uram, felele a' kertek felvigyázója, engemet Fölséged 's dicső emlékezetű édes atyja a' szultán annyira elhalmoztak jóté-

meményeikkel, hogy nincs egyéb mit óhajtsak, min hogy fölséged kegyelmének 's jó indulatjának becsületével rekeszhessem be napjaimat.

Ezzel búcsút vón a' szultántól 's Bahman és Pervisz hercegekkel 's Pariszáde királykisasszonnyal kiköltözött a' nyári lakba, mellyet építtett.

Hitvесе már több évvel ezelőtt kimaúlt, 's ő maga is alig élt itt gyermekeivel öt vagy hat hónapot, mi olly hirtelen lépé meg a' halál, hogy ideje nemmaradt értesíteni gyermekeit valóságos származásokról, ámbár ezt fenni szándéka volt, hogy őket az által is serkentse eddigi életök' folytatására, mint a' melly rangjokhoz állapotjokhoz, tőle nyert neveltetésükhöz illett, valamint önhajlandóságokkal is legjobban megegyezett.

Bahman és Pervisz herceg 's Pariszáde királykisasszony, kik más atyát a' kertek' felvigyázóján kívül nem ismertek, ugy gyászolák őt mint atyjokat 's megadák neki holta után is mind azon tiszteletet, mellyet a' fiui szeretet 's háladatosság tőlök megkivánt.

Elégelvén a' tágas jószágot, mellyet nekik a' boldogult hagyott, a' legjobb egyetértésben tovább is együtt éltek, a' nélkül hogy a' két herceg dicsvágyat érzett volna magában az udvarhoz menni 's itt a' legfőbb hivatalok 's méltóságok után versenyneni, mellyeket ők különben olly könnyen meg is nyerhettek volna.

Egyik nap, midőn a két herczeg vadászaton vala, a királykisasszony pedig otthon maradt, egy igen öreg, ájtatos asszony jelent meg a kastély ajtajánál 's kért bocsássák be, hogy könyörgésit, mellynek órája elérkezett, elvégezhesse. Mentek tehát és kérdék a királykisasszonyt, megengedné-e; ki is parancsolá, hogy az asszonyt bocsássák be, 's mutassák meg neki a könyörgő szobát, mellyet a kertek felvigyázója e nyári lakban igen bölcsen építtetett, minthogy közelében nem volt mosé. Egyszersmind pedig meghagyá a királykisasszony, hogy ha az ájtatos asszony imádságát elvégezte, mutassák meg neki a házat és kertet 's aztán vezessék be hozzá.

Az ájtatos asszony belépett, elvégzé imádságát a kijelelt könyörgő teremben 's midőn innen kijött, meghívá őt két asszony, kik reá az ajtónál váraakoztak, hogy a kastélyt és a kertet nézné meg. Mutatván, hogy igen is kész őket követni, elvezeté őt a királykisasszony komornái szobáról szobára, 's az ájtatos asszony szemügyre vett minden darabot, mint a ki a bútorokhoz 's minden egynek szép elrendeléséhez igen is ért. Azután elvezeté őt a kertbe is, 's ő annak alakzatját olly ujnak, olly igen jól gondoltnak találá, hogy elcsodálkozott rajta 's azt mondá, hogy a ki azt készítette, annak a maga szakában igen jeles művésznek kellett lenni.

Végre elvezeté a királykisasszonyhoz is, ki őt egyik nagy teremben várá, melly-

nek szépsége, csinosossága és pompája felülmúlt mindent, mit a' szobákban láthatott 's csudalhatótt.

Mihelyt a' királykisasszony az ájtatos asszonyt megpillantotta, így szólott hozzá: Jó anyácskám, jőjön közelebb, 's üljön le ide mellém. Én örülök, hogy ezen alkalommal szerencsém lehet, néhány pillantatig egy olly asszonynak élni jó példájával 's ájtatos beszédeivel, ki valamint ön, a' jobb osztályt választá magának 's magát egészen istennek szentelé, és a' kit az egész világnak követni kellene, há a' világ okos volna.

A' jámbor öreg nem akart a' szófára ülni, hanem annak csak szélére bocsátkozék le, de a' királykisasszony ezt nem engedé, hanem fölkele helyéből, hozzá mené 's kézen fogva kényszeríté őt, hogy vele együtt a' főhelyet foglalja-el. Az öreg asszony igen érzette azon udvariság' becsét 's monda:

Nagyságos kisasszony, ennyi megkülönböztetés engem nem illethet 's én csak azért engedelmeskedem, mivel nagyságod parancsolja 's mivel nagyságod ur a' maga' hazában.

Miután leültek 's minekelőtte még beszédbe erednének, egyike a' királykisasszony' nőcselédeinek egy kisdéd, alacsony, gyöngyházzal és ébenfával kirakott asztalkát téve elejökbe, reá egy porcellántalban kalácsot 's több csésze fris gyümölcsöt, mit épen az évszak hozá, úgy szinte száraz 's más befőzött gyümölcsöt is.

A' királykisasszony egy kalácsot vevén kezébe, áltadá azt a' jámbor öregnek mondván:

Edes jó anyókám, vegye és egyék, és válaszszon magának a' gyümölcsből a' mint tetszik; a' hosszú ut után, mellyet tett, szüksége lesz az eledelre.

Nemes kisasszony, felele az öreg, én nem vagyok illy finom eledelhez szokva 's ha most eszem is, csak azért teszem azt, hogy meg ne vessem a' mit isten illy adakozó kézből, millyen a' kegyedé nyujt.

Mig az öreg évék 's a' királykisasszony is vett valamit, hogy példája által bátorítsa vendégét az utóbbi egyszersmind különféle kérdéseket tőn a' jámbor asszonyhoz, életmódja 's ájtatoskodási felől, mellyekre ez nagy szerénységgel felelt; 's majd a' szófolytában' azt is kérdezé a' királykisasszony: mikép tetszenék neki, az öregnek, e' ház, mellyet épen látott 's mit gondol felőle.

Nemes kisasszony, válaszola az öreg, igen rossz ízléssel kellene annak birni, ki e' házban valami gáncot találna. Maga az épület szép, nyájas, belső készülete pompás, de minden terheltség nélkül 's igen jól elrendelve; a' czifrázatok is mind kelő helyeken állanak. Fekvését tekintve az épület valóban kies vidéken fekszik, 's lehetetlen kertet gondolni, mellynek tekintete több gyönyört szerezzen, mint az e' kastélyhoz tartozóé. Azonban mind e' mellett is, ha megengedi kegyed hogy mindent megmondjak, legyen szabad azt állítanom,

hogy e' ház hasonlíthatatlan akkor volna, ha még három dolog, melly itéletem szerint itt hibázik, szinte meg volna mellette.

Édes jó anyácskám, monda a' királykisasszony, mi ez a' három dolog? Mondjameg, kérem az istenre, én nem fogok semmit is kimélni, hogy azokat megszerezem ha csak lehetséges.

Nagyságos kisasszony folytatá az öreg, ezen három dologknak egyike a' szóló madár; egy igen ritka madár, neve bülbül hezár *), mellynek az a' tulajdona, hogy az egész környékbeli éneklő madarakat magához gyűji, mellyek eljönnek 's vele énekelnek. Másika az éneklő fa, mellynek levelei meg annyi nyelv és torok, mellyeknek különböző hangjai egy zengzetes énekbe olvadnak szünetlenül egybe. Végre a' harmadik dolog az arányszinü víz, mellynek ha csak egyetlen csöppje tétetik is valamely a' végre készült medenczébe a' kertnek akármely táján, azonnal feldagad, a' medenczét betölti 's középett egy sugárkévében emelkedvén szünetlenül föl és alá száll a' nélkül, hogy a' medencze' szélét meghaladná.

Ah, jó anyám, monda a' királykisasszony, melly igen köszönöm e' hirt, mellyet nekem a' három dolgról ad.

Azok valóban csudálatosak, 's én soha sem hallottam, hogy illy ritka 's bámulatos valami volna a' világon. De minthogy

*) Bülbül hezár arabul (igen hasonlólag a' magyarhoz) annyi mint: ezer fülmile.

meg vagyok győződve, hogy tudja a' helyet is, hol azok találtatnak, reménylen azon jóságát, hogy nekem ezt is tudtomra adja.

Teljesíteni akarván a' királykisasszony' kívánságát, a' jó öreg ekkép felelt:

Nemes kisasszony, érdemetlenné tenném magamat a' vendégszeretetre, mellyet kegyedtől tapasztalék, ha újvágyát kielégíteni vonakodnám. Vagyon tehát szerencsém jelenteni, hogy a' három dolog, mellyekről szólottam, egy ugyanazon helyen találtatik ezen országnak Indiába vezető határszélén. Az ut épen itt, a' kegyed háza előtt, megy el, 's a' kit talán értök küldend kegyed, csak menjen azon huszad napiglan, 's ha majd a' huszadik napon kérdi, hol van itt a' szóló madár, az éneklő fa 's az aranyszínű viz, a' legelső kihez forduland, el fogja őt utasítani.

Ezen szónál telállot az asszony, bucsut vett 's eltávozván a' királykisasszony' lakhelyéből, utját tovább folytatta.

Pariszáde királykisasszony olly annyira el volt merülve abban, hogy magának az öreg' asszony' utasítását a' szóló madárról, az éneklő fáról 's aranyszínű vizről jól meg jegyezze, hogy emennek eltávoztát csak akkor vette észre, midőn közelebbi értesülés végett még néhány kérdést akart hozzá tenni. Ugyan is a' királykisasszony' nem véle elegendőknek a' halottakat arra, hogy azok után sikeresen lehesen utra indulni; de az asszonynak utána küldeni 's őt visszahívatni sem akará, hanem

megfeszíté emlékezetét, hogy eszébe jusson 's benne megmaradjon mind az, a' mit attól hallott. Midőn már ugy hitte, hogy semmi sem maradt ki emlékezetéből, nagy vidámsággal gondolá el azon örömet, melyet érzeni fogna, ha olly bámulatos dolgoknak birtokába juthatna. De majd az akadályok, mellyekkel azt járni gondolá 's a' nem tellyesülés' félelme nagy nyugtalanokodásba ejtették.

A' király kisasszony még mindig ezen gondolatokban merengett, midőn testvéri, a' herczegek a' vadászatról haza jövének. Ezek belépván a' terembe igen csudálkoztak testvéröket, a' helyett hogy vidám arczczal 's jó kedvvel lépne elejökbe, mint kü önben szokott, most elmerülve 's mintegy buslakodva találván, a' nélkül hogy főt emelintene 's legalább azt mutatná, hogy megérkeztöket észrevette.

Bahman herczeg kezde szólani és monda: Édes hugom, hol a' vidámság, és jó kedv, mellyek eddig elválhatatlanok valának tőled? Beteg vagy? Bajod történt? vagy valaki talán megsértett, neked neheztelésre adott okot? Mondd meg nekünk, hogy bajodban illő részt vehessünk és módot találjunk ellene, vagy boszút álljunk, ha valaki eiég vakmerő lett volna egy kisasszonyt, mint te, kit minden tisztelet becsület illet, megsérteni.

NÉGYSZÁZ HUSZONKILENCZEDIK ÉJSZAKA.

¶ Pariszáde királykisasszony egydarabig mozdulatlanul marada ülő helyében, 's a' nélkül hogy egy szót is szólana, végre fel-üté szemeit, pillanta testvéreire, 's csakhamar lesüté ismét szemeit, ezt mondván: semmi baj!

Jó hűgom, szóla tovább Bahman herczeg, te elrejtéd előttünk a' valót. Valaminek csak kell lenni, még pedig valami nyomosnak. Lehetetlen, hogy távollétünk' olly rövid ideje alatt, illy nagy 's váratlan változás, millyet észreveszünk, történt volna rajtad csak semmiért. Engedd meg, hogy illy kíséző 's minket ki nem elégítő válaszszal el ne bocsátassunk. Azért tehát ne titkolj el előttünk semmit is, ha azt nem akarod velünk elhitetni, hogy részedről felhagytál azon barátsággal 's állandó jó egyetértéssel, melly köztünk leggyöngébb körunktől fogvást mind e' mai napig divatozott.

A' királykisasszony, kinek épen nem vala szándéka testvéreivel meghasonlani, nem akará őket ezen balvéleményben hagy'ni és monda:

Midőn előbb azt mondám, hogy az, a' min én tünődöm, semmi sem, ezt én reátok nézve értettem, nem magamra nézve, kit az igen is érdekel; de minthogy engem a' köztünk fenálló, drága barátság
és

és egyértelem' jogánál fogva kérdeztek, igen is megmondom, mi történt.

Ti eddig azt hittétek, 's én is azt hittem veletek, így folytatá a' királykisaszszony, hogy e' ház, mellyet nekünk boldogult atyánk építtetett, minden tekintetben teljes és semmi híja nincs; de én ma értettem meg, hogy még három dolog' hiájával van, mellyek azt a' világ' minden mulató kastélyainál hasonlíthatlanul felebb emelnék. Ez a' három dolog: a' szóló madár, az éneklő fa, 's az aranszinü viz.

Elmondván azután, miben áll bővebben e' dolgok' jelessége, még ezt tevé hozzá:

Engem egy jámbor, ajtatos öreg asszony tett ezekre figyelmessé 's meg is mondá a' helyet hol vannak 's az utat, melly hozzájok vezet. Ti talán azt vélitek, hogy e' dolgok a' mi házuk' teljességéhez csak csekély fontosságúnak, hogy az foglalatának illy gyarapodása nélkül is egy igen szép ház marad, 's így mi e' dolgok nélkül ellehetünk. Am vélekedjete ez iránt, a' mint tetszik, de én nem tartóztathatom magamat kijelentésem, hogy én részemről azokat házukhoz mulhatatlanul szükségesnek tekintem 's addig nem lesz nyugtom, míg azokat benne nem látandom. Akár veszte tehát részt benne akár nem, kérlek segísetek tanácslatitokkal 's gondolkodjatok, kit küldhetnék leginkább ezen szerzemény' kivívására.

Édes hugom, felele Bahman herczeg, semmi sem lehet fontos neked, a' mi egyszerűs mind nekünk fontos ne volna. A' te

vágyad ezen dolgok' birtoka után elegendő minket hasonló érdekre kötelezni. De, ha a' te vágyadat nem tekintjük is, ön indulatunk 's meglegedésünk is ugyan arra ösztönöz ; mert én meg vagyok győződve hogy öcsém hasonló értelemben van velem, 's nekünk mindent el kell követnünk, hogy azon kivívást mint mondod megtegyük, a' dolog fontossága és csudasága megérdemli e' nevet. Én magamra vállalom a' kivitelt. Csak az utat mondd meg 's a' helyet melly felé induljak, 's én az elindulást nem fogom holnapnál továbbra halasztani.

Édes bátyám, monda ellenzóleg Pervisz herczeg, épen nem tanácsos, hogy te, mint házunk' feje 's gyámola, attól olly soká távol légy ; 's én kérem húgomat, egysüljön velem, tégedet arra bírhatni, hogy szándékkal hagyj fel 's ereszszen engem e' vándorlatra. Én a' kalandot szintolly szerencsésen fogom végzeni, mint te végzenéd, 's így minden a' maga rendén marad.

Öcsém, felele Bahman herczeg, teljesen meg vagyok győződve jó szándékodról 's arról, hogy a' kalanddal is olly szerencsével mérkőznél meg mint én, de elég az hogy én akarok menni. Te azalatt húgunk mellett maradsz, kit neked nem szükség ajánlanom.

A' nap' hátralévő részét Bahman herczeg készülétekben töltötte 's elmondatá magának több ízben az ájtatos asszony' utmutatásait, hogy el ne tévedjen.

Más nap korán reggel lóra ült. Perviszherczeg 's Pariszáde királykisasszony, kik elindultánál jelen akartak lenni, megötlek őt 's boldog utazást kívántak neki, de e' bucsunál egy gondolat fogá el Pariszáde királykisasszonyt, melly mind eddig nem ötlött eszébe.

Még egyet bátyám, így szóla, én nem gondoltam meg a' veszélyeket, mellyeknek az ember illy hosszú uton 's illy vállalatnál ki van téve. Ki tudja látlak e még, vagy soha sem? Szállj ie kérlek az egekre, 's hagyj fel ezen uttal. Én inkább a' napvilág, 's a' szóló madár, az éneklőfa és az arany-szín viz nélkül akarok ellenni, mint attól tartani, hogy téged örökre elveszszelek.

Édes hugom viszozza Bahman herczeg mosolyogva a' királykisasszony' hirtelen ijedelmén, el vagyok tökélve 's ha eddig nem voltam volna, most tökélném el magamat 's meg fogod engedni, hogy a' szerint cselekedjem. A' veszélyek, mellyekről szólasz, csak a' szerencsétleneket érik. Igaz hogy én is ezek számában lehetek, de lehetek a' szerencsések között is, kiknek számok még nagyobb mint amazoké. Minthogy azonban az esetek fogandók 's én e' vállalatban halálomat lelhetem, nem tehetek mást, mint hogy e' kést itt nálad hagyom.

E' szóknál a' herczeg egy kést vona elő, áltadá azt hüvelyestül a' királykisasszonynak 's így szóla hozzá:

Vedd és vond ki azt néha, ha talán majd rólam gondolkodol, hüvelyéből. Míg a' kés fényes és tiszta, mint ime most, ez

annak jele, hogy én még élek, de ha vért látsz róla csöpögni, tudd, hogy nem élek többé 's imádkozzál érettem.

Pariszáde királykisasszony nem nyerhete többet testvérétől. Bahman herczeg még egy utósó isten hozzádot monda neki és Pervis herczegnek, 's jó lován, jól fegyverkezetten ellovagolt. Kijutván a' megnevezett útra, a' nélkül, hogy valahol jobbra vagy balra térne, tovább haladott azon Persián keresztül 's így utazatának huszadik napján oldalt az uttól egy öszveborult öreget pillanta meg szürkés öltözetben egy fa alatt ülve, 's közelében egy kunyhót, melly ennek az idő viharában nyujta menedéket.

Az öregnek hófejér szemöldei — ilyen volt haja és szakálla is, egész az orra' hegyéig nyultak le, száját bajusza fődözé 's haja 's szakálla csaknem egész' térdéig értek le. Kezén és lábain rendkívül hosszú körmei voltak, fejét egy esernyő forma lapos kalap fődé 's minden ruházata egy kágyékényből állott, mellybe takarózott.

Ez a' jámbor ösz dervis vala, ki magát már rég'elvoná a' világról 's elhagyá testét egészen, hogy magát egyedül istennek szentelje, mig végre olly állapotba jutott, millyennek őt láttuk.

Bahman herczeg, ki reggel óta mindig ügyelt, nem látta-e valakit, kitől úti czélja, vagy is a' három dolog hol léte iránt tudakozódnék, 's megállott minthogy a' dervis közelébe ért, minthogy ez vala az első, kivel találkozott, 's leszálla lováról,

hogy teljesítse, mit Pariszáde királykisasszony' ajtatos asszonya mondott vala. Lovát fékszáron vezetvén, közelebb ment a' dervishez 's így szóla hozzá:

Jó atyám, isten adjon kelmednek hosszú életet 's teljesítse minden kívánságit.

A' dervis viszonzá a' herczeg üdvözlését, de olly homályosan, hogy ez egy szót sem érthetett belőle. Látván pedig, hogy a' nagy bajusz teszi az akadályt, melly a' dervis' száját egészen befödte, 's nem akarván ellovagolni a' nélkül, hogy a' szükséges tudakozódást meg tegye, egy ollót vett elő, mellyet magával hordta, 's miután lovát a' fa egyik ágához kötötte, így szóla újra a' dervishez:

Jó dervis, nekem beszédem van kelmeddel, de bajusza miatt nem érthetem meg; azért kérem, hagyná rám a' dolgot 's engedje meg, hogy bajuszát egy kissé kisimíthassam, valamint szemöldökét is, melly kelmedet egészen elrútítja 's inkább medvéhez mint emberhez teszi hasonlóvá.

A' dervis nem ellenzé a' herczeg' szándékát 's hagyta őt nyírni a' mint tetszett, 's midőn utóbb a' herczeg észrevette, hogy a' dervis' ábrázatának színe eleven és most sokkal kevésbé látszik öregnek mint a' milly koros valóban vala, ezt mondá neki:

Jó dervis, ha tükröm volna, megmutatnám, melly igen megifjodott. Most már ember; előbb senki sem tudta volna megmondani, micsoda?

Bahman herczeg' hízelkedése egy mősolygást esdekle ki az öregtől 's e' nyájas feleletet:

Uram, akarki légy, én igen le vagyok neked kötelezve azon szolgálatodért, melyet nekem tenni olly nyájas valál, egyzersmind kész, kimutatni mindenben köszönetemet, a' mi tőlem függ és kitelik. Bizonynyal nem szállottál le ok nélkül lovadról, hanem arra valami ügy vagy szándék késztetett, mondd meg, miben áll az, 's én ügyekezni fogok, a' miben csak lehet, szándéodat előmozdítanom.

Jó Dervis, monda most a' herczeg, én messziről jövök 's a' szóló madarat, az éneklő fát 's az aranyszínű vizet keresem. Tudom hogy e' három tárgynak itt e' tájon kell valahol lennie, de a' helyet határozottan nem tudom. Ha tudja kelmed, esdeklem, mutassa meg nekem az utját, nehogy más útra téveledjem 's elveszítsem sikerét minden eddigi fáradozásomnak.

A' herczeg észrevette, hogy beszéde alatt a' dervis megváltozott színében, szemét lesülötte 's fölötte komolylyá lett, ugy annyira, hogy a' válasz helyett folyvást hallgatott. Ez kényszeríté a' herczeget, hogy újra szóljon 's ekképen folytassa:

Jó atyám, ugy látszik te engem nem értettél. Mondd meg, tudod-e vagy nem, a' mi iránt kérdésemet tettem, hogy időt ne veszítsek, hanem inkább máshol tudakozdjam.

Végre megszólalt a' dervis 's így szóla Bahman herczeghez:

Uram, én tudom igen is az utat, melly iránt tudakozódom, de a' barátság, mellyet irántad mindjárt az első pillanatban érzettem 's melly azon szolgálat által, mellyet nekem tettél, még inkább növekedett, kétségben tart, teljesítsem-e kívánságodat vagy ne teljesítsem.

Mi tartóztathatja ettől kelmedet, kérdé a' herczeg, 's mi nehézséget talál annak teljesítésében?

Megmondom, felele a' dervis. Azt, hogy a' veszedelem, mellynek kiteszi magát kegyed, sokkal nagyobb mint gondolná. Sok más ur, nem kevesbé bátrak 's merészek mint kegyed, járt már itt 's tevé ugyan azon kérdést, mellyet most kegyed. Elkövettem mindent, hogy őket a' tovább utazástól elmozdítsam, de nem hittek szavainnak. Akaratom ellen 's csak sürgetésöknek engedvén, megmutattam nekik az utat 's bizonyossá tehetem kegyedet, hogy mind vesztét lelé, én csak egyet sem látam közülök megtérni. Ha tehát szereti az életet 's tanácsomat akarja követni, ne menjen tovább, hanem térjen ismét honába vissza.

NÉGYSZÁZ HARMINCZADIK ÉJSZAKA.

De Bahman herczeg megmaradt szándékánál 's így szóla a' dervishez:

Hiszem, hogy a' kelmed' tanácsa őszinte 's én igen le vagyok barátsága ezen jeleért kötelezve; de bármilly nagy a' veszély, mellyet említ, semmi sem képes engem szándékomtól elmozdítani. Ha megtámad valaki, van nekem is jó fegyverem 's ő sem bátrabb sem vitézebb nem lesz mint én.

De hát ha azok, ezt veté ellen a' dervis, kik kegyedet megtámadják, — mert ők többen vannak, — nem mutatkoznak; mikép fogja magát láthatlan ellenségektől védeni

Legyen úgy, felele a' herczeg, akarnit hoz is fel kelmed, soha sem fog engem arra bírni, hogy kötelességem ellen cselekedjem. 'S minthogy tudja az utat, mellyet kérdek, kérem és kényszerítem még egyszer, mutassa meg azt nekem 's ne tagadja meg kérelmemet.

Látván a' dervis, hogy nem mehet Bahman herczeggel semmire, 's ez makacsul megmarad azon szándékában hogy utját folytassa, nem tekintvén a' tanácsot, mellyet ő neki ad vala, benyult egy mellett fekvő zsákba, kihuzott egy tekét 's áltadá azt a' herczegnek mondván:

Minthogy nem birhatom reá, hogy nekem engedjen 's tanácsomat kövesse,



ime itt ez a teke; mihelyt ismét fel-
 ül, vesse azt maga elejébe a' föld-
 re 's menjen utána míg nem egy hegy tö-
 véhez ér, holott az meg fog állani. Itt száll-
 jon le kegyed 's hagyja a' kantárszárát lo-
 va nyakán heverni, megmarad az azon he-
 lyen 's kegyed visszajöttét bevárja. Ha majd
 aztán ön a' hegynék felindul, mind a'
 két oldalról igen sok, nagy fekete követ
 fog találni 's minden felől egy zavaros szó-
 zatmorajt hallani, melly szózatok ezer szit-
 kot fognak kegyed ellen szórni, hogy meg-
 ijesszék 's a' hegy' tetejére járásban aka-
 dályozzák; de meg ne ijedjen kegyed 's fő-
 leg ne tekintsem vissza, különben egy pil-
 lanat alatt szintolylan kövé fog válni, mint
 a' millyeket ott látni fog 's mellyek mind
 olyan urak voltak mint ön, kik szint-
 ezen okból jártak szerencsétlenül vál-
 lalataikban. Ha elkerüli a' veszedel-
 met, mellyet én csak nagyából rajzoltam,
 hogy megemlékezzék kegyed, 's a' hegy-
 tetőre szerencsésen fölér: akkor ott egy
 kalitkát fog találni 's abban a' ma-
 darat, a' mellyet keres. Minthogy a'
 madár beszélni tud, csak kérdezze, hol
 van az éneklő fa és az aranyszínű víz?
 azonnal meg fogja mondani. Ennél többet
 nem mondhatok. Tudja már mit csi-
 naljon és mit kerüljön, de ha szómra hallgat,
 fogadja el előbbi tanácsomat 's ne tegye
 ki magát életveszedelmnek. Még egyszer
 kérem, minthogy még ideje van a' gondol-
 kozásra, fontolja meg, hogy az élet,
 ha egyszer elvesz, örökre elvesz, 's hogy

annak megtartása itt egy olly föltételhez van kötve, mellyet fölötte könnyű, merő vigyázatlanságból álhágnia, mint maga is alláthatja.

Tanácsát kelmednek, mellyet itt ismét 's mellyért én mindig le leszek kötelezve, — így válaszol a' herczeg, — el nem fogadhatom; ellenben ügyekezní fogok utasításait követni 's a' hegyre fölmentemkor vissza nem nézni; reménylen, nem sokára a' keresett zsákmánnyal látand engem visszatérni, hogy akkor szívességét még bővebben megköszönjem.

Ezen szavaknál, mellyekre a' dervis mást nem felelt, hanem hogy örülni fog őt ismét láthatván 's óhajtja, hogy az ugy legyen, — ismét lovára üli Bahman herczeg 's egy mély főhajtással bucsut vevén a' dervistől, ledobá a' tekét maga elejébe a' földre.

A' teke görgésnek eredt 's folyvást görge csaknem szintazon sebességgel, mellyet neki a' herczeg dobásával adott ugy, hogy a' herczegnek meg kelle ereszteni lovát, hogy azt szeme elől el ne veszze. Így lovagolt a' herczeg utána, 's midón a' teke azon hogy tövéhez ért, mellyről a' dervis szólott, megszűnt futni. Itt a' herczeg le szállott, 's lova nem mozdult ki többé helyéből, még akkor sem, midón a' herczeg a' kantárszarat nyakára vetette.

Mintán a' herczeg reá ismert, 's a' nagy fekete köveket rajta észrevette, neki indult, hogy fölmenjen, 's alig lépett hármát vagy négyet, elkezdének a'

szózatok is hangzani, mellyekről a' dervis említést tett, a' nélkül hogy a' herczeg valamit látott volna.

Egyik szózat kiáltá:

Hova megy ez a' vakmerő? hova fut?
mit akar? ne hagyj!

Mások ismét:

Elejébe! fogjátok meg! üssétek agyon!

Ismét mások menydörgő robajjal:

Fogjátok meg a' tolvajt! a' gyilkost!
a' gazembert!

Ismét mások gunyolódva szólának közbe:

Nem, ne bántsátok, hagy menjen a'
kis ficzkó, ő, ő nyeri el a' kalikat 's a'
madarat!

Mind ezen rágalmazó szózatok mellett is a' herczeg biztatva ön magát egy darabig szilárdul 's állhatatosan haladt tovább; de a' szózatok olly szörnyű zavarral kezdének sokasodni, 's olly közel harsogtak hozzája, előtte, mellette, mögötte, hogy a' félelem erőt vett rajta, térde és lába reszketni kezdett, 's csakhamar azután, midőn magát már minden erejéből kifogyni érzé, elfeledé a' dervis' intését és megfordult hogy visszainduljon 's leszállván a' hegyről megmenekedjék, de ugyanazon pillanatban egy fekete kővé változott, mint sok mások, kik ugyan e' próbára adák magukat, 's lovát is hasonló sors érte.

Bahman herczeg elutazása óta Parisz-
de királykisasszony, ki a' kést hüvelyével együtt, mellyet neki a' herczeg élet és halál jeléül ada ált, szünet nélkül övezetén

hordá, gyakran néha napjában többször is kihuzta 's megkérdezte azt. Így mind eddig meg vala azon vigasztalása, hogy bátyját életben lennitudta 's felöle Pervisz herczeggel gyakran beszélhetett, ki szinte nem egyszer tett kérdést bátyja' mint léteről.

Végre azon szerencsétlen rapon, melyen Bahman herczeg kövé változott, 's Pervisz herczeg és a' királykisasszony estve, szokások szerint, róla beszélgettek, így szóla Pervisz herczeg a' királykisasszonyhoz.

Édes hugom, kérlek huzd ki a' kést, hagyd lássuk, mikép van bátyánknak dolga?

A' királykisasszony kihuzá a' kést, 's midőn megnézék, vért látának annak hegyéről csepegni. Pariszáde iszonyat és fájdalom által egyszerre meglepetve, eldobá magától a' kést és felkiálta:

Jaj nekem, szerelmes testvérem! elvesztélek tehát még pedig saját vérem által vesztélek el! Soha sem láthatlak többé, óh, én szerencsétlen! Miért is szólottam neked a' beszélő madárról, az éneklő fáról 's az aranyszínü vizről! vagy is inkább mi közöm volt nekem azt tudni, a' a' vén banya szépnek, vagy csunyának, tökéletesnek vagy tökéletlennek találja e' hazat? Adná isten hogy soha se jutott volna neki eszébe ide beszólni! Rút, csalárd asszony, — így folytatá tovább. — így kellett-e szívem fogadásomat meghálálnod? Miért említél nekem oly madarat, fát és vizet, mellyek bámmilly hiúk 's merő képzeletjátékok mint kedves testvérem szerencsétlen vége bizonyítja,

a' te varázslatod által keblemet folyvást nyugtalanságban tartják.

Perviszherczeg nem kevésbé fájlalta bátyja halálát mint testvére a' királykisasszony; de a' helyett hogy időt foganatlan panaszokkal vesztene, miután a' királykisasszony jajszávaiból észrevette, hogy ez folyvást szenvedélyesen óhítja a' beszélő madár, éneklő fa' s az arany színű viz' birtokát, közbe szóla' s így ejté szavait:

Édes hugom, hasztalan siratjuk mi Bahman testvérünket, a' mi panaszunk és fájdalmunk nem fogják őt ismét feléleszteni. Ezt az isten úgy akarta; végzetének alája kell vetnünk magunkat s azt imádnunk a' nélkül hogy meghatni akarnók. Miért kételkedel most az ajtatos asszony' állításán, miután azt olly huzamos ideig igaznak s bizonyosnak tartottad? Azt hiszed-e hogy ő neked szólott volna valamit azon három dologról, ha azok sehol sem léteznének, s hogy ő azokat csak azért költötte, hogy téged megcsaljon, — téged, ki erre semmi okot nem adtal, sőt őt olly becsülettel s jó szívvvel fogadtad s meg is vendégelted? Hagyd inkább azt hinnünk, hogy bátyánk' halála saját vigyázatlansága, vagy ollyas baleset által történt, mellyet mi el nem képzelhetünk. Azért édes hugom, halála ne tartóztasson minket czélünk üzésétől; én már akkor is ajánlkoztam az ntra helyette, a' mire még most is kész vagyok, s minthogy az ő példája szándékosan nem másítja meg, én holnap mindjárt utnak indulok.

Pariszáde királykisasszony mindent elkövetett hogy Pervisz herczeget lebeszélhesse ; könyörgött, ne tenné ki őt azon veszedelemnek hogy egy testvér helyett kétőt veszítsen : de a' hrczg minden előterjesztés' ellenében rendületlen maradt. Mi előtt elindulna, szerencséje' vagy szerencsétlensége' jeléül, mikép Bahman herczeg' sorsáról a' kés által tudósíttatott, egy, száz gyöngyszemes olvasót ada a' királykisasszonynak ált, mellyet midőn kezéhez adna, így szóla hozzá: Imádkozzál ezen olvasón érettem, mig én távol leszek. Ha a' gyöngyök nem mozdulnak többé, 's te azokat imádkozás közben le nem borsáthatod, hanem megragadnak, mintha oda volnának enyvezve: ez annak jele, hogy én bátyám' sorsában osztoztam. De hagy reménylenünk édes hugom, hogy ez nem fog megtör énni, 's hogy én szerencsés leszek teged ismét látni 's mindkettőnk óhajtasit beteljesíteni.

NÉGYSZÁZ HARMINCZEGYEDIK ÉJSZAKA.

Ezzel Pervisz herczeg ellovagolt 's utjának huszadik napján ugyanazon helyen ugyan azon dervisre találta, hol ezt előbb Bahman herczeg lelé. Közeledvén hozzá 's miután őt üdvözlötte, kéré, mondaná meg neki, ha tudja a' helyet, hol lehet itt a' beszélő madarat, az

éneklő fát, 's az aranyzinű vizet megtalálni. A' dervis neki szintazon nehézségeket 's ellenvételeket tevő, mellyeket előbb Bahman herczegnek tett 's elmondá azt is, hogy nem régiben járt itt egy ifju lovag, ki a' kérdő herczeghez sokat hasonlított, ez is kérdez e tőle az utat 's hosszas kérelme és indulatos unszolása által őt végre arra bírta, hogy ezt neki megmutatá 's egy bizonyos vezért is ada kezébe, megtanítván egyszerűsmind, mire keljen, ha szerencsésen járni akar, ügyelnie; de ő öbbé ezen lovagot megtérni nem látta 's nincs semmi kétség, hogy őt is ugyanazon sors érte, melly mind azokat, kik őt megelőzők.

Jó dervis, felele Perviszherczeg, tudom jól, ki az, a' kiről beszélész. Az látyám volt 's tudom bizonyosan hogy meghalt, de mikép azt nem tudom.

Ezt én megmondhatom szóla továbbá a' dervis. Fekete kővé változott, mint minden elődei, 's kegyed hasonló elváltozástól tarthat, ha nem fogja pontosabban követni a' jó tanácsot, mellyet neki is adtam, fe tevén t. i. hogy a' mostani szándéka mellett megmarad, a' mit hogy ne tegyen, még egyszer intem.

Dervis válaszola a' herczeg, nem fejezhetem ki eléggé köszönetemet a' részvételért, mellyet életem megtartása iránt mutatsz, noha én egészen ismeretlen vagyok előtted 's nem tettem semmit, mivel jó indulatodat érdemlettem volna. De azt kell tudtadra adnom, hogy én mielőtt magam eltökéleném, mindent előre megfontoltam

's szándékomtól többé el nem állok. Azért kérlek tedd velem is azon kegyességet, mit bátyámmal tevél, talán én szerencsésebb leszek azon utmutatások' teljesítésében, mellyeket te tőled várok.

Minthogy ugy látszik, nem fogom kegyedet szandékaról lebeszélhetni, így szóla a' dervis, örömet felállanék ha agg korom engednék, 's birnának lábaim, hogy áltad-jam kegyednek e' tekét, mellyet útmutat-óul kell használnia.

A' herczeg nem várt ennél több szót a' dervistől, hanem leszálla lováról 's miután a' dervishez közelebb ment, ez egy tekét huzot ki a' zsákból, mellyben még sok olyan teke volt, áltadá azt a' herczegnek 's megmondá neki a' használat módját, valamint előbb Bahman herczegnek mon-dotta volt, 's miután szivére kötötte, hogy a' láthatlan szózatoktól bár mikép fog-nak is fenyegetni, meg ne ijedjen, ha-nem folyvást haladjon előre, míg a' hegy-nek tetejére ér 's ott a' kalitkát a' beszélő madárral együtt megtalálja, elbocsátotta őt.

A' herczeg megköszöné a' dervisnek, fölpattant lovára, ledobá a' tekét 's lovát megsarkantyuzvan, a' tekének utána eredt. Végre eljutott a' hegynek tövéhez, 's lát-ván hogy itt a' teke megállapodott, leszálla lováról. Minekelőtte azonban a' hegynek indulna, még egy két pillantatig megállap-odék, hogy a' dervis utasításait jól eszébe nyomja. Azután neki bátorodván meg-indult azon erős szándékkal, hogy a' hegy tetejére fölmenend. Midőn az ötödik vagy

hatodik lépést tevén, egy szózatot halla maga mögött, melly hozzá igen közelnek tetszett, mintha valaki őt durván vissza szidná, mondván:

Állj meg szemtelen, hagyd büntesselek meg vakmerőségedért!

E' sértő szavaknál a' herczeg elfeledte a' dervisnek minden intéseit, kardjához kapott, kirántá azt, hogy megfordulva bosszút álljon, — de alig láthatá azt, hogy mögötte senki sincs, már is kővé vált, 's lova hasonlókép.

Mióta Pervis herczeg elutazott, egy nap sem mult el, hogy Pariszáde királykisasszony az olvasót karján ne hordta 's mihelyt legkisebb ideje érkezett, rajta ne imádkozott volna a' gyöngyszemeket egymás után ujjain által szalasztván. Sőt a' királykisasszony, azt ezen egész idő alatt éjjel sem hagyá el magától; minden este, midőn lefekvék, nyakába akasztá azt, 's reggel midőn felébredt, legelőbb is az olvasóhoz nyult, valjon mozognak-e még szemei. Végre ugyan azon napon 's ugyan azon pillanatban, mellyben Pervis herczeg szintugy járt, mint Bahman testvére 's fekete kővé változott, 's a' királykisasszony, ki ekkor is az olvasót szokása szerint kezében tartá 's imádkozott, egyszerre csak azt vevén észre, hogy a' gyöngyszemek nem mozdulnak többé; — mire nézve nem kételkedett, hogy ez bátyja', Pervis herczeg halálának legbizonyosb jele.

El lévén ezen esetre már előre tőkélve nem tölté idejét avval, hogy keservét kül-

ső jelekkel mutatná. Reá fordítá minden erejét, hogy azt egészen magába fojthassa, 's más nap mindjárt, miután férfiruhába öltözött, felkészült 's felfegyverkezett, azt mondván embereinek, hogy néhány nap mulva visszatér, lóra ült 's ugyanazon úton, mellyen testvéri a' herczegek ellovagoltanak, utnak eredt.

Pariszáde királykisasszony, ki vadászatiban a' lovaglást megszokta, könnyebben viselé az illyes utazás' terheit, mint azt más asszony tehette volna. Minekutána ugyanazon napi-útakat, mellyeket testvérei a' herczegek tevének, megtette, a' huszadik napon reá talált ő is a' dervisre. Midőn már ehhez elég közel ért, leszállott lováról, s' fékszáron tartván azt, leült a' dervis mellé, kit is miután köszönte, ekképen szólított meg:

Jó dervis, megengeded, hogy itt egykét pillantatig kipihenjek, 's léssz olly kegyes, megmondani nekem, nem hallottad-e, hogy itt közelében van a' hely, hol a' beszélő madarat, az éneklő fát 's az aranyszínő vizet meg lehet találni?

A' dervis így szólott:

Nemes kisasszony, mert álköntöse mellett is elárulja kegyedet szózatja 's e' szerint kell kegyedet neveznem, — köszönöm üdvözetét 's nagy örömmel veszem a' becsületet, mellyel irántam viseltetik. Igen is, én tudom a' helyet, hol a' nevezett dolgok találhatók, de mi végre tudakolja azt?

Jó dervis, szóla továbbá a' királykisasszony, annyi szépet hallottam felőlök, hogy vágyva vágyok azokat megszerezni.

Nemes kisasszony, válaszola a' dervis, igazat mondottak kegyednek. Sőt ezen dolgok még sokkal bámulatosbak 's csudálatosbak, mint kegyednek ábrázolák, de eltitkolák kegyed előtt a' nehézségeket, melyekkel azoknak megszerzése jár, 's bizonyal nem fogott kegyed illy veszélyes és fáradságos vállalatba ereszkedni, ha azokról híven értesítették volna. Kövesse tanácsomat; ne menjen tovább, hanem forduljon meg, 's ne várja azt, hogy végveszedelmét én is siettessem.

Jó atyám, válaszola a' királykisasszony; én igen messziről jövök 's nagyon fájlalnam, ha üres kézzel kellene visszatérnem. Kelmed nagy nehézségeket 's életveszedelmet emleget, de nem mondja azt, milyenek ezen nehézségek 's miben áll ama' veszedelem, a' mit én igen szeretnék tudni, hogy aztán megfontolhassam, meg kelljen-e előbbi szándékom mellett maradnom, 's bízhatom-e erőmben és bátorságomban, vagy nem.

Erre elmöndá a' dervis Pariszáde királykisasszonynak azon egész beszédet, melyet előbb Bahman és Pervisz hercegekhez tartott vala; nagyítá a' bajt és nehézséget a' hegy' tetejére feljuthatni, holott a' beszélő madár kalitkájában van, melly madár aztán meg fogná a' fa' és víz' hullétét is mondani. Elbeszélé azon iszonyu és fenyegető szózatok' zavarát, melyek

minden felől hallatszanak a' nélkül hogy az ember valakit látna; el végre a' fekete kövek' sokaságát, mellyek már magokban is elegendők őt 's mindenkit elrettenteni, ki tudja, hogy azok megannyi vitéz lovagok voltak, kiket azért ére ezen siralmas átváltozás, mivel e' vállalat' sikerének fő feltételét, azt t. i. hogy vissza ne nézzenek 's meg ne forduljanak, mielőtt a' kalitkát kézben nem tartanak, teljesíteni elmulaszták.

Miután a' dervis értesítését elvégezte, így szóla a' királykisasszony:

A' mint kelmednek szavaiból értem, a' nagy nehézség ezen vállalat' sikerültében először is az, hogy az ember egész a' kalitkáig jusson fel a' nélkül, hogy ama' láthatlan szózatok' lármájától elijedne, 's másodszor az, hogy ezen utjában vissza ne tekintsen. A' mi ezen utóbbit illeti, reménylem, elég erőt fogok vehetni magamon, hogy azt potossan teljesíthessem. Az elsőre nézve megengedem, hogy azon szózatok, mikép t. i. azokat leirá kelmed, a' legbátrabbat is elijeszthetik; de minthogy a' súlyos és veszedelmes vállalatok' egyik neménél sem tilos csellel élni: azt kérdem, szabad-e nekem is ezen reám nézve olly nyomos kalandban valami csellel élnem?

'S micsoda cselet gondol itt kegyed? kérdé a' dervis.

Nekem ugy tetszik, válaszola a' királykisasszony, hogy ha füleimet gyapat-tal bedugnám, azon szóza'ok bármilly erő-

sek 's ijesztők legyenek is, különben, sokkal gyöngébben fognának reám hatni, 's minthogy következésképen képzeletemet kevésbé zavarnák meg, lelkem is inkább megtartaná maga' szabadságát, 's nem jőne olly zavarba, hogy eszméletét elvesztené.

Nemes kisasszony, felele a' dervis, én nem tudom, élt-e valaki, mind azok közzül, kik eddig hozzám fordultanak 's az utat tudakolák, ollyas csellel, millyet kegyed kivinni szándékozik. Annyit tudok, hogy nekem illyes mit egyik sem említett 's mindnyájan elvesztek. Ha megmarad kegyed szándékánál, ám tegyen próbát, nagy szerencse lesz, ha a' próba jól sül el, de én nem javaslom, hogy magát a' veszedelemnek ki egye.

Jó atyám, monda a' királykisasszony, semmi sem mozdít el szándékomtól. Szívem sugalja, hogy e' csel nekem szerencsésen fog kiütni 's eltökélett szándékom azt megkísérteni. E' szerént nincs egyéb hátra, hanem, hogy megértsem az irányt, a' mellyben mennem kell. Kérem ne tagadja meg ezen kérelmemet.

A' dervis utószor inté a' királykisasszonyt, venné jól fontolóra a' dolgot, de mivel őt rendíthetlennel találá, kihuzá egy tekét 's áltnyujtá azt a' királykisasszonynak, mondván:

Ime ez a' teke, vegye 's üljön fel kegyed ismét lovára, 's miután a' tekét maga elejébe földre hocsátotta, kövesse azt minden tekervényeiben, mellyekben azt görgedezni látja, egészen a' hegyig, melly-

lyen az van, s' mit keres kegyed 's a' mellynek tövénél a' teke meg fog állapodni. Mihelyt a' teke megáll, álljon meg kegyed is, szaljon le a' lóról 's menjen föl a' hegynek. Rajta tehát! a' többit tudja kegyed, ne feledje azt okosan használni.

NÉGYSZÁZ HARMINCZKETEDIK ÉJSZAKA.

Miután ezt a' dervisnek megköszönte 's főle bucsut vett, a' királykisasszony lóra fült ismét, ledobá a' tekét 's ment az úton, mellyen az előtte futott, mig nem a' hegy tövéhez ére, holott a' teke megállapodott.

Itt a' királykisasszony leszállott, be-
dngá füleit gyapottal 's minekutána az utat, melly a' hegytetőre vezet, jól szemügyre vette, erős léptekkel 's bátor lélekkel föl felé megindult. Hallotta ugyan a' szózatokat, de hamar észrevette azt is, hogy a' gyapot neki igen jó szolgálatot tön. Minél messzebb juta, annál számosabb 's erősbek lettek a' szózatok, de még sem olly mértékben hogy őt megzavarhatták volna. Hallott sértegető és gunyoló szavakat különösen nemére nézve, de ő azokat megvetette 's csak nevetett felettök. Én sem sértésteken, sem gúnyotokon nem fogok fölindulni, ezt mondá magában, üzzétek még jobban, én ezt csak nevetem, 's ti nem fogtok engem nyomban meggátolni.

Végre olly magasra ért, hogy a' kalitkát 's benne a' madarat megpillantotta, 's a' madár is szövetkezve a' latatlan szözetekkel minderkép ügyekezett őt elijeszteni, minden kicsinysége mellett is mennydörgő szózáttal kiáltván:

Esztelen ne tovább! vissza, vissza! ne merj közeledni!

De a' királykisasszony e' látomás által még inkább neki bátorodva, sietteté lépéseit. Illy közel látván magát pályája végéhez, a' hegytetőt holott épen vala szerencsésen el is érte. Egyenesen a' kalitkához futott, 's megragadván azt, így szóla a' madárhoz:

Madár, te hatalmamban vagy, akár mint vergődöl; innen ugyan el nem szabadsz.

Itt kivevé Pariszáde a' gyapatot füleiből, 's a' madár így szóla hozzája:

Vitéz kisasszony, ne vedd rossznéven, hogy én is azokkal valék, kik szabadságom mellett tusakodtak. Ambár a' kalitkába zárva, én meg voltam elégedve sorsommal, de miután már csakugyan raboskodnom kell, inkább téged ismerlek uramnak, ki olly bátran 's állhatatosan vivál ki, mint akarki mást e' világon, 's e' pillanattól fogva hűséget esküszöm neked 's minden parancsaid iránt engedelmet. Én tudom ki vagy, 's ime, azt mondom neked, te nem tudod ki vagy; de eljő a' nap, midőn olly szolgálatot teendek neked, mellyet te meghálálsz. Hogy őszinteségemnek nyom-

ban-jelét adjam, csak mondd ki mit kívánsz, kész vagyok engedelmeskedni.

A' királykisasszony' öröme annál hártalanabb volt, mint hogy a' diadal, melyet épen tón, két forrón szeretett testvére-
nek haláldija volt, 's minthogy az magára nézve is olly nagy erőködéssel 's veszedel-
lemmel járt, mellynek nagyságát csak most, midőn már meggyőzte, látta 's gondolta meg inkább, mint midőn azokkal a' dervis' tanácslatinak ellenére is szembe szállt. Most így válaszola a' madárnak:

Madár, épen azt vala szándékom mon-
dani, hogy több, igen fontos dolgot kívá-
nok, 's örvendek, hogy te engem kész szol-
gálatd' ajánlatával megelőzesz. Legelőbb is
azt hallottam, hogy itt csudálatos erejű víz
találkozik; kérlek tehát mondd meg, hol-
van az?

A' madár megmondá neki a' helyet,
melly épen nem vala messze; a' királykis-
asszony oda ment 's megtölte a' vizből, egy
ezüst palazzkot, mellyet magával hozta.

Visszament aztán a' madárhoz 's így
szóla hozzá:

Madár, ez még nem elég; én az ének-
lő fát is keresem, mondd meg nekem, hol
van az?

A' madár felele: fordulj meg, mögötted
látsz egy ligetet, ott van az éneklő fa.

A' liget nem volt messze, a' király-
kis asszony oda ment 's a' többi fák közt a'
hangok' édes össze zengése csak, hamar
ki ösmerteté azt, mellyet keresett; de a'
fa

fa izmos volt és magas; visszament tehát a' madárhoz és ezt mondá neki:

Madár! én az éneklő-fát megjeltem, de azt se' ki nem téphetem, sem el nem vihetem.

Nem szükség kiszakasztani a' fát, felele a' madár, szakaszd le a' legkisebb gallyát, vidd és ültessd-el kertedben, az ott azonnal gyökeret ver a' földben 's rövid idő alatt szintolly nagygyá emelkedik, mint ez itten.

Midőn már a' királykisasszony birtokában volt a' három dolognak, mellyek után az ájtatos asszony olly hő vágyat gerjeszte lelkében, így szóla tovább is a' madárhoz:

Madár! mind az, a' mit itt miattam cselekvél, még mind nem elég. Te vagy oka két bátyám' halálának, kiknek e' fekete kövek között kell lenniök, mellyeket feljöttömben láttam. Én velök akarok innen elutazni.

Ugy látszott, mintha a' madár a' királykisasszony' ezen parancsa alól ki akart volna menekedni, mi végre ellenvetésekét tőn. De a' kisasszony megmaradt kívánata mellett 's így folytatá szavait:

Madár, jusson eszedbe: épen most mondad, hogy te nekem rabom vagy, hogy valóban az is vagy, 's hogy életed tőlem függ.

Ezt nem tagadhatom, felele a' madár, 's ambár a' kívánat' teljesítése sokkal nehezebb, nem mulasztom el annak létesítését. Nézz itt körül jól, — ezt tevé hozzá, — nem látsz-e valahol egy korsót.

Itt látok egyet, monda a' királykisasszony.

Jó; vedd fel, monda a' madár, 's lemenőben fecskendj mindenik kőre a' vizből, melly benne van, néhány cseppet; így fogod testvéreidet megtalálni.

NÉGYSZÁZ — HARMINCZ HARMADIK ÉJSZAKA.

Pariszáde királykisasszony vevé a' korszót, a' kalitkát madarastúl, a' palaczkot és a' gallyat, 's a' mint így a' hegyről lemene, vizet hinte korszójából mindenik fekete kőre, melly utjában volt, 's azok nyomban férjfiakká váltanak, 's mint hogy a' királykisasszony egy követ sem mellőzött el, előtűntek egyszersmind a' lovak is, mind testvérei-, a' hercegeké, mind pedig a' többi lovagoké. Illy módon reá ismert a' királykisasszony Bahman és Pervizs bátyjaira; ezek viszont ő reá ismeretek 's ölelésére siettek. A' kisasszony szintolly szívességgel viszonzá öleléseiket, 's még mindig csudálkozva így szóla hozzájuk:

De ugyan édes bátyáim, mit csináltok ti itt?

A' két herceg azt felelé hogy ők mind eddig aluttak.

Igen bizony, szóla most a' királykisasszony, de nálam nélkül még folyvást tartana álmotok 's talán az utósó ítélet' napjáig tartott volna. Nem jut-e eszetekbe, hogy ti a' beszélő madár, az éneklő fa 's az aranszinű viz után indultatok ki, 's hogy itt, ezen az úton, nagy fekete követeket találtatok, mellyekkel a' tájék el volt hintve? Nézzetek körül, ha láttok-e még vagy egyet közülök. Ezen urak itt körülötünk 's ti magatok voltatok a' kövek, valamint szinte lovaitok is, mellyek mint látjátok, most reátok várakoznak. Ha pedig tudni akarjátok, mi által történt e' csuda, — monda továbbá a' kisasszony, mutatva a' korsót, mellyre többé nem vala szüksége 's ugyanazért mindjárt a' hegytövénel le is tett, — tehát tudjátok meg, hogy ez azon viz' ereje által történt, melly ebben a' korsóban volt 's mellyel én minden követ meghintettem. Miután a' beszélő madarat, mellyet itt e' kalitkában láttok, rabszolgámmá tettem 's eszközelete által az éneklő fát, mellyből ime egy gallyat viszek, 's az aranszinű vizet, mellyel a' palaczk töltve van, meg találtam, nem akartam haza térni nélkületek, 's a' madarat rajta szerzett hatalmamnál fogva arra kényszerítém, hogy nekem az eszközt mondja meg, mire ő, nekem a' korsót megmutatta és használatára megtanított.

Bahman és Pervisz herczegek elláták ezen beszédből, melly igen le vannak testvérök a' királykisasszony iránt kötelezve, 's az urak, kik mindnyájan körülötte áll-

nak 's szinte hallották a' beszédet, hasonlóul érzettek 's kinyilatkoztaták a' kisaszszonynak, hogy ők nem hogy diadalát irigylenék, melly után is kündultak, hanem inkább hálájokat életök' visszaadásáért úgy vélik legjobban kifejezhetniök, ha magokat az ő rabjainak vallják 's készeknek, mindent cselekedni mit nekik parancsolni fogna.

Uraim, monda a' királykisasszony, ha ügyeltetek előbb beszédemre, észre kellett vennetek, hogy nekem abban, a' mit tettem, más célom nem vala, mint testvéreimet nyernem vissza; ha tehát a' dolog titektek is hasznotokra vált, ti nekem azért semmi hálával semtartoztok. Nyilatkozásokat csak úgy fogadom, mint udvariságtok' kifejezését 's azért, mint illik, köszönetet mondok. Egyébiránt titeket öszveleg 's egyenként színtolly szabad uraknak tartalak, mint ezen baleset előtt voltatok 's örülök veletek együtt a' szerencsén, mellyben alkalom valék, hogy részesületek. De ne mulassunk tovább olly helyen, hol semmi sem tartóztathat többé, hanem inkább álljunk lóra 's térjen kiki közülünk hazájába vissza.

Pariszáde királykisasszony ebben maga adott példát 's lovához sietett, mellyet azon helyben talált, hol előbb hagyott vala. Mi előtt felülne, kéré őt Bahmann herczeg, adná ált neki könnyebbség okáért a' kalitkát, ő azt majd elviszi.

Bátyám, monda a' királykisasszony, a' madár az én rabom 's azt én magam aka-

rom vinni. De ha az éneklő fa' gallyát akard helyettem vinni, ime általadom. Azonban tartsd addig is a' kalitkát, míg én felülök, 's azután add vissza.

Midőn már lovon ült 's Bahman hercegtől a' kalitkát 's benne a' madarat átvette, a' királykisasszony Pervisz herceghez fordult és monda.

'S te Pervisz bátyám, vedd gondviselésed alá e' palaszkot az arany színű vizzel, ha nincs terhedre.

A' herceg nagy örömmel átvévé a' palaszkot.

Midőn már Bahman és Pervisz hercegek 's a' többi urak is mind lovaikon ültek, a' királykisasszony arra várt, hogy valamelyik közülök előálljon 's a' menetet vezesse. A' hercegek udvariságból a' többi uraknak engedék az elsőséget, ezek pedig azt akarák, hogy a' királykisasszony lovagoljon elől. Látván Pariszáde, hogy egyik sem akarja e' becsületet magának foglalni, hanem mindnyájan ő reá szavaznak, így szóla hozzájuk:

Uraim, én azt várom, hogy ti induljatok meg.

Nemes kisasszony, válaszola a' többi' nevében egyik, ki hozzá legközelebb álla, ha nem tudnók is, milly tisztelettel tartozunk nemed iránt, már azért is minden lehető tekintettel volnánk irántad, minthogy velünk olly igen nagy jót tettél. Azért szerénységed mellett is kérünk, ne foszsz meg tavább azon szerencsétől, hogy téged követhessünk.

Uram, monda a' királykisasszony, én nem érdemleném a' becsületet, mellyel felruháztok, 's én azt csak azért fogadom-el, mivel ohajtjátok.

Egyszersmind megindult, 's a' két herczeg és a' többi urak követék őt egy csoportban, minden rang különbség nélkül.

A' társaság elmenőben üdvözleni akará a' dervist, 's neki a' szíves látásért és üdvös tanácsaért, mellynek helyes voltát mindnyájan tapasztalák, köszönetet mondani; de a' dervis már megholt 's nem lehetett kitudni, korbelt elgyöngülés miatt-e vagy mivel már nem vala szükséges, kimutatni az utat a' három csudadolog felé, mellyeket a' királykisasszony kivívott.

A' társaság tehát tovább folytatá útját, de naponként mind inkább megfogyott. Ugyan is az urak, kik, mint mondók, külön országokból jöttek, miután a' királykisasszonynak tartozó köszönetöket még egyszer megtevék 's tőle és a' hercegektől bucsút vettek, egyenkint eloszlának, a' mint t. i. kiki közülök azon úrra ért, mellyen előbb jöve. A' kisasszony 's Bahman és Pervis hercegek tovább lovagoltak, miglen haza értek.

Itt a' királykisasszony azon kertbe tévé a' kalitkát, mellyre a' nagy terem nyílt, 's mihelyt a' madár elkezdé éneklését, oda gyülének a' fülmilék, pintyek, pacsirták, tengeliczek 's a' vidék' számtalan más madarai 's kísérek őt énekőkkel.

A' gallyat hasonlóképen beülteté a' királykisasszony saját jelenlétében egy szép

gyöptéren a' házközelében. A' gally gyökere-
ret vert 's csak hamar nagy fává növeke-
dett, mellynek levelei szint azon sokhangu
éneket hallaták, mint ama' fa, mellyről
szakasztatott.

Végre az aranysárga viznek ugyanazon
helyen egy szép marvany medret készítte-
tett, 's a' vizet a' palaczkból beöntötte. A'
viz azonnal el kezdte dagadni 's midőn a'
meder' szélét már szinte elérte, középeft
egy tömöt sugárképében 50 lányira ugrott
fel, leszállott ismét, 's így folyvást a' nél-
kül hogy a' mederből kiömölne.

E' csudadolgok' uj hire csak hamar el-
terjedt a' szomszédságban, 's minthogy a'
ház' 's úgy a' kert' ajtaja senki előtt sem
vala bezárva, seregestől gyüle a' vidéki
nép azoknak csodájára.

Bahnan és Pervisz herczegek néhány
nappal hazatértök után, midőn t. i. az út'
fáradlmit már egészen kipihenék, előbbi
életrendöket ismét elkezdették, 's mint-
hogy legszokottabb vigalmok a' vadászat
volt, lóra ültek 's legelőször is haza jöt-
tök után nem a' vadásba, hanem két vagy
három mértföldre palotájoktól vadászni elin-
dultak.

Mig ók itt vadásztak, a' szultán is,
ki szinte vadászni volt, ugyanazon helynek
tartott. Mihelyt a' herczegek a' minden fe-
lől előjövő lovasok' sokaságából a' szultán'
közeledtét észrevék, félbe hagyák a' va-
dászatot 's vissza akarának vonulni, hogy
az öszetalálkozást kikerüljék. De épen azon
az úton, mellyre kitérték, találkoztak ve-

le, még pedig olly szűk helyen, hogy kitérniök vagy megfordulniok lehetetlen volt a' nélkül, hogy észrevétnének. Így meglepetve épen csak annyi idejök vala még, hogy lovaikról leszálljanak, a' szultán előtt leboruljanak, 's így homokkal a' földnek fekvé maradjanak a' nélkül, hogy fölpillantanának. De a' szultán, ki őket olly jó lovakkal 's olly csinos öltözetben látá, mint-ha az udvarhoz tartoznának, kíváncsi volt arczokat is látni, megállott 's parancsolá hogy keljenek fel.

A' herczegek fölkelének 's nemes ilendőséggel, de egyszersmind szerény, hódoló magatartással állának-meg a' szultán előtt. A' szultán egy ideig némán vizsgálá őket főtől talpig, 's miután szép tekinteteket 's nemes műveltségöket csudálattal szemlélte, azt kérdé tőlök, kicsodák és hol laknak.

Bahman herczeg szólala-meg és monda: Uram, mi Felsőged' kertjei' fölvigyázójának vagyunk gyermekei, ki nem rég' halt meg, 's azon nyári-lakban tartózkodunk, mellyet ő kevéssel halála előtt építtetett, hogy addig ott laknánk, míg azonkorra jutunk, hogy fölségednek szolgálhassunk 's ha alkalom adná magát elő, hivatalért esedezzünk.

Mint látom, ti szeretitek a' vadászatot; monda a' szultán.

Uram, felele Bahman herczeg, ez a' mi szokott gyakorlatunk, 's egyszersmind ugyan az, mellyet egy sem mulat el fölséged, alattvalói közül, ki valaha fölséged'

táborában fegyvert viselni szándékozik, ezen országnak ősi szokásaként.

A' szultán megörülve ez okos feleleten, így szóla hozzájuk:

Ha ugy van, szeretnélek titeket vadászni látai. Jertek velem 's válaszszatok vadászatot tetszéstek szerint.

A' herczegék lóra ültek 's követék a' szultánt. Nem igen halad ak messze, midőn egyszerre több vad állatot láttak előtörni. Bahman herczeg egy oroszlánt, 's Pervis herczeg egy medvét választott. Azonnal olly bátorsággal rohantak ellenök, melly a' szultánt meglepé. Szinte egy időben jutottak vadaikhoz közel 's láncaikat olly ügyesen veték azokra, hogy Bahman herczeg ugyan az oroszlánt, Pervis herczeg pedig a' medvét keresztül-üfé, 's a' szultán csakhamar mind a' két állatot egymásután elesni látta. A' nélkül hogy megállapodnának, Bahman herczeg nyomban egy másik medvét, Pervis herczeg pedig egy oroszlánt vevének üzőbe 's rövid időn áltverék azokat is ugy, hogy az állatok halva rogyának le.

Folytatni akarák, de a' szultán nem engedé. Visszahivatá őket, 's midőn ismét közelébe jutottak, ezt mondá nekik:

Ha reátok hagynám, ti hamar az egész erdőt kipusztítanátok. De nem annyira vadaimat, mint inkább titeket kiméllek, kiknek életök ezenfel nekem kedves, mivel meg vagyok győződve, hogy a' ti vitézségek nekem egykor míg hasznosabb leend, mint most mulató vala.

Szóval, Chosru-Sah szultán olly nagy hajlandóságot érze szívében a' két herceg iránt, hogy őket meghívá, jöjenek mindjárt vele 's maradjanak nála.

Uram, felele Bahman herceg, Felsőged olly kegyet mutat irántunk, mellyet mi nem érdemlünk, azért kérjük Fölségedet, mentsen föl bennünket.

A' szultán, ki el nem láthatta, mi okuk lehet a' hercegeknek, elhárítani magoktól e' kegyelmet, tudakolá azon okot és sürgetve világosítást kívánt.

Uram, így szóla most Bahman herceg, minekünk egy hugunk van, kivel mi olly meghitt egyetértésben élünk, hogy semmit sem teszünk, semmit sem kezdünk, mi előtt őt az iránt megkérdenők, valamint viszont ő sem tesz semmit, mi előtt minket megkérdene.

Dicsérem testvéri egyetértéstököt, adá válaszul a' szultán; kérdjétek meg tehát hugotokat, 's holnap, midőn ismét vadászni jöttök velem, hozzátok választ.

A' két herceg haza lovagolt, de egyiknek sem juta többé eszébe a' kaland, hogy t. i. ök ma a' szultánnal találkoztak 's szerencsájök volt vele vadászni, 's nem is emliték testvéröknek, hogy a' szultán őket magával akará vinni.

Más nap, midőn ismét megjelentek vadászatra a' szultánnál, kérdé a' szultán:

No 's, tehát szólottatok-e hugotokkal? Örömet megégyezett-e benne, hogy ezentul hozzám közelebb legyetek?

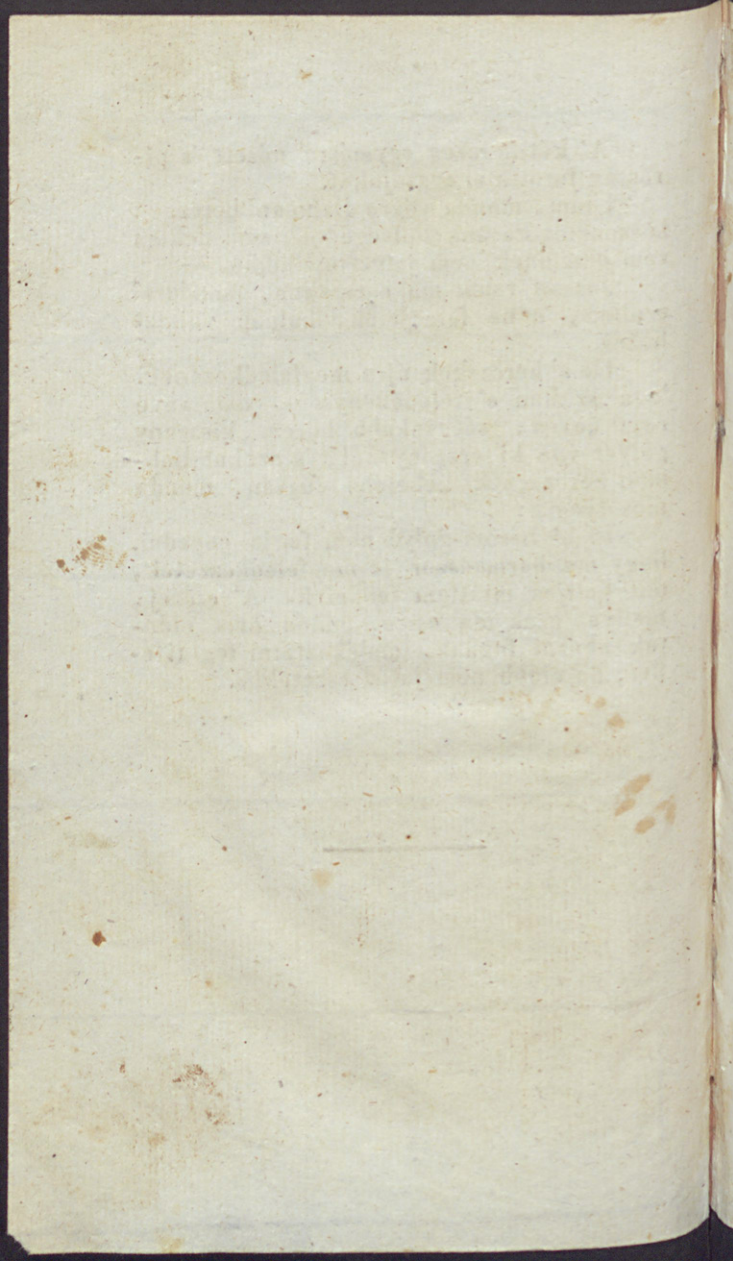
A' két herczeg egymásra nézett 's pirosság futotta el orczájokat.

Uram, monda végre Bahman herczeg, bocsánatot kérünk Fölségedtől, sem nekem sem öcsémnek nem jutott eszüükbe. —

Jusson tehát ma eszetekbe, monda a' szultán, 's ne feledjete, holnap választ hozni.

De a' herczegek újra megfeledkezének, 's a' szultán e' feledékenységet nem vevé rossz neven, sőt inkább három kisarany golyót vón ki erszényéből, 's azokat Bahman herczegnek kebelébe dugván, monda mosolyogva:

Ez a' három golyó nem fogja engedni, hogy ma harmadszor is megfeledkezzete, mit kelljen miattam tennetek. A' csőreje, mellyet azok ma estre, midőn övet oldotok okozni fognak, emlékeztetni fog titeket, ha előbb nem jutna eszetekbe.



EZER EGY ÉJSZAKA.

A R A B R E G É K.

FORDÍTOTTA

S . . . L . . .

Tizenkettedik Füzet.

P E S T E N,
PETRÓZAI TRATTNER J. M. ÉS KÁROLYI L. TULAJDONA
1833.



NÉGYSZÁZ HARMINCZNEGYEDIK ÉJSZAKA.

AZ IRIGY TESTVÉREK' TÖRTÉNETE.

Folytatás.

Ugy történt, mint előrelátá a' szultán: a' három golyó nélkül ismet megfélekedtek volna a' hercegek, testvérökkel a' Pariszáde hercegnével szólni. Ezek Báman herceg' kebeléből kihullottak, midőn övét felőlda, 's nyugodni készüle.

Pervisz herceghez siette azonnal, 's a' hercegné szobájára menének mind ketten: ez még le nem nyugodott volt. Engedelmet kérién, hogy őt nem idején zavarni jőnek, megfejték neki a' dolgot, a' szultánnal való' találkozások' minden környületeivel együtt.

Pariszáde hercegné megzavartatott ez' újság által, 's monda:

Találkozástok a' szultánnal szerencsés és dicső magatokra nézve, 's az lehet utóbb még inkább; de bajos is és gyászos. Magamra nézve, jól látom, a' szultán' vágyának ellentálltatok; véghetetlen sokkal tar-

tozom ezért néktek: megismerem, hogy szeretetetek tökéletesen felel-meg az enyímnek. Ti egy néktek illőnek tetsző eltolás által inkább udvariflanságot akarattatok a' szultán iránt elkövetni, mintsem a' testvéri egyesületen, mellyet esküvének egymásnak, csorbát ejteni, 's helyesen vétetek észre, hogy egyszer látogatástok után, fokonkint engemet elhagyni, 's magatokat egészen néki szentelni, kéntelenítettni fogtok. Véltetek, olly könnyű azt megtagadni egy szultannak, mit, a' mint látszik, olly indulatosan kíván? A' szultánok' vágya olly akarat, mellynek ellentállani veszedelmes. Ha tehát, hajlandóságomnál fogva, titeket e' szolgálatnak, mellyet tőletek kíván, meg nem tételére intenélek, haragjának tevén ki benneteket, velem együtt szerencsétlenné lennétek. Látjátok, mint gondolkozom e' tárgyról. De minekelőtte meghatároznánk valamit, kérdezzük meg a' szóló madarat, 's halljuk, mit tanácsol. Ő éleseszű és előrelátó, 's nekünk bajosb esetekre segédét megigerte.

Pariszáde herczegné elejébe hozatá a' kalitkát, 's minekutánna a' madárnak, a' két herczeg jelenlétében, a' bokros esetet előadta volna, kérdezé, mit illy környületek közit tenniök kellene. Válaszolt a' madár:

Testvéreid, a' herczegek, a' szultán' akaratjának engedjenek, sőt hijják meg őt, benneteket itt meglátogatni.

De madár, monda a' herczegné, mi, testvéreim és én, határtalanul szeretjük

egymást: 's e' szeretet valyon illy lépés által meg nem csonkulna?

Épen nem, válaszola a' madár, csak annál erősb leszen.

Illy szerrel, viszonoza a' herczegné, engem is latand a' szultán.

Szükséges, monda a' madár, hogy őt lássa, 's csak annál jobb vége lesz mindennek.

Következő reggel Báman és Pervisz herczegek a' vadászaton ismét megjelentek, s már távolról, a' mennyire csak szava elhangozhatott, kérdé őket a' szultán, ha megemlékeztek-e testvérökkel szólni.

Báman herczeg közelgete, 's monda:

Uram, felséged parancsolhat velünk, 's mi engedelmeskedni készek vagyunk. Nekünk nem csak semmi fáradságunkba nem tellett, testvérünk egyezését kinyernünk: de még korholtatánk is, hogy tekintettel valánk ő reá, olly ügyben, melly kötelességünket felséged iránt érdeklí. De, uram, ő ebbeli kimélésünkre olly méltó vala, hogy felséged, reméljük, ha hibáztunk, meg fogja bocsátani.

Csendesedjete-le, viszonoza a' szultán, távol attól, hogy tetteteket rosszallanám, helyesnek találom azt úgy annyira, hogy remélem ti annyi hűséggel lesztek személyem iránt, mennyi barátsággal én irántatok.

A' herczegek, a' szultán' mértékfeletti jósağa által megzavarodván, csak mély hajlongással válaszoltak, hogy mély tisz-

tele őket kijelentsék, mellyel kegyeit fogadtak.

A' szultán ez' nap', szokásának ellé-
re, nem sokáig vadászott; kiismervén, hogy
a' hercegek szint annyi ésszel, mennyi
bátorsággal és merészséggel birnak, nyug-
hatatlan lón, velök kényelmesben mulatoz-
hatni, 's haza sietett. Útközben oldalánál
kelle lenniök, olly becsület, melly kísér-
őjinek legjelesbjeit ide nem számítva, ma-
gának a' nagyvezérnek irigységét felkölté,
ki megsértve érzé magát, hogy ők előtte
nyargalának,

Midőn a' szultán fővárosába érne, a'
nép, melly az utszák' két oldalait elfogla-
lá, csak Báman és Pervis hercegekre te-
kinte, vizsgálódván, kik legyenek ők, kül-
földiek-e vagy honbeliek.

Akár kik legyenek, mondá a' többség,
adná isten, hogy két illy jó termetű 's dí-
szes herceget ajándekozott volna nekünk
a' szultán! Fiai ugyan illykorú k lehetné-
nek, ha az ezért már régtől szenvedő szul-
tánné' szülei szerencsésbek valának.

A' szultán előszer is, midőn palotájá-
ba beérne, a' legjelesb szobákon vezeté
által a' hercegeket, 's ők azoknak szép-
ségeit, gazdagságit, bu'orait, ékeit és ren-
delkezéseit nagyítás nélkül 's úgy mint ah-
hoz értők, magasztalták. Pompás ebéd
adatott fel végre, 's a' szultán mind kettejüket
asztalához ülteté; ők vonakodának elején,
de midőn ezt akarátjának mondá, en-
gedelmeskedtenek.

A' szultán, ki véghetetlen sok ésszel birt, 's a' tudományokban, nevezetesen a' történetekben nagy előmenetelt tőn, előre látá, hogy a' hercegek szerénységből és tiszteletből a' beszélgetést megkezdeni nem fogják. Hogy tehát nekik szólásra alkalmat nyújtson, megkezdé, 's az egész ebéd felett reájok figyelmeztet; de bár mi tárgyat hozza is fel, ők annyi ismeretet, szellemet, élesézt, és ítéletet mutattak mindenben, hogy eltelt csudálkozással.

És ha gyermekeim volnának, monda magában, és én szellemökhöz képest neveltetem őket, tanultabbak, ügyesebbek és műveltebbek nem lehetnének.

Rövideden ő társalkodásokban annyi örömet találá, hogy minekutánna a' szokottnál tovább az asztalnál késett volna, velök az ebédlőből szobájába mene, 's ott még hosszú ideig mulatozának.

Soh' sem hittem volna, hogy a' vidéken alattvalóim közt illy művelt, elmés és ügyes ifjak találkozzanak. Életemszaka mulatságot, melly nekem több örömet szerzett volna, nem találtam. De mára elég; 's ideje, hogy ti is magatokat udvaromnál gyönyörködtessétek, 's mivel a' hangászatnál inkább semmi el nem szórhat, ének- 's lanthangzatot fogtok hallani, melly nem léssen előttetek kedvetlen.

Midőn így szólana a' szultán, a' megrendelt játékosok és énekesek megjelentek, 's azon várakozásnak, mellyet ügyességök gerjeszte, tökéletesen megfelelték. Jeles vigadók követték a' hangászatot, 's tán-

ezosok és tánczozónék beszéltek a' mulatságot.

A' két herczeg, kik áldozni láták la' napot, lábaihoz borultak a' szultánnak, 's minekutána kegyeit, 's azon betsületet, mellyel őket tetézte, megköszönték volna, a' hontérésre engedelmet kértek, 's a' szultán monda nekik bucsúul:

Elbocsátlak benneteket, de megemlékezzetek: magam vezettelek palotámba hogy megmutassam az utat, 's hogy jövendőben magatoktól jöhessetek. Üdvözetek lesztek mindenkor, 's mi gyakrabban jötök, annál kedvesebbek lesztek előttem.

Minekelőtte odahagynák a' szultánt, monda még hozzá Báman herczeg:

Uram, ha szabad-e feléged előtt esedeznünk, minket 's testvérünket új kegyelemben részesíteni, 's legközelebben ha' a' vadászat kedve tájékunkra viszen, házunkhoz is közeledni, 's abban néhány szempillantatig kinyugonni: jelenlétedre, való, nem méltó, a' királyok mind a' mellett néha nem vonakodnak kunyhóban is menhelyet keresni.

A' szultán erre:

Olly urak' háza, mint ti vagytok, nem különben mint szép és hozzátok méltó leszen.

En azt nagy örömmel meg fogom látogatni, 's még nagyobb vendégtek, 's testvérték' vendége leszek, ki nékem, a' nélkül hogy őt láttam volna, egyedül csak szép tulajdonainak hírére, olly annyira

kedves. 'S ebbeli örömemet holnaputánál tovább nem fogom halasztani. Korán reggel ugyan az' helyt meg fogok jelenni, hol benneteket előszer találtalak: jelenjtek meg ott, 's szolgáljatok vezérimül.

NÉGYSZÁZ HARMINCZÖTÖDIK ÉJSZAKA.

Báman és Pervisz herczegek még az' nap haza nyargalának; 's lakokba érvén, elbeszélék testvéröknek, dicső fogadtatásokat a' szultánnál, 's el azt, hogy meg nem feledkeztek őt meghívni, méltóztassék lovaglása közben házokat meglátogatni, 's hogy látogatását már holnaputánra ígéré.

Hogy ugyan, monda erre a' herczegné, arról szükség gondoskodnunk, hogy ő felségének méltó ebédet készítsünk, 's azért jó leszen szóló madarunkat megkérdeznünk; ő talán olly étket meg fog jelenni, melly a' többieknél inkább ő felségének ízére leszen.

A' herczegek ennek elrendelését egyedül reá bízván, távoztokkal ez iránt madarának kérdést tón.

Madár, monda, a' szultán házunkat meglátogatni kegyes leszen, 's szükség, hogy őt megvendégljük: taníts meg tehát, mi tévők legyünk, hogy megelégedését kinyerhessük.

Kedves úrném, válaszola a' madár, jeles szakácsaid vannak, hadd adják-fel legjavokat; de készítess mindenek felett egy tal ugorkát gyöngytöltelékkal, 's ezt táltasd fel a' szultánnak minden egyéb étkek előtt.

Ugorkákat gyöngytöltelékkal! kiáltá fel csodálkozva Pariszáde herczegné: madár, megbódúltál-e hallatlan étkeddel? Igen, a' szultán azon mint rendkívüli pompán, csodálkozhatna, de ő azért vagyon az asztalnál, hogy egyék, nem hogy gyöngyöket bámuljon. 'S egyébiránt, ha minden gyöngyeimet is arra fordítanám, azok a' töltelékre elégségesek még sem lennének.

Uralkodóném, viszonozá a' madár, kövesd tanácsomat, 's ne aggódj azon, a' mi következni fog, az csak jó leszen. A' mi a' gyöngyöket illeti, menj holnap hajnalban ligetedbe, ássad-fel jobbra annak első fáját, 's ott több gyöngyöket fogsz találni, mintsem szükséges leszen.

Még az este tudósítá munkájáról kertészét a' herczegné; másnap pedig jókorán azon fához méne véle, mellyet megjelelt a' madár 's parancsolá, hogy ássa-föl tövét. Midőn a' kertész ásás közben bizonyos mélységig eljutna, ellentállást érze, 's egy arany, mintegy lábnyi nagyságú szekrényt lelvén, azt a' herczegnének felmutatá.

Epen ezért vezettelek ide, monda ez neki, haladj tovább, 's vigyázz, hogy meg ne sértsed az ásóval.

A' kertész végre kivoná a' szekrényt, 's azt a' herczegnének általnyújtá. Apró, 's

rinos csatokkal lévén csak bészárva, megnyitá a' herczegné, 's azt gyöngyökkel telve látá, mértékletes nagyságuak mindnyájan, de egyneműek, 's a' szándéklott használatra alkalmasak.

Igen is megelégedten kincselével, bezárá ismét a' szekrénykét, hóna alá vevé, 's házához visszatére, míg a' kertész a' fa' alján ismét elébbi állapotjába helyezé a' földet.

Báman és Pervis herczegek, kik öltözködés-közben szobájikból testvéröket szokottnál korábban a' kertbe menni láták, mihelyt elkészültek, együtt elejébe menének; a' kert közepette találkoznak véle, 's már távolról észrevévén, hogy hóna alatt viszen valamit, majd közelebből azt arany szekrénynek ismervén, kijelenték csodálkozásokat.

Kedves testvérem monda a' közeledőhez Báman herczeg, te semmit sem vivél, midőn a' kertész kíséretében menni látánk, 's most arany szekrénnel szemlélünk visszatérni. Kincs talán, mellyet a' kertész talált volt?

Testvéreim, felele a' herczegné, épen ellenkezőleg vagyon a' dolog, én vezetém a' kertészt oda, megmutatám neki a' szekrény' rejthelyét 's kiásatám vele. Még inkább fogtok csodálkozni leleményemen, ha tartalmát meglátjátok.

A' herczegné kinyitá a' szekrényt, 's a' herczegek bámulának, midőn azt gyöngyökkel telve láták, mellyek egyenkint megtekintetve, ugyan nem rendkívüli nagyságuak valának, de nagybecsűek tökéletes-

ségök és sokaságok által. Kérdék testvé-
röket, mi kaland által juthata e' kincs is-
méretéhez.

Én testvéreim, válaszola ez, ha egyéb,
fontosb ügy nem parancsol benneteket más-
hová, jőjetekek vélem, 's én azt el fogom
beszélni.

Pervisz herczeg monda erre:

Mi fontosb ügyünk lehetne, mint arról
értesítettünk, mi bennünket olly közléről
érdekel. Nem vala egyéb szándékunk, mint
elődbe jóni.

Pariszáde herczegné erre haza fordúla
a' két herczeg között, 's elmondá nekik
útközben, mint kérdezé meg határozások-
nál fogva a' madarat, mit válaszolt az,
mi ellenvetést tón a' tanácsolt gyöngytöl-
telékes ugorkákra, 's milly módot mutata
ismét az, elégséges gyöngyökhöz juthani,
megjelelvén neki a' helyet, hol a' szek-
rénykét fellelé. A' herczegek 's a' herczeg-
né több véleményekre osztak, mi okból
valyon, tanácsolhata illy éiket a' szultán'
számára a' madár, 's miért jelelé-ki mago-
kat az eszközöket is. De midőn végre so-
kaig ide 's oda vélekedtenek, vallást tón-
nek, hogy a' czélt ugyan által nem látják,
de hogy a' tanácsot mindazonáltal hiven 's
egkisebb hijány nélkül követni kell.

Házokba vissza érvén, szobájába hiva-
ta a' konyhamestert a' herczegné, 's minek-
utánna néki a' szultán ebédjére nézve a'
szükséges parancsokat kiadta volna, foly-
tatá:

Azon kívül, mit itt [mondtam, még egy különös étket fogsz a' szultánnak készíteni, mellyhez, magadon kívül, senki hozzá ne nyúljon. 'S ez' éték egy tál töltő t ugorkákkal, mellyek' töltelekét gyöngyökből fogod készíteni. 'S ezzel felnyitá a' szekrénykét, 's megmutatá neki a' gyöngyöket.

A' konyhamester, ki soha illy tölteléről nem hallott, két lépésre vissza dőbent, olly arczulattal, melly gondolatait eléggé kifejezte. A' herczegné sejdítvén, ezeket monda:

Jól látom, te bódúlnak tartasz engemet, olly étket bízván reád, mellyről soha mit sem hallál, 's mellyről bizonyossággal állíthatni, hogy még soha nem készítettett. Való; 's mint te úgy azt én is tudom: de én koránt sem bódultam meg, 's tellyes ésszel parancsolom annak készíttetését. Eredj, elmélkedj' róla, 's cselekedj' a' szerint, mint legjobbnak véled; a' szekrényt vidd magaddal, 's hozd majd vissza nekem a' megmaradó gyöngyökkel együtt, ha nagyobb számmal volnának, mint sem kellenének.

A' konyhamesternek erre nem volt mit válaszolnia; elfogadá a' szekrényt 's magával vivé. Ugyan az' nap' még kiadá parancsait a' herczegné az' iránt is: hogy minden a' házban szintugy mint a' kertben, a' szultán' fogadhatására, tiszta, csinos és rendben legyen.

Következő reggel már megjelentek volt a' vadászat' helyén a' herczegek, midőn a'

persza szultán megjelennek. A' szultán megkezdé a' vadászatot, 's folytatá azt, még a' nap' égető heve, délpontjára érvén az, őt annak béfejezésére kényszeríté. Ekkor Pervisz herczeg, míg Báman herczeg a' szultán mellett kísérorúl marada, a' csapat' elébe állván, megmutatá neki az útát; 's midőn szemközt vala az épülettel megsarkantyúzván paripáját, Pariszáde herczegnének a' szultán' megérkezését jelenteni készüle; de a' herczegné embereitől, kik parancsára kiállottak, már értesítettet, s' a' herczeg őt fogadására készen találá.

A' szultán megérkezett, 's midőn az udvarban az előteremben leszállana, előlépett Pariszáde herczegné, és lábaihoz borúla; 's a' körülte lévő Báman és Pervisz herczegek megmondák neki, hogy ez testvérök, kérvén őt egyszersmind, hogy a' felségének bémutatott tiszteletet elfogadja.

A' szultán lehajolt, hogy felemelje a' a' herczegnét; 's minekutánna őt megtekintette, 's egy ideig szépségének kábító fényén, kellemén, egész lényén, 's bizonyos min, a' mi vidéki lakával meg nem egyezett, bámult volna, mondá: A' testvérek méltók egymáshoz 's következtet vonván a' belsőről a' külsőre, nem csodálkozom többé, ha a' testvérek testvérök megegyezése nélkül mit sem akarnak tenni. De reményelem, őt ez' oldalról még közelebben megismerhetni, mint sem az első pillanatra lehetséges: ha a' házat megtekintettem volt.

Válaszola a' herczegné:

Uram, ez csak vidéki épület, mint magunkféle emberekhez illő, kik a' nagy világtól elvonulva élnek, 's épen nem nagyobb városok' házaihoz, 's még kevésbé a' szultánok' fényes palotájához hasonlítható.

E' pontban nem bízom ítéletedbe, felele igen udvarian a' szultán, mit jelenleg látok, gyanuba hoz iránta. Akkorra tartom-fel ítéletemet, ha a' házat vélem meg szemléltetted, eredj előre tehát, 's mutasd ki az utat.

A' herczegné, a' terem' kivételével, szobából szobába vezeté a' szultánt, 's minekutána ez mindegyikét csodálkozással meg ekintette, 's különféleségökön bámult volna, monda Pariszáde herczegnéhez:

'S te vidéki épületnek hivod ezt, szépem? a' legszebb és legnagyobb városok, rövidre kipusztulnának, ha minden vidéki épület a' tettekhez hasonlítana. Nem csodálkozom immár azon, hogy ti itt kénye-tekre vagytok, és a' várost megvetitek. Hadd lássam a' kertet is; előre gyanítom, hogy az a' háznak megfelelő leszen.

A' herczegné bényitá az ajtót, melly a' kertbe vezeté, 's az első, a' mi szeméibe tünt a' szultánnak, az aranyhárga víz' szökőkuta vala. Bámulva illy új színészen, minekutána ezt hosszasan csodálkozással megtekintette volna, monda ő:

Honnan e' csudálatos víz, melly illy szép tekintetet mutat? forrása hol? 's milly művészet által lön illy rendkívüli szökőkut belőle, mellynek párja, ugy hiszem, nincsen a' világou. Hadd szemléljem közelebből e'

esodát. E' szókkal köz lebb lépe. Majd, tovább vezeté őt a' herczegné, hol az ének-lő fa ültetve vala.

Közeledvén a' szultán, olly hangzatot halla, minőt még eddig nem soha, 's honnan származtat szemeivel keresvén, midőn senkit közel nem látna, de olly értelmesen hallaná a' hangzatot, hogy attól elbájoltatnék, monda Pariszáde herczegnéhez fordúlva:

Szépem, hol a' hangászok, kiket hallok? a' földalatt-e? vagy láthatatlanul a' légben? illy szép 's varázs szavakkal semmit sem vesztenének, ha láttatnák is magokat, sőt ellenkezőleg, örömünkre volnának így is.

Uram, válaszola mosolyogva a' herczegné, nem hangászok, kiket hallasz, a' fa az, mellyet előtte lát felséged, 's ha még négy lépéssel közelepsz, azon nem fogsz kétkedni, 's a' hangokat még értelmesben hallani.

A' szultán közelebb álla, 's a' hangása' édes öszhangzatától elbájoltatott úgy annyira, hogy azt nem győzte hallgatni. Végre eszébe jutá, hogy az arany sárga vizet is közelebből kelletnék látnia. Félbeszakasztván tehát a' hallgatást, monda Pariszádéhez:

Kérlek, mondjad, szépem, történetből találtak-e e' csodálatos fa kertedben? vagy vett ajándék-e? vagy tova földről hozattatok-e? Igen messziről valónak hiszem. mert különben én, ki a' természet ritkaságaira olly kandi vagyok, arról csak hallottam volna szólani. Mint hívod őt?

Uram, válaszola a' herczegné, e' fának nincsen egyéb neve, mint az éneklőfa, 's nem ez országban terem; hosszas volna elbeszélennem, mi kalandok által juta ide. Története az aranysárga vízzel, 's a' szóló madárral egybefügg, 's véle együtt nyerők ez utóbbit is, mellyet felséged ím' meg szemlélhet, ha az aranysárga vizet olly közelről, mint kívánja, megtekinté. Elmondhatom ugyan a' történetet is, ha kinyugodtál, 's felépültél a' vadászat' lankadságából, mellyet a' fáradságos úttal a' nap' hevében még neveltél.

Szépem, folytató a' szultán, én a' fáradságot, mellyről szólasz, nem érzem, olly annyira jutalmaztatott-meg azon csodálatos dolgok által, miket láttatál velem; mondd inkább: megfeledkezem a' munkáról, mellyet okozok néked. Azért siessünk, meg szemlélni az aranysárga vizet; lángolok a' szóló madarat megláthatni és bámulhatni.

Az aranysárga víz' szökőkútához érvén a' szultán, a' vízkalászra függeszté hosszasan szemeit, melly szakadatlanul a' levegőbe löve, 's ismét medrébe alászállva, csodálatos hatással birt.

Szavaid szerént, én szépem, monda a' szultán folyvást a' herczegnéhez fordulva, e' víznek nincsen forrása, a' földalatti csövek által sem jó a' vidékből: csak annyit foghatok-meg, hogy szint olly csodálatos, mint az éneklő fa.

Uram, viszonoza a' herczegné, mint mondja felséged, úgy vagyon, 's bizonyá-

gul, hogy a' víz máshonnan nem ered, egyetlenegy darabból készült a' márványmeder, úgy hogy sem oldalaslag, sem alulról fel nem szivároghat. 'S a' mi felséged előtt még csodásbá fogja tenni e' vizet, csak egy palaczozt tölték belőle a' mederbe, 's ugy nevedett meg különös sajátsága által.

A' szultán elvégre odahagyá a' medret e' szókkal:

Elég előszerre, úgy hiszem, gyakran meg fogok jelenni. Vezess most a' szoló madárhoz:

Midőn a' teremhez közelednék, számtalan madarakat pillanta-megköröskörül a' fákon, kik éneklésökkel 's csirippolásokkal eltölték a' levegőt. Kérdé, mért gyülekeztenek együvé épen itt, 's nem a' kert' egyéb fajin is, hol sem nem látott, sem nem hallott egyet is.

Uram, felele a' herczegné, az onnan vagyon: mert itt a' vidék' minden madarai a' szoló madár' énekét kíséreni egybejőnek. Felséged a' kalitkába láthat, melly a' terem' egyik ablakában áll, 's ha figyelmezs, észre fogod venni, hogy éneklése minden madarakét felülmulja, magáét a' fülmiléét is, melly csak távolról közeled hozzá.

A' szultán a' terembe lépe, 's éneklésében tovább haladván a' madár, monda a' herczegné hangosb szózattal: Halld, rab-szolga, itt a' szultán, jelentsd-ki hódolatod'.

A' madár azonnal megszűnt énekelni, és véle minden egyéb madár, 's aztán monda:

Üdvez legyen a' szultán! az ég tetézzé
 őt áldásával, 's éveinek számát megszaporítsa.

A' pamlag előtt 's az ablak' közelségében, hol a' kalitka állott, készítve lévén az ebéd, monda asztalhoz ültében a' szultán

Madár, köszönöm kívánatod', 's örvendek, hogy a' minden madarak' szultánjával, 's királyával megismerkedhetem.

Midőn a' szultán az ugorkatált előtte látá, mellyet, mint szokas, töltve hitt, azonnal hozzá nyúla, 's bámulása rendkívüli lőn, midőn azt gyöngyökkel töltve látná.

Mi különködés! monda, minek egy gyöngytöltelék? csak meg nem ehetni a' gyöngyöket?

Kérdve pillanta a' herczegekre 's a' herczegnére, valyon mit jelentsen ez, de közben szóla a' madár:

Uram, olly annyira bámulhat-e e' gyöngytölteléken, felséged, holott olly könnyedkén elhivéd, hogy nőd egy kutyát, egy macskát 's egy darabfát szülhete.

Hitem, válaszola a' szultán, mert bizonyosokká tettenek felőle a' bábák.

A' bábák, uram, folytatá a' madár, a' szultánné testvérei valának, de azon szerencséért, mellyel őt ellátád, irigykedő testvérök, 's hogy kielégíthessék dühöket, felséged' hiszelékenységgel visszaéltek. Meg fogják vallani gázságokat, ha őket szorosán kikérdezteted. E' két fiu 's leánytestvérök gyermekeid, kik kitétetve álta-

lok kerteid' felügyelőjétől felszedettek, 's ápolása által szoptattattak és félneveltettek.

NÉGYSZÁZ HARMINCZHATODIK ÉJSZAKA.

A' madárnak e' szavai egy szempillantásban mindent felvilágosították a' szultán előtt.

Madár, kiálta fel, könnyedkén adok hitelt mind annak, mit nékem felfedezsz 's jelentesz. A' hajlandóság, melly feljök vonszá, a' gyengédség, mellyet érezék irántok, nagyon is megmondák, hogy véremből valók. Jöjtek tehát gyermekeim, jövel leányom, hadd öleljelek meg benneteket, 's szeretetem' és atyai gyengédségem' első jeleit vegyétek.

'S felállá egyszersemind 's a' két herceget 's a' hercegnét egymásután átkarolván, 's könyeit könyeikkel egyelítvén monda:

Ez még nem elég, gyermekeim, öleljétek-meg egymást, nem mint a' kertek' felügyelőjének gyermekei, kinek éltetek' megmentéséért le vagyok kötelezve mind örökre, hanem mint az enyéim, mint sardjádéki a' persza királytörzsnek, kinek, dicsőségét, mint tudom, még terjeszteni fogjátok.

Minekutána a' két herczeg 's a' herczegné egymást egészen új érzelmekkel átkarolták volna, ismét helyt fogott a' szultán velők az asztalnál, sietve evék 's midőn kész lenne, monda:

Gyermekeim, most atyát ismertek bennem, holnap anyátokat a' szultánnét előtökbe viszem, készüljete fogadtatására.

A' szultán lóra szálla 's fővárosába vágta. Elsőbbszer is, midőn leszállott 's palotájába érkezett vala, pert parancsola megindítani a' nagyvezérnek a' szultánné' testvérei ellen.

Lakaikból hozattak-el azonnal, egyenként kikérdeztettek, a' zsarpad által valamásra birattak, 's felnégyelésre ítéltettek, és mind ez egy óra elfolyása alatt vitetett véghez.

Ez alatt szultán Choszru Sach, minden jelenlévő udvariak' kíséretében gyalog mene a' nagyvezér' kapujáig, 's kivezetvén maga, szűk foghelyéből, a' hol annyi évek olta sorvadott és szenvedett, a' szultánnét, monda neki könytelt szemekkel pillantván iszonyu állapotjára 's őt megölelvén:

Kedves asszonyom, jövök az igaztalanságért, mellyet elkövettem irántad bocsánatot kérni, 's neked az elégtételt, mellyel tartozom, kiszolgáltatni. Ez utóbbit már azok' büntetésével megkezdém, kik engem gyalázatos csel által eltévészttettek, 's remélem, tellyesnek tartandod az elégtételt, ha két tökéletes herczeg, 's egy szeretetre méltó és kecses herczegnét ajándékozok néked, — magzataidat és magzataimat.

Jövel, 's foglald-el ismét helyedet, annak minden tisztelkedésivel.

Ez elégtétel temérdek nép előtt történt meg, kik foltonkint minden oldalról egybefutkostanak, mihelyt az eset kitudódott, melly kevés percz alatt az egész városban elszéledt.

Másnap korán reggel a' szultán 's a' szultánné, ki ma az alázat' és bánat' tegnapi ruháját a' királyi díszöltözettel felcserélte; egész udvarok' kíséretében, a' két herczeg 's a' herczegné vidéki épületéhez indultak. Megérkezvén, és leszállván a' szultán Báhman 's Pervisz herczeget, és Pariszáde herczegnét bémutatá a' szultánnénak e' szókkal:

Kedves asszonyom, itt fiaid a' két herczeg, 's leányod a' herczegné, öleld meg őket azon gyengédséggel, mellyel öleltem volt őket én, ők hozzám 's hozzád méltók.

Bőven patakszának a' könyvek ez érzékeny ölelések alatt, 's főkép a' szultánnéi, elérvén a' vigasztalást 's az örömet két herczeget mint fiait, 's egy herczegnét mint leányát ölelhetni, kik néki olly súlyos, 's olly hosszadalmas szenvedéseket okozának.

A' két herczeg 's a' herczegné, a' szultán 's a' szultánné 's az egész udvar' számára díszes ebédet készítettének. Helyt fogtanak, 's az ebéd után a' kertbe vezeté a' szultánnét a' szultán, 's megmutatá neki az éneklő fát, 's az aransárga víz' szökőkútát. A' madarat már kalitkájában látá,

's a' szultán nem kevésbé dícséré őt az ebéd felett.

Midőn a' szultánt ott többé semmi vissza nem tartóztatná, ismét lóra kapott; jobbánál Baman herczeg, Pervis herczeg baljánál lovaglának; követé őt a' szultánné oldalánál a' herczegné. Illy rendel, elől 's hátul az udvariak, a' fővárosba visszatertek. A' hogy közeledtek csapatonkint jött volt elejökbe, messze a' kapu előtt, a' nép, 's mindnyájan szint olly szíves részvétellel függeszték szemeiket az annyi szenvedéseket kiállott szultánóra, mint a' két herczegre 's a' herczegnére, kiket örömkialtással kísérének. A' madár is kalikájában, mellyet Pariszáde herczegné maga előtt vevé, magára voná figyelmöket, úgy hogy őt a' mezőn fától fáig, 's a' városban tetőtől tetőig kísérnék.

Baman, Pervis és Pariszáde herczegné végre ez ünnepélyes pompával a' palotába vezettettek. 'S este nagy kivilágítások, 's közöns örömmünnepek következtek a' palotában szintúgy mint a' városban, és néhány napokig tartottanak.

Midőn Seheraszáde a' három testvérek' regéjét elvégezte volna, észrevevén hogy még nem nappallik, megkezdé beszéletét az ifju herczegről 's a' zöld madárról illy szókkal:

A' FIATAL HERCZEG 'S A' ZÖLD MADÁR' TÖRTÉNETE.

Uram, monda, volt egykor Indiában egy király, megmérhetetlen gazdagságok és

országok' birtokában, de élete azon való boszujától elkeserítettett, hogy gyermekei nem voltak. Egy nap, kízóbb lévén a' szokottnál is fájdalma, tűzszínű ruhát felöltö, 's divánjába mene. Megpillantván őt e' gyászöltözében, megrezzent a' vezér, 's kérdé, minek ölté vala fel azt?

Bánatos gondolatimmal egyező, válszola neki a' szultán. 'S midőn a' vezér őt kincseinek felmutatásával elszórni akarná, viszonoza az uralkodó: ah, csak isten ragadhat ki bánatomból, azt nélkülezem, a' mi boldoggá tehet e' földön: nincsenek gyermekeim.

Egy aggastyán hallván e' szókat, közelíte a' szultánhoz, 's monda neki:

Uram, én atyáimtól egy ital' készítésének módját örökül nyerém, 's ez azon szerencsés erővel bir, azt megtermékenyíteni, ki csak beveszi; 's szerencsésnek tartanám magam' azt néked benyújthatni.

A' szultán sietett az aggastyán' orvos-szerét meglérzeni. Ez az óhajott hatással birt, mert néhány hónap elfolyása után észrevétetett, hogy a' három' asszonyainak egyike terhes lőn. E' szerencsés újságra nagy örömmünepeket rendeltete a' szultán, 's dús alamisnákat osztata.

A' szultánné szerelmetes kis gyermeket szült, 's Hasszánnak hívá őt ezért. Hetedik évéig dajkája' kezei alatt marada, mi után tudós férfiaknak adatott volt által, kik őt a' koránra 's a' tudományok' több ágaira tanították. Alig éré el tizenkettedik évét, 's már is annyira tűnt-ki lovaglásban,

ijászatban és dárдавetésben, hogy az ország' leghíresb lovaga lőn.

Egy nap vadászaton lévén a' herczeg, fővárosa körében egy madarat pillanta-meg, mellynek ragyogó tollai egészen zöldek valának; de alig voná fel ívét reája, 's már is eltűnt volt ismét a' madár. Hijába keresé azt mindenütt, csak kiesett látköréből. Hasszán haszontalan feszülésétől bágyadtan visszatért palotájába, vígasztalhatatlan, hogy illy fényes zsákmányt elszalaszthata.

Midőn fennséges atyja szomorú vonatait észre venné, azok' oka után kérdezősködött.

Felele neki a' herczeg:

Láttam egy madarat, 's az engem elbájolt úgy annyira, hogy, esküszöm, addig húst nem eszem, míg olytast magamnak meg nem szereztem.

Hijába emlegeté neki a' király, hogy bölcsességében a' teremő nagy számmal teremte a' madarakat, 's így hihetőleg még annál szebbek is találtak köztök. Hasszán nem vígasztalódott semmi által, 'a nap' költével újolag békalandozá a' vidéket.

Megpillantja ismét szeretett madarát, gondosan közelg, ívét felvonja 's elbocsátja: de a' madár elrepült ismét, 's az íjtól el nem éretett. Űzőbe vevé azt a' herczeg, 's gyorsan, mint csak száguldhattott paripája, 's csak az éj akadályozhatá futásában. Elbágyadva halk léptekkel a' város felé tart, 's egy tiszteletes ősszel találkozik. Herczeg, monda ez neki, egészen odáig

vagy feszültebben, szabad-e kérdenem, mi által hozathatal illy állapotba?

Jó atya, válaszola Hasszán, zöld madár után eredtem, de kikerülte íjaimat, pedig olly éhajtvá vadásztam azt.

Fiam, viszonozá a' böles öreg, és ha életedszaka is űznéd a' madarat, azt el nem éred. Az a' kafferek' országában lakik, hol még sokkal szebb madarak találhatnak az általad látottnál: bájolvá énekelnek közülök néhányan, mint emberek szólnak mások. De oda soha el nem juthatsz. Ne gondoldj többé e' madárral 's keress más tárgyat, melly elszélesszen, mert lehetetlen e' madár birtokába juthatni.

Allah' száz nevére kiálta fel az öreg e' szavaira a' herezeg, már most semmi fel ne tartson, felkeresni az országot, mellyről szólasz.

Ezzel odahagyá őt dühöngve, 's csak a' reménynek élt, a' kafferek' országába utazhatni.

Atyja, zavarodását észre revén, tudakozódott, mi történt légyen, 's megértvén, hogy a' haszontalan vadászat 's az aggostyan' szavai helyhezék őt illy állapotba, monda neki:

Fiam, űzd-ki e' káprázatokat lelkedből, csendesedj-le, 's ne kínozz engem haszontalanul.

Az ősz' szavai után, válaszola Hasszán, még inkább gyűlek birhatni a' madarat, a' kafferek' országát meglátogatni, 's csodálni a' kerteket, hol illy bámulatos állat lakhatik.

Atyja' esdekléseinek daczára is, 's azon mély fájdalomnak ellenére, mellyet az és anyja elutazásán érzeni fognak, fel-tételénél megmaradott az ifju szultán, 's önélte' szédülésével fenyegetődött, ha terve' kivitelében akadályoztatnék, 's így számos örök' kíséretében, kik nékia' szük-ség' esetére adattak, a' kasserek' országá-ba indula.

NÉGYSZÁZ HARMINCZHETEDIK ÉJSZAKA.

Az első hónap elfolyása alatt semmi rendkívüli nem történt útasunkkal, de vég-re egy keresztúthoz érének, hol három út nyílék előtte. Közepén egy pyramis' álla, mellynek egyik oldalán olvasható: A' boldogság útja, másikon a' bánat' útja, 's harmadikán: ki ez utat választja hihető-leg többé vissza nem tér.

Ez épen az út, mellyet választani fogok, monda, az utolsó felirást olvasván, a' herczeg, 's parancsot ada embereinek, ez útnak eredniök.

Húsz napig menének már mély erdők' közepette, vad állatokkal 's mérges férgek-vel telvék közt, 's minden lépéssel, mellyet tettek, iszonyatosbbnak látszék az ország, mellyben utazának, most bögő oroszánok' csordáji állák el útjokat,

lyektől csak az által menekedhettek, hogy nagy tüzet raktak körülöttök az erdőben, majd meredek, töméntelen magasságu 's tükörsimaságu szirteken kelle mászniok; északa ezer kíséretes alak tűnt-fel tekintetökbe, 's a' nyughatatlanul várt nap csak vidékők' iszonytatát érezteté velök még inkább.

Minekutánna egy sereg veszélynek daczoltak volna, mellynek emberei, legnagyobb része áldozatja lön, végre egy romjaiban fekvő, 's egészen lakatlan városba ére a' herczeg. Itt ütteté-fel sátorait, 's elvégeztén mosodásait és estvéli imádságot, épen az álom' édeit készüle ízlelni, midőn egyike az öszvedült épületekben lakozó szellemeknek egyszerre feltűnt.

Üdvezlek, királya a' pusztáknak, hatalmas uralkodó, monda neki a' szultán, hódolattal hajolván-meg előtte, üdvez légy!

E' szókhöz még egyéb hízkelkedő és lekötelező szokát is kapcsola, 's észrevevén, hogy a' szellem temérdek hajazata által terhelhetik, ollójához nyúla, hosszú fűrtait, mellyek vállain lefüggének, lenyirá 's mosdóvizet és mit abból, a' mi sátorában találattott, nyújtá neki.

A' szellem háladatos vala a' fogadásért 's monda neki: Hasszán, megjelenésed e' helyt halálra kárhoztat engem, de mondjad, mi célja utadnak?

A' herczeg közlé véle kalandjait, 's vágját a' kafferek' országát meglátogatni.

Herczeg, viszonoza a' szellem, te soha ez országot el nem éred, a' legcsüg-

gedhetlenebb útasnak is legalább háromszáz évig kellene haladnia; de fiam, régi példabeszéd, egy jótét sem veszhet-el, 's egy lény sem jöltévőbb, vagy kegyetlenebb a' puszták' lakosainál. Te vélem jót tevé, én ezt viszonzni akarom, de embereidet a' bútorral itt kell hagynod.

Hasszán erre megparancsolá emberei-nek, őt itt bévárni, 's visszatértéig sáto-rozni, 's minekutána füleit pamuttal bétömté volna, a' szellem vállaira álla, 's el-tűnt vele.

Kevés órák alatt a' kasserek' országá-nak kertjébe értek. A' herczeg békéje örö-mében a' varázs kertet, mellyet szó le nem írhat: virágok minden színekből, leg-ritkább, 's legcsodásabb nemű fák bájol-ják pillanatát, 's ezer legkülönneműbb tol-lu madarak ragadják-el őt szózatot hang-jaikkal.

A' fiatal herczeg e' madarak közt azok-ra is ismerte, mellyeket keresett, 's hatot már megfogott volt belőlök, midőn a' kert-őrök' egyike zajt kiálta: Hasszán körülvé-tetett azonnal mindenünnen, 's a' király' palotájába, mellyhez e' kertek tartoztanak, hurczoltatott.

A' szultán elejébe vivék, 's a' fel-dühödt fejdelem kérdé: „ki hatalmazott-fel kertemet oly szemtelenül kirabolnod?” 's nem válaszolván kétségbeesésében a' her-czeg, folytató a' király, „te megérdemled a' halált, 's csak egy feltétel alatt bocsá-tok-meg néked, 's ez: hozd el nekem a' fekete szigetből a' gyémánt szőlőfürtöt,

e' szigetek birodalmam széleinél fekszenek, meg fogom könnyíteni oda juthatásodat, 's ha el nem véssz, bocsánatod bizonyos.

Hasszán amúgy is veszedelmes kalandok' barátja, örömmel egyezett-meg e' feltetelekben. Felkeresé ismét szellemszolgáját, a' fekete szigetekhez utaznak mindketten, 's rövid idő alatt elérik azokat. R. jök ismernek a' kertekre, mellyekről szó vala, a' számtalan szmaragdok és gyémántok ragyogó fénye által, mellyekből állanak a' fák. De minekelőtte oda érkeznének, egy szörnyre buknak, mellynek utálatos tekintete őket elején visszadöbenté. De már csak bátorsága sugall a' herczegnek, kardját megragadja 's az iszonyú szörnyetegre vág. De héja, mellyel felpánczélózva vagyon, minden igyekezeteit megsemmisíti, elbágyadva vitájában, eldölt volna ellenének ismétlett ostromai alatt, ha a' szellem ugyan ekkor egy igen hegyes orru madár' alakát fel nem veszi, 's az iszonyatos állat szemeit ki nem szúrja. A' herczeg kénye szerint irányozható most vágásait, kardját testébe dőfé, oda, hol épen héja hibázott, 's fekete vérfolyamok tajtékozva forrtak-elé.

Kilehelvén életét a' szörnyeteg, a' kertbe siet Hasszán, 's egy sereg mindennemű fát pillant-meg, mellyek a' legdúsabb 's a' legfényesebb gyümölcsökkel díszlének. Végre rátalált a' gyémántfürtre is, mellyet hoznia kellett, 's már is utána nyúlt kezével, midőn zaj tör-elé, mindenünnen óriások dőlnek reá, megbéklyózzák, 's a' király' elejébe hurczolják.

Ez dühödve a' herczeg' vakmerőségén
 őt nyomban halálra ítélé, 's már is véghez
 készülének vinni parancsát, midőn örömjaj
 hallatszik egyszerre, 's híre szárnyall, hogy
 a' szörnyeteg, melly az ország szűzeit el-
 nyelni évenkint megérkezett, épen megő-
 lete't. A' szultán elragadtatva az örvende-
 tes újság által, fogadást tőn a' bátor férjfi-
 nak, ki az országot megmenté, leányát
 od' adni.

NÉGYSZÁZ HARMINCZNYOLCZA- DIK ÉJSZAKA.

Ugyan azon szempillantatban magához
 kéreté a'yját a' herczegné. A' király, el-
 telve bámulattal, a' hárembe sietett. „Sze-
 retném,“ monda néki, „az ifju idegent meg-
 láthatni, ki ablakom alatt a' szörnyeteget,
 ez' ország kinját, megölte.“

„Mit,“ kiálta fel a' király, „az ifju férjfi
 fogna-e az lenni, kit csak imént halálra
 ítéltem. Hadd siessünk büntetését később-
 re halasztani.“

Maga' elejébe hivatá azonnal a' her-
 czeget, 's szóla hozzá: „ifju idegen, nem
 csak hogy bocsánatra méltóvá teszen bátor-
 ságod, de a' fogadás, mellyet tettem, né-
 ked leányom' kezét is it'li.“

Hasszán' közelségében tartózkodván
 a' szellem, füléhez hajla sugván: „Hasszán,

egyéb kalandok várnak reád, 's rendeltetésed úgy akarja, hogy a' tieidhez térj haza."

A' herezeg erre engedelemért könyörge: a' szultán' leányát magával honvihetni. Ez megadatott néki; 's már is pompás örömnépepek díszesíték az eljegyzettek' menyekzőjét.

Három hónap' elfolyása után, a' káferek királyának tett ígéret' hiva, országába visszakészült. Ipa száz gyémánt- és smaragdfürtöt ada néki ajándékba. A' szellem' vállain nem sokára rendeltetése' helyére megérkezett.

A' király meglepetett, őt a' kivánt drágasággal viszontlátni. Jól látom, monda néki, ígéged az ég segít, vedd tehát, a' mi tetszik birodalmimban, de számolok segédedre. Minden évben iszonyú nagy keselyű dől alá fővárasunkra, 's jobbágyaim' nehányait elkapja. Kérlek segíts, őt megküzdennem.

Ismerem e' madarat, sűga Hasszánnak a' szellem, ajánld segédeded.

E' szókra fekete folt tűnt-fel a' látkörön. Majd megnevekedék, 's a' lakosok sivítanak, és legmélyebb hajlékaikba bújtanak.

A' madár már is a' palota ablakába dugá nyakát, 's megkapá a' király' leányát, midőn a' szellem egy sas' alakát felölté, 's őt hegyes újjaival széttépé: erre elváltozott a' keselyű, 's egy utálatos óriás tűnt-elé. De a' szellem megtartá sas' alakát, 's orrával szemét kiszurhatni igyekezett. Olly hatalmasan ragadá-meg a' sast,

erre az óriás, hogy már is őt szétdarabolandó vala, midőn Hasszán odaugrék, 's térdinait kardjával áltmetszé; az óriás egyhédült, 's földhez ragadá magával a' szellemet. Itt kigyóvá változott, mert sebeinek ellenére is így jobban vélt vívhatni, de most a' palota' fölébe emelkedett a' szellem, villámsebességgel kővé vált, 's a' kigyó' fejét öszvezúzta.

A' vita' látására egybegyűlt lakosok ezer hangu örömiradásban ömledeztek. A' király' leányának megmentése által boldogítva, szabadítójit nem hívé inkább megjutalmazhatni, mintha őt egyiköknek nőül adja. Hasszánnak tehát még második felesége is lőn, 's a' mi csaknem nagyobb örömére vala, egyéb kincseken kívül a' madarakat is megnyeré, mellyek utánolly vágygyl sovárgott.

A' szellem' tanácsára haza indula nem sokára. A' romjaiban fekvő városához ére, 's hátra hagyott kíséretét ismét fellelte. Itt a' szellem egy bédült épületbe vezeté a' herczeget és monda neki:

„Hasszán, feladásom tellyesítve vagyon. Életem lefolyt. Elhagylak, élj boldogúl! szolgálatom' díjjául, mellyeket megtettem, csak egyet kívánok tőled. Tizenkét év elfolyása alatt viszont születtetem, ha egy valaki a' szokott mosásokat holt testemen véghezviszi, 's temettetésemről gondoskodik“

„Ezt megígérem néked,“ monda Hasszán, de „Itt a' szellem halva rogyott le lábaihoz.“

A' vigasztalhatatlan herezeg úti társának megtevé a' végkötelességet, 's lélekisméretesen tón meg mindent, mit szívére kötött volt. Ekkor ismét visszatért embe-
reihez táborába, 's parancsot ada a' tovább
indulásra.

Három nap után a' Pyramishoz ért ismét, mellynél elhaladott volt. Agg atya
hosszas idő óta várt ott reá; egymás' kar-
jaiba dőltenek, 's hosszan és szorosán egy-
bőlelkeztenek. Végre fővárosok felé sie-
tének, hol a' nagyoktól szintúgy mint a'
néptől a' legőszintébb örömjellekkel fo-
gadtattak. De észrevévén Seheraszáde hogy
még sem hajnallik, a' Mahmud herczeg'
történetét is megkezde.

MAHMUD HERCZEG TÖRTÉNETE.

Egy hatalmas király uralkodott haj-
danta Indiában, ki alattvalójától szerettet-
ve a' szerencse' polczán álla; csak egy
környülmény által szomorított meg: ked-
ves neje gyógyíthatatlan betegségben sín-
lödött, melly őt fokonsint a' halál' elejébe
vivé.

Jelenté azonban egy nap' neki az or-
vos, hogy Syriában egy felséges gyógyszer
vayon, mellynek titkát egy öreg rabbi
bírja, 's hogy csak e' szer által épülhet-
ne-fel ismét a' királyné.

A' király két fiát a' gyógyszer után,
melly az élet' vizének neveztetett, ered-
niök felszólítá. A' fiatal herczegek, anyjok'
megmenthetése által boldogok, megmásolák

ruhájikat, 's más utat választá mindegyikök, hogy aunal biztosabban célhoz érhesenek; és gyengéd istenhozzád után elváltak.

Az idősbik nagy veszélyeket általlábola és vad vidékeket, végre egy nagy városba ért; hol a' keresett gyógyszer talákozott. Nem késett a' díszes synagógába menni, mellyet mutatának neki, belépett, 's frissítésül vizet kére a' rabbintól.

A' vén zsidó kópé őt öltözetéből muselman dervisnek gyanítá. Vallása kötelességül tevé neki, a' hitetleneket az útból kiirtani, megmérgesíté tehát a' vizet, mellyet odanyújta. A' herczeg halva rogyott-le, 's holttestét daróczba burkolván az izraelita, azt a' templom' egyik földalatti boltzatjába veté, 's haza tért, igen megelégedten ahíttatos tselekedetével.

Valamivel utóbb érkezett-meg az ifjabb herczeg, csaknem hasonló öltözetben mint testvére, 's hogy alkalmat találjon szövetségbe lépni a' zsidóval, menhelyet kér vala tőle a' synagógában. Örvendezve fogadá őt az átkozott, új áldozatot remélván belőle, 's már is kést készíté, mellyel fejét álmában levágja. De a' herczeg' jó tekintete és nyájassága által megérdekeltetett a' vén gonosz' szíve, meggondolván egyszersmind, hogy rabjává tevé az ifjat, 's eladván őt, a' nyulánktermetűt, szép nyeresége leszen. Megérteté tehát az ébredővel, hogy rabbá lón, 's hogy munkájaúl szabattk, ezentúlra, a' lámpákat meggyújtani,

's a' synagoga' különemű osztályait rendben tartani.

Mahmud, így neveztetett az ifju herczeg, kinek tervét e' hivatal előmozdítá, örvendezeit belsejében az erőszakételen, melly elkövettezt rajta, de úgy tőn, mint ha elcsüggedt volna ált'a. Szökni készült azonban, mihelyt alkalmas idejét látni fogja.

Egyedül lévén templomában egy nap' Mahmud, kedve jött a' földalatti boltozatba leszállani: de mi nagy vala bámulata, midőn szerencsétlen testvérenek holttestét és ruháját itt fellelné. Bőszülten e' gazzágon, a' vén zshiványt nyílt homlokkal megtámadta volna, ha az okosság neki nem parancsolá, boszúját továbbra halasztani. Színlé tehát magát, dühét keblébe zárá, és megkettőzészolgálatételit, és jóákaratját, hogy így ura' kegyét kinyerhesse. Ez szolgálatajával igen megelégedett, 's őt végre házába is vevé. Mahmud e' szerencsés eset után módról gondoskodott, czélját elérhetni, midőn egy váratlan történet neki erre alkalmat nyújta.

A' herczeg kelleme, magaviselete 's deli termete által a' rabbi' felesége hajlandóságát megnyerte. 'S ez felfedezé neki, hogy ő. mint született muselmánné, vágyva vágyódik a' próféta' való hitének kebelébe visszatérhetni. Mahmud használván e' bizodalmat, a' hely után kérdezősködött, hol a' férjétől készítettett ital találtatik, 's a' mód után, melly által annak birtokába juthatni.

„Jövel,“ válaszola ez neki, „háznak' sík felejére ez éj'szaka, a' nagy hévség miatt ott alszunk. Gondom leszen, hogy az ajtó nyitva maradjon; jőj-fel, 's vedd-el műhelyének kulcsat, én elvezetlek oda, te elviheted a' drága cseppeket, 's adj ismét vissza a' muszelman vallásnak, díjomul.“

Mahmud megígéré örmében, mindent tanítása szerint tselekedni, de esküvék egy-szersmind, szeretett bátyja halálát megbo-szólni.

Éjféltájban törrel felfegyverkezik, 's a' zsidót keresztül dőfé álmában, e' szókkal: „én áldozatid egyikének testvére vagyok.“ Most kezén kapja remegő nejét a' megölöttnek, 's a' kivívott kulccsal alá szállá-nak mindketten a' műhelybe, felkapják az élet' vizének palaczkját, és sietnek oda hagyni ez iszonyatos falakat, minekelötte még a' nap illy borzasztó színhelyre vilá-gítana.

Fáradságos út után India' széleit elér-ték, 's a' legélénkebb örömjellekkel fogad-tattak. A' fővárosba érkezvén megürülnek lelék a' thronust az öreg király' halála ál-tal, a' sír' szélén a' királynét, 's a' birodalmat a' vezérek' czivódásai által, kik az uralkodásért küzdtenek egymásközt, zava-rodásnak kitéve. Az ifju herczeg' visszatér-te mindent lecsendesített, 's a' drága víz a' királynének kevés napok mulva életét visszaadta.

Mahmud és felséges anyja a' zsidó' sze-retetre méltó özvegyét szolgálatai' díjául thronusra akarák emelni, de ő ezt ezen erő-

síéssel háritá el magától: hogy atyja' meg-
egyezése nélkül, kitől gyengéd korában
elragadtatott, egybe nem kél senkivel.

Követek küldettek tehát dús ajándé-
kokkal az aggastyánhoz, ki elején e' hír
által igen meglepetett, de csodálatos ma-
kacssággal egyezését megtagadá, hanemha
bármí kézműhez értene a' kérő. „A' szul-
tán' mestersége,“ monda, „nem bizonyos,
ma throuuson vagyon, 's veszélynek tété-
tik-ki holnap, egy zecchinót sem birhatni.
Kenyeret kell megszerezhetnünk.“

Az illye én válaszon bámuló herczeg,
túl fogott volna ezen, 's mennyekzójét ün-
neplé vala, melly után mindig forróbban
vagyódott, ha hölgyének gyermeki tisztele-
té annak állandóan ellent nem állott volna.
A' király tehát alkalmas kézmívet tanúla,
daróczokat szőtt, 's ipának megküldé.

Látván ez a' király' ügyességét, leá-
nyának általa való biratása ellen nem tón
több ellenvetést, 's a' mennyekző nagy
dísszel lefolyt.

NÉGYSZÁZ HARMINCZKILENCZE- DIK ÉJSZAKA.

Mahmud boldogul élt most mint király
nejével és anyjával, 's elmosolyodott néha
ipának jólelkü együgyűségén, tengerkincseit
tekingetvén, mellyek birtokában valának.

Egy nap' őseinek szokása szerint der-
vispalástot ölte-fel, hogy a' várost megke-
rülhesse, és észrevételeit megtegye. Étvá-
gya felébredett, és hogy égető éhségét kie-
légítse, bábsütőhez belépe. Egy ezer ékü
szobába vezetett a' bolt megé.

Itt leül egy párnára, 's étvágyát kie-
légíteni készül: 's ím lesüllyed a' párna,
és mély pinczébe ledől.

Itt egy szűk nyílás' világánál a' báb-
sütő korábbi hitetlenségének több áldozatit
meglátja, 's eltelik iszonnal. De feje he-
lyén maradt. Majd egy irtózatot tekintetű
férjfit lát belépni, ki forgatván kardját, pa-
rancsolja, készüljön a' halálhoz, 's mondja-el
vég imádságait.

„Uram,“ válaszola neki a' fejedelem,
„én mint látod, szegény dervis vagyok,
's hogy semmi sincs nálam, bizonyossá
teszlek; mi nyereséged lenne egy nyomó-
rú fakír' halálából? ha ellenben életben
hagysz, kitünő ügyességem által tengerkin-
cset szerezhetek neked. Eredj, 's hozz kü-
lönnemű selymet és pamutot, én életemsza-
ka dolgozni akarok e' boltozatban, csak
szöveteimet árultasd, 's iszonyú nyereséged
leszen belőle.

A' nyerekedés vágyától ingereltetve siet
a' gonosz a' színlelt dervisnek meghozni a'
kivántakat, bizonyossá tevén őt, hogy, ha
cselben éretnek, a' legszörnyűbb halállal
kivégeztetik. A' herczeg munkájához fog
azonnal, 's rövid idő alatt egy, a' legszebb
virágokkal hímzett, daróczt készít-el, 's
szól gazdjához:

Egyedül csak a' vezér gazdag eléggé, neked illy szép szövetet megfizetheteni, hatvan zechinón alól oda ne add.

A' gonosz bábsütő főfokán állott örömének, hogy illy ármányt forralhatott, de ez öröm csak rövid vala.

A' fejedelem szelammá alakítá a' hímezett virágokat. A' gonosz legközelebbi reggel a' palotába méne, 's a' nagyvezérnek díszes daróczot ajánla venni; bévezettetik: de mi nagy ez udvarnagy' bámulata, midőn az odanyújtott szövetben a' szultán' esetének elbeszélését olvassa, kinek mindedig híre sem vala, úgy, hogy a' legélénkebb nyugtalanságban valának miatta. Jelt ad a' vezér, 's négy rab a' bámuló kerekedőre dől, bámulata kettős, midőn a' vezér a' szultán' kalandját elmondja. Vasra veretik az áruló, a' nép oda sereglik királya' szabadítására, 's fenékre fordítja a' házat.

A' veszélyből szerencsésen kimenekedett fejedelem keményen büntetteté-meg a' szörnyet, 's utóbb is gyakran említgeté, hogy egy mesterség tudása magának a' királynak is hasznára lehet, 's hogy a' sors' csapásain nincsen túl senki is.

E' történet igen gyönyörködteté a' szultánt, 's örömét, mellyet néki ez' elbeszélet okozta, Seheraszádénak kinyilatkoztatá; ez, mivel még fel nem tűnt volt a' nap, ekkép kezdé-meg a' tíz vezér' történeteit.

A' TIZ VEZÉR' TÖRTÉNETE.

„Uram, Seistan' ós királyainak egyike, bhajdanta hatalmas birodalmon országolt,

mellyet számos seregek védettek. Aszad-bacht, így neveztetett az uralkodó, tíz vezér közt osztá-fel országos dolgait, 's köztök mindenek felett a' bátor Szipeszalart különbözteté meg magát, kinek vitézsége elhiresedett úgy annyira, hogy széltében mondatnék: kardja' villogására fellegek közé bűv-el a' megijedt hold.

Ez udvarnagynak egy leánya volt, kinek szépsége a' rózsza fényét felülhaladta, kegyes mint az éjék' csillagzata, midőn kitör a' fellegek' öléből, dicső mint a' nap, midőn fényt áraszt a' világra, atyja' gyengéd gondjainak egyetlen tárgya lőn, ki csak egy szempillantatig sem élhetett nélküle.

Szipeszalart mindazonáltal egy időre hivatalának kötelességei szeretett leányától távol tarták, beutazá a' birodalom' tartományait, hogy az elnyomottak' panaszait meghallgassa, 's a' helytartók igaztalanságait lerontsa. Hosszabbra terjedvén távolléte, embereinek egyikét, ki egész bizodalmat megnyerte, elereszté azon parancsal, hogy leányát elhozza.

A' követ nem késett, megjelent a' vezér' leánya előtt, 's atyja' óhajtását és vett parancsát elmondá. Az ifju kisasszony azonnal fényes gyaloghintót, az utazáshoz szükséges lovakkal és rabokkal együtt, rendeltete, 's útnak eredt.

Már indulóban vala a' sereg, midőn azt Aszad Bacht, vadászatból visszatérvén, megpillantja. A' díszes hintó, és számos kísérete által vonzattatva közelebb lovagol,

's ki útazzék illy pompával, megkérdezi. Válaszoltak: „Szipehszalar vezér' leánya, ki atyjához utazik.“

E' hírre Aszad Bacht a' hintóhoz közel, arczra borúl azonnal minden lovag 's minden rab, hogy tiszteletöket jelentsék a' királynak. A' fejdelem parancsot ada, tiszteljék urokat nevében, 's ismét félrelavagolni készüle, midőn az ifju kisasszony kandiságból, azt láthatni: ki útját ekkép' feltartóztathatá, a' kárpit' egyik szegélyét felemelé 's Aszad Bachtra pillanta.

Ez a' vezér' leányának elragadó szépsége által elvakított, 's halálra szerelmes lőn belé. „Rabok,“ monda kísézőjinek, „e' hintót nyomban vigyétek vissza a' városba, 's Szipehszalarhoz siessen azonnal egy közületek azon tudósítással, hogy leánya nóm leszen.

„Uram,“ válaszola a' földhez borult raboknak egyike, „isten hosszabítsa felségednek drágalátos napjait! te vagy a' föld' uralkodója, te legnagyobb királya e' kornak, és siessen mindenki szentelt parancsidnak engedelmeskedni; de bocsásd terjeszteniünk elődbe: bár mi nagy leszen is az öröm, mellyel vezéred' azon becsület' hírére, mellyre méltatod őt, el fog ársztatni, illenek még is úrnénkat atyjához utazni engedned, hogy törvényeink és szokásaink szerént történjék minden, és Szipehszalar leányát királyi felségedhez méltó öltözetben ünnepélyesen küldhesse palotádba.

A' király, nem ügyelvén ez előterjesztésre, parancsát a' hintó' fordulásától ismétlé.

„Uram,“ folytatá a' rab, „kérve kérünk meggondolnod a' rossz következt, mellyet e' szokatlan lépés urnénk becsületére vonni fog; ellenei, használván ez' alkalmat, minden kitelhető álnokságot terjesztendők felőle.

„Vakmerősködöl, rab,“ viszonoza Aszad Bacht ingerelve, királyodnak tanítást adni merészelvén, és vakmerőséged éltedbe kerülne, ha szeretetre méltó úrnédát nem tartanék megsérteni.

Mondá, 's megkapá a' kantárt, és fordulást parancsola a' seregnek, ki azon pillantatban a' palotába ért, midőn az áldozó nap az éj' árnyainak hagyá e' világot.

NÉGYSZÁZ NEGYVENEDIK ÉJSZAKA.

Virradóra a' város' minden jelesait — kadikat és Seichokat — egybehivatá a' király, szándékát a' vezér' leányát elvenni, eladá, 's midőn a' gyülekezet helybenhagyná végzését, nyomban parancsot ada, megülni a' mennyekzót, mi ugyan még az' nap meg is történt.

Egy sereg őrökra bízott most, a' királyság' különbféle tartományait levelek ál-

tal e' fontos újságról tudósítani. Gondoskodtak arról is, hogy külön irás által közöltessék e' történet a' vezérrel.

Szipehszalar haragra lobbana a' király' levelét olvasván, mellyben az néki az egész esetet hirül adja; 's az ünnepélyes készületek' daczára, mellyekkel Aszad Bacht mennyekzójét olly gondosan körüladá, mélyen érzi a' vezér a' megsértést, mellyet a' király rajta elkövetett, főkép azért, mivel meleg gyengédsége leánya iránt elkerülhetetlen megválását igen fájdalmassá tevő. Tanácsosnak véle mindazonáltal szívébe rejteni a' mély bánatot, mellytől emésztetett, 's a' királynak a' legalázatosb, 's a' leghódolóbb kifejezésekkel válaszolt.

„Uram,“ írt volt, „a' váratlan szerenese elárasztott örömmel; meg nem foghatom, mi által érdemlertem-meg ama' jeles kegyességet, mellyre felséged méltat. 'S hálat csillagzatomnak, hogy illy magas fejdelem egy pillantatot méltóztatott vetni rabnéjára. Nincsenek, uram, kifejezéseim, mellyek eléggé erősek volnának, neked egész háladatomat kinyilatkoztatni, és nyugtalanságomat, mellyel a' boldog pillantat után esengek, midőn megengedtetik majdan jónom, 's a' drágalátos port felséged' lábairól lecsókolnom.“

Útnak eresztvén e' levelet, nagy örömet színle az álnok vezér, 's mindennemű ünnepekkel dicsóíté e' történetet, melly által olly annyira elragadtatva lenni látszott. Három hónap lefolyt vala így, de ez örömjelek nem akadályoztaták a' vezért az

ország' határain, hol akkorban mulatott, egy messzenyúló öszveesküvést szőnie, 's a' király' országlásával megelégedetlenséget gerjeszteni mindenütt.

'S midőn rendeléseinek sükeréről többé nem kételkedhetnék, seregének legjelesb vezéreit egybegyűjté, 's szóla hozzájuk ekképen:

„Azon titok' nyomossága, mellyet íme közlök véletek, úgy hiszem, egész kiterjedésében láttatni fogja azon bizodalmat, mellyet olly férjfiakba helyhetek, mint vagytok ti. Kebelembe zárám sokáig, de most azt néktek felfedezni kész vagyok, ha eskü által nem szeghető hallgatást fogadtok.“

E' felszólításra lángoltak mindnyájan, hűségök' és megadások' ezer esküjével válaszolni.

„Isméritek,“ folytatá a' Szipeszahlar, ügyekezetimet 's munkálódásimat, és abba töltött éjimet, hogy Szeisztán birodalmát a' fény' és boldogság' azon lépcsőjére emeljem, mellynek örvend jelenleg; isméritek szerencsés befolyását azon tanácsoknak, mellyeket adtam a' királynak; és íme ez a' háladatlan fejdelem szolgálatimért a' legkegyetlenebb csapással fűzetett, melly csak érhetett volna; ő nem irtózott egy egész nemes ivadékot becsteleníteni, sőt koronáját magát bémocskítani, midőn egy gyenge szűzet az ország közepette elragadtatott.“

E' szóknál a' boszú' könyeit törlele az öreg, mellyek arczatján lefolytak. A' jelenlévők mindnyájan kinyilatkozták neki meleg részvétöket bánatján és sértetésén, 's ezt megboszólni esküttek.

Szipeszalar most a' sereg minden kincseit kiosztatá közöttök; számos katonákat gyűjte majdan, és Szeisztan' királyának hadat üzenvén, a' birodalom néhány tartományait elfoglalá, 's a' fővárost ostrom alá vevé.

Aszad Bacht, megértvén Udvarnagya'nak lázadását, mély fájdalmat érze, 's az őt gyengéden szerető királynéhoz mene. „Atyád“, monda neki, „miattad támad királyára: jövök tanácsot és vigasztalást keresni nálad, mert olly éjben vagyunk, mellynek hajnalát még nem láthatom, semmi békereményt nem nyújthatván nekünk e' háború.“

„Nem látok egyéb utat“, válaszola a' királyné, „mint szomszéd és szövetséges fejedelmünk egyikéhez szöknünk, ók nekünk hadat fognak kölcsönözni, mellyel könnyű leszen néked országodat ismét kivívnod.“

„Tanácsod helyes“, válaszola Aszad Bacht, „Kerman' királya' frigyeseim' leghatalmasbika és legdicsőbbike, 's nekem menedéket, katonákat és pénzt meg nem fog tagadni; utazzunk-el oda.“

A' palotában titkos ajtó találtatott, melly egy hosszú földalatti folyóson által a' pusztáig vezetett. A' király két lovat nyergeltete-meg azonnal, felfegyverkezett, 's kincseiből a' legdrágább köveket kiválasztá, mellyekkel övét díszesíté. Erre lóra szálla a' királynéval, az elfedezett folyóson által elszökött, 's Kermánnak tartott.

Útközben szét váltának a' fájdalomról hatalmat és gazdagságot elhagyni, a' sors'

lengeségéről, 's a' bátorság' és lemondás' szükségességéről. E' két rény rövid időn még szükségesb lőn nekik.

Három nap' lefolyása után a' teherbe esett királyné a' szülés fájdalmait érzé. Pusztá közepén valának egykor, egy tó' partján; a' királyné oltani akará égő szomját, de olly keserű vala a' víz, hogy lehetetlen vala innia belőle. Avar és vad tekintetet mutata körülötte minden. Ez iszonyú állapotban lelkét elfogá a' kétségbeesés; fájdalma, félelme az ellenek elől, a' pusztá' borzasztó látománya, mind ez ostromlá a' szerencsétlen fejedelemt, és férje osztozott kinjaiban.

„Siess“, szóla hozzá, „fuss messze tőlem, hagyj-el egy asszonyt, ki többé nem követhet, keress menhelyet elleneid elől, és vizet szomjadat enyhíteni. A' lázadók, ha késel, elérnek: csak a' szökés ránthat-el dühöktől. Ők boszújok' áldozatául csak egy szerencsétlent fognak lelui, kinek élete felséged' egy hajszála' elvesztését fel nem éri. Fuss, fejedelmem, fuss Kermanba, 's ha vj itt kínos éltemet végzenem.“

„Óh én hőnszeretetem!“ válaszola Aszad Bacht, „mit tanácsolsz?'s mik gazdagságim 's országom és életem hozzád képest, ki kedvesb vagy nékem magamnál?“

E' nemes vita alatt megkettőztettek a' királyné fájdalmai, 's hasonlatlan szépségű fiat szüle; ölébe vevé őt anyja 's szoptatá.

„Jaj,“ monda vigasztalhatatlanul Aszad Bacht, „haszontalan szereteted a' gyermek iránt, mert azt lehetetlen leszen magunkkal

vinnünk, itt^{re} kell^{et} őt hagynunk e^z; tó^{rt} partjainál 's az^{ok} irgalmasságának^{ért} ajánlanunk: isten meg nem engedendi, hogy elveszen.“

E' szókkal az ujszülöttet egy arannyal és' ezüsttel hímzettöltözetbe takará, karkjára tíz nagy gyöngyből pártát köte, 's fájdalomtól megtört szívvel őt' a' tó partjainál hagyá, 's a' királynéval útját Kerman felé folytató.

Midőn e' birodalom' királya' földjére való érkezésöket megértené, sietett számos rabokat elejökbe küldeni. Megérkezésöknél nekik a' nagyrebecsülés minden lehetséges jeleit adá, 's öket a' legszívesb vendégszeretettel fogadá. Mingyárt első nap pompás ebéd vala az udvarnál.

A' kermani király mind e' megkülönböztetésekkel még meg nem elégedvén, úgy kíváná, hogy a' szeisztani király, saját fija és két udvari tiszt által, birodalmának becsületére, szolgáltassék.

De ez ünnepek közepette, és énekszónál a' szerencsétlen Aszad Bacht' 's nejeinek szemei könnyekkel telve maradtak. A' kermani király tudni kíváná szomorúsága okát 's őt vigasztalni igyekezett mindenkép.

„Üzd-el kedvetlenségedet,“ monda néki, „isten' segédével, remélem, még irt találunk szerencsétlenségednek; holnap foglalatoskodjunk avval, a' mi annak helyreállítására szükséges. Addig fogd e' csészét 's üritsd-ki.“

„Ah,“ viszonoza Aszad Bacht, „hogy is örvendhessek nyomorú állapotomban?“ 's

erre

erre a' kermani királynak szökése' minden környülményeit elbeszélé.

Az élénken meghatott fejdelem nyomban parancsot ada az ország' minden katonájit egybehuzni, 's mindennemü vígalmakkal ügyekezett a' bánatot vendégei' szívéből számüzni.

Következő nap a' kermani sereg mozdulásit megkezdé, 's Szeisztan fővárosa ellen előnyomult.

Ennek közelítésére a' bitor uralkodó futásnak eredett az övéivel; Aszad Bacht fővárosába vonula be ismét, 's ellentállás nélkül a' kormányhoz ült; mindnyájan ügyekeztek a' királynak szerencsés megtérte, 's frigyese fegyvereinek' következése iránt szerencsét kívánni. Aszad Bacht ezentul is igazsággal országolt és szelídséggel. A' kermani sereget jutalmakkal tetézve haza bocsátá, 's királyuknak díszes ajándékot küldé, azon fontos szolgálat' megismeréséül, mellyet tett vala néki.

A' király 's a' királyné békében élvezték az örömet ismét a' thronuson lehetni, de emléke azon magzatnak, mellyet a' pusztá közepette hagytak, elkéséríté boldogságokat. Hijába keresteték - fel azt legszemesebben, épen semmi hírt nem vehetének a' gyermek' sorsáról. Attól tartottak, hogy ne talán vad állattól szétszakított, de gyanítások helytelen vala, mikép azt látni fogjuk.

Kevés szempillantattal szökések' folytatása után kerman felé, egy haramiasereg, melly a' pusztában, hol a' király 's király-

né marasztattak, a' karavánokat kirabolni szokta, a' tó mellett letelepedett 's a' kis királysira bukott.

A' haramiavezér, a' rettenhetlen Farek-Szervár, tekintvén e' gyermeket, elragadtattott szépségétől, 's a' dús öltözet, mellybe burkoltatott, nem hagyá őt kétkednie, hogy a' talált egy király vagy mas jeles férfi gyermeke legyen. E' haramiavezérnek nem valának gyermekei, eltökélé tehát magában, azt melly a' sors által nyujtatott neki, gyermekének fogadni. Chodadadnak nevezé őt, magával vivé, 's egy dajka által szoptatata. Midőn az ifju fejdelem idősb és erősb lőn, derék nevelést nyert, 's főkép a' lovaglásban gyakoroltatott. Chodadad olly hévvel fekvék tanulmányinak, hogy tizenöt esztendőskorában már öt száz-ellenséggel egyesegyedül megvívni képes vala.

Farekszervár annyira megelégedett fogadottjával, hogy egy perczre sem válhata el tőle, hanem őt mindenüvé vivé, hová mesterségétől lovagolni kényszerítetett. Egy nap' mindazonáltal, midőn a' haramiai kapitány őt egy karaván ellen merényre vinni akarná, engedelmet kért az ifju, kinek ezen foglalatosság igen visszatetszett, e' nyomorgatástól távol maradhatni, mert az olly embertelenül kifosztott útasok' jajait és sirását hidegvérrel nem hallhatá. Farekszervár megegyezett, hogy a' támadásban részt nem veszen, kívánta mindazonáltal, hogy legalább a' csata nézője legyen.

Történt pediglen, hogy a' megtámadott karaván sokkal hatalmasb vala a' haramiák-

rel: az útasok bátran védették magokat. Farekszervar a' csatazajban megsebesített, 's közel vala már az elfogattatásához, midőn Chodadad magát a' harczosok közé veti, 's több ellent legyőze, de a' sors gúnyolódott merészségén, lebukott lováról, a' kereskedőktől elfogatott, béklókba szorított, 's kévéssel utóbb mint utonálló Aszad Bacht király elejébe vitetett.

A' király' szíve elérékenyedett az ismeretlen ifju látására, 's akaratlanul is könybe lábadtak szemei. „Ah,“ monda magában, „ha gyermekem, mellyet a' pusztában hagyánk, még élne, egykoru lenne ez ifjuval.“ És pillanatai akaratlanul mindig ismét az ifju bevádolt felé vonzattattak.

„Fiam,“ monda, „mikép adhatád magad? olly szerelmetes alakkal e' becsstelen kézműre, mellyet üzsz, 's az isteni és emberi törvényeknek mikép daczolhatál? — Mint hívnak?

„Chodadadnak,“ válaszola az ifju herczeg, „erre az ég felé tekintve 's istent hiva bizonyosságul, hogy soha részt nem vett legyen a' latorkodásokban, mellyekről vádoltatik.

„Ha ez való,“ monda neki Aszad Bacht, „úgy nem csak életed meg fog tartatni, de palotai szolgálatomba is fogadlak.“

Chodadad meghajolt e' szókra, 's hallgatva csokolá-meg a' földet, hogy a' királynak forró háladatát kijelentse.

A' király azonnal díszes Chilatot öltette-fel vele, fejét szép csalmával fedeztetni parancsolá, 's monda neki: „Bachtjarnak nevezlek, 's gondviselésedre bízom ménesimet.“

Aszad Bacht elbocsátá a' többi haramiákat, minekutána esküvel megígérték volna, hogy becstelen foglalatosságokkal felhagyandók lesznek.

Bachtjar napról napra mind inkább megnyerte a' király' kegyelmét, megkülönböztetett szorgalommal igazgatá a' méneseknek neki általadott gondviselését, a' király, munkásságát és ügyességét észrevette, 's tárnoknak nevezé ki őt nem sokára. Szóval, az új udvari Aszad Bacht legbiztosabb kedvence lőn, ki már semmit sem cselekvék a' nélkül, hogy őt megkérdezné, 's minden alkalomnál tanácsát követte.

E' megkülönböztetés a' tíz vezér' irigységét felkölteni nem késett, kik megegyeztek egymás között, minden buktathatására vezető alkalommal élni, 's ollyas mit kigondolni, mi által a' király' bizodalomból kiessék.

Történt egy nap, hogy Bachtjar valamivel többet iván a' szokottnál, zárva látván az ajtókat, még félig mámorosan a' hárem' szobáji felé tántorgott, itt gazdagkészületü ágyakat lelt (a' király' szobáiban vala), és gondatlanul a' pompás párnákra ledőlt 's elszunnyadott.

Szobájába lépven a' király, egy embert álmában kinyújtózva fekünni láta; és Bachtjarra ismerek.

„Nyomorú“ felkiálta borzasztó szózattal, „mit téssz itt, e' helytt?“

Bachtjar távozni készüle e' hang' hallására, de már is visszadült ismét.

Aszad Bacht most fennhangon néhány rabokat hiva, 's parancsot ada ifju kegyenczét elfogni. Most a' királynéhoz siete, őt megkérdezni, mikép nyomulhata egy idegen egész' a' belső szobákba, hozzá tevén, hogy illyes tudta nélkül meg nem történhetik. A' királyné e' sértő kinyilatkoztatásra megesküvék, hogy tellyes ártatlan a' megtörténtekre nézve, s kéré egyszersmind, őt egész éjtszaka őrizet alatt tartani, hogy hírt vevén azalatt, a' valóan vétkeseket felfedezhebbe. A' király követé e' tanácsot 's Bachtjar' megítéltetését reggelig halasztá, de módokról gondoskodott egész éjtszaka, a' valóságot felfedezhetni, 's népével illy boldogtalan esetet közölhetni.

Mihelyest hajnalott, thronusára lépe Aszad Bacht, 's tíz vezéreit maga elébe hivatá. Az udvarnagyok' egyike szabadságot vőn a' haragtól nem szólható királyt megkérdezni, ha ő felsége az elmúlt éjtszaka történeteiről némi felvilágosítást nyert-e?

A' gyűlölség, mellyet az udvarnagy már hosszabb idő óta Bachtjar' ellen táplált, jelenleg a' vágyott alkalmat lelé, magát kielégíthetni, 's reménytelve a' szerencsétlen ifju' megítéltetését kivívhatni, ekképpen szóla:

„Uram, vezéridek nem bátorkodtanak királyi akaratoknak ellentállani, midőn egy embert, ki fia egy haramiának, szolgálattá fogadtál; de jelenleg, midőn egész romlottsága ez embernek felfedeztetett, szabad leszen nekünk felségeddel láttatni, hogy illy ember, minekutána olly bectelen.

mesterséget üzött, királyi palotába illőleg felvehető nem- vala. Uram, becsületed forog fenn itt és biztosságod, 's szükséges, kemény büntetés példájával másokat hasonló gazságoktól elrettenteni.

A' király Bachtjart maga' elejébe hozatni parancsolá. „Háládatlan ifju,“ mondá néki, „hijába adta'ak körül tehát, vétkeid' megbocsáttatása után, csak nem olly nagy tiszteletekkel mint a' minők saját személyemet illetik? 's ennyi jóságot a' leggazabb hittelenséggel jutalmazsz-e meg? Te nem iszonykodtal háremem' belsejébe nyomulni, 's urad' helyét magadnak eltulajdonítani.“

E' szemrehányások könnyekre fakaszták Bachtjart; sóhajtozva válaszola, hogy nem tudja, mikép történt legyen, 's ha a' hárem' belsejébe találtatott is, bűnös szándék nélkül jutott-el oda.

A' vezér engedelmet kért a' királytól odamehetni, 's a' králynét az elmúlt éjtszaka' történeteiről megkérdezni. És indula hozzá a' hárembe.

„Urném,“ mondá néki, „becsületednek ártalmas hírek szárnyalnak már mindenüvé, 's állíttatik, hogy egy zsványfival vétkes szövetségben éltél.“ Midőn a' királyné erre mély kedvetlenségét kijelentené, 's esküikkel bizonyítaná ártatlanságát, folytató a' hitlen vezér:

„Egy mód vagyon csak az ez' eset által mélyen megsértett király' dühét megengesztelned, Bachtjart t. i. bévádolni. Kövesd egy férjfi' intését, ki téged meg akar

menteni, 's ne iszonyodj' felséges férjednek megvallani, hogy irántad bőszült és bűnös szenvedelmet táplálni vakmerősködött, és hogy minden jótéteményeknek ellenére, mellyekkel napokint tetéztetik, olly annyira megfélekedezék, hogy vétkes ajánlatokat tett vala néked. Sőt mondanod kell azt is, hogy ellenkedés esetére erőszakkal fenyegetett, 's hogy tervét közlé: megölni a' királyt és a' thronust elfoglalni. Ez, higyed, az egyetlen mód, Aszad Bacht' bizodalmit ismét megnyerhetőni, 's őt megnyugtani. Kövesd tanácsomat, 's ne félj semmitől, én a' következésért kezeskedem."

A' királyné csak bámult a' vezér' méltatlan ajánlatin.,,Nem,"viszonoza,,soha sem akarok közvétkes lenni egy ártatlannak igazságtalan megítéltetésén, 's isten meg fog büntetni, hogy illy vétket tanácsolni merészeltél."

„Bachtjar' vére,"válaszola a' vezér,,koránt sem ártatlan, ufonálló levén ez-előtt, a' halálos büntetést megérdemlé, 's minden akadémkoskodásid alaptalanok; magamra vállalom pedig, isten előtt, az utolsó ítéletben magadviseletéért ez ügyben jótállani. Mi szánakodást érdemel egy ember, ki maga nem irtózott embervért ontani könnyörületlenül, főkép, ha ez az egyetlen mód, melly megmarad, felséged életét és becsületét megmenteni."

A' királyné rábeszélésté magát a' vezér' ez' előterjesztési által, 's intését követni megegyezett; és diadalban, illy gonosz

ármány' sikerén, a' királyhoz ment volt ismét az udvarnagy.

Aszad Bacht azonnal követsége' gyümlöcsei után kérdezősködött.

„S vezér“ kérdezé, „mit mondott a' királyné?“

„Uram,“ válaszola a' hitlen udvari, „nem ismételhetem felségednek, mit értettem: te azt annak saját szájából meg fogod érteni, kit megkérdezniem küldtél volt.“

Azonnal lakába mene a' király, 's maga' elejébe hivatá a' királynét, ki azt ismételé, mit a' vezér neki sugallt volt. Aszad Bacht őszinteségéről bizonyos lévén, nem tőn neki szemrehányásokat, 's csak magának tulajdonítá a' vétket, mert egy utonálló' fiát fogadá palotájába, kinek bűnös szándékai most felfedeztettek. Béklyókat parancsola Bathjar' lábára fűzni, 's egy lyukba zárata őt, erős feltétellel, következő reggel büntetése által intő példát felállítani.

Mig tehát a' szerencsétlen Bachtjar, kinek már csak remény istenben marada, a' sötét tömlöcz' mélységében sóhajtozott, és imádkozott: gonosz ellenei, az őt annál biztosabban elrontás' módjáról tanakodni hon térének.

NÉGYSZÁZ NEGYVENEGYEDIK ÉJSZAKA.

Másnap a' második vezér álla a' király' elejébe, 's megadván neki a' szokott tiszteletet, monda:

„Uram, felségednek országlása egyiránt hosszú legyen és szerencsés! az egész föld' királyi szalaga koszorúzza felséges homlokodat! a' gondok távol maradjanak palotád-tól, 's izleljen békét és csendet a' világ, és kudarczot valljanak elleneid! De uram, mind e' kívánatok nem teljesülhetnek, míg Bachtjar' boldogtalan este véghez nem hajtattott, sőt tartok tőle, hogy ha híre elhat a' szomszéd királyokhoz, udvarod rossz hírbe fog jöni.“

Aszad Bacht most parancsot ada a' vétkest és a' hóhért előhivatni. Midőn előtte állának mindketten, monda: „ifju, parancsot adtam, hogy élted' gyökere szakíttassék ki birodalmam' földjéből, hogy, büntetésed által azokat elrettentsem, kik netalán példádát lértzenének.“

„Uram,“ válaszola Bachtjar, „az ég hosszabítsa felséged' boldog napjait, 's koronázza dicsőséggel uralkodásodat! ez vég kívánatom a' halál előtt. Engedtessek-meg mindazonáltal ártatlanságomra hivatkoznom; nem, én bűnös nem vagyok! esküszöm istenre! De, ah, mire segítenek e' beszédek? Szakadatlanul a' sors' csapásinak kitéve, 's gonosz csillagzatomtól üzelve, úgy va-

gyok, mint ama' kereskedő, ki mindent, mihez fogott, siker nélkül látta, mert a' szerencsétől elhagyattatott.

„Mi kalandjai valának a' kereskedőnek?“
kérdé erre a' király, „ismeretlenek előttem,
's én tudni akarom azokat.“

E' parancs örömmel tölté az ifju bevádoltat, 's miután szerencse-kívánatokkal és magasztalásokkal hódolt volna, kezdé e' szókkal:

A' SZERENCSEHAGYOTT KALMÁR' TÖRTÉNETEI.

„Uram, élt egyszer Balszorában egy kereskedő, kinek vagyona határtalan vala. De ott fenn írva volt, hogy a' gazdagság fényéből le fog bukni a' szerencsétlenség mély setétségébe. Kevés idő alatt eltűnt volt minden birtoka, és szerencsétlen kimenetelű lőn minden, a' mihez foga.

Egy esztendőben rosszul termett a' búza, 's ára igen magasra emelkedett. Képzelé a' kereskedő: a' következő még rosszabb leszen, 's minden hátralévő pénzét arra fordítá, hogy gabonát zsákokban vegyen, 's azt egy nagy csűrbe letéteté, hogy a' legközelebbi esztendőre fenntarthassa. Napról napra lesé, mint fog nevedezni a' gabona' ára, de, fájdalom, a' termés dús lőn, 's a' gabona félingyen adattatott-el.

Ekkor meghatározá a' kereskedő, gabonáját még a' jövő évig fenntartani: de most olly iszonyú eső lőn, hogy a' házokat elkapá, és a' kereskedő' éléstáráig behata.

A' nedves gabona nem sokára olly tűrhetetlen büzt gőzölgött-ki, hogy a' szomszédok őt a' várostisztségnél bévádolák, 's csüreit üríteni és arújit kiönteni kénytelenítették.

Kétségbeesve a' merény' szerencsétlen következesein, meggondálá a' szegény kalmár, hogy még csak egy segéd forrás vagyon hátra, mellyet használni 's késelem nélkül csak az időpontra ügyelni kell. Házát eladta, mellyet bírt még, 's néhány bajtársokkal hajóra ült, elhatározván, a' tengeren keresni szerencsését.

Elindult tehát egy hajón, 's az utazás' harmadik napján ellenkező lőn a' szél, az ég nyomban elsötétedett, iszonyúan dagadoztak a' hullámok, 's hajó törést szenvedett. Emberei jobbára a' vízbe fúladtanak. A' kalmár mindazonáltal 's néhányan uti társai közül egy deszkára menekedtek 's száraz földet értek. Meztelenül és csaknem halálbágyadtan tévelygett egy pusztában, 's már is több mértföldre haladott volt, midőn bizonyos távolyságban embert pillant meg. Örömeben, hogy lakosai vannak e' földnek, 's ő módot fog lelhetni, éhét és szomját kielégíthetni, feléje tartott, 's nem sokára egy kies fekvésű, fákkal körülvett és kedves csermelyektől szegett falut találá.

A' falu előljárója, kit először pillant meg, igen nagylelkű és gazdag ember volt, ki e' vidékben egy igen szép nyaralót építtete, hol akkorban lakott volt. E' férjfi ajánlatot tőn szolgálatjába lépnie a' szegény hajótöröttnek, és neki minden

napra hat drachmát igére felügyeléséért azon munkákra, mellyekhez mezei jószágán fogata. A' kalmár örömmel fogadá-el illy nemes szívü ajánlatot, az ég' minden áldásait lekiváná jóltévője fejére, 's azonnal szolgálatba lépett; ő felvállalá a' mezei gazdaság különféle ellátásait, 's nem sokára urát a' ház minden ügyeiben pótlá.

Egy évig jól ment minden; de midőn az aratás' ideje jőne, 's a' gabonának tulajdonosának kelle általadatnia, tartott a' kalmár, hogy bére ki nem fog fizettetni, 's a' gondolatra jött, a' learatott gabona' egyik részét félretenni, hogy így munkálata kártalanítása bizonyos legyen. Megválasztott bizonyos számu gabonaszakokat, elfedezé azokat szorgalmasan, 's a' többit általadá urának. Ez nem késett neki egy fáradságihoz mérsékelt részt ajánlani, 's jövendőre épen illy kész fizetést ígért. A' kalmár, kit urának lelkiismerete cselekvésmódja, ki iránt olly alacson gyanut táplált, szégyennel eltöltött, az ajánlottat elfogadni vonakodott. De midőn a' helyre jutna ismét, hol a' gabonát elrejtette, nagy szivfájdalmára kelle látnia, hogy az zsiványoktól elraboltatott. Boszuságát e' veszte ségen fel nem fedezheté, 's kéntelenítettett, bánatja okát urának megvallani, ki haragban e' magaviseletért, neki a' legélénkebb szemrehányásokat tevé, 's házából kiüzé.

A' szerencsétlen Balzsorai kalmár tévelygett ismét a' nélkül, hogy tudná, mihez fogjon; ekkor emberekre akada, kik gyöngyhalászatra menének. Midőn ezek őt

olly szomorúan látnák, bánatja oka után tudakozódtak, 's kinos állapotjától megérzékenyültek úgy annyira, hogy neki halálszatok' első nyeresége felét kárpótlásul szenvedett szerencsétlenségéért, oda ígérék.

Lébúvtak, 's olly szerencsések voltak, tíz kagylót felhozni, mellyek' mindegyike két vastag gyöngyöt foglalt magába. Megtarták ígéretöket, 's tizet adának neki közülök azon tanáccsal, hogy adja-el azokat, 's az abból beváltott pénzt használja. A' kalmár ismét örömének főcsuccsán állott, két gyöngyöt szájába vett, 's meghatározá, a' hátramaradó nyolczat öltözetébe bevarrni.

Egy csalitrabló, ki a' vidéken csavargott, meglesé őt, midőn épen a' munkával foglalatoskodnék, 's elsietett pajtásinak e' felfedezést közlenni. Egyesült erővel jöttek, meglepték a' fegyvertelent, fosztották szánat nélkül, 's zsákmányokkal elszárguldtanak.

Bár mi kellemetlen lett legyen e' kaland, még is vígasztalá magát a' kalmár a' két gyönggyel, mellyeket szájában szorgosan megtartott, 's ez által a' rablók' kutatásaitól elvont. Az első városban, mellybe ért, azonnal egy árverőnek általadá azon meghagyással, hogy azokat a' leglehetségesb áron eladja.

De szerencsétlenségére épen egy ékmüvesétől e' városnak tíz, a' kalmártól nyújtottakhoz hasonló, gyöngy ellopótatott. Ez ékmüves, ki azokban sajátját megismerni vélte, gyanujában még a' nyomorú öltö-

zet látására erősített, melyek az eladót fedezték.

Hogy kétségít eloszlassa, a' nélkül, hogy szándékát láttatta, kérdezé, mi történt legyen a' többi nyolcz gyönggyel. A' kalmár őszintén válaszola, hogy őket ruhájiba varrá, de rablók által tőlök megfosztatott. E' szavakra az aranyműves bizonyos vala, hogy emberét találá, megragadá őt, 's a' kádi' elejébe hurczolá.

„Uram,“ monda a' biróhoz, „itt hozom gyöngyeim' rablóját. Itt kettő közülök, melyeket árakverőnek közönös eladásra általadatott; 's csak most vallotta-meg, hogy a' többi nyolcz tőle elraboltatott.“ A' bün-biró, ki az aranyműves' becsületét ismerte, a' balzsorai kalmárt, minden esküjinek és ártatlansága' kijelentései ellenére megbojtoztatá, 's tömlöczbe veté, hol egy egész évig marada.

Egy nap e' szomorú és unalmas lakban több halászt láta belépni, kik őt olly nemeslelkűleg segítették, és most kandiságból a' város fogházait meglátogatták. Igen bámultak őt e' helyt viszonzláthatni. „Ugyan úgy!“ mondának neki, „téged, kinek szerencsáját egy perczben csináltuk, téged talá-lunk ismét e' helyt szintolly nyomorúan, mint midőn előszer láttunk.“

„Ah,“ válaszola nekik a' kalmár, „kit a' szerencsétlenség üldöz, az a' legszerencsésebb változásokat mindenkor szerencsétlenségére fordulni látja. Ti szerencsémeket akartátok csinálni, 's épen ti vagytok okai, hogy most itt tömlöczöztetem a' nélkül,

hogy panaszaim meghallgattassanak. 'S erre elbeszélé nekik szomorú kalandának minden környülményeit.

„Végasztalódj,“ mondának neki a' halászok, „mihelyt kilépünk innen, szólani fogunk melletted, 's néked az igazságot kiszolgáltatni.“ Ők megállák szavakat, 's egyenesen a' fogházból a' királyhoz mentek, előadák neki a' kalmár által szenvedett igaztalanságokat, 's megmagyarázá neki, mikép az vádoló köznép történetes egybejövése által áldozatja lón. A' király a' foglyot azonnal szabadon bocsátani parancsolá, 's kárpótlásul az emberek' igaztalanságaért, neki esztendei fizetést rendelt, 's lakot palotájához közel.

NÉGYSZÁZ NEGYVENKETTEDIK ÉJSZAKA.

A' szegény kalmár úgy hívé, hogy végre szerencséjére akadt, A' király' jótételeinek nyugodt élvezésében, kinek kegyességét áldá, szerencsésen élt e' fejdelem' védelme alatt, midőn egy új csapás újlag bomlasztotta nyugalját.

A' ház kikutatásánál, melly neki lakúl általadatott, egy mozgó kövekkel kirakott ablakot vett észre, 's kandi vala látni, hová vezessen. Alig vett ki egy rész követ, midőn látá, hogy a' fal a' király háremét

éri. Ijedelemben ezért ügyekezett a' csinált nyilást ismét becsinálni. De szerencsétlenül, munkáját láttatlanul el nem végezheté; egy herélt, ki őt e' foglalatosságánál éré, oda futott 's a' királyt iudósítá felőle.

Félelemből új igaztalanságot egy illy boldogtalan ember iránt elkövetni, e' fejdelem saját szemeivel a' vád' valóságáról meg akart győződni, és sietve a' helyre mene. Itt most maga győzheté-meg magát, hogy a' fal' kövei, mellyek a' házat palotájától különbék, egészen frisen ismét béhelyhezettek.

Magán kívül dühében illy gonosz mérenyen, monda a' kalmárhoz: „háladatlan, az által jutalmazod tehát jótétimet, hogy háremembe nyomulni ügyekszel. Illy szemtelenség büntetlenül nem fog maradni, 's én neked ezentul lehetetlenné fogom tenni: rosztat cselekedned: kiszuratom szemeidet.“ A' király' parancsa nyomban könyörületlenül véghez hajtatott.

„Ah, én boldogtalan!“ kiálta most a' kalmár, „meg nem elégedve a' bal sors, hogy minden javaimtól megfosztott, most személyemhez is nyúl.“

A' szegény, szemeitől megfosztatott férjfinak nem vala mit tennie, mint kenyerét koldulni, 's az általmenők' könyöréhez és segédéhez folyamodni, mindig e' szókat ismételvén:

„Minden munka gyümölcstelen, ha a' szerencsétől nem kegyeltetik, 's az ég' segéde nélkül nincsen boldogulás!“

„Látod, uram,“ folytatá Bachtjar, „e' kalmáron a' balsors' üldözéseinek példáját. Szintugy egy szomorú végzetet ki nem kerülhetek, és minden egyesül, engem földhöz nyomni:“

E' történet 's a' bévádoltnak ifjusága és szabad lelkűsége, Aszad Bacht' kérdésére, mély benyomást tettek, 's megnyugtatták egy ideig haragját. Halasztatá tehát az ítéletet, erős szándékkal mindazonáltal, védeczének gonosz merényét megbüntetni.

Következő reggel a' harmadik vezér, ki a' többiekkel együtt az ifju Bachtjar' élete ellen öszveesküdütt, a' király' elejébe lépett, 's monda neki: „uram, kedvetlenül értették-meg tegnap udvarnagyaidd, hogy annak életét megkíméléd, ki csak imént egy vétket követett el, mellynek gyalázatja az egész országra háromlik. A' szendesség kétségkívül rény: de határainak kell lennie. A' méz drágalátos étek, de igen veszedelmes, ha nagyon sokat élvezünk belőle. Mi az igazság' egy cselekvésére intünk, mellyet felséged félelem nélkül tovább nem halaszthat.“

Ez előterjesztés rábeszélé a' királyt, ki nyomban parancsot ada, a' bevádoltat maga' elejébe hozatni.

„Meghatároztam,“ monda néki, „büntetésedet továbbra nem halasztani, a' véteknek, mellyet elkövettél, véred által kell megengeszteltetni 's büntetésed alattvalóimnak üdvességes például szolgáljon.“

Szintolly nyugodtan, mint azelőtt való nap', válaszola Bachtjar ekképpen: „Uram,

életem hatalmadban áll, 's te parancsolhatsz a' felett; de gondold-meg magad' jól, mi-nekelőtte halálomat parancsolod. Igen nagy nyugtalanság és elbakafantazás gyakran ve-szélyesek, 's néha megbánjuk, hogy nem győztük-meg magunkat védni. Így, a' halepi király' fiya; mert apja' tanácsára nem ügyelt, 's egy megbocsáthatlan nyughatat-lanságnak engedett, együtt a' thronust és szerelmesét veszté.

„Ki volt halep' e' fejedelme?“ Kérde Aszad Bacht.

„El fogom neked beszélni,“ felele Bachtjar, 's folytatá ekképpen:

A' NYUGHATATLAN BEHESZÁD' TÖR-TÉNETE.

Akkorban, midőn Halep néhány kö-rülte fekvő birodalmak' fővárosa vala, ural-kodott ott egy király, ki igazsága, kegyes-sége, nyájassága és szendesége miatt alatt-valóitól szerettetett, 's főkép nemes lelkű vendégszeretete által mellyet idegenek iránt, kik birodalmát meglátogatták, kitüntete.

E' királynak vala egy fia, Beheszád nevű, egy ifju, teli jó tulajdonokkal, és ki igen kiterjedt miveltséggel a' magaviselet' nagy kellemét párosítá. Csak egyetlen egy hibája volt, mindent, mihez fogott, a' leg-nagyobb nyughatatlansággal üzni, 's némelly-kor éretlen élénkséget mutatni.

Egy nap', midőn Beheszád néhány ke-reskedővel mulatván magát, ezek' egyike egy igen különös kalandot beszéle, melly

történt véle: „Mintegy két éve,“ monda ez, száztévével utaztam, mellyeket számomra felterheltetek, midőn, közel a' városhoz, karavánom egy rablóbandától telyesen kifosztatott. Vigasztalhatatlanul e' baleset által, egy mély cserjébe futottam, hogy magam is a' rablók' kezeibe ne essem. Az éj közelgetett, 's kénytelenítette látám magam' egy sűrű lombu fára az országúthoz közel, felhágni. Alig valék néhány szempillantatig oda fenn, midőn távolról fényes világokat megpillantottam, mellyek lassankint a' hely felé, hol állék közelegtek. Majd egy sereg embert láték elvonulni, kik a' legmagosb vigasságnak engedék. Ezeket követték szolgák tűzmedenczékkel, mellyekben olly jóillatu füstfélék égtek, hogy tőle az egész erdő illatozott. Erre jöttek hangászok, kik éneköket sok szerekek kísérték; aztán következtek rabok szövéténekekkel kezeikben, mellyek' világánál fényes kíséret közepette, gyalog hintót pillanték meg, 's ezen ült a' legszebb herczegné, kit valaha életemben láttam, kecses arczatja' fénye messze túsúgárzá az őt körülvevő gyertyákét; 's én azoktól elvakítottam, úgy annyira, hogy mindig ez idő ölta képe előttem áll.“

Ez elbeszélés élénken ingerlé Beheszd' kandiségát, 's e' herczegre mély benyomást tön. Az elbeszélő most ekkép folytatá:

„Másnap virradóra ismét leszáltam a' fáról, mellyen az éjtszakát töltöttem, tovább mentem, 's egy városba értem. Megtudám,

hogy Rómában, a' Császárok fővárosában, vagyok.

Midőn tudakozódnám, ki lett legyen a' kecses tünemény, mellyet elmúlt éjtszaka a' szomszéd erdőben megpillantottam, meg tudám, hogy ez a' császár' leánya, a' szép Nikarine, ki egy vidéki házba mene, hol az év' egy részét tölteni szokta, hogy a' szép-időszak' kellemeit ízlelje, és a' fülmile fohászait, a' szerelem panaszait a' rózsához, hallgassa.

Mihelyt Beheszdad herczeg meghallá ez ítéletet, atyja vezéreinek egyikéhez futá, 's monda néki, hogy már olly kort ért, hogy egy nőül számára gondoskodjanak, és hogy meg akar házasodni. „Herczeg,“ válaszola a' tanácsnok, „ha alkalmas választást tettél, atyád, a' király, kétségkívül nem fog vonakodni kívánságodnak eleget tenni.“ Jól van tehát, „válaszola a' herczeg minden vágyaimnak tárgya Nikarine herczegné, a' Római Császár szeretetre méltó leánya: atyámnak követeket kell oda küldenie, hogy kezét megkérjék.“

Midőn a' vezér Halep' királyának fia' kívánságát közölte volna, válaszola, hogy lehetetlen a' Beheszdadtól kívánt lépést megtenni. „A' római császár,“ monda, „soha leányát egy fejedelemnek oda nem adja, kinek birodalma az övéhez hasonlítva olly kicsin, 's ki még azon felül vele nem egy valláson vagyon.“

Beheszdad megértvén atyja' válaszát, kétségbeesésbe dőlt, 's kijelenté teljes meghatározottan, ha atyja azon megállapodik,

maga részéről is egy meghatározást tenni, 's maga elmenni az ajánlást tenni. Igen megijedve fia feltételén, ráállott most a' király, egy követséget gazdag ajándékokkal a' Császárhoz küldeni.

A' Császár a' halepi' király követeit nagy nyájassággal fogadá; de felpattant, midőn küldetésök' tárgyát megérté. Mindazonáltal oda ígérte leányát a' syriai király' fiának, ha tíz millió aranyat kincsébe fizethetne.

Elhözván a' császár válaszat a' király' követei, kinyilatkoztatá ez, hogy soha illy summához nem juthatna. Mindazonáltal Beheszd' könyörgései által érdekelve, mindent összekapartatott, mit tudott, 's három milliót egybegyűjtött.

A' herczeg' könyörgései csak még forróbbak lettek, 's reá birá atyját, rabjainak és palotabutorainak nagy részét eladni. Ezen eladás díja két millio volt. Hogy végre a' császártól kivánt summát kinyerhesse, kéntelen érzé magát, alattvalójira új rendkívüli adót vetni. Így hat millióból álló summát egybegyűjtött, melly azonnal követek által Rómába küldetett.

A' császár elfogadá a' summát, legnagyobb tisztelettel bánt a' követekkel, 's megígéré nekik, hogy mihelyt az adott felületek beteljesítettek, nem fog késni, ígéretét teljesíteni.

Beheszd' arra akará most birni atyját, hogy alattvalójira új terheket vessen, és főkép még a' kereskedőket 's parasztot sokfélekép megadóztassa. De jelenleg megha-

tározottan jelenté-ki neki a' szultán, hogy soha rá nem álland, alattvalójit új adókkal elnyomni, minekelőtte nem volt idejök a' mult adókiivetés által szenvedett veszteségöket kipótolni. Megelégedetlenül atyja' vonakodásán, a' herczeg ismét fenyegetődzött, örökre királyságát odahagyni, ha kivánságának eleget nem teszen.

„Fiam,“ válaszola neki a' király, „várj még csak egy évig.“ „Nem, atyám, én elútazom.“ „Várakózz' még csak hat hónapig.“ „Nem, nem többé.“ „Vagy csak három hónapig.“ „Nem, még három nap' sem.“ „Jól van tehát, útazz, ha ugy tetszik.“

Beheszád lakába ment azonnal, két meghittjét hívatá, felfegyverkezett, 's elszáguldott.

Néhány nap mulva egy száz dús terhű tevékből álló karavánnal találkozott, melly Rómába rendeltetett; vezére egy gazdag ur volt, 's a' császár' barátja. Beheszád ismerektségbe lépett véle, tőle római palotájába fogadtatott, 's kegyeibe ollykép ajánkozott, hogy e' férfi szerelmes történeteinek 's atyjával való czivalkodások' elbeszélésére néki a' még hibázott négy milliót ajánlotta, 's olly ígéretet kívánt ezért, hogy Beheszád néki, mihelyt atyja' halála után Syria thronusára fel fog lépni, e' summát késedelem nélkül visszafizesse.

Beheszád örvendve fogadá ez' ajánlatot. Erre rangjához illőleg öltözködött, 's díszes ruhában a' császár' palotájába ment, kinek' színe elejébe bocsáttatni kért, hogy

ő felségének a' kereskedőtől kölcsönözött négy milliót általadhassa.

A' császár minden kitelhető barátság kinyilatkoztatásokkal fogadá a' herceget; kegyesen fogadá ismételt kérelmét a' hercegné iránt is; de kéré Beheszádot, néki csak tiz napot engedni, hogy őt menyekzőjére elkészíthesse.

„Uram,“ válaszola Beheszád, „forró vágyat érzek a' hercegné' férje lehetni, 's e' halasztás igen kemény sérelmem. Engedd meg, hogy sürgessék:“ „Dicsérem nyugtalanságodat“ válaszola a' császár, „de engedj leá nyomnak legalább egy háromhónapi késedelmet, mellyet szokásaink és erkölcsaink parancsolnak.“

De Beheszád egy napnál többet nem akart engedni, a' császár kérelmei és előterjesztései ellenére; ki bámulva leendő veje' nagy nyugtalanságán a' menyekző' közel véghezajtására parancsokat ada 's addig díszes ünnepet üle.

NÉGYSZÁZ NEGYVENHARMADIK ÉJSZAKA.

De ez ünnepnél is Beheszád nyugtalansága neki semmi részt az örvendezésben nem hagyta venni, elosonni ügyekezett tehát, 's a' palotában a' hercegné szobájit felkeresni. Rá ismere végre a' teremre,

hová ez előtt való nap vezettegett, 's a' világoosság által egy repedést találván, melly által benézhetni, mind két szemeit arra voná.

Nikarine herczegné történetből oda pillanta, 's észrevevé, hogy egy kandi bártorkodott őt teremébe meglesni: megparancsolá asszonya' egyikének kis vasvillát forróra tenni, 's a' vakmerőnek mérészsége dijául szemeit kiszúrni. A' szolgáló teljesíté úrnéja' parancsát, 's a' szerencsétlen Beheszád világtalanul a' földre rogyott, 's iszonyatos kiáltást tön.

E' kiáltásra egybegyülekeztek, de már nem vala remény; látását megmenteni, 's a' boldogtalan egy bal eset ellen sem panaszkodhata, mellyet égő nyugtalansága által maga vonzott magára.

A' czászár kijelenté most, hogy leányát soha vaknak nem adandja, 's a' szerencsétlen Beheszád kénytelenítettett Syriába háza térni, hol a' tőle olly hévvel szeretett herczegné nélkül kellett élnie.

'S meghalálózván atyja, jobbágyai kijelenték, hogy vak királyt thronusra fel nem léptetnek. Így kénytelenítettett Beheszád hátra lévő napjait bánatban és nyomorban tölteni, mert igen nyugtalan vala vágyát elérhetni."

„Láthatod, innen,“ folytató az ifju Bachtjar, „mi veszedelmes légyen, igen nagy sietéssel haladni. Ha Beheszád meggyőzé vala magát jövő napig elvárni, úgy a' föld legboldogabb fejedelme lett volna; 's hama-ga, a' néki szánt herczegné, jobban meg-

gon-

dolá magát, minekelőtte parancsát kiadá, mellynek áldozatja jegyese lón, e' szerencsétlenség meg nem történt volna.

E' példa benyomást látszott tenni Aszad Bachtton, ki az ifju fejedelem' kivégeztetését más napra halasztá.

Midőn más nap reggel a' király thronusára lépett, közelgetett a' negyedik vezér, és monda neki:

„Uram, a' hír melly Bachtjar' vétkéről mindenüvé elhatott, meg nem engedi többé a' vétkes, megbüntetését halasztani. Csudálkoznak azon lassuságon, mellyel felséged illy nehéz megsértésnél előhalad, mint az általa elkövetett; és a' király' becsülete szintúgy mint az ország' haszna gyors elégtételt parancsolnak.“

A' király maga elejébe hivatá Bachtjart, 's mondá neki, hogy elhatározta, őt kivégeztetni.

„Uram,“ válaszola az ifju herczeg, „méltoztassál azt még halasztani; gyakran örvendünk, ha bölcs lassusággal haladtunk, 's a' türelem gyakran igen hasznos: ez az, melly által Abuszaber egy kút mélyéből a' thronusra lépett.“

„Hogy történhetett meg ez?“ kérdé a' király.

„Elmondom felségednek,“ felele Bachtjar, és kezdé ekképen:

A' TÜREDELMES ABUSZABER' TÖRTÉNETE.

„Uram, Abuszaber egy gazdag haszonbérló volt, ki falva' lakosival sok jót tett,

és jószágai' ellátásával számos munkásokat foglalatostkodtatott, kikkel a' legnagyobb barátsággal bánt, úgy hogy tőlök imádatott.

Egy nap' juhászainak egyike nagy ijedelemmel haza tért, és tudósítá őt, hogy a' szomszédságban egy oroszánt kalandozni lattak, melly már egynehány juhót szét is tépett. A' következő napokban e' pusztítások úgy folytattattak, hogy Abuszaber egész nyájának veszteségével fenyegettetett.

Neje rá akará birni, hogy lóháton vadászatot rendeljen e' vad állat ellen, melly annyi kárt tön. De Abuszaber válaszolá neki: „türeelmet, türeelmet; az élet' minden eseteiben ez a' legjobb tanács. Az oroszlán, melly nekünk annyi kárt okoz, vad és gososz, előbb-utóbb isten, kinek igazsága a' gonoszság' ostora, meg fogja azt büntetni; hadd várjuk el azt.“

Abuszabernek igaza vala, kevéssel utóbb az oroszlán a' király által megöletett, kivel vadászaton egybeakadt. „Látod,“ monda most Abuszaber nejéhez, „s nem volt igazam állítani, hogy isten a' gonoszokat mindig megbünteti? ha az oroszlánnál tusába ereszkedem, talán elveszék vala: magának a' királynak sokba telt, őt megölni. Látod, jól tevők, hogy vártunk.“

Kevéssel utóbb egy ember öletett meg a' faluban; 's a' király büntetésül a' lakosoknak, kik a' bünöst ki nem tudák, minden házaikat lerontatá és felzsákmányoltatá. Abuszaber e' mellett birtokának legnagyobb részét elveszté.

„Panaszkodjunk nyomban,“ szóla Abuszaber' neje férjéhez, „az udvarnál, tudja mindenki, hogy ártatlan vagy: kérd vissza a' királytól, mit elvesztettél, 's bizonyos lehetsz, hogy megnyered.“

„Türelmet, Türelmet! édes asszonyom,“ válaszola Abuszaber, „a' király elköveté az igaztalanságot, a' király azért meg is fog bűnhődni: bár ki ragadja-el felebarátjának sajátját, el fogja veszteni a' magáét.“

E' beszédét meghallá egy irigykedő szomszéd, ki azonnal oda ment, 's azt a' királynak elmondá. Dühben Abuszaber' szemtelenségén, mindent elvétete tőle a' király, a' mi még megmaradt volt, 's kiűzeté őt jószágából feleségével 's gyermekeivel együtt.

„Ám lásd,“ monda Abuszaber' neje, „'s nem mondám, hogy késésid 's várákozásod, megbukásunkkal fog végződni? Szép állapotban vagyunk most segítség nélkül, menedék nélkül!“

„Türelmet, Türelmet, kedves asszonyom!“ válaszola mindig rendíthetetlenül Abuszaber, „a' türelem előbb-utóbb díját feltalálja.“

Midőn e' szókat kimondaná, egy haramiasapatot magára és övéire rohanni látott. E' haramiak meg nem elégedtek őket attól a' kevéstől is megfosztani, a' mi még maradt volt nekik, de még ruhájukból is kivetkezteték őket, 's kettőt Abuszaber' gyermekei közül magokkal vittének.

Ekkor kiálta felesége siralmas hangon: „Istennek nevében, kedves férjem, indulj ez zsványok után 's esedezél könyörületességükért; mert ellenök nem tudsz harczolni, nem látod, hogy magzatinkat magokkal hurczolják?“

„Türedelmet, kedves asszonyom! a' gonosz okozórára mindig visszaesik; ha a' haramiak után futok, 's egyik közülök engem megöl, mi leszen belőled a' világon?“
 „Türedelmet!“ mondom néked; ez az egygyetlenegy orvosszer fájdalmaink ellen.“

A' boldogtalan pár e' balesetek között Kermannak egy városába ért, melly egy folyam' partján feküdt. Abuszaber monda feleségének, maradna egy ideig a' víznél, míg a' városban híreket veend, mikép fogják ott menhelyöket találni.

Távolléte alatt egy lovag, paripáját itatván, 's megpillantá az asszonyt, és mivel ez ízlése szerint való volt, ajánlatot tőn neki, őt követni. Hijába volt minden ellentállása, hijába kiáltása, hogy férjnél vagyon, 's hogy ez vígasztalhatatlan leszen, ha őt viszont meg nem találja; a' lovag, a' nélkül, hogy ezekre figyelne, kényszeríté őt, karddal kezében, felülni. Még csak annyi ideje volt, sietve a' homokba irni: „Abuszaber, te vagyonodat és jószágodat, gyermekidet és szeretett nődet elvesztéd. Látni fogjuk, mire segít még türedelmed.“

Midőn Abuszaber visszatértkor nejét nem találá, 's a' tőle írott sorokat olvasá, könyeit vissza nem tartóztathatá. De majd bátorságot vőn ismét, 's monda magában:

„Erősen! e' szempillantásban minden lemondásomra szorúlok, de talán még keményebb csapást tartott-fel számomra a' sors.“

E' végveszteség által azonban olly erősen megcsapatott, hogy vaktaba csavarga, mint egy eszeveszett ember. Ez állapotban több emberek közé ért, kik egy királyi palota' épületén dolgozni kényszerítették. Mihelyt itt megláttatott, megragadák őt, 's parancsolák neki, hogy örök fogság' büntetése alatt a' munkásokat segítse, 's hozzájuk adatott, kiknek minden fizetés helyett nem adatott egyéb, mint egy rozsz kis árpa kenyér, melly fentartásokra alig vala elégséges.

Már három hónapig foglalatoskodott e' nehéz munkával, midőn a' napszámosok egyike, kik mellette dolgoztanak, lerogyott és lábát eltörte. E' szerencsétlen siralma kiáltást tőn, mellyet a' fájdalom csikartki belőle. Ekkor monda neki Abuszaber: „Türedelmet barátom, türedelmet!“ „Igen, ez is épen a' pillantat nekem türedelmet tanácsolni,“ válaszola amaz, „meddig kell azt megőriznünk!“ „Mindenha“ felelé Abuszaber, „mert az egy embert egy kút mélyjéből thronusra emelhet.“

A' király, ki palotájának egyik ablakánál állott, midőn Abuszaber e' szókat kimondaná, igen boszónkodott szólásán, mellyet lázítónak hitt, 's parancsolá, az ezt mondotta mívest igen mély kútba leereszteni, melly egy nagy földalatti épülettel összefüggött, és hogy a' szerencsétlen kínját még többítse, jőve minden nap, 's le-

kialta: „Jól vagyon! türeelmes férfi, mikor szándékozol a' kútból a' thronusra hágni, mellyet türeimed meg fog szerezni.“

De ez idő nem olly távol volt, mint vélé. A' boltozatokban, mellyek Abuszaber kútjával egybe függöttek, a' király' testvérének egyike bé volt zárva. E' herczeg olly szerencsétlen volt, királyának féltékenységét felizgatni. De a' rossz bánásmód, 's a' bánatja illy hosszas fogságnak e' szerencsétlen testvér' életének véget vetettek. Az ország' nagyai, kik ez utolsó környüllállást nem tudák, nyugtalanokdtek a' hosszú fogságon, mellyben testvérét tartá a' király, 's hangosan panaszkodtak ez igaztalanságon, nem sokára közönös lön a' megelégedetlenség, mindenünnen lázalmaktörték ki, mindenütt felállottak a' király-tyrannus ellen, 's ez egy zendülésbe megölettetett.

NÉGYSZÁZ NEGYVENNEGYEDIK ÉJSZAKA.

A' nép azonnal a' földalatti boltozatokba futott, hogy a' foglyot megszabadítsa. Abuszaber hasonlatossága e' herczeggel annál könnyebben csalá meg mindnyájok' szemeit, mivel feltétetett, hogy illy hosszas fogságnak szükségkép arczvonásait módosítani kellett. És tekintetére a' nagyok'

egyike térdet hajta, és monda: „Herczeg, testvéred' kegyetlen bánásmódja illőleg megbüntettetett: jövünk téged megkérni, hogy helyette országoj.”

Abuszaber ráismere a' jutalomra, melyet az ég lemondásáért fenntartott, nem válaszolt semmit, felpompáztatá magát a' királyi díszjelekkel, és a' thronusra lépett.

Most mint király igyekezett minden obbágyainak igazságot szolgáltatni: és jól-tévősege, méltánysága és heve kötelességei telyesítésében neki minden alattvalóinak szeretetét megnyerték; mig seregeiről való gondoskodása és határainak szoros őriztetése neki a' szomszéd fejedelmek' becsületét és tiszteletét kivívták.

Azalatt el nem maradt, hogy a' király ki Abuszabert minden jószágaitól megfosztá, 's őt a' falubólkiüzé, ugyan azon sorsra juta, melyet neki készíté: hatalmas szomszéd birodalmára tört, fővárosát elfoglalá, és kényszeríté őt, országát elhagyni.

E' száműzött király most épen Abuszaber' udvarába jött, ott menhelyet keresni, és segédét királyságának visszanyerésére megkérni.

De eddig látott bánásmódjának egészen ellenére, parancsolá Abuszaber a' megfutamlott királyt elfogni, 's őt birodalma' széléig visszakisérni. Senki meg nem foghatá ez' a' fejdelem' nemeslelkűségével olly annyira ellenkező embertelenséget, 's az udvariak' bámulata megkettőztetett, midőn Abuszaber a' földönfutó királyhoz fordúla, 's monda: „most látod a' türedelem' hatá-

sát, mert te az által jelenleg kezeim között vagy.”

Egy nap, midőn Abuszaber kiszolgáltató jobbágyainak az igazságot, egy haramiacsapat vezettetett elejébe. Közepettök két fióra ismere az új király. „Kicsodák ezek az ifjak?” kérdé a király a czimbora fejét. „Uram,” válaszola ez, „mi őket ez előtt nem sok idővel elragadtuk: de minden igyekezeteink daczára őket rá nem birhattuk, foglalatosságunkban részt venni, bizvást fughadhatod őket szolgálatodba: sőt mi is bátorkodunk néked karjainkat és kincseinket ajánlani. Ha felséged megkegyelmez seregeidben akarunk hadakozni, 's az elrejtett kincseket átadni, mellyeket egybegyűjtöttünk.”

Abuszaber, a nélkül, hogy magát valamire lekötelezné, fiait azonnal palotájába viteté. 'S minekutánna a haramiáktól kitudta volna, hová rejtették legyen kincseiket, parancsot ada, őket ismét tömlöczbe vetni.

Ez ítélet újra megalégedetlenséget okozott a népben. „Különös,” mondának, „hogya király e két haramiáért illy lázasztó előszeretetet mutat, míg azokat megbünteti, kiktől olly jeles felfedezéseket vett.”

Azalatt visszajövé palotájába Abuszaber, megismerteté magát gyermekeivel, 's elmondá nekik a csudálatos kalandokat, mellyek őt thronusra emelték. De a két ifju keserü könyeket öntött, megértvén, hogy anyjok elragadtatott; 's egyedül e szomo-

rú eset sötétété el a' serencsét, mellynek örvendhettek.

Ismét utóbb megjelent egy férfi egy aszszonnyal a' király előtt, 's panaszt tön, hogy neje neki nem akar engedelmeskedni, 's minden nyájasságait elmellőzi.

A' helyett hogy megfenyítené a' vádlottat, megragadtatá Abuszaber a' vádlót, 's parancsolá őt lenyakasztatni.

E' látszó új igaztalanságra a' nagyok 's a' nép úgy fellázadtak hogy a' közönös bosszuzaj fellázadást jelentett, midőn Abuszaber szólani kezdé ekképpen:

„Vezérek és Urak, ideje egy titkot felfedeznem előttetek, mellyet eddig előttetek rejtennem kelleni hívék, most pedig véletek tudatnom kell, hogy általatok rosszszallott ítéleteim' okait megfejtsem.

En nem vagyok testvére előbbi királytoknak, de mint ő, áldozatja valék tyrannóságának. Midőn egyik társam' vigasztalására azt mondanám, hogy a' türedelem egy embert egy kút' mélyéből thronusra emelhet, meghallá ezt a' gonosz fejedelem, 's engem merészségem' díjául kútba vetéte, melly azon földalatti boltozatokkal közösködött, mellyekben találtatok.

Most tehát könnyen meg fogjátok érteni cselekedetimnek különmemű okait.

A' számüzött király, ki birodalmamban menedéket kerese, előbb uram volt; és igazságtalan makaesságból jószágaimból kifosztott, országából kiüzött, és külföldre futnom kényszerített. Megkelle tehát kegyetlenségét büntetnem, mihelyt alkalom adódott.

A' haramiák, kiket tömlöczbe vette-
ték; gyermekeimet elragadák, kiket köz-
tők viszontaláltam, 's ők azok, kiknek
megkegyelmeztem. Én tehát azoknak olly
nagy véket el nem engedhetek, 's még
kevésbé büntethetem meg gyermekeimet.
A' mi illeti a' gazdagságokat, mellyek kia-
dására őket kényszeríttem, ők azokat elra-
gadták, 's nekem teljes jogom vala őket
kényszeríteni.

Végre csodálkoztatok, hogy egy em-
bernek, ki felesége' makacssága ellenpa-
naszkodott, fejét leüttetém: de tudjátok,
hogy ez asszony az enyím, 's hogy ő őt e'
városnál távollétem alatt erőszakkal ra-
gadá~el.

Hiszen tehát, hogy minden cselekedet-
tim igazságon és méltányságon alapúlnak.

Abuszaber' e' beszédjére az egész gyü-
lekezet örömszibaj által jelenté-ki megelé-
gedését, 's törekedett mindenki a' zúgoló-
dás miatt a' bölcs királytól bocsánatot kér-
ni, ki erre még hosszasan boldogul élt,
nagyrabecsülve és szeretve viszontalált övéi-
től, 's általa boldogított alattvalójától.

„Látod uram,“ folytatá Bachtjar, „mi
hasznos a' türedelem, és mi veszélyes a'
hirtelenkedés.“

„Gondold meg, hogy a' parancs, mel-
lyet ki fogsz adni, visszavonhatatlan le-
szen örökre, 's hogy hijába lenne, ha utóbb
tévedésedet általlátnád.“

Ez előterjesztések rá bírák Aszad-Bach-
tot, hogy Bachtjar' kivégeztetését másnap-
ra halasztá.

Más nap' az ötödik vezér lépett a' király' elejébe 's mondá:

„Uram, a' halasztásnak, mellynek felséged Bachtjar' büntetésénél helyt enged, leggyászosabb következései lehetnek országdra nézve. Felizgatva büntetlenségének példája által, már halljuk egymás közt szóllani a' haramiákat: „mi most büntetlennül tehetünk mindent, minekutána egy férjfi, a' ki bátorkodott a' király szentelt asszonyszobájába nyomulni, illy kemény vétékért meg nem büntettetett: annál kevésbé a' vétkek, mellyeket mi netalán elkövetnénk, fognak megbüntettetni. Minden nap egy történetet beszélek neki a' vádlott, melly által büntetése' perczét mindig halasztja. Jól van, majd mi is beszélünk el neki ollyasokat.“

Vezére' előadásai felingerlék Aszad Bacht' érzékenységét. „Ide a' bevádlottat“ monda, 's midőn őt maga előtt látná, folytatá:

„Ne remélj, engem meséiddel tovább is felvartanod, és velem reméltetni, hogy ártatlanságod még valaha nap fényre jő; még ma haláloed által azoknak intő példát kell adnom, kik netalán kisértetbe jöhetnek, gonoszságodat u'ánozni.“

„Uram,“ válaszola Bachtjar, „ha felséged csak néhány szót enged még nekem, téged az ég e' kegyelmedért örök boldogság által meg fog jutalmazni. Mit, uram, te, kinek jelenléte örömet és szerencsét terjeszt mindenüvé, te csak általam a' megelégedetlenség és boszu' tárgya lennél? általam,

ki ártatlan vagyok, esküszöm az isten nevére, ki mindent tud, és ki előtt semmi nem rejtőzködik.“

A' király megrázott e' szók által és Bachtjar folytató ekkép:

„Kérve kérem felségedet, nekem még néhány napi halasztást adni, és megígérem, ártatlanságomat tisztán kimutatni. Add meg e' kegyelmet, és szíved örülni fog erre nem sokára, mint örült amaz arab király, ki koronáját a' szelídségnek köszöné, mellyel haragját egy őt megsértette rab ellen mérsekelni tudta.“

„Ki e' király?“ kérdé Aszad Bacht, mire Bachtjar ekkép kezdé:

A' SZANGEBARI FEJEDELEM' TÖRTÉNETE.

Arabiában uralkodott hajdanta egy király, kit elnyomása, keménysége és igaztalansága minden jobbágyai előtt gyűlöletessé tett. Rabjai közt vala egy ifju, ki a' szangebari parttól elragattatott: ez fia volt ez ország' királyának, de mivel okai voltak magas születését elrejteni, senki az arab' király' udvarában nem tudá, hogy Abrahah herczeg legyen.

Abrahah urának kegyeit kivivá, kíséré őt mindenüvé 's a' király' fegyvereire való felügyelés ő reá bízott. Egy nap, midőn együtt valának a' vadászaton, 's egy szarvas hév üzőbe vétetett, több nyílakat bocsátta utána a' király, a' nélkül hogy azt elérné. Abrahah is, ki őt követte, kilőtt egyet,

de olly ügyellen vala, hogy a' király' fülét találá, mellynek egy részét úgy el kapá a' nyíl, hogy a' vér folyamlint csurgott le.

Azonnal megparancsolá az arab király hév véralkata szerint kíséretének, a' szerencsétlen rabot megragadni és fejét leütni. „Uram,“ monda ez neki, „felséged jól tudja, hogy nyílam nem reája irányoztatott, 's hogy ügyetlenségem egyedül okozá az esetet, mellynek áldozatává kell lennem: méltóztassál e' gáncsot megbocsátani: a' jó cselekedet jutalmát mindig feltalálja, 's ha megbocsátasz, meg fog bocsátatni néked is.“

Arabia' királya megkönyörült az ifju rabon; elnyomá tehát haragját, és az adott parancsot visszavoná. Abrahah örömében urának köszönt e' kegyéért, 's véle a' városba visszatért.

Ezalatt a' szangebári király, kinek fiát erőszakkal elragadák, nyugtalanságban eltűntén, sokáig hijába küldött követeket mindenüvé őt felkeresni. Végre megérté, hogy az elfogattatott, 's rab az arab király' udvarában; nem vélé mindazonáltal tanácsosnak, őt mint fiát visszakérni, mert okosan attól tartott, hogy ura aztán igen magos váltságpénzt fog érte kívánni. Választott tehát egy ügyes és tapasztalt férfit 's rábizá ez ügyet minden kitelhető előlátással és halkasággal üznie. Ez ember magaviselete' szabályival ellátva és annyi pénzzel, mennyi merénye' fogantjának eszközésére szükséges vala, Arabiába ment.

Megérkezhvén a' király udvarába, könnyen oda jata, a' szangebári ifju fejedelmet

lá ni; melegséggel szóla neki szülőföldjéről és atyja' gyengédségéről; és Abrahah' szeméi e' megható rajzolatokra könnyeket öntének mint egy tavaszeso. Ekkor nem késett a' küldött neki küldetése czélját felfedezni, 's megmagyarázá neki, hogy atyjától küldetett, hogy megszabadulását könnyebbítse.

Abraha örömmel kapott e' terven, megegyeztek a' helyben, hol találkozni fognak, és estve mind'ketten kalmáröltözetben odahagyák a' várost, és kevés idő alatt a' szangebari királyság' fővárosába értek.

Mihelyt a' király fia' közeledéséről értesítettett, katonákat indította elejébe, legdiszesb fogadtatására mindent elkészítete, 's örömet és kedvet lehelt minden a' herczegnek a' városba érkezéséről.

De nem így az arab király udvarában. Midőn kedvencz rabja' eltűntét felfedezné, nyugalma széfoszlott, 's csak arról gondoskodott, mikép lelhesse-föl őtismét. E' célra egy hajót elkészítete, katonákkal meg rakatá, 's kevés nappal az ifju herczeg' szökése után kutatására indult.

Az út' első napjai szerencsések valának eléggé, 's a' király mindent talált hajójában, mi elszóratására szolgálhatna, 's az utazás' nehézségein könnyíthetne. De egy este dörgeni kezdé a' menny, dühös szél keletkezett, 's majd vésszé nevedve, a' tenger' mélyeit felzavará. A' hajó sokáig küzdött a' vész ellen; végre egy hullámtól szétbontatott, 's az arab király el fogott volna veszni, ha egy deszkát meg nem ragad.

A' boldogtalan hajótörött hét napig, játéka a' hullámoknak 's a' szeleknek szer- te úszott, végre partra vettetett a' hullámoktól, 's ott eszmélet nélkül hevert.

Néhány hajósok feltalálák, 's kiakarák őt kérdezni, de ő bágyadt vala, és csak- nem élet nélkül. Ekkor kinyiták ajakait, 's néhány csepp olajat beszívárogiattak, mellyel őt ismét magához téríték.

A' halászok' tudakolásaira megérté az arab király, hogy Szangebar' partjain hajótörést szenvedett volt; tudakozódott a' főváros' távolságáról, 's megértvén, hogy már csak négy mérföldnyire vagyon tőle, bátorságot vón ismét, 's útnak eredett.

Alkonyatkor ért volt e' nagy városba, fáradtan, 's a' nélkül, hogy tudná, fedélért kihez folyamodjék; nem bátorkodott beszó- lani, sehoh is, és elhatározá magában, egy kalmárbolt' ernyeje alatt tölteni az éjt; 's itt el is szunyadt.

Történt pedig, hogy épen ez éjtszaka zsiványok történek a' kalmár' házába, őt gyermekestül és szolgálóstül megölték, 's mindent, minek csak értéke vala, magok- kal kapának. Az arab király bágyadságá- tól mély álomba merítettve, mindezekről nem vón észre semmit is.

De hajnalban, midőn e' gonoszság' szer- zőji után kutatának mindenütt, az ernyő alól előlépni láttatott, melly fedelül szolgált volt néki. A' pór megragadá őt azonnal. A' vér, melly ruházatját elmoeskítá, 's a' nyomorú állapot, mellyben találtatott, nem bagyának kétkedni, hogy ő egyike legyen

a' gyilkosoknak. A' szangebari király' elejébe vezetettet tehát.

„Nyomorú,“ szólítja őt e' fejdelem, „olly királytól véléd e' kormányzottnak e' várost, kinek gondatlansága neked biztosságot ígérjen, hogy merészelhess ennyi vért ontani, 's illy szemtelenséggel fosztogatni? Valld-ki pajtásidat 's a' helyet, hová az elrablottat rejtettétek.“

„Ah, uram,“ válaszola a' király, ki való nevét felfedezni vonakodott, „én királyi vérből eredeck, 's hajóra szálltam, hogy utazzam, es tanuljak, de a' vész birodalmad' partjain széttöré hajómat, a' hullámok partra vetének, 's tegnap este fővárosodba érkeztem. Nem ismervén senkit e' városban, 's egyébiránt is olly késő lévén immár, hogy minden boltok bezárva valának, kéntelenítettém egy ház előtt tölteni az éjt, 's épen a' legmélyebb álomból ébredtem volt fel, midőn íme egy vétekről vádoltatom az emberektől, mellyet el nem követtem, 's elődbe hurczoltanak.“

„Ne véld,“ válaszola a' szangebári király, „hogy álnok hazugságid által megcsalattatom: a' hely, holott találtattál, a' vér, mellyel befecskendezve valál, minden bizonyság, hogy egyike vagy a' vétkeseknek, 's én hitelt nem adhatok a' csodálatos mesének, melly által igazolni akarod magadat. Büntetésed kemény leszen eléggé, hogy czimboraidat, kik igazságom' köréből kicsúsztanak, borzadással töltsék-el.“

„Uram,“ válaszola az arab király, „esküszöm, hogy királyi vérből vagyok,

mint tinnen magad; méltóztassál jobb véleménynyel lenni irántam: felséged nem ismeri ártatlanságomat, de ismeri isten.“

Csodálkozva e' nemes módon, mellyel kifejezé magát a' vádlott, jól látá Szangebar' királya, hogy gondos neveltetést nyert vala ez ember; 's attól tartva, hogy a' látszat által megcsalattatik, kivégeztetését továbbra halasztá, 's fogságba viteté őt. Az arab király megadá magát sorsába, 's imádkozással tölté-el idejét.

A' tömlőcz megett kellemes udvar találtatott, fáktól béárnyékolva, 's tiszta partaktól áltszegve; 's itt szabad vala járnio'k a' foglyoknak.

Egy nap varjút látá az udvar' falára szálani a' király, 's hogy kedvező vagy gyászos előjelentést fogsága' hosszóságára nézve innét kizuzhasson, monda magában: „hadd lássam, vallyon e' csonttal, mellyet kezemben tartok itt, elérhetem-e a' varjút; ez közel menekvésemet fogja jelenteni, valami: az, ha meg nem találom, további fogságomat.“ Így szól, neki hajítja a' csontot teljes erejéből, de elhibázza a' madarat, 's ez elrepül.

Történt pediglen, hogy túl a' fogház' falain egy széles réten a' szangebari király' katonáját gyakorlaná: 's a' fogolytól repítettett csont épen a' herczeg fülét' éri, és fájdalmasan sebesíté - meg őt.

Midőn Abrahah herczeg vérét lefolyni látá, eljajdúla, 's megparancsolá a' csont' íjjászát kinyomozni. Az arab király vétke'nek találtatott, 's a' szangebari király' elejébe vezettetik ismét.

Abraha rá nem ismert régi urára e' nyomorú állapotban. A' rab most fejdelem vala, 's a' fejdelem rabbá lőn.

„Boldogtalan,“ kiálta-fel Szangebar' királya, midőn fiát vérrel fecskendezve, 's a' fogoly királyt maga előtt látá, „mit mivelte szeretett fiammal? Ez új vétkeért életeddel fogsz lakolni. Hajlandó valék, ártatlannak hinni téged: de e' gazság elég bizonyosság arra, hogy gyilkosnak születél. 'S mered-e még állítani, hogy ártatlan vagy?“

„Uram,“ válaszola az arab király, „te, kinek igazságszeretete világszerte ismeretes, ha az isteni törvény' egyik legszentebb szabályát akarod-e megszegni, melly a' viszonzatot parancsolja? En jobb fülétől fosztám-meg a' herceget, parancsold tehát, hadd fosztassam-meg én is az enyimtől.“

„Iól van tehát,“ válaszola Szangebar' királya, „kivánatod tellyesítetténi fog: fülét vágjátok - le!“

A' hóhér előhivatott; de midőn ez a' király' ítéletét véghez vinni akarná, jobbik fülére csak rá nem akadt.

„Hah,“ folytató Szangebar' királya, „ha meggyőződte-e mostanság gazságodról? Látjuk, már szenvedéd az orvos' büntetését egy ízben, és füled csonkítása elég bizonyosság azon beestelen meaterségről, melyet űzni nem pirultál.“

NÉGYSZÁZ NEGYVENÖTÖDIK ÉJSZAKA.

E' sértő gyanakodásra többé vissza nem tartóztathatá magát Arabia' királya. „Csatlakozol,“ válaszola neki hevenyében, „én nem vagyok zshivány, 's mert már meg kell vallanom, tudjad, Arábia' királysága parancsaimnak hódol; 's kevés szó elegendő léssen, téged állításom' valóságáról meggyőznöm.“

Erre elbeszélé, mint szállott hajóra, hogy udvarának egyik szökevényrabját üzőbe vegye, 's hajótörése' és a' szangebari királyságba érkezése' környülményeit előadá.

Ez' elbeszélésre Abrahah, ki most rá ismerte volt urára, lábaihoz borult, és állítása' valóságát így megbizonyítá. A' szangebari király el nem mulasztá, ezerszer bocsánatot kérni, 's nagy megilletődését kijelenteni, hogy illy bánásmódot éreztetett volt véle. Ügyekezett ezental gondoskodási által véle ez' eset' kellemetlenségeit elfeledtetni. Fürdőbe vezetteté, 's díszes öltözetet, derék lovakat és számos rabkíséretet ajánlott volt néki.

Minekutána az arab király igy örvendezés és ünneplések között néhány napot Szangebár' fővárosában töltött volna, fényes kísérettel birodalmába visszatért.

Azalatt Szangebárban a' gyilkosok is kitudattak, 's keményen megbüntettettek.“

„Látod uram,“ folytatá Bachtjar, „ha az arab király nem kegyelmez vala Abrahamnak, az alkalmat talált volna, magát megboszulnia; 's ha Szangebár királya az arab királyt, mint a' kalmár' gyilkosát, kivégezteti, oka fogott volna lenni, igaztalanságát megbánni, minekutána a' való vétkesek felfedeztettek.

Méltóztassék tehát Felséged megítéltésem' végrehajtását nem siettetni, 's nekem néhány napot, ártatlanságom' bebizonyítására, általengedni. A' kegyelem legbiztosabb alapja a' királyi széknek.“

Aszad Bacht kielégítettett Bachtjar' ez elbeszélése által, 's parancsot ada, őt reggelig fogságába vissza vezetni.

Következő nap' a' hatodik vezér lépett a' király' elejébe, 's mélyen meghajolván, szóla ekképpen:

„Uram, kötelessége a' királyoknak elleneiket megsemmisíteniök; mert változhatlan szabály, hogy a' leggyengébb sem megvetendő. Meg kell tehát menekednünk azoktól, kik kárunkat akarják, mihelyt ők hatalmunkba adattak.“

A' király erre parancsot ada Bachtjart maga elejébe vezettetni, 's monda néki: „híjjába vártam ekkoráig, hogy ártatlanságod bebizonyodjék: de végre feltűnt a' nap, mellyen sorsod el fog döntetni.“

„Uram,“ felele Bachtjar, „már is elhatározám magam néma megadásra, de ha meggondolom, elleneid mint fogják használni az igaztalanságot, mellyet íme elkövetni készülsz, nem hallgathatok továbbá.

Egyébiránt, látod, el nem szökhetem, bár mi késedelmet is engedjen felséged, halálom bizonyos, ha nem vagyok olly szerencsés, ártatlanságomat kimutatni. A' benyomás, mellyet jelenléted' felsége teszen reám, akadályoztat hasznomra fordítanom a' környületeket, mellyek mellettem harczolnak: de mondom néked, az, ki mindent tud, az ellenem gördített vádak' álnokságát világra hozandja; 's ha meghalok, felséged igaztalanságát megbánhatná, mint Dabdyn király, ki Kardar' vádjainak hitelt adván Kamkart kivégezteté."

A' király kéré Bachtjárt, e' történetet elmondani.

DABDYN KIRÁLY' ÉS KÉT VEZÉRJE' TÖRTÉNETEI.

„Uram,“ monda Bachtjar, „az előidő' tiszteletes évkönyvei egy Dabdyn nevü királyról szólnak, kinek két vezérjei, Kamkar és Kardar, valának.

Ez udvarnagyok' elsejének egy hasonlíthatatlan szépségü leánya vala. Egy nap, midőn kénytelenítetnék a' királyt vadászaton kísérni, az országlás' minden gondjait Kardar társára biza. Ez Kamkar' leányát történetből egy kertben megpillantá, és halálos szerelmes lőn belé, úgy hogy szabadsága tönkre fétetett. Kecses képe, melly nappal 's éjjel fel-feltűnt lelkének, egy pillanatnyi nyugtot sem hagyta néki, és bőszült szelleme már csak módról gondoskodott, vágyai' tárgyát megnyerhetni.

Ez volt végre az átkos terv, mellynél megállapodék. „Kamkar,“ monda magában, „nekem leányát soha oda nem adandja; csak egy út vagyon tehát őt birhatnom: mihelyt vadászatából megtér a' király, vezére leányának szépségét olly színekkel festem előtte, hogy őt nejjének fogja kívánni; a' menyekző után nem leszen nehéz hűtelensége' hamis vádja által elválásra birni a' királyt: ő megöletését reám fogja bízni, 's én hasznomra majdan és tervoim' kivitelére vezetem e' fordulatot.“

Midőn visszatérne a' király, parancsot ada Kardarnak, számot adni az ország' kormányzatáról távolléte alatt, 's őt a' jelesb' történetekről értesíteni. Válaszola neki a' vezér: „Uram, minden hű jobbágyaid engedelmesskedtek felséged' parancsainak, 's nekem fontost nincs mit előadnom. De én távolléted alatt kecseset és rendkívülit olyast mit láttam, hogy felséged egész figyelmét megérdemli; t. i. egy szépséget, kinek szemei a' teli hold' fényével birnak, kinek termete olly karcsu, mint egy cyprus, kinek fürtei Arábia tömjénétől és Tataria' moschusától illatoznak; gyengédsége egy félnék szárcsára emlékeztet; dísze teli virágágyhoz hasonlít: egyszóval, istenné emberalakban; mert isteneket és embereket egyiránt győzhet-meg.“

Kardar' e' szavai élénken ingerlék fel a' király' kívánatit, ki már csak a' módok után tudakozódott, illy kecses tárgyat birhatni.

„Uram,“ felele a' vezér, „nem szükséges, a' hölgyet követség, sem gazdag ajándékok által megnyerned: csak Kamkart kell hivatnod, és szándékosdat vele közölnöd; mert leánya, kiről néked szóltam.“

„Hivasd őt tüstént előmbe;“ mondá a' király. Kardar igyekezett társát erről tudósítani; 's ez tüstént elment a' királyhoz, és mindazon fentiszteletet, mellyel eránta buzgott, kifejezé néki tagjártatásával, vagy mimelésével (gestusaival).

A' király maga mellé ülteté, és így szóla hozzá: „Kamkar, hallom, hogy egy leányod vagyon, hasonlíthatatlan szépségű, és minden kigondolható tulajdonokkal tündöklő: ha hárememnek átengeded, leghízelékenyebb és legfényesebb jutalmat ígerek érte: díszekkel és gazdagságokkal foglak halmozni, 's országom' leghatalmasabb hercegei, és legnagyobb urai fölé magasztalni; mivel egész hatalmammat 's méltóságomat kezeidre kívánom bízni.“

„Uram,“ felelé Kamkar, „azon ajáns, mellyre engem felséged méltat, sokkal fényesebb és csábítóbb, hogy sem azt örömmel el ne kellene fogadnom; ha nékem az ég száz leányt ajándékozott volna, szerencsésnek tartanám magamat, őket néked ajánlanom. Egyszersmind kérlek, engedj időt, hogy azt, kinek illy magas tiszteletet szántál, e' felől tudósítsam, és mindent elkészíthessek azon inneplethez, mellynek az udvar' törvényei szerént kell teljesíttetnie.“ — „Igazad vagyon,“ mondá a' király, „eredj

halasztás nélkül tudtára adni szándékomat leányodnak, 's végezzed gyorsan e' dolgot."

NÉGYSZÁZ NEGYVENHATODIK ÉJSZAKA.

Kamkar tüstént haza ment, 's elbeszélé leányának a' királlyal éppen most volt értekezését. Nagyon elbámult, a' mint leányát imigy hallá felelni: „Igen hízeleny reám nézve, atyám, hogy a' király reám méltóztatott irányzani gondolatit; de érzem, hogy képtelen vagyok az udvar' fényéhez, és nem teljesíthetem mindazon kötelességeket, mellyek az olly magas rangról, mint az ajánlott, reám hárulnának. A' világ' bölcsői teljes igazsággal hasonlíták a' királyokat a' víz és tűz kételeveihöz: mint ezek, úgy ők is változók, és mindent elrontanak, a' mi hozzájuk közel jut: ennél fogva nem leend előtted különös, hogy a' nekem ajánlott becsületet elmellőzöm."

„Én kívánattal nem ellenkezem, leányom," viszonzá Kamkár, „de fontold meg a' következtetéseket, mellyeket átkodásod maga után vonhat. Ha megviszem feleletet a' királynak, a' fellobbant fejedelem engem minden bizonnyal kivégeztet. Miként menekedjünk e' bajos helyeze ből?"

„Én arra csak egy módot látok," felelé leánya: „tudniillik a' királynak azt mondani,

dani, meg egyezek benne, hogy felesége legyek, de kérj tőle tíz napi halasztást; ezen idő alatt kiszökhetünk az országból:“

Kamkar helyben hagyá ezen tanácsot, 's ismét elmene a' szultánhoz, annak kiviteléhez kezdeni.

„Uram,“ mondá néki, „rabszolgád leánya felette tisztelve érzi magát ezen kegyesség által, mellyel őt felséged tetézni méltóztatik, és örvend azon különös kegyelemnek, mellyet néki szánál; csak tíznapi halasztásért kéret, hogy illy fontos innepre elkészülhessen.“

„Örömet megegyezek kívánságában,“ mondá a' király, „és azon kívül neked is tíz szünnapot engedek, hogy egyedül öszvekelésünkre teendő készülletekkel foglalatzkodhass, és arra ügyelhess, hogy minden illő módon teljesíttessék.“

Kamkar megcsókolván a' földet, hazatért leányához. Azonnal mindketten elkezdenék mindent előre készíteni, a' mi illantásokra szükséges vala; és még azon éjjel oda hagyák a' várost két engedelmes rabszolgájok' kíséretében.

A' mint következett reggel a' szultán tudósíttatott a' vezér' és leánya' elszöktéről, nagy haragra lobbant, 's tüstént parancsot adott nyomozásokra. Kardar vezér nem akará másnak engedni a' kutatást, és fogadá, hogy a' szökevényeket, akárhol rejtekeznének is, fel fogja hajhászni. A' király szorgára bizá ez' ügyet, 's nagyon köszöné buzgalmát.

Kardar rajta volt, hogy két napjárat után mind a' két szökevényt kezére kerítse: irgatlan megkötözteté őket és így vezeté vissza a' fővárosba.

„Nyomorú,“ felszóla a' szultán böszülve, midón Kamkart megpillantá, „hová vezettek téged vakmerő lépésid?“ és ugyan az' időn olly erővel hajtott hozzá egy széket, hogy a' szerencsétlen vezér' koponyáját bezuzta, ki is azonnal megholt. Ezután véráldozata' leányára pillanta, és azonnal lefegyverzetett az ő szépsége, kecese, szép szemei kihatása, karcsu termete, és minden vonásai' gyengélye által. Azonnal legmélyebb behatasát érzé az indulatos szerelemnek, és egyedül azon módokon aggódott, mellyek által illy gyönyörű hölgy' birtokába jutandana.

Tüstént elhivatá a' kadit és ulemákat, parancsolván nekik, írják meg a' házassági szerződést vagy móringlevelet. Az után háremébe vezetteté a' hölgyet, 's minden rabszolgáit, kik neki rendszerént udvaroltak, nála hagyta, csak egy vidámítót, kit a' hölgy nevelt, vévén ki közülök, 's ennek megtiltván a' hárembe menetelt.

Ezen elválasztás igen busítá a' régi szolgát; többször irt asszonyának, kérvén őt, eszközölné ki a' királytól közbenjárása által hozzábocsáttatását, és azt nyilatkoztatá, hogy meg hal búkinjában, ha kérelme meg nem hallgattatik.

Az uj szultánné kéré férjét e' kegyelemért, mellyet ő nem tagadhata meg tőle. Ezen kedveskedés és azon szorgoskodá ;

mellyel a' király vezére leányának adózott, nem sokára lassanként elfelejtették vele az irtóztató veszteséget, és már hozzá kezdett szokni a' háremi élethez.

De ezen idő alatt Kardar szüntelen azon gondolattal foglalatoskodott, miként keríthetné hatalmába a' hölgyet, a' ki olly heves vágyat gyújtja benne, és folyvást azon ravaszságon törte fejét, melly által őt a' királynál gyanuba ejtené ugy, hogy a' palotából kiűzöttetnék.

Az eset segíté vétkes szándékát: háború ütöttki, 's a' király kénytelenítettett serege elébe állani, országa' kormányát távollétében vezérére bízván. Kardar urának e' teljes bizodalma által annál könnyebben módokat lelt a' szultánnéhoz közelednie.

Egy nap megpillantá a' szultánnét egy sík földél tetejéről, mellyről a' hárem kertjeibe szolgált a' kilátás: a' nő egyedül volt, 's elmerült helyzetben üldögelt ott. Pillanatánál olly nagy lőn a' vezér öröme, hogy csaknem ledült álló helyéről; szaporán kapta egy követskét, 's azon táj felé hajtá, a' hol Kamkar' leánya ült. E' dobásra a' nő felpillantá, de ismét azonnal lesüté szemeit, mihelyt a' vezért megpillantá. Ez látván, hogy a' nő csendben ülve marada, köszöntve szólítá, mit a' nő viszonzott. Bátrabbá tétetvén e' könnyed kedvmutatás által, imigy szóla:

„O, lelkem, esmered azon szerelmet, mellyet belém ömlítél: ez olly hatalmas, hogy nékem éj-nap nem enged nyugtot, 's nélkülüled szomorgva 's epedve kell hurczolnom életemet. Ha könnyörületedre méltatsz,

's meghallgatod kérésimet: boldogságot ígérnek néked. Ha nem veted meg szívemet, mérhetetlen gazdagságokkal, mellyek hatalmamban vagynak, elillanunk ezen országból, vagy annak királyi polczát is fenntarthatom számodra, méreg által menekedvén attól, a' ki egyedül állja utamat vágyaim' teljesülésében."

„Micsoda?“ felelé haragosan a' szultánné, „te vagy az, Kardar, ki az istennel és emberekkel egyszersmint tusakodván nékem illy szemtelen ajánlást tenni merészel? Bátorkodol a' hárem' körét megfertőztetni, és öldöklő kezeidet urad ellen felemelni.“

„Ej, nem éppen ezen ur az, ki minden ok nélkül megölte atyádat? illiké tebát hozzád, őt védned és szeretned. Kétség kívül számodra is valaha azon sorsot készíti: de már akkor késő lesz azon ajánlatokról tépelődned, mellyeket néked ma teszek.“

„Nem tudom, milly sorsot rendelt nékem a' gondviselés, 's az ember nem állhat ellent az Isten' bölcs végzésének; ő atyám' halálát akará, 's nékem becsülnem kell végzéseit: hasonló engedelemmel várandom jövődöben is parancsolatit. Bizonyos légy tehát benne, vezér, bármi legyen reám szabva, zugalom nélkül fogadandom.“

E' szavak után felkelt, 's ismét a' hárembe ment.

E' felelet nem hagyá tovább kétkedni Kardart, a' szultánnénak eránta való érzései felől; és már most jól átlátta, ho y, h' ő meg nem előzi, el nem fogja mulasztani



a' hölgy őt bevádolni, 's uránál megbuktatni. Ennél fogva elhatározá, nőt megelőzni, és reá szemtelen vétkes cselekedetet fogni, és nő vádjai benyomását, mellyek illy környületekben csak igaztalan ellenmenetekezésül szolgálandanának, semmivé tenni.

E' történet után rövid idő mulva a' szultán bevégzé táborát, 's győzelmesen tért vissza fővárosába. Az ország' nagyjai és az előkelő tisztviselők, Kardar' vezérlete alatt több napjáratnyira elébe mentek, hogy neki szerencsekivánásukat, magasztalásukat és örömeiket bemutassák, mivel őt olly egészségesen és szerencsésen viszonzláthaták. A' király mind ezt kegyesen fogadá, 's velek a' városba haza tért.

A' mint az innepletnek vége lón, a' szultán helyes alkalommal kérdezé vezérétől, mint folyt minden dolog távolléte alatt, és az ország állapotját tudakozá.

„Uram,“ felelé Kardar, „az alatt, míg te elleneid meggyőzésére ki valál, minden csendben 's békében volt, 's hiv jobbágyid büszkéek, hogy felséged' uralkodása alatt élnek. Csak egy véték történt, mellynek szerencsétlen vagyok bizonyysága lenni, 's mellyet nem közölhetek veled.“

Midőn a' király sürgetve kíváná tudni e' véték, így folytatá a' hivtelen vezér: „Nem, uram, nyelvem ki nem mondhatja azon szavakat, mellyek téged olly mélyen megsebitendők.“

„De azon nyugtalantság, mellybe engem beszéded ejt,“ mondá a' szultán, „százszorta is rosszabb, mintsem maga az

igazság: ne mulass tehát aggodalmamnak véget vetni.“

„Ha ugy vagyon tehát, uram,“ folytatá Kardar, „szólok (csak képes legyek), mivel bizonyosan meg kell hallanod tőlem vagy mástól azon szomorú tudósítást, melyet veled közlenem kell.“

„Szólj tartózkodás nélkül,“ monda a király, „semmitől se tarts, bár miről értesítesz.“

„Uram,“ mondá erre Kardar, „tudod e' bölcs mondást: ha megöled a' kigyót, apróit is irtsd ki velek; a' mit néked mondanom kell, be fogja bizonyítani annak igazságát.“

„Egy nap, midőn palotádnak egyik legtávolabb táján voltam, két személyt halottam egymással beszélni, és egy kárpítnál fogva, melly engemet elrejtett, eléggé közelíthettem, hogy Kankar' leányára esmernék, a' ki egyik rabszolgájával beszélgetett: „Te már nagy valál,“ monda a' nő, mikor én még igen fiatal voltam: de leggyengébb korom ótaszerettelek. Ah! milly sok könnyet kelle hullatnom kegyetlen elválasztatásunk óta. Éjjel tégedet láttalak álmomban, nappal csak rólad gondolkodtam: végre megegyezett benne a' szultán, hogy háremembe lépj. De miért viszonzod gyengélyemet illy hidegen? Én? ki téged szememnél jobban szeretlek, szüntelen e' hidegségben és tartózkodásban találandjalak. Halljad, bizonyos szándékot gondoltam ki, mellynek kivitelében segítened kell. A' szultán megölte atyámat, s a' gonosztétnek

nem szabad büntetlen maradnia: ha kedved van tervemet elősegíteni, méreg boszulja meg kegyetlenségét, 's halála megengedendi e' városból elillannunk, 's olly helyet keresnünk, a' hol zavartalan boldogságban élhetünk."

„Nem valék képes,“ folytató Kardar, ezen iszonyatot tovább hallgatni, és halkal vissza vonulék, hogy azon szomorú gondolatokba ereszkedjem, mellyeket bennem e' kaland ébreszte. Ez óta heves nyugtalansággal vártam felséged' visszatértét, hogy ezen iszonyú szándékot tudtára adjam."

Vezérének e' vádja szinte annyi bámulást mint utálatot gerjeszte a' fejedelmében. Tüstént elküldé egész környezetét; és a' mint a' vidító szokás szerént megjelenék előtte tréfát tenni, azonnal megragadtatá őt, és időt sem engedvén kinyilatkoztatására, saját kezével keresztül vágta.

Ezután a' szultánnét hivatá maga elébe, 's így szóla hozzája: „Tehát, feleségem, vakmerő valál életem ellen czimborálni, 's e' nyomorú vidítót a' föld leghatalmasb fejedelménél nagyobbra becsülni?“

Kamkar' leánya általlátta Kardar hivelenségét, és megakart felelni; de a' király nem engedé néki reá időt, hanem így folytató beszédét:

„Jól van tehát, mivel a' semmire kellő tréfasít olly igen szereted, tehát teljesedjenek kívánatid, 's te ismét egyesülj vele.“

De e' szavaknál az álnok Kardar a' király' lábaihoz borult, és felszóla: „Oh uram megölhetnél egy asszonyt? ne mocs-

kold-be palotádat e' boldogtalan büntetéssel; elégedj meg vele kezét 's lábát meg kötöztetve tevére ültetni, 's így őt a' pusztában éhel-szomjál elepeszteni."

A' király követé minisztere tanácsát, 's tüstént oda vezetett egy tevé, mellynek hátára kötöztetett a' szerencsétlen szultánné, 's így a' pusztába vitetett.

NÉGYSZÁZ NEGYVENHETEDIK ÉJSZAKA.

Ezen irtóztató állapotban Kamkar' leánya majd hamar érzé az éh-szomjuságnak minden gyötrelmeit: ajkai égtek, torka, nyelve és szájpadrása kiszáradt: de e' szent védések közt nem hagyá el őt az Istenben való bizodalom. Erőtlenségében bágyadt szemeit az égre emelve felkiálta: „Nagy Isten! gondviselésed végzései alá rendelkezem; és ha néhány csepp viz éltemet még néhány pillanatra nyujtaná, azokat is szent neved' dicsőítésére fordítanám. Esméred ártatlanságomat és azon emberek' igaztalanságát, kik engem elítéltek, kényszerítlek, engedd meg halálom előtt, ha életemnek olly gyorsan kell végződnie, hogy legalább semmire való vádolómat megszegyenítse ajkam. Irgalmas Isten, gyámítsd az erőtlent 's elnyomottat, egyedül benned van reményem!"

Alig mondá el a' szultánné ezen imádságot, azonnal megoldódtak kötelei, 's lehullottak; ugyanakkor egyszerre élő, 's tiszta forrás fakadott, 's a' körüle volt táj frispázsitba és kellemes bokros ligetbe öltözködött. A' teve árnyat tartott néki testével. Kamkar' leánya ivott ezen idves vízből, szíves köszöneteket mondván Istennek.

Ugyan az időben szaladábé egy teve pásztor, a' ki teveiből néhányat elvesztett, a' pusztát, reménylven, hogy azokat ottan feltalálandja; de eddig hasztalan volt hajhászása. E' tevék a' királyhoz tartoztak, és a' pásztor még vaktában tévelgett, mivel nem mert a' palotába visszatérni nélkülök, félvén, hogy renyhesége által a' királyt haragra ingerli. Midőn ez alatt távul egy tevét pillanta meg, azt gondolá, hogy az eltévesztetteinek egyike légyen; de csak hamar rá esmért hibájára: ugyanakkor felette meglepetett, hogy a' pusztában közepette egy gazdag pázsiton egy kegyelkű asszonyt Istenhez imádkozva pillanta meg.

E' pillanatkor fentiszteletre gerjedvén, elvára, míg a' szultánné imádságát végezte, nagy udvarisággal közeledék hozzája és fentisztelettel köszönté őt. „Szép asszony,“ mondá neki, „illy egyedül vagy a' pusztában: ha elfogadod oltalmamat, tehát én néked védőd és atyádként kívánok szolgálni, 's reménylem, megérdemlem általa a' mindenható kegyelmét.“

A' szultánné örömmel elfogadá e' néki olly váratlan ajánlott segédet, és a' tevépásztor azonnal neki adá azon élelemkész-

séget, melly nála vala, és kérdé tőle: mi okozta, hogy e' vadon pusztába illy egyedül vezetett. A' szultánné nem válaszolt e' kérd sekre; ezután elbeszélé a' tevepásztor, mint veszté el őrzetére bizott állatait, 's mint keresé azokat e' pusztában a' nélkül, hogy reájok akachatna; és feltéven, hogy a' királyné egyike volna azon ajtatos személyeknek, kik magokat szüntelen az ur' imadásának és szolgálatának szentelik, imádságába ajánlkózott, kérvén őt, segítsen rajta, hogy tevéit fellelhesse.

A' szultánné valóban imádkozott is érte; és alig kezdé imádságát, azonnal látá a' tevepásztor a' közel erdőből minden elveszett tevéit oda csődülni. E' történet örömmel tölté. „Leányom,“ mondá ő, „az oroszlánok és tigrisek, mellyek e' pusztában osontanak, felette veszedelmessé teszik a' benne tartózkodást: menjünk vissza sietve a' városba: házamban imádkozó szobát készíttetek számodra, hol kényed szerént teheted ajtatos gyakorlásodat.“

Ezután egymáshoz kötözé tevéit, egyikökre a' szultánnét ülteté, maga pedig egy másikra ülfel. Esti imádságkor pillanták meg a' város' kapuját a' két utasok; a' tevepásztor házába szállítá bajtársnéját, és a' mint megigéré, imádkozó szobát építe számára, mellyben magát egészen az Isten' imadásának szentelheté.

Nem sokára, a' hogy a' tevepásztor a' királyhoz ment, 's őt utazásáról tudósította, így szólott hozzá: „Uram. egy legkülönösb kalandnak tanúja valék, mellyet

felsőged valaha hallott; ha méltóztatsz engem néhány pillantatig meghallgatni, el mondom azt.“ És, minthogy a' király vágyini látszott, azt hallani, imigy folytatá amaz: „Mint egy hónapja, hogy felsőged' tevéi közül néhányat elszalasztottam. Hogy vígyáztalanságot ismét jóvá tegyem, megjártam a' szomszéd pusztákat, hol figyelmemet magára vonta egy teve, melly egy forrás mellett és egy zöld mezőn árnyékával egy egészen ifju asszonyt gyámolt: ezen asszony buzgó imádságba merülve látszott, 's én azt hittem, hogy ajtatosságának köszöné azon szép környet, mellyben őt látám. Véleményem azonnal megigazult; a' mint hozzája közeledtem, közlém vele aggodalmamat: és alig mondott ki néhány szót, tüstént hozzázám tudolni látám elveszett tevéimet. Én ezt az Istentől olly látva kegyelt asszonyt kéréim, lakjon nálam, és számára egy imádkozó szobát építtettem, mellyben éjjel nappal az Isten imáadásának szenteli magát.“

NÉGYSZÁZ NEGYVENNYOLCZADIK ÉJSZAKA.

Ezen elbeszélés ingerlé a' király' kandságát; tüstént parancsolá a' tevépásztornak, hogy őt e' csudaasszonyhoz vezesse a' czélból, hogy magát imádságába ajánlja; és azonnal imádkozó házatskájához ment. Itt, egy kárpit megé rejtődzve, buzgó törő-

delemben és legforróbb ájtatosságban me-
rülve látá őt; de milly nagy volt meglepe-
tése, midőn egy szokott foházkodási for-
dulatnál az esméretlen asszony láttatá vele
alakját, 's ő benne Kamkar' leányára es-
mere. Nem türtetheté örömét, hanem elő-
ugrott rejthelyéből, karai közé szorítá, és
könnyekre olvadva esedezék néki, bocsássa
meg azon bántalmat, mellyel ellene
véltkezett, ajándékozza vissza szerelmét,
és foglalja el újra a' királynénak minden
igazait, mellyektől ő olly kegyetlenül meg-
fosztotta.

„Uram,“ felelé férjének, „egy felté-
telt teszek a' bocsánatra, mellyet tőlem
kérsz; akarom, hogy még néhány pillanta-
tig e' házban maradj, hogy meggyőzhessed
magadat azon mély hivatalségről és ördö-
gi ármányról, mellyet vezéred használt,
hogy engem bizodalmodtól megfosszon.“

A' király kész volt e' vi'sgálatra, 's
Kamkar' leánya kéré a' tevé páztort, men-
jen el Kardárhoz, 's jelentse neki, hogy
egy nála lakó asszony buzgón kívánna a'
vezérrel néhány pillanatilg titkon beszél-
getni.

Kardár azonnal megjelent a' titkos lá-
togatásra, és szintolly nagy lőn meglepe-
tése mint öröme, a' mint azon hölgyben,
ki őt kíváná, régi bajtársa' leányára esmért.
Vélte, hogy elvégre itt a' pillanat kívá-
natinak teljesítésére, és örömmel telve
imígy szólála - fel: „Életem' világa, mi
szerencsés eset mentett meg azon kegyetlen
haláltól, mnly számodra rendeltetett? Ah,

nem volt igyekezetemben hja megmenteté
 sednek; mert még az nap, mellyen téged
 a' kiraly tevére kötöttest, mindenféle
 embereket küldöttem ki azon meghagyással,
 hogy téged palotámba vissza hozzauak; de
 minden nyomozásaik sikertelen maradtak,
 és én fájdalommal hallám, hogy lehetetlen
 volt téged feltalálniok. Ez idő óta a' leg-
 szaggatóbb bú' martalékja valék: vissza
 térted vissza ad engem boldogságonnak 's
 életemnek. Ah! mennyi szenvedésről és bá-
 nattól megkéméltél volna mindkettőnk,
 ha már akkor, midőn a' palota' kertjében
 hozzád ama' követ lehajtam, szót fogadnál
 ajánlatimnak. Nem mondtam meg néked
 előre azon bántalmat, mellyet már tapasztal-
 tál? nem mondtam néked, hogy azon em-
 ber, a' ki képes volt atyádat igazságtalan
 megölni, valaha erántad is igazságtalan
 leend? Volt módunk, ezen utálatos zsar-
 noktól (tyranntól) magunkat megszabadít-
 nunk, egy méreg örökre biztosítandó vala
 nyugalomunkat. Akkor megvetéd egy olly
 férfin' ajánlatait, a' ki téged imádott; né-
 kem feleletül férjediránti lelkiismeretes hiv-
 ségedet, és a' gondviselés' végzeteibe való
 teljes önmegadásodat pördítéd előmbé: már
 most látod, a' szenvedéseknek milly örvé-
 nyébe buktattak ezen olly nemes érzeteid.
 De üzzük el most e' hasztalan sajnálkozást,
 távoztassuk el most a' történt bajok' emlé-
 kezését, és csak jelen szerencsénkkel gon-
 doljunk, 's az égnek jóságával, melly té-
 ged óhajtásimnak és szerelmemnek ismét
 vissza ad.

E' szavakkal közelíte Kardar a' szultánnéhoz, és megakará őt ölelni: de ugyan azon pillanatban előugrott a' szultán, a' ki elveszté türelmét, és handsarával áltszurta őt, úgy hogy a' vezér tüstént lerogyott, 's végsőt sohajtott.

A' király már most vissza vezeté hölgyét a' palotába, hol mindketten zavartalan boldogságban éltek volna, ha a' fejedelemnek Kamkar ellen követett igaztalansága' emlékezete nem borongatná szerencséjüket.

„Látod, uram,“ hozzá veté Bachtjar, milly veszedelmes vala azon hirtelenkedés, mellyel Dabdyn király Kamkar vezért és leányát kárhoztatá. Ha az előrelátás szavára figyel, 's e' miniszttert nem öli meg saját kezével, megkémélené magát azon keserü megbánástól és szemrehányásoktól, mellyek egész hátra volt életét keserítendék.

„Igy fog történni felségeddel is, ha nem enged módot ártatlanságom bebizonyítására; csak néhány napért esedezem annak megmutathatására, hogy én szinte azon helyzetben vagyok, mellyben azon szerencsétlen fejedelemné volt, kinek történetét éppen most beszélém.“

Aszad Bacht, ez elbeszélés által megindulván, vissza vezeteté Bachtjart a' fogásába.

Következett nap a' hetedik vezér mőne a' király elébe, 's mondá néki: „Uram, felséged miniszterei el nem tőrhetik tovább azon szemrehányásokat, mellyekkel minde-

nűnnen terheltetnek. A' nép semmiről sem beszél egyébbről, mint ezen háremtörténetről és e' botránkozató kaland mindenfelé egyaránt szárnyal, a' fürdőkben, az utzákon, a' szegleteken és a' nyilván helyeken. „A' király,“ így beszélnek, „Bachtjart saját királyi ruháiban rajtkapta, és még sincs meggyőződve! „örömet felelnék e' gyaláztványokra, de letorkolnak bennünket e' szavakkal: „Mi közötök felelni? ugyan illik felemelni szavát egy rabszolganak, midőn az ur maga hallgatni akar!“

E' szólások lefegyverzik a' királyt; magához hivatá a' királynét, és kérdé tőle, mi tévő lenne már most. Ezen fejedelemné tartózkodás nélkül felelé neki, hogy a' vádoltat el kell vesztetnie, és hogy a' hárem' minden asszonyai nyugtalan várnák halálát. Azomban, hozzá veté, a' király' bölcseségét illeti, elintézni, mint kell ez ügyben legjobban cselekedni.

Aszad Bacht ezután Bachtjart hivatá elébe. „Uram,“ szóla hozzá az ifju, „mi előtt elhatározó végzést teszel, fontold meg újra azon ítéletet, mellyet reám mondani akarsz, és gondold meg jól, hogy ámbár hatalmadban áll is egy ember' életét elvenni, de azt életre támasztanod lehetetlen, kit tőle megfosztál.“

„Te még folyvást vitatod, hogy ártatlanságodat bebizonyítod, és mindenütt kárhoztat a' nép' szava, 's még a' hárem' asszonyai is halálodat kívánják.“

„Uram,“ felelé Bachtjar, „az asszonyok sokat csevegnek, leleményes és ta-

nácslatos szellemök vagyon, 's minden mivfogást tudnak használni céljok elérésére. De a' milly nagy ügyességök, szinte olly vigyázatalanság csalsugallásaikra hallgatni, 's őket valamelly fontos dologban tanácsra venni."

E' kifakadása az asszonyok ellen elmosolyítá a' királyt.

„Erre nézve,“ folytató Bachtjar, „csak azon történetre hivatkozom, mint juta céljához egy Persa király' leánya udvarmesternéje' segédével és tanácsával. Ha megengedi felséged, el fogom beszélni. Aszad Bacht rá ála, a' vádoltat meghallgatni, ki következőképen folytatá:

AZ ABYSSINIAI KIRÁLY' ÉS KIRÁLYNÉ TÖRTÉNETE.

Uram, Abyssiniában uralkodott egykor egy király, a' ki temérdek gazdagságokkal és fényes palotákkal birt, és számos udvarnokai körében mély béke' édeségével élt.

De ezen hosszas béke elhenyeltető vele táborseregét, melly mindenben hiányt szenvedett. A' katonának nem fizettetett ki zsoldja, és gyakran élelem nélkül is szütkölködött. Miután a' katonaság nem tűrhető tovább nyomoruságát, minden felől kitört a' kedvetlenség, és a' vezérhez menének a' békétlenek, hogy panaszokat szükségükről elébe terjesztenék.

Ezen udvarnagy kegyesen fogadá őket, megígéré, hogy eleget teend kérelmeknek,

's tanácslá nekik, várnák el, míg a' királyt rá venné, hogy reájok nézve változást tegyen.

Ez igéreten megnyugodván, köszöneteket tevék azok; kikre a' hadsereg e' követtséget bizá, és ismét eltávoztak.

NÉGYSZÁZ NEGYVENKILENCZEDIK ÉJSZAKA.

A' nagyvezér töprenkedett rajta, miként fordíthassa urának, a' királynak, figyelmét hadnépere; de visszaérte, e' czélt nem érhetnie el egyébként, hanem ha őt háboruba keverné, 's ezen vélemény ellenére voít a' király' hajlandóságának. E' környületek alatt eme' ravaszságot gondolá ki:

„A' Persa császárnak, monda magában, legfőbb szépségű leánya vagyon. Eléggé esmérem uram' érzését, hogy bizonyos legyen benne, hogy, ha azon herczegnő természetét és kellemeit fényesen ábrázolom előtte, meg nem állhatja őt feleségül venni ahajtani. Már most azt mondják, hogy a' Persa császár indulatosan szereti leányát, és hogy a' világon semmiért sem egyezne meg tőle elálni. Így kétség kívül nem fogja őt olly fejedelemhez adni, ki őt birodalmaiba viendené, és a' megtagadó felelet, mellyet uram kapni fog, e' gyaláztatás' boszulására fegyverhez szólítandja.

Akkor, hogy seregét táborba indíthassa, meg kell fizetnie a' hátra lévő zsoldot, 's a' katonáknak megadnia a' szükséges életszereket. Illy mód lecsillapíttatik nyugtalanságok, és állapotjuk megjobbíttatik.“

E' tervvel megelégedven, más nap a' tanácsba mene a' vezér, 's a' királlyal az ország külömbfele kormánybeli dolgairól beszélgete. Ez után ügyesen a' persa birodalomra fordítá beszélgetését, és végre olly csábító színekkel rajzoló néki a' császárléányt, hogy ura leghevesb vagyra lobbanva érzé magát eránta.

„O, drága vezérem,“ mondá neki a' király, „te kinek bölcs tanácsai tanácsom világát teszik, mond meg nékem, esketek, miként juthatnék e' bájló herczegné birásába, kit te éppen most olly hízelenyén ábrázolál előttem, hogy már nálá van szívem 's lábainál fekszik? Igen is; érzem, nyugalmam és boldogságom annak létéhez nagyon kapcsolva, kiről nékem beszéltél.“

„Uram,“ felelé a' miniszter, „én azt gondolom, csak követeket kell küldenie felségednek a' hölgy kezérek megkérésére; és úgy hiszem, a' Persa király nem fogja elmellőzni a' veled rokonodás' becsületet; ha azonban reményem ellenére merészlené követeidet el nem fogadni, akkor hadseregéd erőszakosan is eltudandja ragadni tőle, a' mit, való, jobb volna jó akaratának köszönni.“

A' király helyben hagyá vezére tanácsát. Tüstént azzal foglalatoskodott, hogy udva-

ra' nagyai közül kiválassza azokat, kiknek tapasztalata 's okossága e' követségre legalkalmasabb vala, és elküldé őket a' Perzsa Császárhoz.

Elérkeztek a' fővárosba, a' császártól kihallgattattak, kinyilatkoztaták neki urok ajánlását, és egyenesen megkérék neki a' herczegkisasszonyt.

A' császár elbámult e' követségen és azonnal iszonyu haragra lobbant. „Menjtek 's mondjátok meg uratoknak,“ felelé boszusan, hogy Abyssiniának, egy a' népeim által utált országnak, királya soha sem nyerend feleségül Persiai fejdelemkisasszonyt. Alattvalóim igazsággal nyugtalankodnának, ha olly gyenge lennék, illy vakmerő ajánlást helyben hagyni, és én soha sem fogok benne megegyezni.“

Midőn a' követek az Abyssiniai királyt tudósíták követségük rossz foganatáról, annyira felboszontá és háborítá őt a' persa császár becsfelen elutasítása, hogy boszút esküdött ellene, egész Persiát elpusztítani, 's a' fővárost fenekestől felforgatni.

E' szándéka kivitelét azon kezdé, hogy hadseregét összevgyüjté, és még ujonczokkal szaporítá. Miután a' hátra volt zsoldot kifizeté, és seregét minden szükségeseikkel gazdagon ellátá, a' perzsa király ellen megindítá azt.

Mibelyt ezen fejedelem tudósítást vőn országa ellepetéséről, azonnal sietett seregeit ellene állítani; de hasztalanok voltak erőlködései. Az Abyssiniai katonák minden helyen megverék azokat, és több fényes

győzelmek biztosíták őket felfogások sikeréről.

E' legfőbb szükségben tanácsot kért a' Persa király saját vezéréből, 's ez így felel nékie: „Uram, jobbágyaid vére patakonként árad, és az ok nem látszik előttem elég fontosnak arra, hogy illy szerencsétlen háboru tovább folytassék, mert csak abban áll a' dolog, hogy leányod kezét engedd az Abyssiniai királynak, országod békének helyreállítása végett; küldj tehát hozzá követeket, 's izend meg neki, hogy engedsz kivánságának, és békességet kérsz. Ezen lépés ismét helyre állítja a' jóegyeséget a' két ország között; a' fejedelem kisasszonyt hagyj menni illő kísérettel Abyssiniába, 's az ő eljegyzése tartós békesség zálogául fog szolgálni.“

Bár milly nagy volt is leányaeránti szerelme a' Persa királynak, még is jól általlátá, hogy elkerülhetetlen szükséges vala, vezére' tanácsát követnie. E' szerint követeket küldö hozzá békességet kérni; és miután azt megnyerte, teljesíté annak feltételeit, és leányát, a' fejedelemkisasszonyt számos kísérettel elutaztatá.

Az Abyssiniai király az öröm legfőbb pontján vala, midőn a' persiai fejedelem kizasszony közel megérkezését hallá, és legpompásabb elfogadást rendelt számára.

Haza tért hölgyével, és diadallal ment bé fővárosába. Az országnak minden nagyai elébe járultak, néki örvendeni fegyverei fogagatan és szerencsés uj házasságán, mellynek alkalmával mindenütt fényes ünnepek

és vígadalmak rendeltettek, mellyekből elég nyilván kitűnt, milly részt veve a' nép királya' boldogságában.

Az Abyssiniai király és királyné boldog napokat éltek már most örömben és gyönyörűségökben: de egy titkos bú megmérgele a' fejdelembölgy' szerencsését, mellynek oka e' következendő vala:

Otthon az atyjánál titkos szövetséget tartott a' fejdelem kisasszony bizonyos ifjuval, sőt még egy szép fiut is szült, kinek gondviselését hiv cselédeikre bízák, kik neki legfényesb nevelést adtak úgy, hogy természeti jelességeit külömbféle műveléssel párosítá. Könnyen kieszközöltetett, hogy ő a' hárembe felvétetett, és már annyira megnyeré a' Persa császár kegyét, hogy ez őt saját személye' szolgálatára helyezé, és már szinte el sem lehetne nélküle.

Abyssiniába költözésekor tehát kénytelenítetett a' fejdelemnő szeretett fiától elválni, 's e' miatt olly mély gyötrelmet érze, hogy könnyei úgy folytak arczain, mint a' tava-zi fagyasó: minthogy e' keserves elválás' kínját továbbá nem tűrheté, minden módot előkutatott, hogy szerelm s fiát ismét magához szerezzé.

Egy nap, midőn férjével háremében mulatott, a' király Abyssiniáról, az ő országáról, kezdé dicsekedve szólani, és azt Persiánál sokkal feljebb magasztalni. „A' császár“ mondá a' királynénak, alávalónak tartá országomat: seregeim megtaníták őt, és ámbár minden erőit ellenem fordítá, még

is hasztalan maradt ellenállása; és ha nem jut eszébe azon bölcs szándék, hogy kívánatimnak engedjen, és téged hozzám küldjön, akkor egészen felfordítandánk országát, és kincseit zsákmányul köpönyegzebeinkben ide haza hozandánk.“

„Bár milly nagy légyen,“ felelé a' királyné, „kincsed és hatalmad, Persiában még is taláztatik egy drága kincs, mellyet egyedül atyám bir; és e' kincs olly nemű, hogy egy király sem kérkedhetik vele, hogy birtokában hozzá hasonló taláztatik.“ És a' mint a' király kérdé tőle, miből állana a' csudás kincs, folytatá a' királyné: „Ez egy fiatal rabszolga, kinek nincs párja a' világon. Lehetetlen nagyobb szépséggel, kellemmel, ügyességgel, elmével, keccsel és nemes lélekkel birni: egy szóval, ő az égből földre szállott angyal.“

Ezen nagy magasztalások az Abyssiniai királyban élénk kívánságot gerjesztettek, ezen ifjut birtokába keríteni, és kinyilatkoztatá a' királynénak, hogy, ha atyja, a' császár, néki a' rabszolgát eladná, bár milly árt megadna érte. „A' császár“ felelé a' Persiai fejedelem asszony, „egy pillanatig sem lehet el a' rabszolga nélkül, és ha elszakad tőle, azonnal elszomorodik. Ha tebát megakarod őtet szerezni, egyetlen egy mód reá, egy ügyes és arannyal gazdagon ellátott kalmárt Persiába küldeni azon meghagyással, igyekezzék minden erejéből e' rabszolgát elcsalni és Abyssiniába vezetni.“

A' király kapott e' tanácson, 's annak kivitelére nézve egyik sok tapasztalatu és messze utakat tett emberére veté szemeit, ki a' külömbféle népek erkölceit és szokásait jól megfigyelte 's kitanulta. Ezt azonnal magához hivatá, reá bízá tanácsát, és megígéré neki, hogy ha azt teljesíthetné, tíz rabszolgát, és tíz rabnőt ajándékozand neki jutalomul, mind tökéletes szépségűt. A' királyné megmonda neki a' Persa rabszolga nevét, ki F a r e k s z a d-nak neveztetett, és leirá neki alakját.

Ezen utasításokkal ellátva, a' küldött azonnal elutazott Persiába kalmárruhába átöltözve, és rövid idő alatt eljutott ezen ország' fővárosába. Pompás lakást fogadott, és kalmari foglalatosságok színlése mellett mindjárt más nap a' császárhoz kéredzett meghallgattatásért, a' mit neki ez tüstént meg is engedett.

E' beszélgetésnél azonnal könnyen megtudta nyerni a' színlett kalmár a' fejdelem kedvét, és ez gyakor bejárást szerzett neki az udvarba, ugy hogy elvárható az időt, mellyben Farekszaddal beszélhetne. Erre nem soká marada el az alkalom. A' színlett kalmár elején csak csekély dolgokról beszélgetett; azután ügyesen Abyssiniára fordítá beszédét, végre kinyilatkoztatá az ifju rabszolgának, hogy, ha őt oda követni kedve volna, ott gazdagságokkal és tiszteletekkel fogná tetézni, és neki annyi rabszolgát adandana, a' mennyit csak kívánna.

Farekszad azonnal eltalálta, hogy ezen ember az ő anyjától légyen küldve az ő oda szerzésére, és örömmel felele: „Az Abyssinai királyság olly híres, hogy már régóta vágytam azt esmerni tanulni; de a' Császár olly nagy hajlandósággal viseltetik erántam, hogy soha sem engedi meg elutazásomat.“

A' színlett kalmár már most kinyilatkozta'á neki, hogy mindenféle mód hatalmában vagyon e'llantását eszközölni, és elszökését az országból olly titkon végbe vinni, hogy nem volna szükség még mást is e' titokba avatni. Azt tevé hozzá, hogy a' Persa király' leánya, mostani Abyssiniai királyné, megérkezésére legfényesb elfogadást szánt.

E' végső szavak nem engedék Farekszadot továbbá ingadozni, és ő a' királyné küldöttjéhez imigy szóla: „Ha szerencsésen kiégítesz költözni Persiából, tehát igérem néked, hogy gondoskodni fogok szerencsédről, és mind azt kamattal vissza fizetendem, a' mit érettem tettél. Várj el ma este imádság óráján.“

Meghatározott időn látá a' kalmár az ifju rabszolgát érkezni; azonnal elrejté őt egy rakszekrénybe, 's utnák eredt vele Abyssinia felé.

Midőn más nap reggel a' Persiai Császár észre vevé igen szeretett rabszolgájának elillantát, mindenfelé hajhászokat küldö ki, hogy felkutassák és az udvarba vissza vigyék. De minden hajhászatok hasztalan volt, sehol sem lelhatték fel, és

Per-

Persia Császára vigasztalhatlan volt azon ifju vesztésén, kit, mint saját fiát, szeretett.

Az alatt a' két szökevény Abyssinia' határaitra ért, 's néhány napi utazás után a' fővárosba érkezett. A' király' küldöttje azonnal a' palotába sietett, tudtára adá igyekezete' szerencsés foganatát, és hozzája vezeté Farekszadot, ki őt szépsége, miveltsége, és kelleme által bámulásra gerjeszté. Azon magasztalások ellenére, melyeket felőle a' királyné tett, ugy találá a' király, hogy ezen ifju rabszolga képzeletét még jóval felül multa. Pompás öltözetet, paripát, kardot, czímert és drága turbánt adatott néki, lovászmesterévé nevezé, és atyai gyengéd hajlandóságot ígért néki. Azután a' hárembe vezeté, 's bemutatá a' királynénak.

Midőn ezen fejedelemmé fiát megpillantá, elég fáradságába került élénk indulatát eltitkolnia, és könnyeit türtőztetnie; ^{szere, minthogy tartozkodott ot megszólítani,} mivel már szózatának puszta hangja elárulhatta volna anyai szerelmét. De az első napot használá, midőn a' király vadászaton volt, Farekszádnak magához bocsátására, és már ekkor tartalom nélkül engedé az anyai gyengédségnek, csókkal borítá őt, és mondá néki: „O gyermekem, nem élhetek nélküled, és hosszas elválásunk óta megemésztette szívemet a' fájdalom.

A' királynének a' fiához intézett szavait meghallá egy rabszolga; megsértve gondolá ura becsületét, és mihelyt visszatért a' király vadászatról, tüstént hozzáfutott, kinyilatkoztatá ő felségének, mint látá, hogy a' Persiai herczegnő a' minap a' hárembe bocsátott idegent nyájassággal és csókokkal elborítá.

A' király e' tudósítás által iszonyu haragra lobbant, és azt gondolá, hogy okára akadt, melly a' királynét reá birta, hogy olly dícséretekkel magasztalja azon rabszolgát, kinek elcsalását ön maga szorgalta. Tüstént mindkettőjököt elébe hivatá: „Nyomorú Farekszad,“ monda ő, te hát vakmerőkedtél, palotámat megfertőztetni, és gyalázatos bujaságot kielégíteni?“

Farekszad, ki jól érzé, hogy mentsége anyja' elárulására szolgálna, kénytelen volt hallgatni, 's meg elégedett ezt felelni: „én képtelen vagyok gyalázatos cselekedetre, és ha a' királyné ki akarja magát nyilatkoztatni, megbizonyíthatja ártatlanságomat.“

„No tehát,“ mondá ekkor a' király a' Persa fejedelemasszonynak, „hallod ezt asszony: még most is daczolni akarsz igazságos haragom ellen, holott illy cselekedetet követél el?“

A' királyné csak könnypatakat áraszt-hata, egy szót sem felelvén, 's hallgatása megerősítvén az Abyssinai királyt gyanujában. Már most csak dühe sugallásaira hallgatott, őrei közül egyet magához hívott, parancsolá neki, vezesse ki Farek-

szádot a' városból, 's vágja le fejét. A' poroszló tüstént megragadá az ifjut és kihurczolá őt a' diván tereméből.

NÉGYSZÁZ ÖTVENEDIK ÉJSZAKA.

A' mint mindketten a' város' falán kívül valának, a' poroszló készült, véraldozatának fejét levágni: de bájoló alkatának megpillantásánál elbámult és megilletődött: azt gondolá, hogy valamely égből szállott angyalt lát, 's nem birhatá reá magát, hogy őt megölné. „Nem,“ mondá magában, „egy asszony miatt meg nem ölk illy bájoló ifjut; ez olly vétek volna, melly megérdemlené az ég' büntetését: ellenben fiammá fogadom és házamba vezetem, a' hol el fogom őt rejteni tudni a' király' dühe elől.“

Közlé szándékát Farekszáddal, és ez így felele néki: „Azon jótét, mellyet most velem cselekszel, valaha meg fog jutalmaztatni. Én ártatlan vagyok azon vétekben, mellyel vádolnak; és bizonyosan még vissza nyerendem valaha azon rangot és gazdagságot, mellyel szerencsétlenségem előtt bírtam: nem szükség, néked többet mondanom.“

Erre mindketten a' poroszló házába mentek, a' ki itt Farekszádot minden szükséglettel ellátá, 's azután a' királyhoz vissza tére, őt tudósítani, hogy parancsa teljesített.

Az Abyssiniai királyné az alatt legmélyebb buba merülve epedett. Midőn a' király hozzá közelített, még csak egy pillanatra vagy szóra sem méltatá őt, és a' szerencsétlen fejedelemné a' leggyötrelmesb kétségbeesés prédája lőn fija' halálán és férje' haragján.

A' háremben egy öreg asszony találkozott, a' ki igen ügyes volt a' titkos iratok' megmagyarázásában és a' legszövevényesebb kérdések' megfejtésében; mestersége és ügyessége megszerzé néki a' király kedvezését, 's ez legnagyobb becsületben tartá őt. Midőn ezen öreg asszony a' királyné' kétségbeestét látá, szánakozék szerencsétlenségén. Hozzá járulván, kérdé tőle, mi ejtette légyen őt illy mély szomorúságba.

Nem lévén képes felelni a' királyné, lesüté szemeit, 's az öreg asszony imigy folytatá beszédét:

„Tarts számot hallgatásomra, asszonyom, 's bizzd reám szenvedéseid' titkát, legtántoríthatatlanabb hivséget ígérek néked, és talán segíthetek a' bajon. Mindenre esküszöm, a' mi előttem szent, hogy senki sem fogja tőlem meg tudni, a' mit nékem felfödözendsz.“

E' bizonygatások bizodalmat gerjesztének a' királynében, 's imigy felele: „No hát, jó asszony, felfedezem előtted szenvedéseim' titkát: de ah! ezek olly neműk, hogy örökké tartandanak. En titkon egy fiut szültem, kit gyengéden szerettem, 's a' ki Persiából elszökött, hogy itt Abyssiniában ismét egyesüljön velem. De a' legy

kegyetlenebb szerencsétlenség várt itt reá, és már én őt örökre elvesztettem. A' király, az én férjem, megölette őt, 's az óta még pillantatára sem méltat engemet."

Erre elbeszélé az öregnek kalandjai' minden környületeit: de a' mint fija kárhoztására (halálra ítéltetésére) ért, könnyekre olvadt, azon szívfájdalmán panaszkodott, hogy még azon vigasztalásban sem részesülhetett, hogy néki a' temetési tiszteletet megadhatná, és sirja felett siránkozhatnék.

A' királyné' fájdalma mélyen meghatá az öreg aszszonyt, és ez igyekezék őt vigasztalni, igérvén néki, hogy módokról fog gondoskodni, bánatát lecsillapítani. „Jól tudom," mondá néki, hogy azon vallás, melyet mentésedre a' király előtt tenned kell, kinodra vagy; de hallgassad meg, a' mit tanácslok, le kell fekünnöd, mi előtt a' király háló szobádba megyen; egy papirossal jelenendmeg, azt szívedre teszi, 's e' szavakat fogja mondani: „kényszerítlek e' talizmánra, monddmeg nékem a' tiszta igazságot." Erre könnyü lesz néked, ugyan mintha akarod ellen, néki mindent megvallanod, a' mi Persiában történt, és néki az ifju Farekszad eránti önviselkedet megfejtened. Ez által, bizonyos vagyok benne, ismét megnyered kedvét, és véget vetsz szenvedésidnek."

A' királyné fogadá, hogy követni fogja az öreg aszszony' tanácsit, és ez azután a' királyhoz ment az általa koholt szándék végbevételét eszközölni. Egyedül találá őt,

szomorun ülve palotakertjének távul lugasában; közeledvén hozzá, mondá: „Uram, a' magány nem illik azoknak, kik uralkodásra rendeltettek, mert az szomoruságot szül, a' szomoruság pedig rosz kedvet; de ugy is látszik már, hogy egészen elkomolyodtál: mi szomoríthatel olly igen, közöljed velem búdat: talán lelhetek ellene orvosszert.

„Ah, jó anyám,“ felelé néki a' király, „nem az egyedülvalóság az, a' mi engem szomorít; és minthogy nincs titkom előtted, tehát tudodra adom, mi nyugtalaní'. Tudva vagyon előtted azon Persa fejedelmekisászszony, kiért mindent feláldoztam, 's a' kinek örökre oda ajándékoztam szívemet; én őt jójétekekkel, tiszteletekkel és gazdagságokkal tetéztem, és sürgető kérése által megindulván udvaromba bocsátám a' fiatal rabszolgát, kivel nem csekélyebb szeretettel bántam. És már most! egyik szintemint a' másik megcsalt engemet. Vétke' büntetéséül Farekszad' elvesztését parancsolám: de, hogy néked megvalljam, ez' idő óta kelkiesméretem furdulási marnak, félek, hogy egy ártatlant büntettem meg, 's azon bizonytalanság, mellyben e' miatt lebegek, már most éj-nap gyötör engemet.

„Uram,“ mondá erre az öreg aszszony, „bizvást elüzhetnéd e' gondokat, és szívedet örömmek engedhetnéd. Nyugtalanáságodnak véget kell érnie; mert tőlem függ annak véget vetni. Birtokában vagyok egy talizmánnak, melly Salomon Profétától származik: görög betűkkel syriai nyelven

vagyon irva. Valakinek titkos gondolatit akarván kitudni, csak e' talizmánt kell melyjére tenni, 's az alatt e' következendő szavakat mondani: „a' magas élő Istenre, kinek neve e' talizmánon irva áll, parancsolom néked, nyilatkoztassadki nékem legmélyebb titkaidat.“ Tüstént kinyilatkoztatja az, kinél ezen eszköz alkalmaztatik, minden legmélyebb titkait, mind jóban, mind roszban, és ismét elfeledi, a' mit ál-mában mondott. Ha Felsőged megakarja próbálni e' bűbajos formulát, elhozandom, 's általa kiveheted a' királyné titkait.“

Az Abyssiniai király forró köszönettel elfogadá az öregtől néki ajánlott segéd eszközt, melly néki reményt nyújtott azon kegyetlen bizonytalanságnak, mellyben tévelygett, elenyésztesére.

Az öreg aszszony szobájába futott, hevenyében nebány értelmetlen betűtkarczolt, öszve gyöngyöltette a' papirost, körül köté egy sinorral, mellyre pecsétet nyomott. Így a' királyhoz vivé, mint valamely drágaságot. „Méltóztassék Felsőged felkelni,“ mondá neki az öreg aszszony, a' mint ezt néki által nyujtá, „hogy azon kincset illő tisztelettel fogadjael, melly közvetlen Salamon királytól származik.“

A' király tüstént fel álla, mély tiszteletel elvevé, a' mit néki az öreg aszszony átnyujtá, szorgosan elrejté, 's nyugtalan várá azon pillanatot, mellyben ezt hasznára fordíthatná.

A' mint végre az éj bé állott, a' királyné' szobájába ment, a' hol ő szinleg

mély álomban hevert, melyjére tévé a' talizmant, az alatt ezt mondván: „A' magas élő Istenre, kinek neve itt titokteli vonatokkal írva áll, parancsolom, hogy ezen itt advó aszszony azonnal mindent kinyilatkoztasson, a' mi Farekszáddal való viszonyát illeti.“

Alig mondáki e' szavakat, azonnal elkezdé a' királyné minden vallásait, a' legcsekélyebb környületet sem hallgatván. Megvallá, hogy Farekszád fija légyen, és ekkor megesmeré a' király, hogy őt igaztalanul ítélte halálra. „Mivel ez Isten akaratja volt,“ hozzá veté a' királyné, „tehát végzetei alá rendelkezem, és talán még valaha meg fogok vigasztaltatni fíjam' halálán való szomorúságomban, ha férjem, a' király, ezen leggyötrelmesebb megvetés helyett, újra megajándékoz szerelmével.“

A' király nem vehetett erőt azon meginduláson, mellyet benne az utólsó szavak gerjesztettek, és forró könnyek között karai közé szorítá a' királynét's csókkal árasztá el őt. A' királyné szinlé, mintha hirtelen felébredne, és felszóllala: „Nagy Isten! mint eshetett meg, hogy Felséged engem nyájasságaira méltat.“

Ekkor mindent elbeszélte neki a' király a' mi előbb történt és gyengéd szemrehányásokat tett neki, hogy olly soká titkolá előtte Farekszadra nézve titkait, kit, távol attól, hogy őt megöletné, örömmel saját fíjává fogadott volna. Ezen előterjesztés megújítá könnyárasztásokat, és mind ketten

viszont igyekeztek egymást vigasztalni, mellyre mindegyiköknek olly szüksége volt.

Azon czélből, hogy Farekszadnak születéséhez illő temetést intézzen, más nap magához hivatá a' király a' poroszlót, kire a' végítélet teljesítését bizta, 's mondá neki: „Mutasd meg nekem a' helyet, hová a' szerencsétlen Farekszadot temetted, hogy sirja felett imádkozhassam, 's őt, mint ártatlan véraldozatot tisztelhessem; leg alább az által kívánom, a' mennyiben lehetséges, igaztalanságomat bűnhődni, és magamat megbüntetni, hogy a' boldogság' kertjének e' fris viragát leszakasztám, a' királyi többszűke czedrusának ezen ágát levágtam.“

„Uram,“ felelé a' poroszló, magát meghajtván, „az egek szolgáljanak Felséged' thronusának zsámolyául, 's boldogság és öröm hajtsáki felséges házadból a' kétségbe esést és fájdalmat! Farekszad nem halt meg: midőn azt párancsolád, hogy őt veszejtsemel, véteteknek tartottam, egy ártatlant megölni, és házamba merészeltém őt rejteni, a' hol még most is valóban találtatik.“

E' szerencsés ujság ujéletet látszott adni a' királynak, és annál nagyobb öröme szolgált, minél kevésbbé reménylé azt. Koránt sem ócsárlván a' poroszló engedetlenségét, teljes háladása' jeléül drága köntösbe öltözteté, és tüstént elküldé több más emberrel Farekszadot oda vezetni. Az alatt a' királynéhoz sietett, őt tudósítani e' szerencsés történetről.

Farekszad azonnal megérkezett; a' király, mihelyt megpillantá, feleje nyujtá ka-

rait, legszivesb indulatot mutata eránta, és ismét a' hérembe vezeté. A' királyné örömsikoltásra fakadt megpillantásakor, 's nem mulasztá, azonnal hálát adnia a' Gondviselésnek. Már most mindhárman teljes egyeségben éltek, és háborítatlan boldogságban gyönyörködtek.

„Uram“, mondá Bacht-jar e' történet befejezésekor, „látod a' királyné és az öreg aszszony' történetéből, milly ármányra képesek az aszszonyok, midőn céljokra hatolnak. Egyszer 's mint látod, milly hasztalanok volnának minden szemrehányások és törödelmek, ha a' poroszló hirtelenkedendék az igazságtalan parancsot végre hajtani. Szinte így fogsz valaha velem is jární, ha elvesztetésemmel hirtelenkedel: ha az igazság napvilágra jövend, megfogja bánní Felséged az igaztalanságot; de már akkor későn.“

Aszad-Bacht, miután Bacht-jart figyelmesen meghallgatá, visszaviteté a' tömlőczbe.

NÉGYSZÁZ ÖTVENEGYEDIK ÉJSZAKA.

Más nap a' tiz vezérek nyolczadika járt a' király' elébe és mondá neki: „Uram, a' régiség' bölcsei igen igazán mondották, hogy az ország olly fa, mellynek gyökerét

az igazságtétel alkotja. Ha e' gyökér sinlődik, akkor nem sarjadnak az ágak, a' virágok lehervadnak, a' levelek lehullnak, 's a' fa kiszárad. Már most az igazságtétel Bacht-jar' büntetését kívánja, és ha az ország népei nem fogják hamarjában érteni, hogy ezen rabszolga vétke megbüntettetett, igen tartok tőle, hogy országod gyökerei olly sérvet szenvednek, mellyet igen nehéz leend megorvosolni.“

Aszad-Bacht megesmeré vezére észrevelteinek igazságát; elővezetteté a' vádol-
tat, parancsolá a' hóhérnak, mezétlen pallosát suhintsa Bacht-jár feje felé, és monda emennek, hogy eljött vég órája.

„Menedéke a' szerencsétleneknek!“ felelé az ifju vádolt, „mindenütt tiszteltessenek Felsőged' parancsai! de engedjessék meg nékem még egyszer emlékeztetnem, hogy, noha a' szoros igazságtétel illeti a' föld' királyait, a' vak hirtelenkedés azomban keserű megbánást készít számokra. Szinte így történt, hogy bizonyos kincsáros, a' ki nagyon hirtelenkedett, a' szenvedések' örvényébe bukott.“

„Mi történt e' kincsárossal?“ kérdé Aszad-Bacht, „hogyan lett olly veszedelmére a' hirtelenkedés?“

Bacht-jar következőn felelt:

A' KINCÁSÁROS' TÖRTÉNETE.

„Uram,“ mondják „volt egykor egy igen gazdag és mesterségében nagyon ügyes kincsáros, a' ki igen jól esmerte a' kincse-

ket és drága köveket. Bizonyos aszszonnyal házasságra lépett, a' ki jó eredetű vala és okosságával diszeskedett. Felesége közel volt a' szüléshez, midőn őt a' király' követése hirtelen az udvarhoz szólítá. Sokat mondtak a' drága kövek megbecsülését illető esméretéről, 's ennél fogva tanácsra kívánák őt venni azon gyöngyök miatt, melyekkel a' király kincsét gazdagítani igyekezett. Nem látván módot, melly által ez utazástól megmenekedhetnék, mindent elrendelt reá, és a' mint utnak eredni készült, a' következő szavakkal bucsuzott el feleségétől: „A' királynak meghatározott parancsa egy időre, elutazni kényszerít; vedd által az alatt kereskedesünk' kormányát, 's ügyelj gondosan vagyonaikra. Ha azon gyermek, ki távullétemben születend, fiu leszen, nevezed őt Behrusnak“; ha pedig leány leend, magadra hagyom neve' változtatását. Isten hozzád; ne felejtse, és foglalj imádságódba!“

Midőn a' kincsáros a' fővárosba érkezett, szokott tisztelekedésekkel a' király elébe járult, csókolá a' földet, hódolást és hívséget esküdött nékie. „Azért hivattalak,“ mondá neki a' fejedelem, „hogy tanácsodat kövessem azon gyöngyök megválasztásában, melyeket kincstárom számára venni akarok; gondosan kifogod válogatni azokat, melyeket legszebbeknek és thronusomhoz legméltóbbaknak találsz.“ E' szavaknál előhozta a' király a' gyöngyös szekrénykét.

A' kincsáros izléssel és megválasztással teljesíté a' rábizást, 's a' király annyira meg volt vala elégedve, hogy többféle jutal-

makat adott neki, és udvari kincsesnek nevezéki, reá bizván a' kincseknek a' koronába, övbe, 's m. e. foglalását, minthogy a' kincsárosnak jó nevelése volt, 's nem szükölködött elme és vidámság nélkül. megnyerheté a' király' kedvét, mindenféle mulató történetet beszélvén neki: és csak hamar egyik legbiztosabb udvarnoka lön e' fejedelemnek, a' ki tetéze őt kegymutatásával, 's egy pillanatra sem bocsátá el magától.

Az alatt a' kincsáros' felesége nem sokára elutazása után két szép fiu gyermeket szült; az egyiket Behrusznak nevezé férje' kívánsága szerint, a' másikat pedig Ruszbehnek. A' hölgy tüstént hirmondót küldé a' fővárosba, hogy neki e' szerencsés ujságot tudtára adja, 's illy tartalmu levelet irt hozzá:

„Az isteni gondviselés két éppen olly szép, mint tökéletes fiu' anyjává tön elannyira, hogy nem tudok kifejezési lelni leírásokra, 's lehetetlen felőlők képzetet adnom. Jer tehát, drága férjem, velem hála adni az égnek a' kegyelméért, 's ne várokoztass magadra; mert nem türhetemel tovább távollétedet.“

E' levél vételekor legelőször is hálála Istennek a' kincsáros a' neki adott szerencsét. Azután a' királyhoz ment, 's engedelmet kért tőle eltávozni; de a' fejedelem úgy megk. dvelte őt, hogy nem akará engedni elutazni; de még is megígéré neki ezen engedelmet jövő esztendőre.

A' mint a' határidő elmúlt, ismét a' király elébe lépett a' kincсарos, 's ígéretere emlékezteté; de ezen fejedelemnek nem vala kedve azt teljesíteni, és megtagadá neki az eleresztést, következő esztendőre biztatván őt. Ugyan így történt egymás után nyolcz esztendeig, és az alatt a' kincсарos kénytelenített az udvarnál maradni.

Ez idő alatt felesége fiai nevelésével foglalatoskodott, 's őket a' nyelvtudományban, írásban, és mind abban oktattatá, a' mi az ifjak képzésére tartozik.

Miután képesek valának atyjokkal levelezni, olly gyönyörű vonatu levelet irtak neki, hogy megörült rajta, 's nyugtalanságában, őket láthatni, ismét a' királyhoz folyamodott szabadságért. A' király egyenesen megtagadá kérését; ez azonban azt ajánlá neki, hogy biztos embereket fog küldeni azon meghagyással, hogy feleségét és gyermekeit a' fő városba vigyék. A' kincсарos kénytelennek látá magát e' módot elfogadni, 's levelet irt feleségének, hogy hozzája jövendene.

Mihelyt ez megérté férje' szándékát, azonnal megtett minden készüléket mind a' két fiával való elutazására, 's azután nem sokára oda utazott.

Már két nap utban voltak, a' mint egy este a' tenger' partján megállapodtak, hogy az éjt ott töltsék. Más nap reggel virradtkor elhagyák anyjokat a' két fiu testvérek, hogy a' tenger parton mulatozzanak, 's ezen

reájok nézve egészen új látványban gyönyörködjenek.

Az alatt a' kincsáros, telve nyugtalan-sággal, felesége' érkezését megtudni, nem állhata ellent azon kívánságának, hogy őt néhány pillanattal előbb lássa, és a' király elbocsátása nélkül elhagyá a' fővárost, hogy hölgye elébe siessen.

Ez két napi utazása után ugyan azon partra jutott, a' hol fiai mulatoztak. A' nap felkölte hirdeté a' mosódás' oráját; levetkőzött, ruháit arannyal rakott zacskajával a' homokra tevé, 's a' tengerbe ereszkedék. Miután ezen ájtatos fürdést megtevé, újra felöltözött, felvette uti butorát, 's folytatá utját.

Már jót haladott, midőn észre vevé, hogy nincs meg erszénye; mihelyt látá vigyasztalanságát, azonnal vissza tért azon helyre, a' hol azt hagyta vala. Mindenütt kutatott, 's egyszer csak szemébe tűnt a' két gyermek; közelíte hozzájuk, 's kérdé tőlök, nem leltéké meg elvesztett erszényét. A' két fiu azt felelé, hogy nem látta azt; erre azt abrándá a' kincsáros, hogy ezek ellopták erszéoyét, öszve vezett velek, és szidalmazta őket. Az ifjak szinte ugy feleltek részökről, és csak hamar olly tüzessé lön a' szóváltás, hogy a' kincsáros felette felzudulván és dühét továbbá meg nem győzhétvén, mind kettejöket a' tengerbe vetette.

Ugyan akkor egy aszszonyszózatot hallá, melly fennhangon Behruszt és Ruszbeht kiálta; anyjok vala, a' ki nyugtalanzkodván soká maradásokon, e' tájra tére őket ke-

resni. A' kincsáros megesmeré felesége szavát, sőt csak hamar meg is pillantá őt, feleje szalada, 's kijelenté néki viszonlításán való nagy örömet. „Édes aszszonyom,“ mondta néki, „éppen most hallottalak gyermekeinket hívni: mutassd meg őket, égek a' kívánságtól, őket karaim közé szorítani.“

„Nem tudom, hová lettek,“ felelé aszszonya; „nem rég a' tenger' partjára mentek magokat gyönyörködtetni és a' tengert megnézni; de nem térnek vissza, 's azon nyugtalanság, mellyben lebegek, ide hajtott, hogy lassam, nem vetődtek-e' tájra.“

E' szavaknál sirva fakadt a' kincsáros, a' ki már most teljes mértékében látta szerencsétlenségét, és kétségbecsési kiáltozást hangoztata: „Ah! én, nyomorult,“ felszóla, „mit miveltem én éppen most! micsoda gonoszságot követtem el! tulajdon gyermekemet hanytam a' tengerbe.“ Erre mindent elbeszélé feleségének, a' mi történt vala.

Ezen keserves tudósításra az aszszony is sirva fakadt. Mindketten azzál tölték a' napot, hogy a' partot befutkozzák, és gyermekeik feltalálásán fáradoztak; de minden keresgélésök haszontalan volt, és iparkodások sikeretlensége még duplázza szomorúságokat.

Más nap arra határozzák magokat, hogy vissza térnek egy olly világba, mellynek nincsenek már reájok nézve kellemei, és a' városnak vevék-utjokat könyhullatás közt szerelmes gyermekeiknek szerencsétlen sorsán.

Néhány napi utazás mulva egy helyesen épült kellomes fekvésű nagy városba értek. Tekintete bájolóá őket, 's elhatározzák, ott lakni 's hátra lévő napjaikat ott tölteni el. E' czélra egy csinos házatskát vettek, mellyben laktak, és napjaikat Istennek szüntelen imadásában és gyermekeik siratásában tölték.

De a' két ifju nem vezett a' tengerbe, vlaskodtak a' habokkal, mellyek mindkettőjököt a' part' külön helyeire vetették.

Behrusz éppen akkor ért partra, midőn ezen ország' királya e' tájon vadászaton volt, 's őt megpillantotta. A' fejedelem tüstént parancsolá késéretében volt embereinek, siessenek a' szerecsétlen segítségére, 's vezessék elébe. Szaporán teljesíték e' parancsot, és Behrusz a' király elébe állott, a' ki csudálkozott deli termetén, noha az ijedség és küszködések megzavarták annak lényét.

A' király kérdé a' gyermeket, mi neve, és micsoda eset által vettetett oda a' partra.

A' kincsáros fia elbeszélé a' csak imént történt kalandot, 's mondá, hogy Behrusznak neveztetik. „Behrusznak“ szóla a' király, „e' névnek jó előrejelentése vagyon: jól vagyon, minthogy téged a' végzés országomba küld, 's nékem nincs fiam, a' thronuson örökösöm fogsz lenni. Szállj lóra, 's kövess engem a' fő városba.“

Azonnal elszáguldottak, és a' mint a' palotába értek, legnagyobb gondja volt a' királynak Behruszra, 's ugy bánt vele, mint saját gyermekével. Naponként megmutatá

neki kedveskedései és ajándékai által, milly igen becsülte legyen őt; 's azon kedvezés, mellyben az ifju részesült, az ország' minden alattvalói' tiszteletét és hódolását megnyeré számára.

Néhány év mulva megbetegedett a' király és miután őt örökösének nevezé, meghalálozott. Behrusz fellépett a' thronusra, és a' hivség esküvését az egész néptől elfogadá.

Az alatt testvére sorsa igen különböző vala. Azon partot, mellyre a' hullamoktól vettetett, a' haramiák háborgatták; megpillanták őt, elfogák, hogy rabszolgául eladnák. E' szerint a' legközelebb városba vezetéék, hol őt vásárra állíták.

NÉGYSZÁZ ÖTVENKETTEDIK ÉJ- SZAKA.

Már most ugy esett, hogy az nap a' kincсарos, kinek egy rabszolgára vala szüksége, a' vásárra ment egyet vásárolni. Mihelyt megpillantá Ruszbeht, azonnal különös érzéssel vonzódott hozzá; alkudozott rajta, és a' mint megalkudott, ki fizeté az árrát, 's azonnal elvezeté őt.

Midőn haza értek, sietett őt feleségének megmutatni: de mint elbámult, látván, hogy láttára az aszszony nagyot sikoltván, elájult. Mihelyt magához tért, ölébe szoríá fiát, és mondá férjének: „O, édes férjem,

az ég szemlátomást kegyel bennünket, mert Ruszbehkat ismét vissza adja: az, kit imítt hozol, nem rabszolga, hanem saját fíjad.“

E' szavaknál a' kincsáros nagy örömmel a' fíja nyakába borult, és teljes atyai szivességgel ölelé őt, azután kérdé, micso-da történet által menekedettmeg a' csaknem bizonyos haláltól. A' mint erre Ruszbeh elbeszéle nékik kalandjait, hálát adának Istennek; és ujra feléledni érzék magokban hogy valaha még Behruszt is viszon látandják.

A' kincsáros már most azzal foglalatoskodott, hogy fíát is megtanítsa mesterségére, és rövid idő alatt szinte olly ügyessé tevé őt abban, mint ön maga vala. Minden megkivántató utmutatásokkal ellátá őt a' kereskedésre és azon foglalatosságokra nézve, mellyeket e' keresvény megkivánt, úgy hogy Ruszbeh tökéletes kereskedővé lön.

Kereskedési öszveköttetései olly meszse terjedtek, hogy feltette magában, a' szomszéd udvarokhoz menni, 's ott azon számos kincseket eladni, mellyekkel kereskedést üzött. Egy napon imigy szóla atyjához: „sokat hallottam egyik szomszéd király igazságáról; nagy lelkúségéről és kiterjedt esmereteiről. Mondják, hogy nagy szivességgel fogadja az idegeneket; kedvem vagyon fővárosába utazni, hogy ott kincseimet eladjam, vagy országa' áruival felcseréljem, mellyek itthon bizonynyal tetemes nyereséget fognak hajtani.“

„Fiam,“ felelé a' kincsáros, „örömet megegyezem azon utazásban, mellyre maga-

dat szántad: de kérlek, ne maradjel igen sokáig; mert tudod, milly igen nehezűnkre esik mind nékem, mind pedig anyádnak, távulléted.“

Atyjának ezen engedelmeire tüstént az uti készülétekhez fogott Ruszbeh, és azután kevés nap mulva azon király' fő városába indult, a' kivel megakart esmerkedni, és a' ki nem más vala, hanem saját testvére.

Megérkezése' napján nem késett neki pompás ajándékokat küldeni, és tőle meghallgatást kérni, mellyet azonnal meg is nyert. A' mint a' király előtt megjelent, annyira elvala változva mind a' kettejük alkata, hogy nem esmertek egymásra; de még is bizonyos gyengéd vonzódást érzettek egymás eránt. A' király legnagyobb nyájassággal fogadá Ruszbehet, és miután őt maga melé ülteté, kérdé tőle, micsoda foglaltságok vezetéék őt az ő fővárosába. Az ifju kalmár azt felelé neki, hogy fővetele' czélja drága kincseivel kereskedést üzni; 's egyszersmind mutata külök néhányat. A' király olly gyönyörűeknek lelte azokat, hogy mind megvette tőle kivánt áron.

A' vásár meglévé, ismét elakart távozni Ruszbeh, de a' király olly belső hajlandósággal meghatva érzé magát eránta, hogy kéré őt, maradjon palotájában, és soha se hagyja el őt engedelme nélkül. Ruszbeh tehát a' király' szolgálatába állott, ki mindennap uj jeleit adá eránta való hajlandóságának.

Igy élt egy ideig az udvarnál, a' mint egy háború ütött ki. A' király nem tartá ezen háborút olly nyomosnak, hogy jelenlétét a' tábornál megkívánná; elküldé fegyveres seregeit a' szomszédok támadását vissza verni, és maga fővárosába maradott, hol Ruszbehvel vidám és örvendetes napokat élt.

Egy estve egy földözeten üldögelt vele iddogálva, és annyira megrészegült, hogy nem volt képes a' palotába visszamenni, 's az éjt kint kelle töltenie; elnyújtódzott tehát és elaludt. Midőn Ruszbeh látá, hogy a' fejedelem testőrei közül senki sem jelenik meg szolgálatát tenni, magára vállalá e' hivatalt, kivoná kardját, és egész éjjel őrt állott mellette.

Más nap viradtkor megjelenének az őrállók, és a' mint a' királynál egy embert kivont karddal megpillantottak, tüstént reárohantak és lefegyverkeztek. Ezen vitazőrejére felébrede a' király, 's e' láрма okát tudakozá; mellyre az őrök azt felelék, hogy csak most mentették meg az életét, és ha néhány pillanattal későbben jövendének, akkor megölettetett volna Ruszbeh által.

Ezen előadott áruláson való bosz ujjában tüstént halálra ítélte volna a' király saját testvérét, ha a' Muezzinok azon pillanatban imádságra nem szólítják az igazhitűeket. És alig végezé a' király imádságát, a' mint nagy siettséggel hirmondó érkezett hozzá, jelentvén, hogy mulhatatlan meg kívántatik jelenléte a' táborban, 's a' ki-

rályi zászlót lobogtatni, mivel az ellenség jól megerősödött, 's gyarapodott, és egyedül a' király' jelenléte biztosíthatja a' győzedelmet.

Bár mint vágyott már most Behrus a' vétkeket megbüntetni, seregének sürgetése azomban sokkal unszolóbb vala, minisem elutazását halaszthatná. Meggondola, hogy lehetetlen azon rövid idő alatt, mellyen még maradhatna a' vádolt vétek igazsága felől meg győződnie és parancsot ada, Ruszbeh-et a' táborból való visszatéréséig fogságban tartani.

Még az' nap utnak indult. Megérkezésének legjobb sikere lőn a' seregeknél, mellyek őt mindennemű lehető örömjelentéssel fogadták. Más nap mindjárt megütözköztek, 's az ellenséget tökéletesen megverték és elszéllyesztették, úgy hogy kénytelenítették békességért könyörögni.

Az ellenség berontásának e' szerencsés elhárítása után, melly országát fenyegette, győzedelemmel 's diadallal ismét vissza tért fővárosába a' fejedelem, hol eddigi vidám életét folytatá: az alatt már egészen elfelejté a' fogságban epekedett Ruszbeh-et.

Azon közben a' fiatal ember atyja és anyja, látván, hogy nem tér vissza, és még csak híret sem hallván, a' leggyötrelmesebb nyugtalanság martaléki lőnek. Elhatározzák, hogy hív követet küldenek egy levéllel a' kincsáros kalmártársaihoz a' városba, hol Ruszbeh-nek laknia kellett, és tőlök sorsa felől tudósítást kérnek.

A' követ tüstént utnak eredt, elment a' kalmárokhoz, kikhez utasíva és ajánlva volt, és megtette a' reá bizott tudakozódásokat. Ertesíték őt, hogy Ruszbeh elein legnagyobb szerencsében vigadott, de utóbb bal sorsától üldöztetvén, a' szerencsétlenség örvényébe szakadt; egyszersmind elbeszélék neki azon környületeket, mellyek ezen ifju ember történetét késérték.

A' küldött legnagyobb sebességgel vissza tért ezen rossz ujságokkal az ifju szüleikhez. A' mint ezek igen szeretett fajok gyötrelmes állapotját megérték, legkeservesebb fájdalomba estek. Soká tanakodtak gyermekök' megszabadításának legjobb módjáról; végre, miután mindent eléggé megfontoltak, a' mit tenniök lehet, elhatározáskor magokban, hogy személyesen el fognak utazni a' fő-városba, a' király lábaihoz borulni és tőle fajok' elszabadítását esdekleni; azt gondolák, hogy keservek' látása talán meg fogja indítani a' fejedelmet.

E' szomoru szándékkal elindulának a' fővárosba. Egy hónapi utazás mulva végre oda értek, 's első gondjok vala a' palotába sietni, és kérelmököt a' vezérnek által nyújtani. E' következő szavakkal vala szerkesztve:

„Tündöklő világa a' thronusnak! te vigasztalása vagy a' szomorodottaknak, és mi azért jöväünk, hogy bölcseségedért esnekedjünk. Már elnyomott bennünket az évek terhe, 's ehhez még olly szenvedések járulnak, mellyek szomoru napjainkat keserítik. Két fijkant volt és egy iszonyu sze-

rencsétlenség által megfosztattunk tőlök; de a' gondviselés bizonyos szerencsés történetből vissza adá egyiket: és az Istennek ezen kegyelme vala öreg korunk' vigasztalása. Szerencsésen éltünk, a' mint a' fejedelemnek, ki rajtunk is uralkodik, nagy lelkűségét, bölcseségét és igazságát dicsérni hallánk szinte hazánkig. Már most fájunk nem állhata ellent azon kivanságának, hogy illy nagy uralkodónak küszöbét csókolhassa és az fővárosába ment. De, ah! jelenleg ugyan azon király tömlöczében sielődik, kinek kegyelméért 's irgalmaért jövének esdekeln. Bárha méltóztatnék ő felsége Ruzsbehét szabadságba helyheztetni! szüntelen buzgón fognánk imádkozni országlása' boldogságaért, gazdagsága és dicsősége gyarapodásáért."

Midőn a' vezér a' kincsaros kérelmét a' király' lábaihoz vitte, ez felette elbámult annak tartalmán, 's egy ideig kételkedett rajta, valjon valóban ébren vagyone; mert lehetetlen volt nem látnia, hogy a' kérelem szerzői atyja és anyja légyenek. Tüstént a' palotába hivatá őket, 's parancsa teljesített.

Mihelyt megpillantá a' kincsaros' felesége a' királyt, tüstént fijára esmert benne, „Ah!“ kiáltá, „ez Behrus!“

A' király leszállott a' thronusról és anyja' lábához borult; szülei felemelék őt, és nyájassággal tetézik. A' király thronusára ülteté őket maga mellé, és öcsét, Ruzsbehét, a' tömlöczből elővezetteté; és hogy a' szerencsés megésmérésen való teljes örömet

megmutassa, egyszerre azon tömlőcznek minden foglyait elbocsáttatá.

Azon kívül, hogy legélénkebb örömet érze szerelmes testvérének viszonzlásán, még thronusát is meg akará vele osztani. Sok évekig éltek együtt mind a' ketten, és minden lehető módon tisztelték szeretett szü-leiket.

„Látod, uram,“ hozzá tevé Bacht-jar, „milly sok bajt szerze magának a' kincsá-ros türelensége által; egyszersmind látod azt is, hogy a' királynak önmeggondolása, mielőtt a' megítéltetettnek halálát parancsolná, nagy bánkódástól megkémélé őt, mert különben, midőn szüleit ismét feltalálta, későn esmerete volna meg, hogy a' véráldo-zat saját üccse volt légyen.

„Szintugy,“ folytatá Bacht-jar, „fel-séged is köszönni fogja önmagának elvesz-tetésem' halasztását: mert egykor még vi-lágra jövend ártatlanságom.“

Erre ujlag elhallasztá a' király a' vá-dolt' elvesztését.

Következő reggel a' kilenczedik vezér jelenékmeg a' király előtt, 's mondá neki: „Uram, az igazságtétel minden felett saját-jok legyen, kívántatik, a' királyoknak, és a' történet évkönyvei tanítanak bennünket, hogy minden fejedelem kötelességének tar-totta, ezen erkölcsessel jeleskedni; mert ha valamelly király megszegi szavát, minden bizodalját elveszti a' jobbágyoknál, kik többé nem bizhatnak benne: fenyegetései szintolly foganatlanokká lesznek, mint igé-

retei, és e' bizodalmatlanság által elsérül uralkodása.

Népednek megígérted egy haramiafiu' büntetését, kinek megítéltetése régen kimondatott, 's a' ki regétskéi által vétke' büntetésével csufolódik. Ezen engedékenység minden karbeli alattvalóidnál legártalmasabb foganatot szül; ők imigy beszélnek: „Már ezután bizonyosak lehetünk benne, hogy, fenyítetlen maradunk, bár milly vétket követnénk is el; csak történeteket kell tanulnunk, és minthogy jó királyunk szereti az elbeszéléseket, csak egy új regétskét kell mondaunk, hogy a' büntetéstől megmenekedjünk.“ E' szerént, bár mi nagy gyönyörére szolgál felségednek Bacht-járt hallgatni, megkivántatik még is, Uram, annak véget vetni és azon káros benyomást kiirtani, mellyet ez' ismételt halasztás népeid érzéseiben tett.“

A' király elő hivatá Bacht-jart, és már parancsot akart adni a' hóhérnak az ő elvesztésére, a' mint a' vádolt újra két napi hallasztásért esenkedett. „Uram,“ mondá ő, „e' rövid idő alatt Isten előtűnteti a' világosságot azon mély setéségből, melly azt most még homályítja. Mert azon üldözések, mellyeknek martalékja vagyok, eleneim által támasztattak, kik irigylik azonszerencsét, mellynek Felségednél örvendtem, és életem ellen sovárganak.

Az irigység, szinte mint a' tűz, mindent elemészt, a' mit csak ér. Hasonlóképen rontatott el a' szerencsétlen A bute mam az ellene szított rágalmak által.“

Aszad-Bacht tudni vágyott Abutemam' történetét, 's Bacht-jár következőn kezdé:

ABUTEMAM' TÖRTÉNETE.

„Uram, élt hajdan egy ember, a' kinek tudománya és jó erkölce megszerzé polgártársainak fentiszteletét és szeretetét. Méretetlen gazdagsággal birt; de mivel azon város' helytartója, mellyben lakott, mint erőszakos és fukar ember, azoktól, kik gazdagoknak látszottak, vagyonaiknak legnagyobb részét elszokta szedni, hogy a' királynak adandaná, tehát Abutemam kényszerítettett gazdagsága' elrejtése végett rozskopott ruhát viselni, és legdurvább élelmekkel élni. Ezen életmód annyira boszontá, hogy elunván azon örök szorongást 's aggodalmat, mellyben lebegett, egy nap minden drága vagyonát elrejté, és titkon oda hagyá a' várost, mellyben eddig lakott vala.

Már egy ideig utazott, a' mint egy pompás országba érkezett, mellynek mosolygó mezei jól mívelt vidékeket, bájos kerteket és kristálytisza vizeket terjesztének elő. Nem sokára az országnak fő városába is eljutott: és e' város felséges épületekkel diszeskedett, gazdag, népes vala, és igazságos király uralkodott rajta, ki az idegeneket oltalmazá, és legnagyobb kegyességgel fogadá. Abutemam tehát nem tartózkodott e' városban lakásra szállani.

E' végre egy nagy és helyes épületü házat vett magának. Nem késett a' leg elő

kelőbb lakosokkal öszve köttetésbe szövetkezni, gyakran meghivatván őket magához. Színt olly nemes lelkűn vendégelé az idegeket és szerencsétleneket is, kiknek élelmet és ruházatot adatott. Ezenkívül vagyonának egy részét közönös mivek építésére fordította: külömbféle folyókon hidakát építtete, karavanszeralyokat és szökőkutakat állíttatott az utazók, számára a' nagy utszákra.

Nem sokára csak az idegen adakozásairól és gazdagságáról beszéltek. Jótéteinek hire a' király fülébe jutott. E' fejedelem örült, hogy országában olly ember vala, a' ki illy sok jót tön, és egyet udvarnagyai közül hozzája küldött, őt magához meghivatni.

A' mint e' követ teljesíté követségét, megcsókolá a' földet Abutemam engedelmessége jeléül, felelvén, hogy a' király parancsolatit teljesíteni fogja.

Mihelyt egyedül látá magát Abutemam, minden készüléket megtön a' fejedelem parancsaiuak teljesítésére; felséges ajándékokat vitt magával és a' királynak ajánltatá, a' ki azonnal magához bocsátatá őt és a' részvétnek 's jó akaratnak minden bizonyítványival fogadá. Magához szállítá a' thronusra, és miután hosszas beszélgetés mulva Abutemam ismét elakart távozni, azt mondá neki a' király, hogy minden nap szeretné őt látni, és megfogadtatá vele kívánása' teljesítését.

Abutemam engedett kívánatinak, és rövid időn meghittje és szivelt barátja lön a' királynak, a' ki semmire sem határozá el ma-

gát az ő tanácsa nélkül, és legtitkosabb gondolatit is közölte vele

Ezen kegymutatások el nem mulaszták felingerelni a' király tiz vezéreinek irigységét, kik boszongodva láták, hogy urok Abutemamba helyezéáltal bizodalmat, mellyel eddigelé őket ajándékozta meg; vészt esküdtek ellene, és e' következő módon gondolák magokat a' nékiek alkalmatlan kedvencztől megszabadítani.

A' Tatar Chánnak egy bájos leánya vala, kitől nem akart megválni, és minden követet megöletett, a' ki őt megkérni ment. Már most öszvebeszéltek, e' herczegnét a' királynak fenmagasztalni, hogy őt rá vegyék, hogy Abutemamt a' Tatar Chán leányának megkérésére követségbe küldje.

A' mint ezt elhatározzák, mind együtt a' királyhoz menének. Egyik a' vezérek közül ügyesen a' Turkesztani király' leányára fordítá a' beszédet, 's dicséré kellemét és szépségét; szóval, annyira tudták a' dolgot forgatni, hogy a' király megkedvelé a' Tatar király' leányát, és tanácsok következtében, eltökélé magában Abutemamt követül küldenie e' fejedelemhez a' királykisaszszony' kezének megkérésére.

Abutemam engedelmeskedett királyának, minden elő készületet megtön az utazásra, és rövid időn azon ország' fővárosába ért, a' hova küldetett.

Majd hamar meghallgattatott, és kevés szavakkal kijelenté követsége' célját. A' Tatar király azt felelé neki, hogy illy nagy fejedelem' leánykérése igen hízeleny

volna ugyan előtte: „de,“ hozzá veté, „meglehetne, hogy leányommal nem elégednék meg urad; eredj tehát haremembe, ott megláthatod őt, beszélhetsz vele és e szerint észreveheted, tetszeni fog-e azon fejedelemnek, a' ki téged ide küldött.“

„Isten mentsen meg,“ felelé Abutemam, „hogya én szemeimet arra merészeljem vetni, a' ki uram' hölgyének vagyonszánva. Bizonyval, ha a' fejedelemkisaszszony nem volna méltó reá, nem engedendé a' gondviselés, hogy beléje szeretne.“

E' szavaknál a' Tatár Chán nyakába borult Abutemamnak, forrón megölelé őt, mondvan néki: „Te vagy azon egyetlen ember az udvaromhoz küldött számos követek közül, a' kit okossága meg ment a' haláltól. Hogy e' követek hivségét, 's egy-szersmind azon fejedelmek' bölcsességét, kik őket e' követségre választák, próbára vegyem, mindegyiköknek e' foglaló ajánlatot tettem, mellyet csak most néked tettem, 's egyiknek sem vala annyi esze, hogy azt elhárítaná. Szemtelenségöket 's hivtelenségöket halállal büntetém meg, és elődbe mutathatnám azon négyszáz követ' fejeit, kik ezen esztendőben oktalan vakmerőségöket életökkel fizették. De, hála egeknek, végre olly fejedelemre akadtam, a' ki okos és magát meggondoló követet tudott választani: én nem késem, leányomat néki adni.“

Abutemam igen meg volt elégedve követségének ezen szerencsés foganatával, a' királykisaszszony által adatott néki, hogy

urához vezesse őt, számos rabszolgából és jókora számu gazdagon megrakott tevéből állott késérettel.

A' mint a' király a' kedvence által intézett leánykérés szerencsés fogamatát megérté, felette megörült rajta; és hogy néki azon való teljes megelégedését megmutatná, két nap járásra elébe ment fővárosa' lakosi legnagyobb részének késérettében, mellybe azután az egész késéret köz kiáltások és örömjelentések között pompásan béköltözött.

A' király öszvekelése legnagyobb inepléssel tartatott az egész udvar' jelenlétében, és az uj házások teljes háladatosságokat mutatták Abutemam eránt a' nekik tett szolgálatokért, ugy hogy még nagyobb kegyelemre jutott, mint mellyben valaha volt. —

De ezen uj kegy mutatások kettőzteték az irigy vezérek' kajánságát és dühét, kik fájdalommal láták, hogy czéljokat elhibázták. Ezen gonosz emberek feltették magokban, uj ármányt koholni. A' palotának két ifju rabszolgáit megnyerték, és tefemes pénzt igérvén nekik, rá vették őket Abutemam' rágalmazására.

Egy este, midőn e' két ifjak a' király' talpát simították, hogy őt elszenderítenék, mondá egyik a' másikhoz: „De már az csak ugyan igen rosszul vagyon, hogy Abutemam olly becsület rendítő beszedeiket tesz a' király ellen: hihetnéde, hogy nyilván mondja, egyedül eránta való szerelemből hagyá el a' Tatar Chán' leánya atyja

statusait? Mihelyt a' király távul vagyon, azonnal a' harembe siet, hogy a' királynéval egyetértését üzze. “

Mihelyt a' király e' beszélgetést hallá, azonnal elébe hivatá Abutemamot, és monda neki: „Azért hivattalak hozzám, hogy bizonyos igen fontos dologban tanácsot kérjek tőled: micsoda büntetést érdemel azon alattvaló, a' ki királyának legfőbb becsültetéseivel és jótételeivel tetéztetvén, a' helyett, hogy ezért haladással hódolna, vétkes öszveesküvést mérészel élete ellen kohlolni? “

„Halált érdemel,“ felelé Abutemam.

„No hát, magad kimondtad magadra az ítéletet!“ fenszóla a' király, és által dőfé pallosával. A' rabszolgák' kihurczolák holt testét, és a' folyóba dobták azt.

Alig öltemeg a' király saját kedvencét, azonnal nyugtalanság, fájdalom és megbánás lépé meg őt. Annyira elkeseredett, hogy szobájába zárkozott, és udvarával semmit sem akart gondolni; de még egy környezet járult lelki esmérete' furdálásának élesítéséhez.

A' megbánástól üldöztetvén, palotája' szobáiban tévelygett, a' mint egy deszka fal megett egyzzerre heves szóváltást hallott. Oda fülelt, 's rá esmert azon két rabszolga' szózatára, kik Abutemamot elvádolták, és most vétkök jutalmán czivódtak: az idősbik, mint ilyen, nagyobb részt kívánt. mellyet az ifjabbik nem akart néki átengedni.

A' király tüstént szobájába ment; a' két bünöst elébe hivatá, és kényszeríté őket az ármány szerzőit kivallani. Mélyen elkeseredvén szándéktalan vétken e' fejedelem, legalább Abutemam' halálát megakará boszulni: a' tiz vezért elfogató, lenyakasztató, és házaikat földig lerontató. De ezen enyhetlen igazságtét nem menté meg őt attól, hogy egész életében siratná azon ártatlan embert, a' kit megölt vala."

A' mint Bacht-jar ezzel beszédét végzé, ismét vissza akará őt a' király a' tömlöczbe vitetni; de a' tiz vezér és az ország-nagyjai, boszonkodván e' gyengeségen, fennhangon kivánták elvesztését, 's azzal fenyegetődztek, hogy oda hagyják az udvart, ha azt a' király méltatlan bocsánattal becstelenítené. A' királyné maga is egyesült a' vezérekkel, és sürgeté az ifju' büntetését. De a' király nem veheté reá magát, hogy elvesztését parancsolja, 's annak tanuja legyen, és sorsát az ő kezökre bizá.

Már most elviteték Bacht-jart a' király' szemei elöl, és a' rikkancsok tudtára adák a' népnek az egész városban, hogy elvesztése nyilván helyen vitetik véghez, a' hová azonnal számos nép öszve csödült. De, a' mint Bacht-jart meg pillanták, mindnyájok szíve mélyen meg illetődött ifjuságától és ártatlan tekintetétől.

Szerencsés eset által Farek Szervar, a' haramiakapitány, kiről már szó vala, éppen a' pillanatba érkezett a' városba, midőn mind ez történt. A' számos népsereg özőnétől a' nyilván helyre ragadtatva, bá-

multára megpillantá gyámfiját, a' ki vesztésre vitettetett. Azonnal csak bátorsága' szózatára hallgatván, derék bajtársai vezérletében elő rohant, és a' nélkül, hogy a' nép ellenállást gondolna, próbát tesz velek Bacht-járt megszabadítani. De az őrség erőt von rajtok, és a' király elébe vezeté őket, a' ki kérdé tőlök, mi inditá őket e' vakmerő cselekedetre.

„Uram,“ felelé Farek Szervar, „ezen ifju az én fiam, sokáig volt nálam, és én tudom, hogy angyali érzésű, és olly jó, hogy, ha Felséged halálát parancsolja, egyszerűen az enyimet is parancsolnia kell. Ah! ha atyja és anyja, kik kétség kívül valamelly fejedelemlházhoz tartoznak, tudnák, hol vagyon, bizonyosan elnem tűrnék, hogy csak kancsal szemmel tekintsék is őket.“

E' beszédre nevetni kezdte a' király: „Te tévelyül beszélsz,“ mondá ő, „előbb azt mondod, hogy ezen ifju a' te fiam, 's azután azt teszed hozzá, hogy atyja és anyja királyi vérből valók.“

„Tüstént megfejtetem előtted ezen ellenmondást“ felelé Farek Szervar. „Egy nap, a' mint a' kermani pusztákat megjártam, mint ujan született gyermeket, a' tenger partján találtam őt: aranyszerbe való öltöztetve, 's nyakában drága nyakkötő tiz szép drága gyönggyel.“

„Meg vagyon még nálad ezen ékesség?“ félbeszakasztá őt hevesen a' király.

„Igen is, uram, és lábaidhoz tehetem azt,“ felelé Bacht-jar' hajdani gyámtyja.

A' király azonnal megesmeré fija' ékes-ségét, 's nem kétkedett tovább a' dolog igazságán. Elszalada, 's megmutatá a' királynénak azon dolgokat, mellyekre csak éppen most esmert. „Uram,“ felszóla a' királyné, „micsoda tudósítást vettél fiunkról?“

„Itt vagyon ő személyesen,“ felelé Aszad-Bacht; és azonnal oda vezeteté Bacht-járt: maga iparkodott bilíncseit leoldani, és királyi ruhába öltöztetni.

Az ifju nem tudta, kinek tulajdonítssa ezen átváltozást, melly vele olly hirtelen történt; de még inkább meglepetett, midőn Aszad-Bachtot hallá a' királynéhoz imigy szólani: „Itt vagyon ő, a' mi szerelmes fiunk, kit kermanban hagyni kénytelenítettünk!“ A' királyné nyakába borult, öröm könnyeket hallatott, és sokáig karai közé szorítva tartá őt.

A' tíz vezér, kiknek hivtelen sugallatai majd vesztét eszközendék az ifju herczegnek, tüstént lefejeztettek.

Aszad-Bacht által adá fiának a' thronust. Az ország' nagyai megjelenének, neki hivességet esküdni, és pompás inneplések viditák ezen örvendetes történetet.

Farek-Szervar fő vezerré neveztetett, elfeledé hajdani szakmányát, és ifju gyám fija' parancsa alatt olly bölcsen és szerencsésen vitte a' kormányt, hogy ezen dicső kormányozás mély bényomást hagyott az emberek emlékébe, kik történetkönyveikbe iktaták és fenttarták annak emlékét.“

Ezen elbeszélés igen mulatá a' szultánt, és Seherazadnak kijelenté gyönyörüségét, mellyet az néki szerzett.

Minthogy még nem nappallott, következőn kezdé el egy új történetet Aszemről és a' szellemkirálynéről:

ASZEM' ÉS A' SZELLEMKIRÁLYNÉ' TÖRTÉNETE.

„Uram,“ mondá Scheraszada, „hajdan élt Balszorában egy ifju ember, név szerint Aszem, a' ki festőmesterséget üzött. Noha nagy hirben volt színeinek jó izlésü megválasztása, ugy nem különben természetének szépsége és lelkének kellemé által, még sem vala gazdag, és munkája' jövedelméből még előregült anyját is táplálá, a' ki nála lakott volt. Azomban szeretetre méltósága és ügyessége naponkint keresetet szerze néki, és mesterségével boldogulhatott volna, ha néki a' végzés egyéb kalandokat nem szánand vala.

Egy nap, midőn szokott munkájával foglalatoskodott, egy gazdag öltözetü idegent láta műhelyébe lépni, a' ki az ő látására felszólala: „Hogy hogy, olly mivelésü és lelkes ifju ember, mint te vagy, illy mesterségre adhatja magát?“

„En nem szégyenlem“, mondá Aszem, „becsületes mesterségemet, és vágyaimat határok közé tudom szorítani.“

„De ha még is,“ folytatá az idegen, „ha mód ajánlkoznék szapora szerencsétlétésedre, vonakodnál azt használni?“ —

„Nem, ha lelkiismeretemet nem terhelné, úgy legnagyobb öröömre szolgálna, anyámnak némű könnyebbségeket szereznem, és tanulásomat folytatnom, melyet velem mesterségem félben szakasztott.“

„Fiam,“ mondá erre hamis nyájassággal az öreg, „kivánságodat teljesíteni fogom. Atyádat elvesztetted, 's én őt néked helyre akarom pótolni: e' pillanat óta fiammá fogadlak; én azon drágalátos mesterséget tudom, a' leghitvánabb érczet arannyá változtatni, és pillanatban eszközölhetem szerencsédet. Légy holnap reggel korán boltodban, én is oda fogok menni.“

E' szavakkal bucsut vett az idegen Aszemtől, és teljes bámulásban hagyá el őt a' felett, a' mit éppen most hallott vala.

Az öreg' szavai felette felingeriék az ifju ember' ujságvágyát és büszkeségét; azonnal bezárja boltját, és örömteli szívvel siet, anyjának tudtára adni, a' mi imént történt véle.

„Fiam,“ mondá neki a' jó aszszony, miután egy pillanatig gondolkodott, „jól vigyázz magadra: tartok tőle, hogy ezen idegen' nyájassága alatt valamelly ravaszság lappang; vigyázzdmeg őt figyelmesen; koromban tudva vagyok az emberi nem gonoszsága: maradj, fiam, a' te szegény ugyan, de szerencsés állapotodban. Nem vagyē elég gazdag, midőn szükségéimet kielégítheted?“

Aszem megilletődött anyjának ezen jó tanácsán, 's megígéré neki, hogy vigyázni

fog magára. Békével vacsoráltak, 's azután lefeküdtek. De Asszem nem alhatottel, nyugtalan várta a' nap' viradtát, ugy mint öszvejövetők jelidejét.

NÉGYSZÁZ ÖTVENHARMADIK ÉJSZAKA.

Nap' virradta után nyugtalan a' boltjába szaladt uj barátjának viszonzlítására. Ez nem soká váraoztatá, hanem majd hamar megjelent, egy olvasztó tegelyt vivén kezében. Szokott köszöntések után az idegen tüzet élesztete az ifju emberrel. Kérdé tőle, nem volna-e valamelly olcsó ércze, legyen az vas, ólom, vagy más afféle. Aszem egy ótska réz fazekat talált, darabokra törték azt, és a' tegelybe rakták. Erre levevé az aranycsinaló turbánját, szétt gyöngylíté azt, és egy kevés sárga port vönki belőle, mellyet a' rézre hintett, az alatt néhány titkos szavakat szólván. Rövid idő alatt ismét elvevé a' tűz mellől, és az elbámult Aszemmél egy darab legtisztább aranyolvadékot láttata, és a' váltohoz küldé vele.

„Meg vagy-e már most győződve mesterségem felől?“ szóla diadalmaskodva az aranycsinaló. „És midőn őt Aszem titkának közlésére kéré, ezt mondá neki: „Ma este nálad fogok vacsorálni, és ha egyedül leendünk, kívánatodat teljesíteni.“

Tüstént haza mentek. Aszem megmutatta anyjának az aranyat, mellyet csinálni látott, és kéré őt, hogy az éjt valamelyik szomszédnénál töltsse, hogy ő vendégével egyedül maradjon, 's a' vacsorát lehető pompásan elkészíté. Az anya szemlátomást meggyőződévén, nem tön kifogást, hanem teljesíté fia' kívánságát.

A' mint az öreg aszszony eltávozott, vacsorához fogtak. Aszem felette vidáman lakozott, teljes kedvtöltéssel, mint egy szegény ember, ki csak imént lelte szerencsését. Bár milly jó Muzelmann vala, még is sok bort ivott, olly italt, mellyhez nem volt szokva, és nem sokára egészen meg-részegült.

A' mint a' ravasz lelkü öreg gazdáját ezen állapotban látá, használá ezen pillanatot, Aszem' csészéjébe álomport vegyíteni, ki azt kiüríté, a' nélkül hogy az álnokságot észre venné. Alig itta meg, azonnal párnájára vissza rogyott legmélyebb álomba merülvén.

Ez vala a' ravasz büvölőtül várt pillanatot: egy hoszszu szekrénybe veti őt, belé zárja, a' kulcsot magához veszi, és oda hívja a' terhelőket, kiket készen várakozni megrendelt volt. Ezek megragadák a' szekrényt, és a' csalárd előtt tová vivék. Egy hajó' partjára vitetik, melly készen áll utnak indulni; felszedik vasmacskáikat, és a' tengernek erednek.

Midőn Aszem' anyja este haza menvén sem fiát, sem vendégét nem találá, nem kétkedék tovább fia' szerencsétlenségén,

és azon embernek alacsonyságán, ki eránt olly nagy vigyázatot ajánla néki, kétségbe esve tépdelte haját, és vádolá a' sorsot 's fia' vigyáztalanságát, és annak kegyetlen-ségét, ki őt elragadta. A' szomszédok, kik lármájára oda tódultak, elbámultak rajta, a' mit tőle megértének; hiában igyekezé- nek őt vigasztalni; udvarában egy sírkövet állíttata fel, 's éjjel-nappal siratá vesztésé- gét, még élelmet sem akarván magához venni.

Az alatt kedvező széllel tovább evezett a' hívtelen elragadó. Ő Gheber, vagy tűzimádó vala, 's a' mellett ügyes jósló. Minden éven elmene C h o r a s z a n b a, hogy fényes ígéretei által valamelly ifju Muzel- mánt elbódíttson, és miután őt céljaira, használta, és az aranycsinálásra megkiván- tató dolgokat vele magának megszerezteté, megölé, félvén, hogy titkát elárulná.

Elutazása után két nap mulva tanácsos- nak tartá B h a r a m (igy neveztetett a' G h e- b e r vagy tűzi-mádó) martalékjának tudtá- ra adni keserves helyezetét; kinyitá a' szekrényt, mellyet gondosan szobájába vi- tette't, és bizonyos nedvet csepegtete A s z e m- orrának lyukaiba. Ez tüsszen; szemeit dörzsöli, és csudálkozva körül pillant; csak hamar kinyilatkoztatá szerencsétlenségét a' jósló látása és a' hajó mozgása: látja, hogy gonosztévő törébe került, kitől őt anyja haszontalan óvta. És már most a' végzés' akarátjának magát magadó Muzelman' hó-

dolásával a' korannak következő verseit mondá el:

„Senkinél sincs menedék, mint Isten-nél, kitől származunk, és kihez ismét vissza kell térnünk. Nagy Isten! méltóztassal engemet is az idvesség útjára vezetni, azoknak ösvényére, kiket oltalmazol, és a' kik téged meg nem bántottak.“

Ekkor az öreghez fordula, és nagyszé-
léséggel mondá néki: „Ugyan mit művelsz,
atyám? te nékem örömet és gazdagságot
ígértél, hát már most ez az, a' mit velem
reményltetél?“

„Hitetlen kutya, te Muzelmann eb!“
felelé neki a' jósló, „neked csak kezem
által kell meghalnod, és örömökre fogszol-
gálni, gyötrelmedet hosszabbítani: már
harminczkilencz hittársod veszett el kezem
alatt: te leszel a' negyvenedik. De még
vagyon egy mód megmenekedésedre: ta-
gaddmeg az Iszlamiszmust, 's imádd azon
szent tüzet, mellyet én tisztetek, ugy fiam-
má fogadlak, 's reád szállítom titkaimat.“

„Az ég rontsonel téged és bűbájosságo-
dat!“ felelé Ászem, mintegy dühödt fel-
gorván. „Mahomedre esküszöm, hogy soha
sem fogok e' világ csekély veszélyei miatt
hitzegővé lenni, és azon örömökről lemondani,
mellyeket Isten az igaz hívőknek
ígér.“

„Nyomoru!“ viszonzá azonnal a' bűvös,
nem türtőztethetvén továbbá magát, „majd
le fogom szállítani e' fenhangodat, és meg-
átalkodásodat meg fogom rendíteni.“

Igy szólván, kiálta rabszolgáinak, és a' mint ezek Aszemet a' szoba' padlatán elnyujták, és feszülve tarták, dupla ütésekkel megkorbátsolá őt éles ostorával, 's elborítá őt véres sebekkel: de az ifju lelkes férfi daczolt fáradozásával, és csufot üzött dühéből. A' Gheber (tüzimádó) elfáradván, felhagyott végre verésével, nehéz bilincsre füzeté martalékát, és parancsolá rabszolgáinak, vessék őt a' hajóter' mélyjébe. annyi kenyeret 's vizet adván neki, a' mennyi élete fentartására szükséges leend.

Aszem' bátorsága nem győzetett meg, Istenben való bizodalma által fentartatott, valamint azon reménye által is, hogy kintzásának végzete után is, melly naponkint megújított, meg fog élni; mert az öreg jósló minden reggel oda ment őt minden gondolható módon kinoztatni.

NÉGYSZÁZ NEGYVENÖTÖDIK ÉJSZAKA.

Egy nap dühösködő szélvész támadott; a' hullámok felhőkig hányták a' hajót, és darabokra zuzni fenyegeték azt. A' hajós nép szerencsés esetből azon gondolatra vetemedett, hogy az ég' haragját, és az őket fenyegető vihart azon bántalomnak tulajdonítaná, mellyel Bharam Aszemet kinozá; kérék őt, szabadítsa el foglyát, és mint-hogy nem fogadott tüstént szót, azonnal

meg ragadák azon rabszolgákat, kik kegyetlensége poroszloúi voltak, és ki hányták a' hajból, és egyszersmind urokat is hasonló sorssal fenyegették, ha a' szegény ifjut mindjárt szabadon nem bocsátaná.

Bharamnak most meg kellett ebben egyeznie; sőt még arra is kényszeríték őt, hogy térdelve bocsánatot esekeljen martalékjától. De a' vén bűvös jól feltette magában, hogy véle mindezen megaláztatásokat drágán lakoltatja.

A' szélvész lecsillapodott, és az egész további evezés alatt jól tartatott Aszem, és valamennyire ismét felélemedett. Elrablója feljes figyelmet mutatott éránta, és igyekezett az előbb rajta elkövetett bántalmakat vele elfelejtetni.

Végre megpillanták a' száraz földet, és a' jósló Aszemmel, kinek bizodalját már majd újra megnyerte, kiszállott, és azt mondá neki, hogy azon földre megyen, hol aranyat találni. Parancsolá a' hajós kapitánynak, várakozzék reájok egy holnapig, 's azzal bizonyos térig a' száraz földbe hatolt,

A' mint itt Aszemmel egyedül látá magát, elővett ruhája alól egy kis dobot két peczekkel, 's marsot vert, mellyre tüstént dühödő szélvész támadt a' pusztában. Egy poroszlop kerekedett, 's Aszem meg ijede de kellemesen meglepetett, a' mint a' porfelleg eltűnt és belőle három teve lépett elő; egyik közülök az utra kívántató minden féle [készséggel] megvala terhelve; a' másik kettő pedig gazdagon szerszámozva nyar-

galóira látszott várakozni. Bharam kéré Aszemet, üljön fel az egyikre, maga meg a másakra ült, és így csuda sebességgel elnyargaltak.

Nyolcz napig semmi nevezetést sem láttak: a' kilenczediken valami felette fényest pillanta meg Aszem a' látkörben: közeledének, és már most kivehető egy mindenünnen aranytól és drága kövektől tündöklő palotának gazdag épületét, és környék vidéke végetlennek látszott, legbájosabb ligetekkel fődve. Mihelyt a' büvölő, ki e' látványra nem figyelt, azt megpillantá, meg téríté tevéjét, és legnagyobb sebességgel futásnak eredett. Aszem szeretett volna e' palotába vezető uton maradni, de a' tevé, mellyen ült, minden igyekezete ellenére is követé társát 's nem akart előbb megállani mig Bharam egy erdőbe ért, a' hol valamivel nagyobb bátorságban vélte magát. Itt azt felelé Aszem kérdésére, hogy azon kastélyt, mellyet látott, a' gonosz szellemek, az ő ellenei, lakják, kiknek történetét majd egy nap elfogná néki beszélni.

Ismét utnak indultak, 's néhány nap múlva kérdé Bharam bajtársát, valjon semmit sem veszé észre a' látkörön.

„En,“ felele ez, „egy igen fekete felleglánczot látok, melly keletről nyugatra nyulik.“

„Azok nem felhők,“ felele Bharam, „hanem igen magas hegyek, mellyeket felleg-hegyeknek neveznek.“

Azoknak teteje a' célja utazásunknak, és a' te segítségeddel mind a' ketten gaz-

dagabban fogunk hajónkhoz vissza térni, mint a' világnak minden királyai: de e' végre minden parancsaimat teljesítened kell."

Aszem megigéré ezt néki, de belsőleg iszonyodott, midőn a' Ghebernek harminczkilencz véráldozatja és azon bántalom eszébe jutott, mellyet tőle a' hajón maga is szenvedett. Igen bánta, hogy azt oda hagyá; de már most késő volt vissza fordulnia. Újra a' Gondviselésbe ajánlkozott, és igyekezett, nyugtalanságát, a' mennyire lehetett, eltitkolni.

Bharam kedvelgésekkel halmozá őt; még négy nap utazának, mellyek mulva a' fekete hegyek tövébe értek. De még nem voltak a' czélnál; mivel egy szörnyü örvény, mellybe a' hegység fala meredek egyenesen szállott, és egy széles árok, gátolák a' tovább haladást, 's a' hegység' magassága mély setétséget árasztta minden körül volt tárgyakra,

Le szállottak, és legelteték tevéiket. A' büvölő elővön készségébül három kenyérkét és egy kis vizes korsót, és tüzet élesztett; azután megölte a' három tevé' legkissebbikét, kivette a' belét, és tisztán kimosá az őlt test belsejét. Azután mondá Aszemnek;

„Fiam, már eljött azon pillanat, mellyben munkáinkat teljesítsük: ahhoz még csak az kívántatik, hogy te ezen állat belsejébe bujj; bőrét ismét bévarom, de egy lyukat hagyok, mellyen lélekzetet vehess. Egy iszonyu Roch jövend ide, az állatot

körmei közé veszi és a' hegy' tetejére viszi. Mihelyt észre veszed, hogy le tett, siess a' pallossal a' teve' bőrét felhasítani, hirtelen pillantatod elfogja rezzenteni a' madarat; azután idő halasztás nélkül töltsd meg azon zsákot, melyet néked adok, ama fekete porral, melyet a' hegy' tetején találni fogsz, kössed a' kötél' végére, melyet veled adok, és ereszszedle; melyre azután magad is hasonlóan le ereszkedhetsz, és ismét utnak fogunk eredni."

Aszem kénytelenítettett magát parancsolója' akarata alá vetni: e' szerint rá állott, hogy a' teve holt testébe varattassék. Ebben vala néhány óráig, a' mint a' büvölő' jóslása' következtében egyike' azon iszonyu madaraknak, mellyek a' hegység' tetején laktak, az általa megpillantott tévére lecsapott, körmei közé ragadá, és a' legmagasabb hegytetőre felvivé.

NÉGYSZÁZ ÖTVENÖTÖDIK ÉJSZAKA.

Az ifju muzelmann követé a' vett utmutatást: elijeszté a' madarat, leszálla a' fáról, megtölté a' zsákot a' fekete porral, és közeledék azon függőegyenü sziklafalhoz, mellynek tövében az öreg Gheber várakozott reája.

Midőn ez őt megpillantá, kijelenté neki megelegetését, és bátorítá őt: „Jöjj, igen kedveltem!“ kiáltá néki, „szerencsénk teljesedett, és néked köszönöm azt. Kössed a' zsákot a' kötélre, melly nálad vagyon, 's ereszszedle hozzám; azután kössd a' kötelet valamellyik fához, mellyek körül állanak, 's rajta magad is ereszkedjle hozzám.“

Aszem bizodalmatlanság nélkül felköté a' zsákot, és egészen alá bocsátá azt. De alig ragadámeg Bahram a' kötelet, azonnal teljes erejéből huzá azt, hogy vele Aszemet lerántsa, a' ki nem látott egyéb módot a' halált elkerülnie, mint a' kötelet elereszteni. Ez által megmenekedett, és a' bűvös kiálta hozzája:

„Te muzelmann kutya, most meg fogsz lakolni azon megalázásokért, mellyeket rajtam elkövettél: örvendj már most, eredj, 's keressdfel társaid holt testeit, kik e' hegységben feküsznek, hol őket úgy hagytam, mint tégedet.“

És a' mint neki Aszem irgalomért esdeklett, imígy folytatá:

„Mentsen Isten, hogy olly bolond legyek, olly embert magammal vennem, ki titkomat felfödözhetné.“

E' szavakkal felült tevéjére, és Aszemet legnagyobb kétségbe esésben oda hagyá. A' szegény ifju ember addig késéré szemeivel hivtelen bajtársát, a' meddig lehetett; de a' mint elveszté szemei elől, ájulva földre rogyott. Nehány óráig ezen állapotban maradott, mellyeknek multával

az éhség és élet szerelem újra magához téríték őt. Ismét felkelt, Istenhez intézé imádságát, és megevett egyet azon kenyérkékből, mellyeket magával vitt. Ezen silány étek valamennyire megerősíté őt. Erre mindenfelé kerese kimenekedést, de hasztalan. Az alatt ellepte az éj, és a' vadaktól való félelem, 's azon veszély, hogy valamely üregbe szakad, kényszeríték szándékát eddig elé megnyugtadni, és egy fára hágni, mellyen, kinlódásaiban elfáradván, elaludt.

Irtóztató álma volt, és nagy cseppeket izzadott, a' mint félelméből felriadván, közel melyjéhez egy irtóztató kigyót toroktátva, és szikrázó szemekkel, meg pillanta, melly már előre örülni látszott, hogy őt elfogja nyelni. Megdermedt ijedtében; a' kigyó, talán hogy alkalmasabb helyzetbe szerközzék, megfordult, és fejét félre hajtá: ekkor Aszem, kinek rettenése felette nagyra emelkedett, megragadá kardját, és a' kigyó fejébe olly hatalmasan szúrá, hogy ezen szörny tüstént öszve rogyott.

Aszem az éj' hátra volt részén nem alhatott: virradtkor leszállott a' fáról, 's csak ekkor veheté észre azon szörny' nagyságát, mellyet meg ölt. Ez, fejében lévén a' kard, még élt, de szemei behunyva, és Aszem könnyen agyon ölheté azt. A' mi vészszel fenyegeté, már most menedeké eszközéül szolgált. A' kigyó nagysága azon gondolatra gerjeszté, hogy bőrét lefejtse, 's belőle hoszsú szijjakat hasogasson, mellyeken leereszkedhessék, és így a' tőle el-

ragadott kötelet kipótolja. Tüstéut e' munkához fogott, és célját érte.

Néhány próbálgatás után a' kigyóbőr szalagon lesikamlott, és végre nagy fáradással e' hegység' tövébe ért, mellyben már sirját lenni gondolá.

Háladással a' Gondviselésnek, arczával földre borula, elmondá Fatha-ját, és esdeklé a' proféta' segédét azon veszélyekben, mellyek még érhetnék.

Tovább vándorlott, mig béestvéledett, és azon gyümölcsökkel élt, mellyeket neki az erdei fák nyujtottak, mellyek között utazott. Nem sokára ismét reá akadott utjára, mellyen kilenczed napig halladott.

Ekkor egy pompás bemenet' végén megpillantá ugyanazon palotát, melyet a' Gheber olly szorgosan elkerült. A' mint hozzá közelített, szemre vevé a' csudateli építményt: arany oszlopokon állott egy tornác azurszinü érczből, és a' fák felett, mellyeket számtalan madarak tölténekel kellemes énekökkel, egy mérhetetlen és pompás palota fedele látszott fölemelkedni. Aszem eleinte töprenkedett, ha bemenjen és szállást kérjene vagy sem. Bharam azt mondá néki, hogy rossz szellemek uralkodnak e' vidéken; de meggondolván, hogy semmi bajosabb sem történhetik rajta, mint a' mit már kiállott, továbbá bemérészelt. Egy egészen drága márvánnyal padolt pompás előudvaron ballagott által. Igy csudálatra méltó gazdagságu terembe ért, és itt két kisaszszonyt látott, kik Sach-hot játszottak.

Mihelyt megpillanták őt, felszóllala egyikök: „Ah! nénikém, ez hihetőn azon szerencsétlen ember, a' ki néhány nap előtt a' varazsló Bharammal erre nyargaltel.“ „Igen is ő az,“ mondá Aszem, lábaihoz borulván és tőle menedéket esdekelvén.

„Nem szükség könyörögned,“ felelé a' hölgy; „már régen nálunk volnál palotánkban, ha ama' vén Ghebernél nem leendél. Kora ifjuságunk óta ide e' távul palotába szállított atyánk, melly a' szellemek számára építettet; kötelességünk a' szobák ellátása, 's örülni fogunk, ha e' dolgunkban segíteni akarsz; ugy bánandunk veled, mint testvérünkkel.“

Az ifju ember örömmel fogadá ez' ajánlást. Majd semmi dolga sem volt, és minden nap kérdé, ugyan mire való legyen e' kastély. A' két nőtestvérrel legjobb egyeségben élt, és erántok naponkint nevedett barátsága.

Azonban megesett, hogy bizonyos időn egy szobába rejtőztették, mellyből nem láthatá, a' mi a' kastélyban történt.

Egy nap azon gondolat ötlött eszébe, hogy ne engedelmeskedjék a' két leánytestvérnek, hanem egy bokorba rejtődzék. Milly nagyon elbámult itt, midőn a' kert vizmedrének közepette több leánykákat, olly szépeket, mint a' Hurik, fürdésben gyönyörködni látott. Aszem különösen észre vett közülök egyet, kitől tüstént megbájoztatott. Elvárta, mig fürdésöket végezék; azután látta, hogy könnyed ruhába öltözvén, a' levegőben el tűntek.

A' hivtelen felvigyázó többször ismétlé ezen álnokságot, hogy esméretlen szép hölgyének bájait láthassa. De a' két testvérné, kik bujkálódásáról semmit sem tudtak, busulva tapasztalák, hogy észrevétetlen oda sorvad. Végre annyira került, hogy féltetni kellett életét: ekkor barátneítől sürgettetvén, megvallá vétkét, és mint megbünteté őt érte a' szerelem. Ezek elébe terjeszték indulatja' balgatagságát, milly oktalanság légyen egy halandóra nézve, a' szellem király' leányára, kinek gyönyörhelyeihez tartozott e' palota, vetni szemeit. De Aszem kinyilatkoztatá, hogy mulhatatlanul sirba kell süllyednie, ha esmeretlen szépének birtokába nem jutand. A' mint már most láták, hogy betegjeket nem lehet másként meggyógyítani, tehát vigasztalá őt a' két néni, kik szivesen szereték, és felfödözék néki, hogy ezen ifju kisaszonynak egész ereje derekóvéhoz vagyon kapcsolva, és ha szerettének övét kezére kerithetné, ez által kényszerítené nőt a' palotába maradni. A' szerelemsorvas tüstént meggyógyult e' szavak által, gondolá, hogy a' szellemkirály' leányának legközelebbi látogatásakor elragadhatja az övét.

Nem késett reá az alkalom; a' fiatal nymphák levetköztek, és a' szerelmes muzelmann szépe' öve után ugrott 's a' levegőbe csóválá. A' többiek ijedten és tolongva rohantak ruháik után és hangos kiáltással elreppentek. Egyik közülök, a' ki fogva maradt, keservesen siratni kezdé szülét és hazáját: de a' madarászt semmi sem bir-

hatá reá, hogy bájoló zsákmányát elbocsássa: a' fiu iparkodott tisztelete és nyájassága által jóvá tenni erőszakos önviselését.

Áthatva lévén az előtte volt fogság meg-gondolásától, valamint rokoninak és barátinak veszteségétől is, megveté Aszemnek és barátneínak leggyengédebb iparkodásait. Végre még is rá vevék, hogy magát a' palotába vezettné, a' hol Aszem vissza vonult, és imádott nejét a' palota' szerelemre méltó aszszonyára bizá, a' ki nénikéje' segítségével lassanként megbékeltető befolyást nyert az ifju fogolynál.

Ez azon nyájasság mellett, mellyet mindenki mutatott éránta, nem maradhatott tovább érdeketlen. Aszem szerelemre méltósága és külső delissége teljesen megnyerék a' hölgy' hajlandóságát; nem sokára leggyengédebb szerelmet érzett éránta, és néhány hónap mulva férjévé lön a' repülő szigetek' herczegnéjének. Pompás lakodalmak rendeltettek ezen menyekző ünneplésére, és a' két nénike' nyájas szorga is magasztalá ezen boldog pár' szerencsáját.

Azomban Aszem boldogsága néha megháborítottatott annya' emlékezete által; végre nem állhatott ellent viszonzátása' ohajtásának, és gyámaszszonyaitól engedelmet kért őket elhagyni és hölgyével szülő helyére haza térni. A' herczegnék megszomorodtak ugyan e' kérelmén, de még is, lehetetlen lévén ezen gyermeki szerelmét nem csudálniok, magok elhatározák elutazása' napját.

A' mint az elválás' órája jelen volt, a' hercegkisaszszonyok egy varázsdobot vertek, 's azon pillanatban számos teve minden féle ajándékokkal terhelve, a' palota' kapuja előtt állának számos készülettel Aszem és felesége' számára. A' hölgyet egy ékes alkalmas gyalog hintóba ültetvén, maga egy gazdagon szerszámozott tevére ült.

Midőn elbucsuzott nagy lelkű jótévőnéitől, könnyet hullatott, 's ígéré, hogy őket egykor meglátogatja.

Végre elutaztak: a' tengerpartra érvén indulni készülő hajót találtak, és a' kedvező szél rövid idő alatt Balszorába szállítá őket, a' hol Aszemnek szerencséje volt anyját viszontlálni.

Lehetetlen leírni azon örömet, mellyet ő érezett, midőn annyi idő óta elveszettnek vélt szerelmes fiát viszonzlátá; elragadtatva megölelé menyét, a' ki előtte bájos szépségűnek látszott; és kezeit égre emelvén, hálát ada Istennek azon boldogságért, mellyet néki öreg korára fentartott.

A' szerelem és szerencse javaival tétézve, Aszem akkor egy vala Balszorának leggazdagabb és legboldogabb lakosi közül. Két kellőmes fiu teljessé tevé boldogságát, és három év sebesen elreppent, mióta a két testvérné palotáját elhagyá.

Végre megemlékezett nekik tott ígéretere, hogy őket meg fogja látogatni, minden készületeket megtett elutazására, 's miután feleségétől elbucsuzott, a' nő' varázsruháját anyjának adá gondviselésre azon nyilván parancsolattal, meg ne engedje, hogy

azt a' hölgy magára vegye, félvén, hogy netalán valamelly meggyőzhetetlen inger által elcsábittatik hazájába repülni; mert gyakran tapasztalá, hogy a' hölgy, bár teljesen boldognak lelte nála magát, még is vágyott övéit viszonzlátni. Miután Aszem anyjától minden kívánt ígéreteket megnyert, hallasztás nélkül elutazott.

Hajózása szerencsés vala, 's a' partra szállván, tevéket lelt, mellyek reája vára-koztanak; mert a' herczegnők, kik a' bűvölésben igen jártosak voltak, előre megtudták jövetelét és siettek, mindent elébe küldeni, a' mi a' palotába való szapora szállítására kívántatott. Leg gyengédebben fogadák őt, és az egész időt, melly alatt nálok mulatott, örömmünnepléssel tölték el.

Aszem' elutazása után néhány nap mulva, hölgye engedelmet kért gyámnyjától a' nyilvános ferdőkbe mehetni. Az öreg aszszony szivesen engede kérésének, és menyét azon ferdőkbe késéré, mellyekbe a' város főbb aszszonyai jártak, mint a' Harun Arresyd Chalyf udvarából lévők, ki akkor Balszorában tartózkodott.

Midőn oda értek, több aszszonyságok valának a' ferdőben Szobeide szultanné késéretéből. Mihelyt megpillanták Aszem' hölgyét, azonnal elvakittattak természet feletti szépségétől, és nem szüntek meg őt csudálni, mig a' ferdőt el nem hagyta. Sőt némelleyek, kik nem győztek eléggé gyönyörködni látásában, egészen hazáig követtek, és csak későn tértek vissza a' palotába.

Midőn Szobeide őket jönni látta, tudtokra adá illy hoszszas kimaradásokon való kedvetlenségét, 's egyáltalán tudni kíváná annak okát. A' mint ekkor Aszem' feleségének buzgó dicséretét hallá, igen ohajtá őt látni, és más nap magához hivatá Aszem anyját, a' ki illy paraucsolaton aggódván, remegve ment a' szultánnéhoz.

Mihelyt megjelent előtte tüstént leborult, és csókolta lábait. „Keljfel,“ mondá neki Szobeide, „és semmit se félj. Menyedet olly csuda szépségnek hallottam dicsértetni, hogy őt látni kívánom, 's parancsolom néked, vezessd előmbe.“

Aszem' anyja nem mert ellene mondaní a' szultánné parancsolatának, fentisztelettel meg hajtá fejét, és engedelmességet igérvén, megcsókolá a' fejedelemné kezét, és haza sietett.

„Szobeide szultánné látni akar téged,“ mondá menyének, „siess hozzája.“

Aszem' felesége örülvén ez' ujságon, azonnal leggazdagabb ruhájába öltözködött, és két gyermeke 's napa késéretében a' palotába ment.

Midőn bélépett, minden reá szegezé szemeit. A' szultánné mozdulatlan ült bámultában, és illy sok bájkecstől elvakítatván, felszóllala:

„Melly országban termett illy égi szépség?“

Nyájasan maga mellé ülteté, és frissítményeket vitete számára. Dicséretekkel magasztalá őt, 's kéré, mondaná-el törté-

netét, melly még inkább szaporítá bámulását:

„Fejedelemszszony,“ mondá neki Aszem' hölgye, „ha már ezen ruhában szépek tartani méltóztatol, mit fognál mondani akkor, ha saját öltözetemben látnál? Ha kíváncsiságodnak eleget akarsz tenni, parancsold napamnak, adja ide nékem légruhámat; nem meri ezt tőled megtagadni, és talán csudás látványt fog ez néked szerezni.“

Szobeide, semmit sem ohajtván inkább mint azt, tüstént parancsolá Aszem' anyjának, menjen és hozza el a' varázsruhát. E' rettenetes szavaknál reszketett az öreg asszony, eszébe jutván azon ígéret, mellyet fiának fogadott; de nem bátorkodott elleut mondani, szomorgva haza ment, és elvivé a' bájos öltözetet.

Miután Szobeide azt soká figyelmesen megnézegeté, és azon módot, milly könnyeden vala szöve e' szer, elcsudálta, általá Aszem' feleségének, kinek szemei szikráztak örömében.

Mihelyt a' ruha hatalmában volt, tüstént sietett abba öltözködni, azután hirtelen lement a' palota' udvarába, mind a' két gyermekét karai közé fogá, és mi előtt azt meggondolnák, hogy őt vissza tartsák, a' bámult szultánné' és egész késérete' látára a' levegőbe emelkedett. A' mint olly magosra szállott, hogy lehetetlen volt őt elérni, imigy kiáltale:

„Élj szerencsésen, édes anyám, szivedre kötöm, hogy férjemet vigasztald; mondd-

meg neki, hogy soha sem fogok megszűnni
 őt szeretni, de hogy enyéim ismétlátásának
 esenkedése kénytet őt elhagynom; ha an-
 nyira szeret, hogy nélkülem nem élhet,
 keressen fel W a a k a l W a a k szigeteken.“

E' szavakkal tovább repült, a' felhők-
 be rejtődött, még egy pillanatig láttatá
 magát, 's végre mindenek szemei elől el-
 tűnt.

A' mint Aszem' anyja szemei elől el-
 veszté őt, erőt vön rajta a' kétségbeesés:
 nem nyomhatá el azon fájdalmat, melly őt
 általhatá, és a' szultannét, mint szeren-
 csétlensége' szerzőjét, panaszszal vádolá.

Szobeide maga is fájdalomba és kinba
 esvén, nem volt képes a' vakmerőséget
 megfenyíteni, mellyel az öreg aszszony hoz-
 zája szolt: vissza vonult a' harem' belse-
 jébe, és buba merülve, fájdalmasan bánko-
 dott kíváncsiságán.

Midőn Balszorában e' dolgok történtek,
 Aszem a' gyengéd és szeretettel teljes ven-
 dégeltetés között hölgyére emlékezett, és
 hozzá vissza vágyott. Sietteté haza utazá-
 sát, és mintán a' nénikéktől elbucsuzott,
 vissza tért Balszorába.

Haza érvén, anyját keserves könyhul-
 latásban találá.

„Mi történt?“ felszollala. „O, anyám,
 hol van feleségem, hol vagynak gyerme-
 keim?“

E' gyötrelmes kérdéseknél kétszerültek
 az öreg aszszony' könnyei, és lehetetlen
 volna Aszem' kétségbeesését ábrázolni, mi-
 dőn azon fájdalmas veszteséget meg érté,

mellyet szenvedett: rémítő bőszülés fogáel, és egy pillanatig megfosztá szerencsétlensége' eszmélésétől.

A' mint ismét magához tért, tudni kívánta, mit mondott legyen felesége elköltözésekor: és mihelyt anyja ismételte neki a' hölgy végszavait, azonnal feltette magában, hogy feleségét és gyermekeit felkeresi, ha érettek az egész földet bé kelzene is futkoznia. Hasztalan terjeszték elébe, hogy Balszórától a' Waak al Waak szigetek olly meszsze távul volnának, hogy legalább is száz ötven esztendő kívántatnék az oda utazásra; makacson meg maradott szándékában, és semmi sem vala képes abból ki mozdítani.

Miután Allaht imádta, hogy igyekezett meg áldja, és anyját távollétében oltalmába vegye, elbucsuzott az utóbbtól, és éjjel-nappal nem nyugodott, mig ismét a' nénikék' palotájába nem jutott.

Ezek felette elcsudálkoztak ismét látásán; és a' mint hölgye eltávozását, és az ő szándékát meg értették, W a a k al W a a k szigetekbe utaznia, mind egyszerre felsobajtának, hogy e' szándékot lehetetlen teljesíteni, mivel nincs ember, kinek olly hosszú élet adatnék, hogy ez' utazás' célját elérhetné.

„Az semmit sem tesz,“ felelé Aszem, „ha az ég ismét egyesíteni akar hölgyemmel, akkor bizonyosan hozzája is tud segíteni: ha pedig ellenkezőt végzett, legalább azon vigasztalással halok meg, hogy

egész hátra lévő életemet felkeresésére szántam.“

A' testvérnék, kétségbe esvén e' szándékon, még több napon ismételve iparkodtak őt lebeszélni veszedelmes igyekezetéről; de ő rendülhetetlen maradt. A' fejedelmekisaszszonyok felesége és gyermekei eránt való szerelme által felette érdekeltettek, 's egymással tanácsba bocsátkoztak.

Két rokonbátyjok volt, egyik A b d a l K u d d u s z, a' másik meg A b d a l S z ü l l i b, és mind egyik három hólnapi távulralakott tőlök. Midőn most azon módról tanácskoztak, mellyel Aszemon utazásában segítsenek, két rokonbátyjokra emlékezének, kik két hatalmas szellemek voltak, és Aszemnek ajánló levelet adtak hozzájuk, mellynek tartalma ez vala:

„Ezen irás' általadója meghitt barátunk, Balszorai Aszem; ha módot szerezhettek neki Waak al Waak szigeteibe juthatnia, tegyétek meg onoka hugaitok' szeretetéből, kik titeket szeretnek és tisztelnek. Ha pedig az, a' miért kérünk, lehetetlen, ne engedjétek utját folytatni: nehogy romlásába rohanjon. E' pillanatban még minden tanácsainkat megvetteti vele hölgye és gyermekei eránt való feletté buzgó szerelme; de mi reményljük, utóbb néktek nagyobb befolyástok lesz reája, vagy általatok bátorságban és foganatban részesülend.“

E' levelet át adák Aszemnek és miután kívánatokkal 's áldásokkal tetézik, utnak bocsáták, és mind addig késérték szemekkel, mig csak láthatták.

Több hónapi vesződéses utazás után egy termékeny virányra jutott: a' természet itt olly gazdag és buja vala, hogy ő magát egy pillanatig földi paradicsomban lenni vélte. Némű távulságban egy igen szép épületet pillantameg, 's feléje tartott. Egy tisztos öreg üldögelt egy csinos oszloptornácban; kíváncsin irányzá szemeit az idegenre, ki hozzája közeledett, és nyájasan viszonzta köszöntését. Megtetszven néki Aszem' nemes tekintete, leülteté őt, és könnyed lakozás után kérdé tőle látogatása' okát.

Ezen öreg Abd al Kuddusz vala, a' herczegkisaszszonyok' nagy bátyja; mihelyt megérté onokahugai' nevét, 's ezen idegen eránt való részvétőket, kétszerült figyelmé; a' levelet, mellyet neki Aszem átada, egymás után többször elolvasá, és miután soká gondolkodott, így szóla hozzá:

„Kényszerítlek, fiam, hagyjfel szándékkal, és ne merészeljed éltedet olly igyekezetre, mellyet nem koronázhat szerencsés foganat. Azon ut, melly szándékod' tárgya, számtalan veszélyekkel vagon szövethetve; száraz, 's vadaklakta pusztákon térel; a' miveletlen, szikar föld semmi gyümölcsöt sem terem, és hiában iparkodnál a' szomjuságtól epedvén, frissülést lelni, és semmi jótékony forrás sem fogna vigasztalatlan pillantásaidnak ajánlkozni. De feltevén, hogy mindezen veszélyeken diadal-maskodol, még is felette meszsze hátra maradandasz célodtól; mert egész hátra lévő élted szaka nem volna elegendő, utazásod

ezéjára jutnod, mellyre száz ötven esztendő kívántatik. Szünj meg tehát, fiam, romlásodba rohanni, és térj vissza hazádba.“

De hasztalan iparkodott Abd al Kuddusz Aszem' szándékát megingatni; ez semmit sem akart hallani, és miután eléggé kipihente magát, harmad nap ismét el akart utazni.

A' mint az öreg bizonyos volt benne, hogy szándékaról semmi sem verheti le, tüzet élesztett, füstölő szert égetett el benne, és miután néhány titokteli szavakat mondott, hirtelen megjelent egy zordon tekintetű szellem.

„Miért hívtál?“ kérdé a' szellem az öreget:

„Akarode, hogy azon dombot, mellyen palotád áll, fel vegyem és Kaaf hegységén által röpitsem?“

„Nem, Istennek légyen hála,“ felelé Abd al Kuddusz, „bizonyos más dologra van szükségem szolgálatodra. Azt kívánom, hogy ezen ifju embert testvéremhez, Abd al Szüllybhez vigyed.“

Ámbár az ut oda igen messze volt, a' szellem még is azonnal szót fogadott, megragadá Aszemet jobb kezével, vállára tévé, vele a' levegőbe emelkedett, és nap nyugatkor leszállott vele Abd al Szüllyb' lakása elé.

Mihelyt beléptek, fentisztelettel köszönté őt az óriás, tudtára adá testvérenek, Abd al Kuddusznak kívánságát, 's Aszem közelítvén, át adá neki a' herczegkisasszonyoknak, az ő onokahugainak, levelét.

Szint olly nagy lön bámulása, mint testvéreé, a' mint érté Aszem történetét és azon kicsupongó szándékat, hogy Waak al Waak szigetekbe utazzék. Alig, hogy meg nem haragudott reája, midőn látá makacsságát, és milly kevéssé látszik óvásait becsülni. Azomban Aszem' kétségbeesése és könyzápora, mellyet hullatott, lecsillapíták Abd al Szüllyb' haragját, a' ki, könyörületre gerjedvén, szive mélyjében eltökéllé, Aszemnek partját fogni, és a' mennyire lehet, azon veszélyek ellen oltalmazni mellyeknek ellene ment. Elő szólíta tehát tiz szellemet, mellyek tüstént megjelentek; és miután őket nyájasan leülteté elbeszélé nekik Aszemnek egész történetét, azután kérdé tőlök, mit gondolnának felőle.

„Ez csudás történet,“ felszólalának, „és nagyon mérész ezen ifju ember' igyekezete; azomban még is megfogjuk cselekedni a' mit tőlünk kívánsz, urunk, és védenzedet egy pillanatban hegyről hegyre, pusztáról pusztára szállítani tartományunknak egész véghatáráig; ott el kell öt hagynunk, mert nem szabad tovább mennünk, és nem bátorkodunk lábunkat azon szellemek' országába tenni, mellyek hatalmasabbak, mint mi vagyunk, és mellyeknek haragjától félünk.“

„Köszönettel fogadom ajánlástokat,“ felszóla Aszem, és ha tetszéstekre vagyon, tehát további halasztás nélkül induljunk utra, mert drága az én időm.“

Aszem tehát búcsut vett Abd al Szüllybtől, és a' tiz szellemek fogák őt, lóm-

bájokra tevék, és egy nap 's egy éj mulva egy országba értek, melly Kafoornak neveztetett. Itt volt utazásokczélja, és mint-hogy továbbá nem használhattak Aszemnek, szerencsés utat kívánván néki, vissza repültek, 's eltűntek szemei elől.

NÉGYSZÁZ ÖTVENHATODIK ÉJ- SZAKA.

Aszem, miután forró imádságot küldé az égbe, tovább folytatá utját; tiz nap vándorlott a' nélkül, hogy egyetlen egy emberi teremtménnyel találkoznék. Végre három embert pillantameg, a' kik leghevesb haragra lobbanva látszottak, mintha egymásnak életét akarnák venni. Aszem éppen azon szándékban volt, hogy hozzájuk közelít, őket elválasztani, a' mint öt a' három bátya megpillantja, és együtt egyszerre felszóllala:

„Ezen ifju ember legyen czivódásunknak békebiraja!“

A' mint közelebb lépett, kérdék tőle, akare lenni békebirájok. És miután Aszem elfogadá ajánlásokat, egy süveget, egy dobót és egy golyót mutattak néki 's így szólának hozzája:

„Mi három testvérek vagyunk, kik szüleinktől ezen örökséget nyertük; mivel azomban halálok előtt nem jelenték ki,

mellyik darab jussan egyikünknek 's másikunknak, heves pattogás támadta közöttünk: ugyan azért légy békebiránk, és vess köztünk sorsot; esküszünk, hogy megnyugszunk végzéseden."

Aszem igen elcsudálkozott, és e' három holmi olly csekélynek látszott előtte, hogy mind együtt nem becsülte többre fél dinárnál.

„Mondjátok meg csak“ mondá nekik Aszem, „mi értéke lehet e' három darab' mindegyikének; mert még eddig semmit sem adnék érteket.“

„Urunk,“ felszóllalának ők, „e' három darab mindegyikének tulajdon ereje nagyon, melly már egyedül is felülhaladja a' föld' minden kincseit, és ha előbb egész becsőket esmerni fogod, akkor bizonyval nagyobb értékre fogod azokat méltatni. Méltóztassál tehát bennünket meghallgatni.“

„Ezen süveg,“ mondá a' legidősbik, „látatlanító erővel bir. Tehát semmi sincs, a' mi tulajdonosát gátolhatná, a' szerencse' legfőbb fokára jutni. Ha azt fejébe teszi, mindenüvé bémehet; mert sem az emberek, sem még a' szellemek sem láthatják őt: mindent magáévá tehet, a' mi néki tesszik: béhat a' királyok' és miniszterek' szobáiba, kevély terveiket megsemmisítheti, gyalázatosságukat felfedezheti, és legtitkosabb ármányaikat meglesheti. Ha gazdagságok után vágyódik, a' királyi kincstárban turkálhat; és ha boszu szívének szükséglete, a' nélkül, hogy büntetéstől tartana, megfoszthatja ellenségét életétől.“

Aszem figyelmesen hallgatá mindazon hasznok előszámlálását, mellyeket a' drágalatos süvegtől várhatni, és gondolá magában, hogy az senkinek sem lehetne olly nagy hasznára, mint nékie: „talán,“ mondá magában, „e' csudasüveg reá segít feleségem feltalására.“ Ezután a' három testvérhez fordulván, mondá:

„Már most, miután ezen különös süveg' értékéről megvagyok győződve, mondjátok meg nekem ezen réz dob' értékét is.“

„E' kincs' birtokosa,“ folytató a' második testvér, „ha legveszedelmesebb helyzetben volna is, tüstént kiszabadul belőle, mihelyt azon betűkre üt, mellyek ezen rézbe vagynak vésve: a' dobnak egész ereje e' varázsmondásokban foglaltatik, mellyeket ama' nagy Szalomon irt. Minden szellemek készen állanak annak parancsára, a' ki e' csudadobnak birásában vagyon; mihelyt azt megérinti, azonnal mindnyájan készek parancsolatait teljesíteni, bármilly terhesek volnának is; és mindezt a' mi nagy Szalomon királyunknak, David' fiának, varázsszavai' ereje által.“

„Ezen dob valóban számomra készült,“ mondá magában Aszem, „és sokkal nagyobb szükségem vagyon reája, mint e' három embernek: oltalmazni fog azon veszélyek ellen, mellyek elébe megyek a' Waak al Waak szigeteken; segíteni fog feleségemet és gyermekeimet ismét feltalálnom, és magamat esmért és esméretlen ellenségeim' támadásai ellen bátorságba helyeznem.“

„Ez is igen jó,“ monda a' második testvérnek, ki néki a' dobot így dicséré; „lássuk már most, mint vagyon a' dolog a' fagolyóval.“

„Uram,“ folytatá a' harmadik testvér, „a' ki e' golyónak birtokában vagyon, csudálatra méltó erőket talál benne. Ez képes valakit egy pillanatban a' föld' egyik végéről a' másikra szállítani; két nap alatt két száz évi utat bévégez. Csak jelenteni kell neki azon helyet, a' hová az ember vele magát szállíttatni kívánja; tüstént felemelkedik, 's a' köztért olly sebesen befutja, mint a' szélvész.“

A' mint a' harmadik testvér így végzé beszédét, eltökélé Aszem a' golyót, szinte mint a' más két darabot is magáévé tenni.

„Nem elég,“ szóla hozzájuk, „hogy ti nékem e' három holmi' erejét elmondjátok; szavaitok bizonyítványaira is szükségem vagyon. Külömben nem lehetek fogadott bírátok.“

„Igazad vagyon,“ felszóla a' három férfi; „próbáld meg tehát erejüket, a' mint jónak látszik előtted, és Isten oltalmazzon ügyedben!“

Aszem most feltevé a' süveget, övéhez köté a' dobot, azután azon hajótkába ült, melly a' golyóhoz volt kötve, és kimondá a' helyet, a' hová szándékozott, 's az engedelmes golyó azonnal felemelkedett, és szélsébséggel befutá a' tért.

A' mint a' három testvérek Aszemet az ő örökségökkel gyorsan tova haladni láták, utánna futamodtak, és kiálták:

„Már megtetted a' kívánt próbát, nem vagy megelégedve? elég, ugyan már állj meg, állj meg!“

De hasztalan kiáltoztak minden erejök-ből, Aszem már tiz nap járásnyira volt tőlök.

Végre utazó eszköze egy meszsze terjedő épület' kapuja előtt megállott. Aszem kiszállott hajótskájából, és ujjait a' varázsbetűkre tette. Éppen verni akará azokat, a' mint egy szózat hallatott, és e' következő szavakat mondá:

„Győztél, Aszem, általléptél azon veszélyeknek egy részén, mellyek előtted állottak: de még sem érheted el teljesen célotdat, hanem ha hosszszas veszélyek és próbák után; rejtssel szorgosan golyódot, mert most a' gonosz szellemek' tartományában vagy.“

Aszem követé e' szózat' tanácsát, fogá golyóját, és ruhája alá rejté; erre nyugtalan körül tekinté, és kiáltá: „Ki vagy te?“

„Én,“ felelé a' szózat, „egy vagyok azon szellemek közül, a' kik néked dobod' erejénél fogva szolgálatodra vagynak; szüntelen vigyázok bátorságodra; a' többi szellemek, az én bajtársaim, nem jelennek meg előbb, hanem ha a' veszedelem úgy kívánja. Folytasd utadat, mert még három évi járásnyira távol vagy a' Waak al Waak szigetektől.“

Aszem nem vesztéel bátorságát, és rövid imádkozás után ismét utnak indult, és végre egy kigyókkal, sárkányokkal és vad

állatokkal pezsgő pusztába ért. E' rémitő látványra megrezzent, könnyeden dobjára ütött: „Micsoda ország ez?” kérdezé.

„A' sárkányok országa,” felelé a' szózat. „Vigyázz magadra, és ne késsele' veszéllyel teljes országban, bár milly faradtnak érzed is magadat. Ezen vidék' szellemei minden szellemek közül legmérgeesebbek, és rettenetes barlangjaik telve vagnak vad állatokkal.”

Ez után nem hallatott továbbá a' szózat, és Aszem, a' ki nem gondolá tanácsosnak itt a' veszélyekkel dacolni, elővevé süvegét, fejébe tevé, és ál'al ballagott a' pusztán azon veszedelem nélkül, hogy annak valamely utálatos lakosaitól megtámodtatnék, mellyeknek irtóztató ordítása öt bár egy kisség megdöbhenté.

Végre a' tenger' partjára ért, és távulról meg pillantotta Waak al Waak szigeteket, melleknek égőveres hegységei úgy tűntek elő, mint a' lenyugvó nap sugáraitól aranyzott fellegek. Azoknak első pillantata eltölté őt bámulással és félelemmel; de ismét neki bátorodott, és monda magában:

„Miért félek ugy? minthogy az Isten méltóztatott engemet eddig vezérelni, tovább is meg tud oltalmazni, ha akaratja tartja.”

Ezután néhány gyümölcsöt szakasztott, megevé azt, és miután magát megfrissítette, s egy imádságot mondott, lefeküdt a' gyepre, és következő reggelig mélyen aludt.

Mihelyt virradni kezdett, Aszem lassan a' dobra ütött: „Mit akarsz?“ kérdé tőle a' szellem.

„Tőled módot kérdezni ezen messze tengeren által a' szigetekbe jutnom,“ felelé Aszem.

„Azt nem teheted,“ felelé a' szózat, „egy tisztos bölcs' segítsége nélkül, a' ki a' hegység' tövében, mellyet távul látsz, egy remetemagányban lakik. Ez egy nap-járásnyira esik innen: használd golyódat, az legfeljebb is fél óra alatt oda fog vinni. Semmit se titkolj el kalandjaidból az öreg előtt; mert ő egyedül mondhatja meg azon módot, mellyel e' tengeren általjuthatsz.“

Aszem felszállott golyójára, 's azonnal a' remete lakához vitetett. Lassan koczogató az ajtót, melly azonnal megnyílt. Aszem belépett, az öregtől legnagyobb vendégszeretettel fogadtatott, és módot esdeklelt tőle a' tengeren által juthatnia.

„Mi indít rá, fiam,“ kérdé az öreg, „illy terhes uthoz fognod?“

„Atyám,“ felelé az ifju ember, „elégedj meg még most azzal, hogy forró kívánságom vagyon azon szigetekbe jutni, és e' ezéلبől messze fekvő országból jöttem ide.“

A' bölcs e' szavaknál Aszem elébe állott, felnyitott egy nagy könyvet, és egészen lassan néhány helyet olvasott belőle. Időről időre csudálkozó pillanatokot vetett az ifju emberre, és végre felszóllala:

„Nagy Isten, melly vesződségek és kegyetlen próbák tartattak fen ezen szerencsétlen' számára!“

„Miért nézel így reám, atyám?“ kérde Aszem.

„Fiam,“ felelé az öreg, „megmondom néked azon módot, mellyel ama' szigetekbe juthatsz, mivel olly nagy oda vágyásod: de nem titkolom előtted, hogy keresgélésed' tárgyát nem nyeredmeg előbb, hanem ha még előbb sok bajt kiállasz. Már most, fiam, beszéldel nékem környületesen történetedet.“

A' mint ő ezt hallá, mondá néki: „Isten meg fogja engedni, hogy ezen igyekezeted teljesedjék, bár milly telve legyen is veszélyekkel. Holnap, fiam, elfogunk utazni ama' hegyekhez, és te által menedsz ezen csudateli tengeren.“

Virradtkor utnak indult a' remete Aszemmél; és miután egy meredek magoságon vesződéséges fáradsággal által vergődtek, egy épülethez értek, melly valamelly fellegvarhoz hasonlított. Egy udvarba léptek, mellynek közepén egy óriás nagyságu érczképszobor állott; több csövek nyultak ki belőle, és egy téres márványmederbe ömledeztek. E' czuda a' szellemek műve volt.

A' remete tüzet élesztett, némű füstölő szert vetett beléje, és több az Aszem előtt érthetetlen szavakat mondott. Alig végzé büvölését, azonnal feketültek a' felhők, erőszakos szélvész támadott, halvány villámok hasogatták a' fellegeket, és az egész hegységben viszhangzottak a' menydörgések.

Aszem élénken megrettenvén, hallgatva szemlélé, a' mi körülé történt; a' vihar azomban csekélyebb bényomást tön lelkébe, mintsem azon ordítás és irtóztató zörej, melly a' meder' közepéből hallatszott, mellyet majd azonnal habzó hullámok borítottak el. Végre lecsillapodott a' vihar, a' zaj és zörej elhallgatott, 's az öreg Aszemhez fordult e' szavakkal:

„Eredj most ki, és tekintsdmeg azon tengert, melly előtted áthajózhatatlannak látszott.“

Aszem ismét felhágott a' hegytetőre, és kíváncsin a' tenger felé pillantott: csudálkozása főpontra jutott, a' mint annak még csak nyomát sem látá többé. Hasztalan kutató ezen tengernek valamely maradványát, mellynek mérhetetlensége őt előbb annyira elijesztette.

„Igyekezzél, fiam,“ mondá neki az öreg, „továbbá is egyedül Istenbe helyezni bizodalmat, és nyomozd utazásod célját.“

E' szavakkal eltűnt a' remete Aszem szemei elől.

Aszem már most tovább folytatá utját, és végre napnyugottkor eljutott Waak al Waak szigetekbe. Bajolónak jelent előtte ezen ország; kövér mezők és árnyas fak ajánlkoztak pillanatainak; soká vándorlott varázsló ligeteken által, mellyeknek hallgatását csak a' madarak széphangu énekése szakasztá félbe.

Végre egy öreg aszszony jöve feléje; csudálkozván egy férfiu látásán, kérdé tő-

te, honnan jön, és mi szándéka legyen. „Légy bizodalommal erántam,“ mondá neki az öreg aszszony, „mindent meg fogok tenni, a' mi tőlem függ, kielégítéssedre.“

Aszem illy barátságos szavak által vidíttatván, elbeszélé az öregnek története' egy részét, és utazásának indító okát. Az öreg aszszonyt felette érdekleni látszottak szavai; és a' nő, miután néhány pillanatig gondolkodott, megigéré neki, hogy segítségére leend őt feleségéhez juttatni, bár milly veszélyel legyen is a' dolog párosulva.

Végre mindketten a' főváros' kapujához értek, és az öreg nő használta az éjsetétségét, Aszemet bevezetni, és saját házába rejté őt.

Nyilván meghagyá neki, hogy abból ki ne menjen, mert egy férfinak csupa látása fellázasztaná az egész országot, és az aszszonyi népet nyugtalanságba ejtené.

NÉGYSZÁZ ÖTVENHETEDIK ÉJSZAKA.

Aszem örülvén, hogy bajos utazásának célját végre elérte, az öreg aszszonynak mindent megígért, a' mit akart, és reményteli szívvél halát adott az égnek, 's

esdeklett néki, hogy még legfőbb kívánságát teljesítse, és őt feleségével 's gyermekeivel tsmét egyesítse.

Az öreg aszszony vacsorát készített Aszem' számára, mellyet ő igen jónak talált ámbár ezen ország étkei egészen különböztek azoktól, mellyekhez ő szokva volt. Exntán lefeküdt, és nyugodt szívvvel aludt, a' mire végre felette nagy szüksége volt, és más nap reggel csak nagyon későn ébredt fel.

A' mint szemeit felveté, megpillantá az öregnőt, a' ki ágya' lábánál ült: „Fiam,“ mondá az néki, „megkell néked mondanom, hogy hölgyed tőled elválása óta sok fájdalmat szenvedett; senki sem tudósíthat felőle jobban, mint én, mivel a' királynénak és minden testvérneinek dajkájok vagyok. Sokszor voltam tanuja bánatjának, mellyet azon gondolatnál érezett, hogy kész akarva vált el tőled, és én igyekeztem szomorúságát enyhíteni.“

Aszem e' szavaknál fájdalmas könnyeket öntött; az öreg aszszony csak azon igérettel vigasztalhatta meg, hogy őt nem sokára a' herczegaszszonyhoz vezeti.

Miután Aszemet hölgyének minden nyomorúságairól tudósítá, mellyeket a' szigetre haza térte óta szenvedett, elhagyá őt és a' palotába mene, a' hol a' királynét és testvérneit Aszem hölgye sorsáról tanácskozva találá, kinek még eddig sem tudták megbocsátani, hogy emberi nembeli férjhez ment. Tanácskozások végzése az lön, a' hölgyet kinosan meg öletni, hogy vére-

vel lemassák a' felséges nemökre általa há-
rított gyalázatot.

Mihelyt az öregasszony belépett, fen-
tisztelettel felállott a' királyné és testvér-
nei, és leülteték őt.

„Mit végeztetek szerencsétlen festvé-
retek sorsa felől?“ kérdé a' királynét.

„Tekintetbe vévén,“ felele a' királyné,
„hogy illetlen házasságra lépett, kezét olly
lénynek adván, a' ki nem tartozik a' szel-
lemek nemébe, hogy ezen becstelenség
reánk vissza háramlik, és hogy nemünk
e' miatt méltán megvethetne bennünket:
tehát elvégeztük hogy néki, irgalom re-
ménye nélkül, elkell vesznie.“

„Halála vissza szál fejetekre“ mondá
a' dajka; „mert nekünk nem szabad egy
csupán hibás lépést illy iszonyu vétek által
büntetnünk. Egyébaránt azon egyctlen ke-
gyelemért esedezem előttetek, hogy őt még
egyszer láthassam.“

Miután erre engedelmét nyert az öreg
asszony, tüstént a' szerencsétlen herczeg-
né tömlöczébe vezettetett, a' kit halványan
és könnyekben fürödve talált; gyermekei
körüle játszottak, és igyekeztek ártatlan
örömmel, és édes enyelgésökkel anyjok'
szomorú gondolatait elszeljeszteni. Dajkája
vele együtt siránkozott elejénte, gyengéden
megölelé őt, és miután inté, hogy bizodal-
mát Istenbe helyezze, igyekezett néki
reménységet adni, hogy gyötrelmének talán
nem sokára vége leend.

„Kedves dajkám,“ felszóla a' herczegné,
„a' te gyengéd szavaid nékem mindenkor

enyhítő balsamul szolgáltak; de nem tudom, miért hogy éppen ma nagyobb erejek vagyok, mint egyébkor: először érzem a' reménynek egy sugárát egészen ielkem mélyjéig hatni."

„Ez előérzése azon szerencsének, melyet az ég néked küld, édes leányom," folytatá a' dajka: vigasztalódj, férjed számos veszélyek után végre egész ez' országba ért, jelenleg saját lakomban vagyok, és rövid idő alatt nálad fog lenni!"

Azon öröm, melly e' pillanatban a' szegény fogolyhölgyet áthatá, majd halálát okozandá: de miután az öreg némű erős jóillatokat beszívott vele, ismét magához tért, és az első szavakat, mellyeket kirebghete, halálul küldé az égbe.

Midőn a' dajka egészen helyre állvalá tá őt, gyengéden megölelé, és elhagyá, hogy Aszemhez vissza térjen. Miután ennek mindent elbeszél, a' mi a' királyné és festvérei között történt, tanácslá néki, hogy nejét lehető hamarsággal elragadja.

Aszem, magánkívül léven, együtt önté a' fájdalom és boszu' könnyeit, midőn a' királyné' kegyetlenségéről értesítettett, és égett nyugtalanságában, szive' fenszeretével ismét egyesülnie.

A' mint az éj beköszöntött, a' dajka azon torony' tövéhez vezeté őt, mellyben a' herczegné zárva tartatott, és miután minden szükséges utmutatásokkal ellátá, a' szent profetának ajánlván őt, sietve elhagyá.

Aszem imádsággal tölté a' hátra lévő éjt, és a' mint a' hajnalpirt megpillantá, feltevé süvegét, és minden szem előttlátatlan lön. A' királyné mindjárt megjelenék számos rabnók' késéretében; felnyitá a' tömlöcz' ajtáját, és Aszem a' késéret közé keveredvén, vele együtt béméne a' nélkül, hogy valakitől láttatnék.

Nehezen türtetheté szerelme és fájdalma' érzelmeit, mellyek őt e' szomorulakba léptekor vivták, a' fogháznak egyik szögébe vonta magát, és tanuja volt azon legméltatlanabb bántalomnak, mellyet a' királyné szerencsétlen testvérén elkövetett. Miután őt kegyetlen módon kigunyolta, jelenté neki, készüljen a' halálra és parancsolá rabnóinek, hogy őt gyönyörű hajjival a' tömlöcznek egyik oszlopához kössék.

„Megálljatok, irgatlan poroszlók, és reszketek az ég' boszujától!“ felkiálta Aszem, nem tartóztathatván továbbá égő haragját, melly őt elfogá.

A' királyné megijedvén a' fenyegető szózáttól, melly hallatott, félelm' mentekingete körül, és rabnóitól követve sietve elillant onnan: holott a' herczegné, ki férje szavát megismeré, mindkét kezét melyjére tette, szép szemeit az égre emelé, hogy néki a' váratlan segítségért hálát adna. Mihelyt a' királyné a' tömlöczöt oda hagyta, levevő Aszem a' tündérsüveget, és hölgyo karaj közé repült.

„Kegyetlen hölgy,“ mondá néki, „igy jutalmaztad meg olly nagy gyengedségemet és szerelmemet?“

„Ah!“ felelé a' herczegné, „ne emlékeztess olly vétekre, mellyet már ezerszer megbántam, és a' mellyért olly sokáig és olly igazságosan lakoltam! Bocsásmeg nekem, kedves férjem,“ hozzá tévé lábaihoz borulván, „és felejtsdel azon igazságtalanságot, mellyet magamnak kell szüntelen szememre hánynom.“

Aszem meglágyulván, felemelé nejét, és szívéhez szorítá két szeretett gyermekével együtt, és miután örömének első zajgásai lecsillapodtak, mind a' ketten módokról gondoskodtak, ezen kedvetlen országból elillanni.

Este kinyiltak a' tömlöcz' ajtaji; Aszem ismét feltette süvegét, és látatlan a' toronynak egyik szegletébe ült.

A' zárnokné bélépe, 's a' herczegnének megvivé szokott élelmét; és minthogy ugyanazon kamorában szokott hálni, nála vacsorált, és végre mélyen elszunnyadt.

Aszem használá e' kedvező alkalmat, lassan közeledett a' zordon zárnoknéhoz, és miután a' kulcskötőt, mellyet övéen hordozott, leoldotta, halkal kinyítá a' torony ajtaját, és sietve kivivé feleségét 's gyermekeit e' keserves lakásból, mellybe magát a' zárnoknét csuktabé. Sebesen elsiettek, és noha két gyermekökkel terhelve, még is olly gyorsan vándorlottak egész éjszaka, hogy nap' keltekor már meszsze távol voltak a' várostól.

A' mint a' királyné testvére szöktét észre vette, leirhatatlan haragra lobbant, minden szellem esmérősit segítségre hívta,

kik iparkodtak is, néki engedelmeskedni; és majd hamar felkerekedett egy számtalan hadsereggel a' szökevényt üzőbe venni, egészen elszánva, őt darabokra vagdalni.

Aszem egészen elbámult futtában, midőn, körültekintvén, háta megett sűrű porfelleget pillanta meg; megrettent, a' mint a' királyné' iszonyu seregét megesmer e; már hallá a' tábori lármát, látá a' zászlókat, és az ellenséges lándsák villogásánál sem a' védelemről, sem pedig az elég sebes elfutásról nem gondolkodhatott.

Mit használhatna bátorsága illy hatalmas sereg ellen? Fogá tehát dobját, és hathatósan hangoztatá azt, ugy hogy tüstént szellemek legioi tölték el a' sikot, egy pillanatban csata rendbe szerkőzve állottak és mérészen a' királyné' tábora ellen indultak. Erre legrémítőbb csata kezdődött, melly a' mai napig láttatott, mert nem emberek, hanem a' földnek minden szellemei voltak, kik itt egymás ellen harczoltak. Aszem bajnokai végre diadalmaskodtak, és a' királyné' késéretével együtt elfogatott.

A' mint Aszem' hölgye testvérét illy lealázott állapotban látá, igyekezett őt vigasztalni, férje lábaihoz borult, és tőle kegyelmet esdeklett a' királynénak. Aszem esküve, hogy nem szándéka boszút állani, leg tisztesebb kémélléssel bánt vele, és meg ígérte neki, hogy minden igaztalanságát elfelejti, ha nőtestvérét ismét meg ajándékozná teljes gyengédségével.

A' Waak al Waak-i királyné felette megindulván e' nagy lelkü bánásra, lelke' mélyének furdulásait érzé; testvére' karai közé rohant, kérvén őt, felejtseel igazságtalan és kegyetlen bántalmát.

Ez' óra óta béke kötöttet, mind a' két táborban öröm ünnepek tartattak, és több napig éldelt a' vigság.

A' Waak al Waak-i királyné végre bucsut vön testvérétől és sógorától, és gyengéd ölekezések után a' diadalmatlan és diadalmas szellem seregek elváltak egymástól, teljesen meg lévén egymással elégedve.

Aszem és az övéi már most Abd al Szüllyb' lakásának vették utjokat, hová a' szellemek és a' golyó segítségével kevés napok alatt elérkeztek.

Az öreg nyájasan fogadá őket, és több napig pompásan meg vendégelte őket. Aszem utazísának elbeszélése igen gyönyörködteté őt, és mindenek felett nagyon örült a' süveg' dob és golyó történetének. Aszem gondolá, hogy jövendőben nem lesz szüksége e' három tündér eszközre, és kéré Abd al Szüllybet, halája' jeléül fogadja el tőle e' süveget. Az öreg örömmel elfogadá azt, és nagy értékű viszonajándékokat adott neki.

A' két házas társ folytatá utját, 's nem álla meg előbb, hanem Abd al Kuddusz lakánál, ki őket szint' olly vendégszeretón fogadá, mint a' testvére; Aszem csudás kalandjainak elbeszélésében sem kevesebbé gyönyörködött; örömmel vevé a' varázsdobot,

igérvén, hogy szüntelen készen lesz szogálatjára, ha arra valaha szüksége leendene.

A' mint Aszem a' nőtestvérek' palotájához közeledék, már elébe jönni látá őket; gyengéd aggodások egy pillanatig sem engedékik nyugalmat, mióta Waak al Waak szigetekbe elutazott. Viszonzlátásán örömjajra fakadtak, és diadalmasan vezeté a' két házast palotájokba, hol pompás ünneplések várakoztak reájok. Aszemnek felette nehezére esett, szeretetre méltó gyámaszszonyait, és bájoló lakhelyöket elhagynia. Itt látta legelőször 's itt vette el fenkedveltét, és szerelmének 's boldogságának emlékezte olly báj adának e' helynek, mellyet sehol sem találhata másutt fel.

Végre még is elkellott válniok; a' tündérgolyó a' nőtestvéreknek adatott, a' kik feltették magokban, hogy hasznát fogják venni Aszemnek és hölgyének néha néha látogatására: ezel utolsó Isten hozzád-ot mondtok egymásnak.

Már most haladék nélkül Balszoráig utaztak. Lehetetlen kifejezni azon örömet, mellyet Aszem' anyja fíjának viszonzlátásánál érzett, kit már rég elveszettnek gondol, és siratott. Ezen öröme olly nagy foganatja lön, hogy az öreg aszszony, ki a' szüntelen sirásban meg vakult, egy pillanatban meggyógyult, és ismét vissza nyerte látását, mellyet a' mesterségnek minden erőködései sem állíthattak helyre.

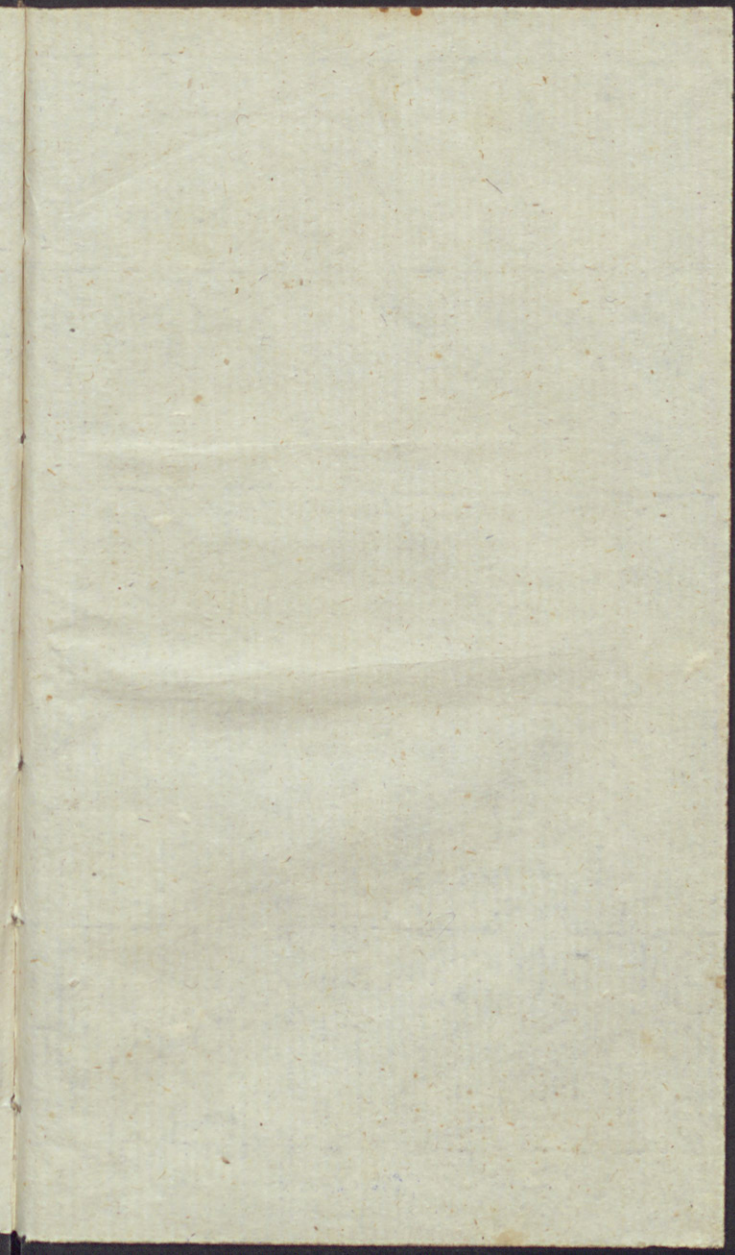
E' történet nagy csudának tekintetett: híre Harun Arresyd Chalyf' fülébe is elha-

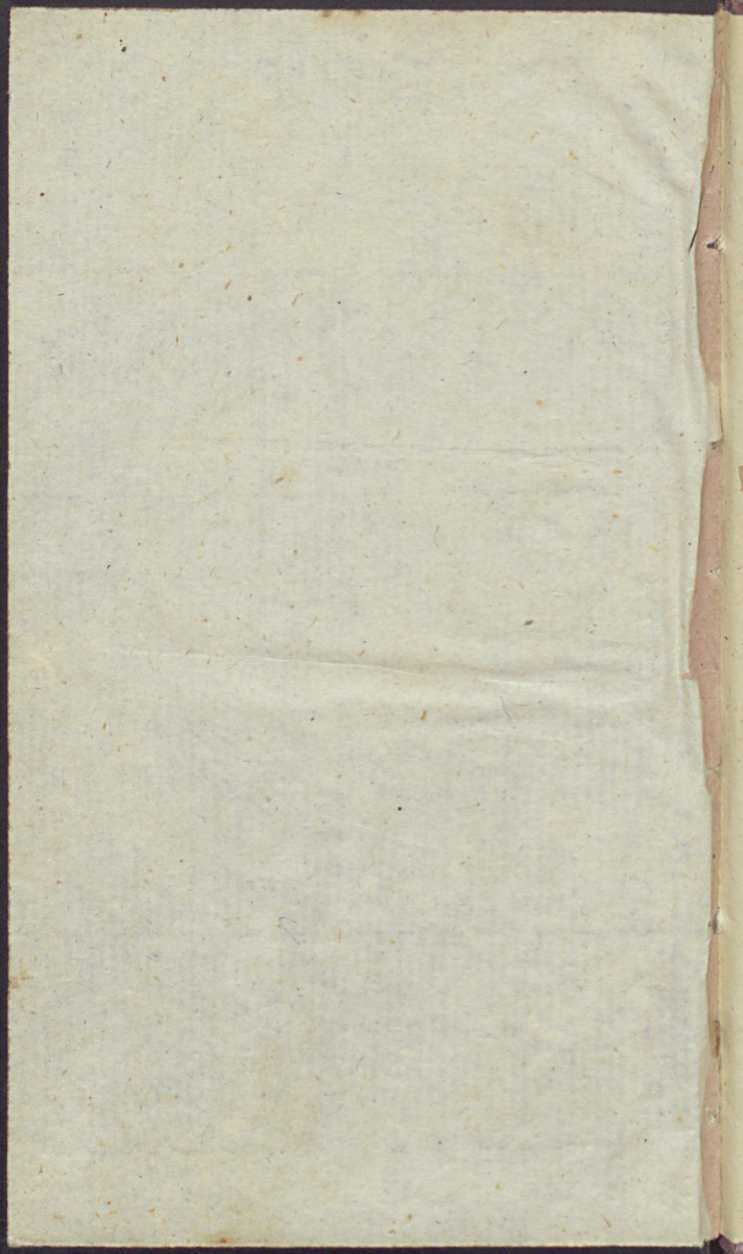
tott, a' ki ohajtván esmeretségét illy különös embereknek, mint Aszem és a' Waak al Waak-i hercegaszszony, oda küldé és idvezlést ízene nekik, a' mint már az egész város cselekedett volt. Egyszersmind kéréte Aszemet, jelenjen meg előtte, és feleségét vezesse Szobeide fejedelem aszszonyhoz, a' ki lángolva kíváná nőt ismét látni.

Aszem engedelmeskedett; a' mint Harun elébe lépett, mély tisztelettel meghajtá magát, és miután a' fejedelem irnokai közül egyet behívatott, Aszem elkezdé történetét; és elbeszélésén annyira elcsudálkozott a' Chalyf, hogy a' regélőt többször félben szakasztá, és az irnoknak megparancsolá, hogy éppen semmit se hagyjonki, és e' esudás kalandnak semmi némű környületét meg ne változtassa.

TARTALOM.

| | Lap. |
|---|------|
| 434. éjszaka. Az irigy testvérek' története (folytatás) | 3 |
| A' fiatal herczeg és a' zöld madár' története | 23 |
| Mahmud herczeg' története | 34 |
| A' tiz vezér' története | 40 |
| A' szerencse hagyott kalmár' története | 58 |
| A' nyughatatlan Beheszád' története | 66 |
| A' türedelmes Abu Szaber' története | 73 |
| A' Szangebari fejedelem' története | 84 |
| Dabdyn király és két vezérje' története | 93 |
| Az Abyssiniai király és királyné története | 112 |
| A' kincsáros' története | 131 |
| Abutemam' története | 147 |
| Aszem és a' Szellemkirályné története | 156 |





720265

220265

720255

